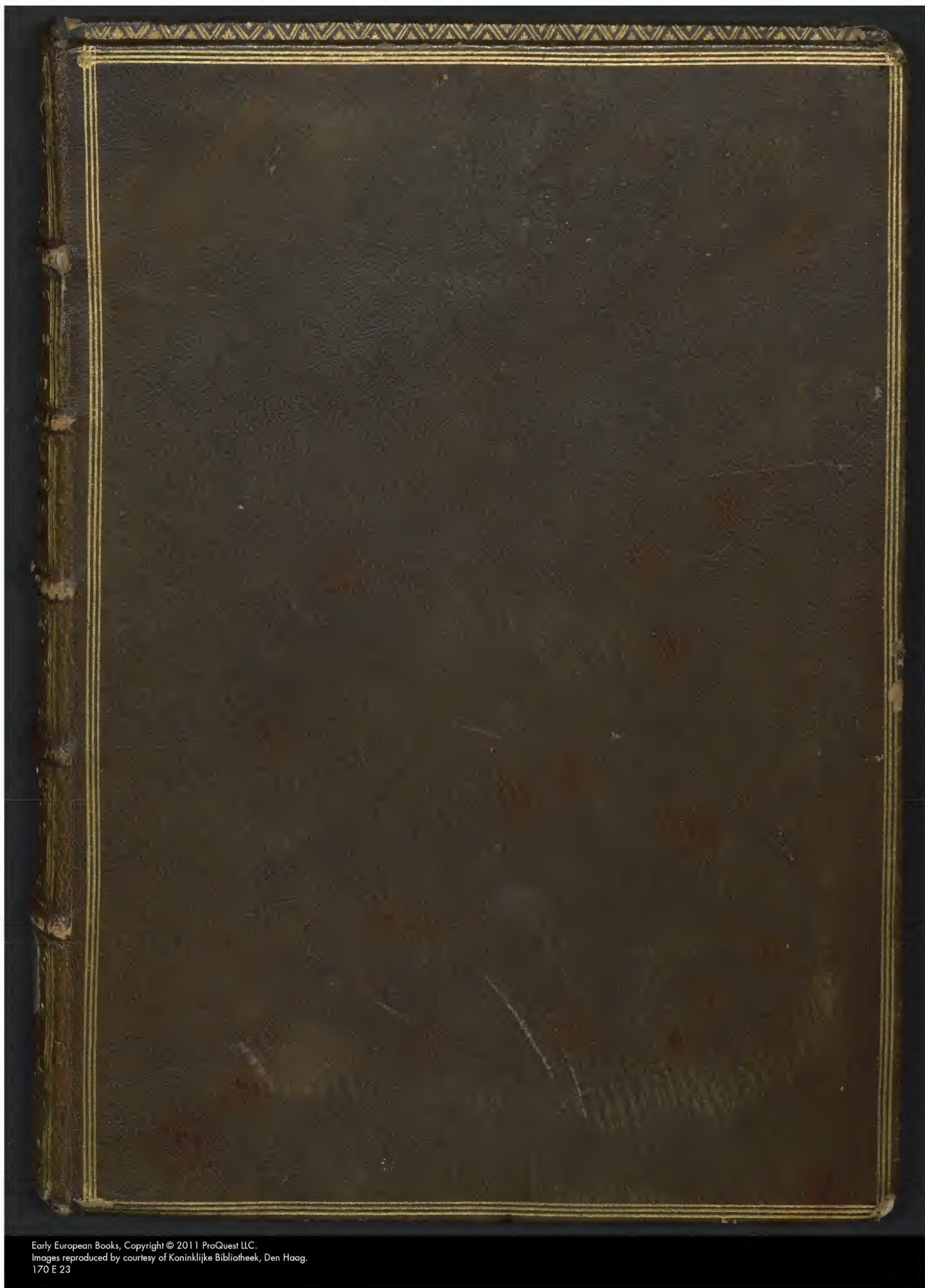
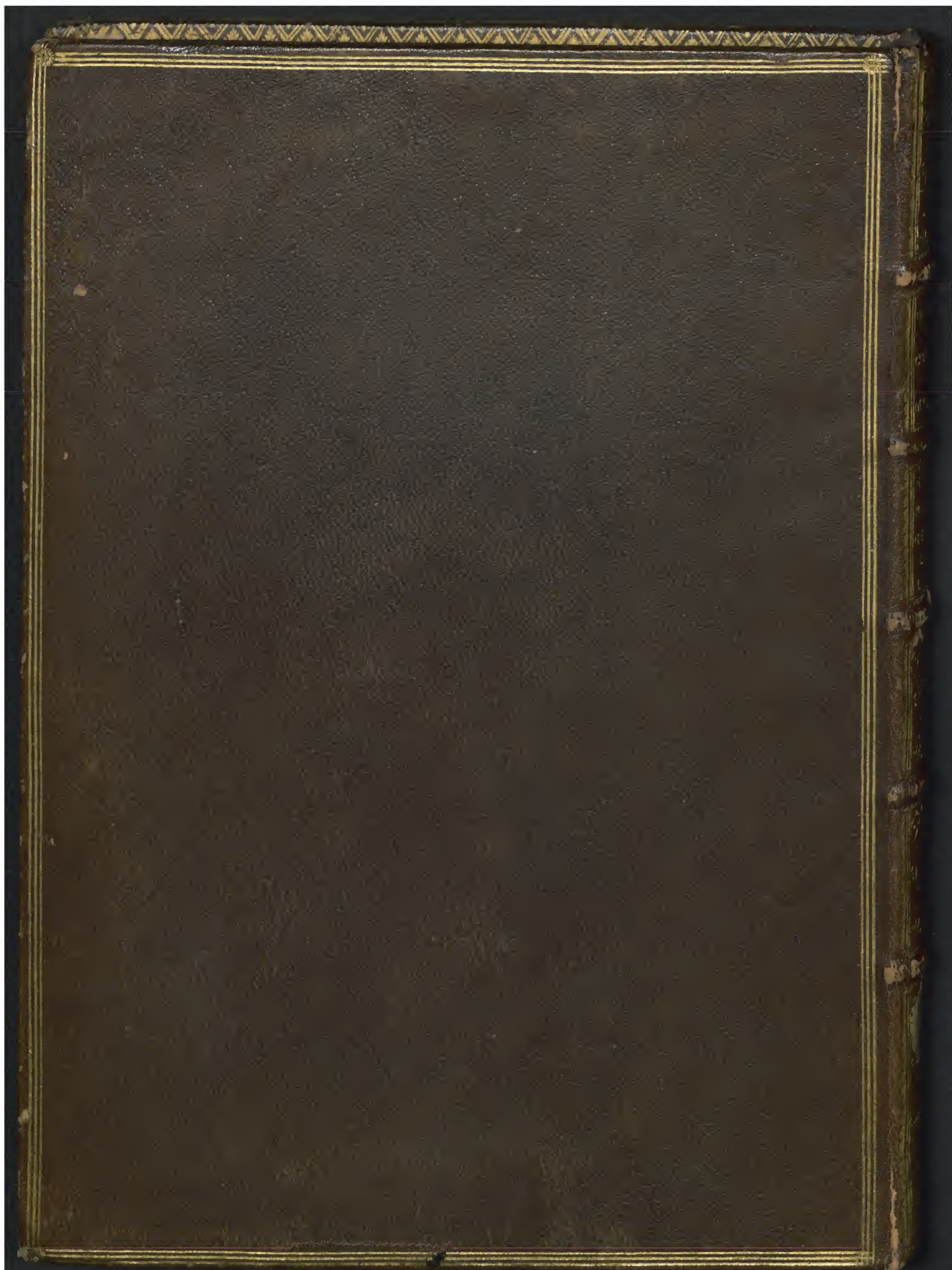

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 E 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 E 23

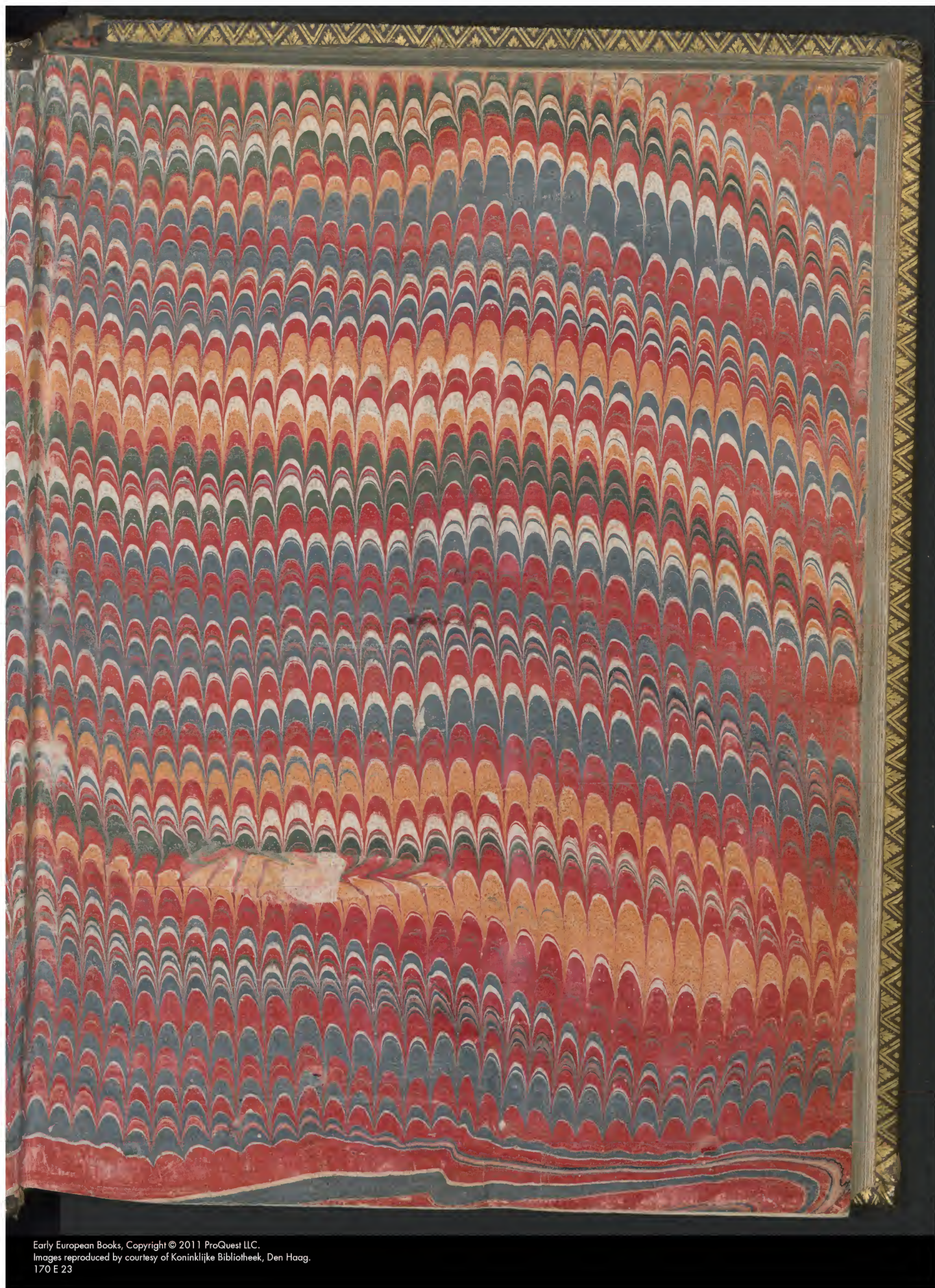
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 E 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 E 23

5032

58 58
172 123

CA. 560

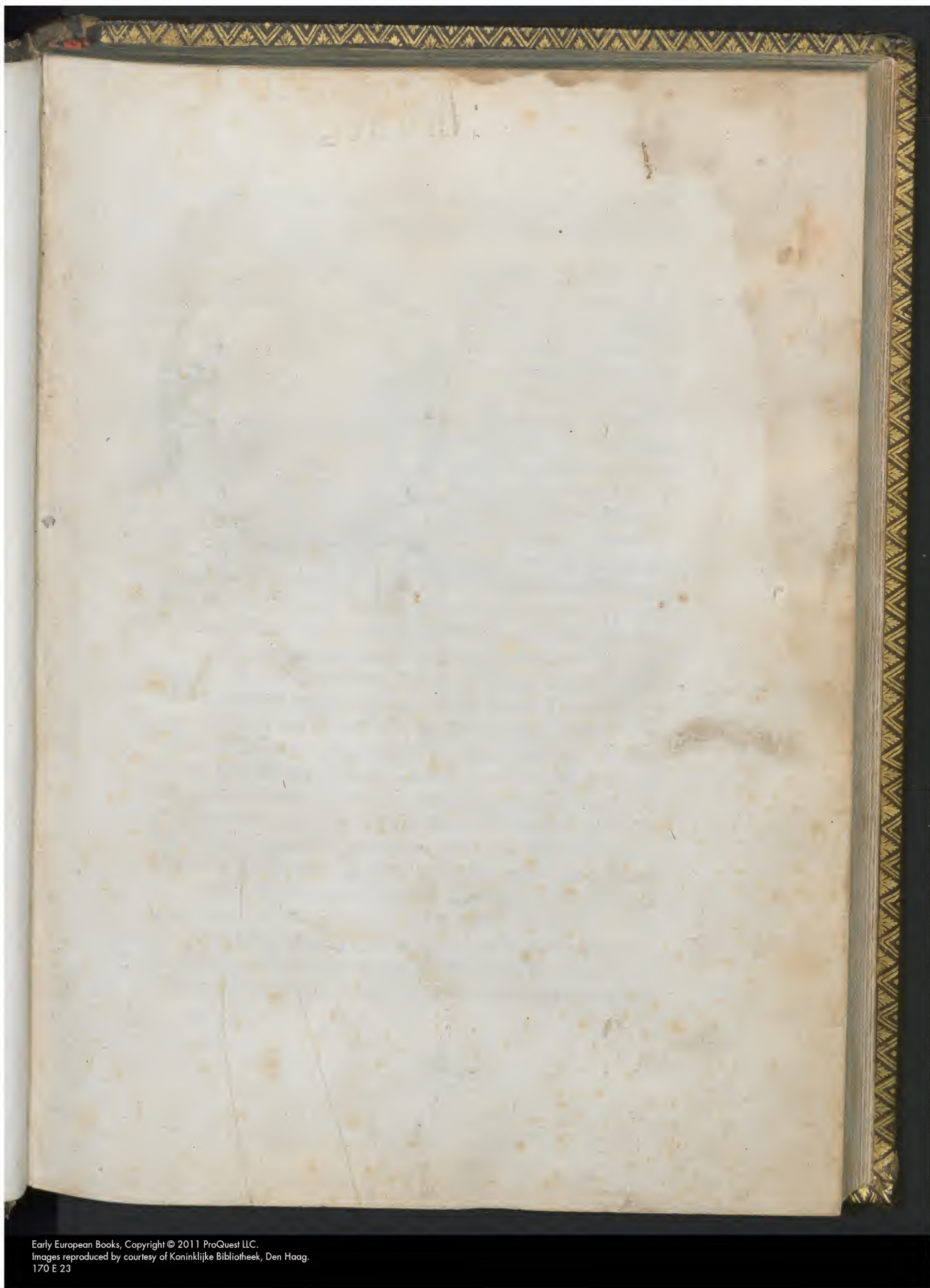
N° 493 P.

IN NOMINE DOMINI AMEN

IN NOMINE DOMINI AMEN

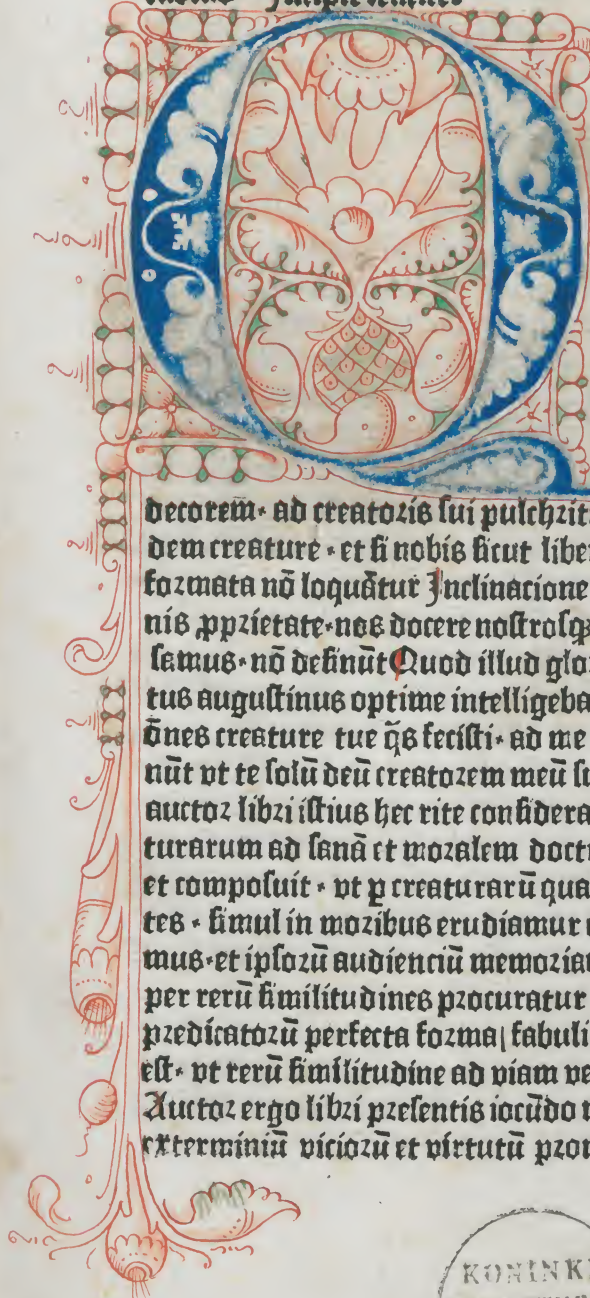
(Faint handwritten notes at the bottom of the page)

3000

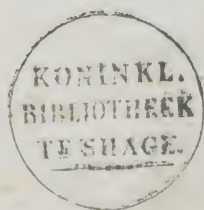
1/2

Prefacio i libzū qui dicit^r dyalog⁹ creaturarū moralizat⁹
omni materie morali iocūdo et edificatiuo modo appli-
cabilis Incipit feliciter

uoniā sicut testa^r p^ridorus
in li^o de sūmo ho^o li^o p^oca^o
quarto dicens q^d ex pulchri-
tudine circūscripte nature
ostendit nobis de⁹ pulchri-
tudinis sue p^rtē aliquā. qui
circūscribi nequit et intelli-
gi. ut ip^sis eisdem vestigijs
homo reuertatur ad deū qⁱ
bus auersus est a deo Et qⁱ
p^r amorē pulchritudinis cre-
ature. a creatoris forma se
abstulit. rursus p^r creature

decorem. ad creatoris sui pulchritudinē reuertatur Que qui-
dem creature. et si nobis sicut liber iste fingit. dyalectice | voce
formata nō loquūt^r Inclinatione tamē et naturalis institutio-
nis pprietate. nos docere nostrosq^{ue} mores corrigere si bene pē-
samus. nō desinūt Quod illud gloriōsū lumen doctorū Sanctus
augustinus optime intelligebat cū dicebat O domine de⁹
ōnes creature tue q^{as} fecisti. ad me clamāt. et clamare nō desi-
nūt ut te solū deū creatorem meū sup^{er} omnia diligā. Et ideo
auctor libri istius hec rite considerans quosdā dyalogos crea-
turarum ad sanā et moralem doctrinā applicauit | confinxit
et composuit. ut p^r creaturarū quasi nobis loquētū pprieta-
tes. simul in moribus erudiamur et tedium audientiū cūte-
mus. et ip^sorū audienciū memoriā adiuuem⁹ quod maxime
per rerū similitudines procuratur Saluator enī noster ōniū
predicatorū perfecta forma | fabulis. palestinozū more. plus
est. ut rerū similitudine ad viam veritatis homines p^rduceret
Auctor ergo libri presentis iocūdo modo morales doctrinas i
terminiū viciozū et v^rtutū promotionē introducit. quod

utiq; licet et expediens est ut dicit doctor sanctus scda scde. q.
 clxxij In solutione ultimi argumenti Et hoc si fictio exterior
 interiori deuotioni et dispositioni bone coueniat. **U**tilis est
 ergo presens liber predicatoribus et alijs quibusq; intelligenti
 bus contra fatigatione animale. ut p delectacione iocunde mate
 rie aliquantulum intermissa itencione ad insistendu rationis stu
 dio simplici animi ad altiora trahatur. **S**icut i collacionib;
 patru legit^r q; beat⁹ euangelista iohanes du quida scandalizare
 tur q; eu cu suis discipulis ludente iuenit. dicitur illi madasse
 q; arcu gerebat ut sagitta traheret. quod cu pluries fecisset que
 fuit utru hec continue facere posset. **Q**ui respondit. q; si hec con
 tinue faceret. aut arcus frangeretur aut remissius telu proice
 ret. **E**x quib⁹. **B**eat⁹ iohanes intulit. q; similiter animus ho
 minis frangeretur si nunq; a sua intencione relaxaretur. **E**t h
 idem dicit phis i iij⁹ ethicoz q; in huius vite conseruacione
 quedam anime requies cu ludo seu iocunditate habetur. q; utiq;
 virtuosa est. sicut ut dicit **A**mbrosi⁹ in primo de officijs hoc i tali
 bus iocundis actionibus seu verbis caueamus. ne du relaxare
 animu volum⁹. omne armonia bonoru operu per contemp
 tum quendam soluamus. **I**ste ergo liber dyalogus creatu
 rarum appellatus sic materias iocundas fingit ut morum
 grauitas et aptitudo doctrine per sanctoru auctoritates doc
 toru exornetur habens duas tabulas prenotatas. **Q**uarum
 prima exprimit de quibus creaturis tractant singuli dyalo
 gorum ut lector quo citius habeat circa que versatur eius in
 tencio. **S**ecunda tabula alphabetico ordine generaliter singu
 las materias virtutum et viciozu ad mores componendos et
 corrigendos predicatorum et inquirentem docet. **Q**ue scilicet
 cuilibet narrationi sibi in processu sermonum conuenire pos
 sunt.

Prima tabula insinuans naturas et efficacias singula
 rum creaturarū scdm modū persuasiuū. **I**ncipit felicitate

De sole et luna Dyalogus primus
 De saturno et nube Dyalogus secundus
 De stella transmontana Dyalogus tercius
 De helpe ro et lucifero Dyalogus quartus
 De arcu celi et cancro Dyalogus quintus
 De celo et terra Dyalogus sextus
 De are et vento Dyalogus septimus
 De litore et mari Dyalogus octauus
 De igne et aqua Dyalogus nonus
 De aqua et igne Dyalogus decimus
 De fluuio et mari Dyalogus vndecimus
 De monte et valle Dyalogus duodecimus
 De gemmis lapidibus preciosis Dyalogus decimus tercius
 De smaragdo et anulo Dyalogus decimus quartus
 De saphiro et aurifice Dyalogus decimus quintus
 De topasio precioso Dyalogus decimus sextus
 De carbunculo et speculo Dyalogus decimus septimus
 De achate et seraste Dyalogus decimus octauus
 De auro et plumbo Dyalogus decimus nonus
 De auro et argento Dyalogus viceimus
 De argento et ferro Dyalogus viceimus primus
 De stagno et ere Dyalogus viceimus secundus
 De sera et claue Dyalogus viceimus tercius
 De cacabo et cathena Dyalogus viceimus quartus
 De herbis et arboribus Dyalogus viceimus quintus
 De ruta et animalibus venenosis Dyalogus viceimus sextus
 De ylopo et mercurio Dyalogus viceimus septimus
 De abrotano et lepore Dyalogus viceimus octauus
 De plantagine et simia Dyalogus viceimus nonus
 De verbena et lupo Dyalogus triceimus
 De mandragora ⁊ venere Dyalogus triceimus primus
 De rosario et perdice Dyalogus triceimus secundus
 De rampno et damula Dyalogus triceimus tercius
 De mirto et muliere Dyalogus triceimus quartus

De cedro libani	Dyalogus tricesimus quintus
De duab⁹ arborib⁹	Tricesim⁹ sextus
De delphino et anguilla	Dyalogus tricesimus septimus
De syrene et lubrico	Dyalogus tricesimus octauus
De vento marino guloso valde	Dyalog⁹ tricesim⁹ nonus
De quib⁹ dētalibus ⁊ piscatore	Dyalogus quadragesimus
De lucio ⁊ basilisco	Dyalogus quadragesim⁹ primus
De strurione qui ad mare prexit	Dyalog⁹ q̄dragesim⁹ secū⁹
De murenula ⁊ cocodrillo	Dyalogus q̄dragesim⁹ terci⁹
De lucio ⁊ tricha	Dyalogus quadragesim⁹ quart⁹
De regina ⁊ ydro	Dyalog⁹ quadragesim⁹ quintus
De carpione ⁊ trimallo	Dyalogus quadragesim⁹ sextus
De rana ⁊ cācro	Dyalog⁹ q̄dragesim⁹ septimus
De piscatore ⁊ piscicula	Dyalog⁹ quadragesim⁹ octauus
De aq̄la ⁊ euib⁹ ⁊ leone ⁊ alijs bestijs	Dya⁹ q̄dragesim⁹ non⁹
De aquila que citauit ōnes volucres	Dyalog⁹ quinquagesim⁹
De herodio ⁊ miluo	Dyalogus quinquagesim⁹ primus
De grue q̄ volebat volare ad solē	Dya⁹ quinquagesim⁹ secūd⁹
De sterla q̄ cepit leporē	Dyalog⁹ quinquagesim⁹ tercius
De strurione ⁊ chirurgico	Dyalog⁹ quinquagesim⁹ quartus
De falconz et gallo	Dyalog⁹ quinquagesim⁹ quintus
De asture que misit ad caridziū	Dya⁹ quinquagesim⁹ sextus
De osmerillo ⁊ accipitre	Dya⁹ quinquagesim⁹ septimus
De carflācho q̄ volu⁹ se regulari	Dya⁹ quinquagesim⁹ octau⁹
De ypupa et papago	Dyalog⁹ quinquagesim⁹ nonus
De gallina et colūba	Dyalog⁹ sexagesimus
De gallo ⁊ capone	Dyalogus sexagesimus primus
De fazione et pauone	Dyalogus sexagesim⁹ secūdus
De coruo et ficedula	Dyalogus sexagesimus tercius
De nocticorace ⁊ alauda	Dyalogus sexagesimus quartus
De caudetremula et fassiano	Dyalogus sexagesim⁹ quint⁹
De philomena ⁊ coruo iter ceteras aues	Dya⁹ sexagesim⁹ sext⁹
De ciconia ⁊ pūdine	Dyalogus sexagesimus septimus
De pigardo et alieto	Dyalogus sexagesimus octauus

De onocrotalo et azino Dyalogus sexagesimus nonus
 De rigno et coruo Dyalogus septuagesimus
 De ornice et gallina Dyalogus septuagesimus primus
 De qualia et alauda Dyalogus septuagesimus secundus
 De pstone rapace Dyalogus septuagesimus tertius
 De mergulo negligente Dyalogus septuagesimus quartus
 De carduello in cauea Dyalogus septuagesimus quintus
 De ibice imunda et apothecario Dyalogus septuagesimus sextus
 De pellicano solitario Dyalogus septuagesimus septimus
 De turture casta Dyalogus septuagesimus octauus
 De perdice fure Dyalogus septuagesimus nonus
 De pica et agazis Dyalogus octuagesimus
 De miluo q̄ decepit pullos cuiusdā orniceis Dyalogus octuagesimus primus
 De bubone q̄ voluit habē dominiū alitū Dyalogus octuagesimus secundus
 De auibus terrenis et aquosis Dyalogus octuagesimus tertius
 De rustico et apibus Dyalogus octuagesimus quartus
 De leone q̄ pugnavit cū aquila Dyalogus octuagesimus quintus
 De leone q̄ vxora^r duos catulos suos Dyalogus octuagesimus sextus
 De grise tyzāno Dyalogus octuagesimus septimus
 De leopardo et unicorni q̄ pugnabāt cū dracone Dyalogus octuagesimus octauus
 De elephāte qui genua nō flectit Dyalogus octuagesimus nonus
 De satiro qui sibi vxorē accepit Dyalogus nonagesimus
 De dzomedario et eius cursu Dyalogus nonagesimus primus
 De leone q̄ edificauit cenobium Dyalogus nonagesimus secundus
 De onocētauro qui fecit palaciū Dyalogus nonagesimus tertius
 De rinocerone q̄ despiciebat senē Dyalogus nonagesimus quartus
 De ozice l'ozige q̄ nūq̄ ifirmabat^r Dyalogus nonagesimus quintus
 De saginario publico Dyalogus nonagesimus sextus
 De simia que scribebat libros Dyalogus nonagesimus septimus
 De cameleopardulo Dyalogus nonagesimus octauus
 De lauro naua Dyalogus nonagesimus nonus
 De leone venatore Dyalogus centesimus

De tragelapho architectore
 De bubalo caligario
 De iuuenco coco
 De capriolo ioculatore
 De lepore iurista
 De cane et lupis
 De lupo et azino
 De vrslo et lupo
 De damula et lupo
 De vario et squillato
 De equo et apzo
 De azino et boue
 De hirco et veruece
 De panthera et porco
 De onagro et apzo
 De salamandra et pdrz
 De simia et taxo
 De mure et murilego
 De quiqu agnis et lupo
 De reptilibus multis
 De homine et muliere
 De vita et morte

Dyalog⁹ centesim⁹ primus
 Dyalog⁹ centesim⁹ secund⁹
 Dyalog⁹ centesim⁹ terci⁹
 Dyalog⁹ centesim⁹ quartus
 Dyalog⁹ centesim⁹ quintus
 Dyalog⁹ centesim⁹ sextus
 Dyalog⁹ centesim⁹ septimus
 Dyalog⁹ centesim⁹ octau⁹
 Dyalog⁹ centesim⁹ nonus
 Dyalog⁹ centesim⁹ decimus
 Dyalog⁹ centesim⁹ vnderim⁹
 Dyalog⁹ centesim⁹ duodecim⁹
 Dyalog⁹ centesim⁹ terci⁹ deci⁹
 Dya⁹ centesim⁹ decim⁹ quartus
 Dya⁹ centesim⁹ decimus quint⁹
 Dya⁹ centesim⁹ decimus sext⁹
 Dya⁹ centesim⁹ decim⁹ septim⁹
 Dya⁹ centesim⁹ decim⁹ octau⁹
 Dya⁹ centesim⁹ decim⁹ nonus
 Dyalog⁹ centesimus vicefim⁹
 Dya⁹ centesim⁹ vicefim⁹ primus
 Dya⁹ centesim⁹ vicefim⁹ secund⁹

Tabula prima explicit feliciter ❧

Secunda tabula huius libri demonstrans in ordine alphabetico singulas materias circa quas quilibet dyalog⁹ versatur Incipit feliciter ❧

Incipit secunda tabula

Abstinencia longam et sanam vitam donat Quere
Dyalogo centesimo tercio

Accusare non debet alium eodem crimine deprehensus

Dyalogo septuagesimonono

Actores malorum et consencientes in eis pari pena puniuntur

Dyalogo decimo octauo

Adulatores non sunt audiendi Dyalogo quadragessimono

Adulatores multos decipiunt Dyalogo centesimo sexto

Adulatores discordias et iurgia seminant Dya^o cetesi^o x^o octa^o

Affect⁹ potestiu debz esse sep ad pauperes inclinat⁹ Dya^o sexa^o 8°

Agere nemo debet quod naturaliter non potest Dyalogo
quingagesimo quinto

Alter alterius onera portare debemus in caritate Dyalo-
go vicefimo tercio

Amarum consilium cum quiete et securitate melius est q^{uam} delec-
tabile cum periculo Dyalogo centesimo duodecimo

Amic⁹ est q^{ui}s t^{em}pore prosperitatis tantu Dyalogo quingesi^o sexto

Amicus probandus est Dyalogo centesimo octauo

Auaricia nunquam satiabitur Dyalogo centesimo nouo

Auarus nulli aliquid dare consentit Dyalogo tricesimonono

Auarus sua non vult communicare Dyalogo octuagesimi septimo

Auarus qui est et pauper ad dignitates et regimina non de-
bent prefici Dyalogo octuagesimo septimo

Auarus nunquam saturabitur Dyalogo octuagesimo septi^o

Audi vide tace Dyalogo vicefimo primo

Aurum et possessiones dum romani acquisierunt amplius
bellare non valuerunt Dyalogo centesimo decimo

Benefacit nemo inuitus Dyalogo nonagesimo sexto

Beneficij accepti memor esto Dyalogo cetesimovndeci^o

Beneficia prestanda sunt inimicis Dyalogo nonagesimo octauo

Beneficioz esse non debem⁹ inmemores Dyalogo vicefimo terci^o

Bonum pro malo reddere debemus Dyalogo nono
 Boni a malis pati frequenter habent Dyalogo octauo
 Boni malis suppoztant et sepe pro malo bonum reddunt.
 Dyalogo nono.
 Boni debent malis fortiter resistere ne possent nocere
 Dyalogo vicefimosexto
 Bonos multi dyaboli temptant Dyalogo decimoseptimo
 Bonis suis vti quilibet debet i filicio Dyalogo qnqgehi⁹ter⁹

Conibus similes debent esse rectores Dyalogo octauo
 Cantare debemus et psallere domino voce et corde
 Dyalogo nonagesimoseptimo.
 Caritatiue seruire debe⁹ iuicem Dyalogo nonagesimosexto
 Cast⁹ fugere debz loca luxuriosozū Dyalogo septuagesimo⁹oct⁹
 Castus debet fugere consozcia mulierū Dyalogo tricesimo⁹pō
 Certa pro incertis dimittere fatuū est Dyalogo centesimo
 Certare non debes cum aliquo de ea re que ad te non pertinet.
 Dyalogo octuagesimo octauo
 Cauendum est ab ypocritis Dyalogo quadzagesimo⁹pō
 Cauendū est a falsis et dolosis Dyalogo sexagesimo⁹pō
 Coacta seruicia deo non placent Dyalogo nonagesimosexto
 Comozātes isim⁹ rixari nō debēt Dyalogo vicefimotercio
 Comunicāe nō debz pu⁹ cū magnō Dyalogo vicefimo
 Concordia parue res magne fiūt Dyalogo quinto
 Concordia inter fratres seruāda ē Dyalogo nonagesimo⁹secūdo
 Confessionem que impediunt Dyalogo centesimo⁹decio⁹sex⁹
 Confessor debz esse discret⁹ et caut⁹ Dyalogo vicefimonono
 Consiliarij falsi sūt deuitandi Dyalogo quadzagesimo⁹nono
 Consilium malum sepe dantes ipsum inuoluit
 Dyalogo centesimo primo
 Consilium amarum sanius est cum quiete q̄ quod est delectabile cum periculo Dyalogo centesimo duodecimo
 Consiliū lenū frequēter ē sanū Dyalogo centesimo⁹decimonono

Consilium parentum spernendum non est in bonum **D**yalogo octuagesimo sexto.

Consuetudo non bona nocebit in fine **D**yalogo septuagesimo tertio

Consuetudo altera natura **D**yalogo centesimo decimo quarto

Contenti esse debemus cum hijs que nobis largitur deus

Dyalogo octuagesimo tertio

Continencia magna fuit in senibus Imperatoribus ac alijs principibus necnon et in philosophis **D**yalogo centesimo vicesimo primo

Contrario suo nullus debet se coniungere **D**yalogo decimo

Conuersionem peccatoris tres diaboli impediunt **D**yalogo centesimo decimo sexto.

Conuerti multi non audent timore austeritatis regule.

Dyalogo quinquagesimo octauo

Conuicia patienter sunt toleranda **D**yalogo centesimo decimo quinto

Conuicia et obprobria illata sustinere debemus exemplo paganorum **D**yalogo octuagesimo primo

Corpus suum debet homo libenter in mortem exponere pro christo sicut ipse pro nobis suum dedit **D**yalogo quodragesimo quinto

Coreptores amare debemus **D**yalogo septimo

Credere debent iuvenes senioribus **D**yalogo quagagesimo

Credere debemus si per sano consilio **D**yalogo centesimo decimo nono

Credere debemus non omni verbo **D**yalogo octuagesimo

Christi imitatione vindictam proximo libenter remittere debemus **D**yalogo nono

Cui des id est accommodes videto **D**yalogo centesimo decimo septimo

DAns alteri aliquid vide cui des **D**yalogo centesimo sexto
Dare debet deo et pauperibus de optimis **D**yalogo septuagesimo quinto

Decipit homo sepe qui mulieri credit **D**yalogo tricesimo octauo

Detractor frequenter male perit dyalogo centesimo x^o octa^o
 Diabolum non debet cristianus audire dyalogo decio^o septio^o
 Diabolus resistentib⁹ sibi fugit et debilis efficitur
 dyalogo quadragesimo quinto
 Dicere noli ea que pro certo non sciueris dyalogo tricesimo
 Discretio omnia opera facit bona .et mala que sine ea fiunt
 dyalogo nonagesimo primo
 Discordia magne res dilabuntur et pue fiunt dyalogo quinto
 Discordantes pacificare debemus dyalogo octuagesimo octauo
 Vitari non festinet nimis negotiatores dyalogo nonage^o nono
 Viue mundi fallaces sunt et ideo contemnende
 dyalogo tricesimo secundo
 Dominari volentes iniuste frequenter male pereunt
 dyalogo octuagesimo secundo
 Dormientes sepe a dyabolo ludificantur et maculantur
 dyalogo septuagesimo
 Dura sustinere debet q^{uod} dulcia cupit habere dial^o octuage^o q^{uod} r^o

Elemosina dare non volunt auari dyalogo tricesimo nono
 Exaltans seipsum humiliabitur dyalogo quingagesimo secundo

Felix que faciunt aliena pericula cautum . dya^o q^{uod} drage^o q^{uod} r^o
 Festucam videns in oculo alterius trabem non videt
 in suo dyalogo vicesimo primo
 Festucam frequenter in oculo suo superbus non considerat
 dyalogo sexagesimo quinto
 Fides merita ab ingratis sepe reddit² dyalogo centesimo x^o septio^o
 Fidem dare non debemus verbis sophisticis et ingeniosis
 dyalogis octuagesimo et centesimo septimo
 Filij et filie a parentibus in virtutibus sunt exercitandi

et ad opera mechanica disponendi exemplo antiquorum
Dyalogo sexagesimo secundo
Finis in omnibus rebus preponendus est et prefigendus
Dyalogo nonagesimo tercio
Fovea qui fodet incidet in illa Dyalogo centesimo decimo viii^o
Fraus summe vitanda est in negociacionibus Dyalogo
nonagesimonono.

Gaudere non possumus hic cum seculo et gaudere postea
cum cristo Dyalogo octuagesimo quarto
Gaudere cum gaudentibus Dyalogo sexagesimo
Gaudium mundi breue Dyalogo sexagesimo
Grati esse debemus pro beneficijs benefactorib⁹ Dyalogo
centesimo undecimo
Gula multos occidit Dyalogo centesimo tercio
Gule appetitu multi corruerunt Dyalogo quadragesimo quarto
Gule continencia et sobrietas fuit in antiquis gentilibus et
philosophis Dyalogo octuagesimo tercio

Homo debet iratum proximum pacificare Dyalogo sexto
Honest⁹ non debet cum turpib⁹ conuersari Dyal^o tricesimo p^o

Incipiunt plures bene qui male finiunt Dyal^o tricesimo z^o
Infirmitas debet seruire libeter Dyal^o nonagesimo quinto
Infirmitas datur homini ad salutem Dyalogo nonagesimo quinto
Ingratitudo quid comereat Dyalogo primo
Ingratus quomodo punitur Dyalogo quadragesimo octauo
Ingrati mala pro bonis reddunt Dyalogo quadragesimo octa^o
Inferior non debet se equare superiori Dyalogo viceesimo
Inimico humili credendum non est Dyalogo tricesimo septimo
Iniuriam faciens recipiet Dyalogo sexagesimo septimo
Inuidia bonos diffamat Dyalogo viceesimo secundo
Inuidus sepe male perit cadens in foueam quam alteri fecit
Dyalogo centesimo viceesimo
Ira sedari debet quatuordecim Dyalogo sexto

Iratus putat se plus posse q̄ possit dyalogo quadragiesimo ter.
 Procrate sub bona specie homines decipiunt dyal. q̄dragesimo p̄.
 Immundi mundari nolunt dyalogo centesimo decimo quarto.
 Inobedientes puniuntur dyalogo quinquagesimo.
 Inimicu humiliatu sperne nō debe. dyalogo centesimo x. nono.
 Iudex debet causā discute ateq̄ iudicet dyalogo tricesimo sexto.
 Iudex nō debet aliū iudicare dū ipse eodē crimine culpatur
 dyalogo septuagesimonono.
 Iudicium cum ira fieri non debet dyalogo septimo.
 Iudicium iustum fiet dyalogo octuagesimonono.
 Iusticia nemini parcat dyalogo octuagesimonono.
 Iusticia etiā i p̄prios filios malos seruāda. dyal. vicesimo sexto.
 Iuua teipsū et iuuabit te deus dyalogo quinquagesimo octauo.
 Iuuenū cōsilia nō semp̄ sana dyalogo quadragiesimo.

Laborare debemus et ociū fugere dyalogo decimotercio.
 Laborare debem. in iuuentute vt in senectute iuenia.
 Dyalogis septuagesimotercio et septuagesimo quarto.
 Laborare refugies in egestate erit. dyalogo septuagesimo q̄rto.
 Laus lordet p̄pzia dyalogo quadragiesimo sexto.
 Leticia immoderata nocet dyalogo sexagesimo.
 Leuare nō se debz q̄s supra statū suū dyalogo quinquagesimo q̄nto.
 Libertas omnibus p̄uālet dyalogo quinquagesimonono.
 Litigare noli cum muliere mala dyalogo tricesimo.
 Litigantes cum potencioribus p̄dūtur dyalogo quinquagesimo p̄mo.
 Locutum quosdā penitet tacuisse nūq̄ dyalogo vicesimo p̄mo.
 Loqui nemo debet vbi non est auditus dyalogo sexagesimo sexto.
 Luxuria assuetus resipiscit raro dyalogo septuagesimo sexto.

Magno se nō debz paru. coeq̄re dyalogo septuagesimo.
 Maiores nō debēt cōtēnere minores dyal. vicesimo q̄rto.
 Maledicta sustinere debemus pa. lēter dyal. cētesimo decimo q̄nto.

Mali sanati ab infirmitatibus sunt peiores **D**yalogo vicefimo 1.
Malo debemus contrahere et non consentire **D**yalogo decimo octavo
Malum minus eligendum **D**yalogo quinquagesimo sexto
 et sexagesimo sexto
Manere domi religiosius melius est quam vagari **D**yalogo centesimo xij.
Medicum animarum curare querere debemus **D**yalogo vicefimo nono
Medium tenuete beati **D**yalogo nonagesimo primo
Misereri debemus super afflictis **D**yalogo sexagesimo tertio
Mori elegerunt antiqui potius quam fidem frangere **D**yalogo
 quinquagesimo septimo
Mortis timor sicte quosdam humiliat **D**yalogo vicefimo septimo
Morti nos debemus exponere pro republica vel quando vita-
 re non possumus **D**yalogo quadragesimo septimo
Morte omnes pereunt **D**yalogo septimo
Mortem euadere nullus potest **E**t multa alia de morte
Dyalogo centesimo vicefimo secundo
Mulier bona perpetuale refugium **M**ala vero perhennale
 tormentum **D**yalogo nonagesimo
Mulieres conseruare decet castitatem sui status
Dyalogo septuagesimo octavo
Mulieris vanus quomodo sit ornat **D**yalogo quinquagesimo quarto
Mulieris colloquium vitare debemus **D**yalogo tricesimo primo
Mulieris speciem non concupiscas **D**yalogis tricesimo
 octauo et centesimo vicefimo primo
Mulieris mala lingua grauior est super omnia **D**yalogo nonagesimo
Murmurare contra potestates periculosum **D**yalogo quinquagesimo primo
Mutuū reddere iustum **D**yalogo centesimo vndecimo

Obedire debent serui dominis suis **D**yalogo duodecimo
Obligari non debes calamitosum **D**yalogo septuagesimo tertio
Ocium fugere debemus **D**yalogo decimo tertio
Oculorum amissio defleri non debet **D**yalogo vndecimo

Orabimus spiritu et mente dyalogo nonagesimo septimo
 Oracione moyses vicit amalech dyalogo tricesimo quarto
 Ornatus hoim nō debz q̄ri viciose dyalogo quinquagesimo quarto

Parcialitatem amantes peribūt dyalogo octuagesimo quarto
 Parentes debent minores proles ad laborem incitare
 dyalogo decimotercio
 Parentes senes et pauperes ac in necessitate positos sustentare
 debent proles dyalogo nonagesimo quarto
 Parentum cōsiliū bonū seruādū est dyalogo octuagesimo sexto
 Pauperes et humiles sūt a maioribz p̄tegēdi dyal. sexag. oct.
 Pauperibus auari nichil dant dyalogo tricesimonono
 Paruū qd possidere meli⁹ ē q̄ nil habere dyalogo centesimo quarto
 Passio cristi designat⁹ in rege colozo dyalogo quidragesimo septimo
 Pastores vigilare debent super gregem dyalogo octauo
 Penitencie timore multi non audent se ad conuersionem
 dare dyalogo quinquagesimo octauo
 Penitentiam agere in senectute difficile est ei qui in iuuentu-
 te non didicit dyalogo septuagesimo tercio
 Perseuerancia in bono fine queritur dyalogo tricesimo tercio
 Petentes iordinate et iniuste repelluntur dyalogo quarto
 Potentes exhibere debent affectum circa inferiores dyalogo
 sexagesimo octauo
 Potens non debet inferiorem calcare tempore prosperita-
 tis dyalogo septuagesimo
 Primatum nemo cupere debet dyalogo sexagesimo secundo
 Princeps illiteratus vti debet cōsilijs doctorum viroꝝ
 dyalogo centesimo quinto
 Princeps debet esse doctus in diuinis et humanis
 legibus dyalogo centesimo quinto
 Principes qui antiquitus fuerunt habuerunt magistros

et doctores **D**yalogo centesimo quinto
Probandi sunt amici et socij an fideles sint **D**yalogo cen-
tesimo octauo
Promittere nemo debet quod non vult aut possit facere
Dyalogo sexagesimo quarto
Prudens fit et sensatus atq; bene doctus qui cupit fieri apud
principes sublimatus **D**yalogo centesimo quinto
Pulchri nichil haberi potest sine labore **D**yalo? tricesimo secundo
Pulchritudine mulieris ne inspicias **D**yalogo tricesimo octauo
Pugnare non debent inter se partes discordes **D**yalogo
octuagesimo septimo
Pugnare debemus cum hostibus infernalibus per contraria
que nobis ingerunt **D**yalogo centesimo decimo septimo
Pugnare non debet debilis contra forte **D**yalogo centesimo vice-
esimo

Questionem sine causa mouentes sepe confunduntur
Dyalogo quinto
Cum tibi quid datur cur detur respice **D**yalogo centesimo sexto

Rector populi eligatur qui bonis moribus est ornatus
Dyalogo vice-
simosimo quinto
Rectore bono non contenti merito malo vexantur **D**yalogo tercio
Rectores non debent timere puerlos et malos **D**yalogo octauo
Rectores canibus similes esse debent **D**yalogo octauo
Rectorum bonitate multi bene valent **D**yalogo vice-
simosimo quinto
Religiosus debet in claustro et in cella assidue persistere **D**ya-
logo centesimo sexto
Religiosus cauere debet ad vomitum id est ad seculum redire
Dyalogo decimo sexto
Religioni male quida detrahunt **D**yalogo quinquagesimo octo?
Relinquantur in morte omnia terrena nisi sola vestis linea qua
sepultura hominis fit **D**yalogo octuagesimo sexto
Rem perditam et irreuerabilem anxie deplorare et querere

50
non debemus dyalogo centesimo
Resistite dyabolo et fugiet · dyalogo quadragesimo quinto

Agittam et laqueos superbus icurrit dya^o cētesimo quinto
Sanctus cum sancto eris dyalogo decimo
Senes honorare debemus et nō despiciere dyal^o nonage^o quarto
Sententiam ex veritate non de alia corruptela iudex iustus
debet proferre dyalogo octuagesimonono
Seruicium quod alijs impenditur esse debet gratum et
utile dyalogo viceesimo quarto
Scientibus et expertis credi debet dyalogo nonagesimo primo
Sociatus cum alijs melius est esse q̄ sequestratus
dyalogo centesimo decimotercio
Solitarius sedebit seruus dei dyalogo septuagesimo septimo
Statu suo quo quisq; vocatus est permaneat dyal^o cētesimo 2°
Studere debet diligenter clericus ut sublimari possit
dyalogo centesimo quinto
Subiecti humiliter suis superioribus debēt subici dya^o · xij^o
Succurrere debent maiores minoribus
dyalogo sexagesimo octauo
Superbia quō humiliatur dyalogo primo
Superbia quomodo punitur dialogo secundo
Superbi soli videri volunt dialogo tricesimo quinto
Superbi paruos et humiles despiciūt dyal^o q̄dragesimo secundo
Superbi quō et quare pereunt dyalogo quadragesimo secundo
Sulurro pacem turbat dyalogo centesimo decimooctauo

Tacere meli⁹ q̄ male respondere dyalogo centesimo quarto
Tacere debet iuuenis quoadulq; interrogetur
dyalogo centesimo quarto
Temperate omnia agi debent dyalogo centesimo quarto

Temporalia ista contemni debet **D**yalogo octuagesimo secundo
Temporum mutacio **D**yalogo septuagesimo primo
Temulentus iudex aut iratus non debet sententiam proferre
Dyalogo tricesimo sexto
Testis falsus est qui ex inuidia testatur **D**yalogo vicelesimo secundo
Testes examinabit iudex antequam sententiam proferat **D**yalogo octuagesimo nono
Timore austeritatis regule multi ad meliorem vitam et monasticam non conuertuntur **D**yalogo quinquagesimo octauo
Tribulationes presentis temporis patienter sustinende sunt propter premium eterne vite **D**yalogo undecimo

Vagari per seculum monacho non competit **D**yalogo decimo quinto
Vana loquentes pereunt et veritas permanet **D**yalogo decimo nono
Vane glorianes bona sua perdunt **D**yalogo quinquagesimo tercio
Veni soli **D**yalogo centesimo decimo tercio
Veniā petenti tribuere debemus **D**yalogo octuagesimo primo
Verbis mellitis et blandis multi sepe decipiuntur **D**yalogo centesimo decimo septimo
Verū semper dicere debemus **D**yalogo centesimo decimo octo
Vicia propria considerare debemus **D**yalogo sexagesimo quinto
Vicijs deseruiens eorum seruus est **D**yalogo decimo quarto
Vidua prudens non debet facile maritari exemplo trium bonarum viduarum **D**yalogo nonagesimo
Vigilantes a demone non temptantur **D**yalogo septuagesimo
Vincere debemus nosmetipsos **D**yalogo nono
Vindicta non debet fieri sine deliberacione **D**yalogo nonagesimo octauo
Vilia et abiecta quidam dant pauperibus **D**yalogo septuagesimo

limoquinto

Vindictā remittere debem⁹ exēplo cristi ihesu Dyalogo nono

Vindictā libenter debem⁹ dimittere Dyalogo nonagesimo octo

Virtutes q̄ habz ab oībus honorat⁹ Dyalogo decimoquarto

Virtutes habēs non debet se leuiter in publicum ostendere

Dyalogo decimoquinto

Vita breuis omnis violenti Dyalogo octuagesimosecundo

Viuentes deo debent temporalibus subsidijs fulciri

Dyalogo tricesimoquarto

Vltus altera natura est dyalogo centesimo decimoquarto

Vocacione sua oīes debēt pmanere dyalogo cētesimo secūdo

Vroz obedire debet suo viro dyalogo nonagesimo

Vrozi cuidam a viro suo tria faciēda proposita sunt

dyalogo nonagesimo

ExPLICIT secunda tabula que valde moralis est et bona ⁂ ⁂ ⁂

Dialogus creaturarū optime moralizatus. omni materie morali iocundo mō applicabilis : ad laudē dei ⁊ edificacionē hoīm **I**ncipit feliciter

De sole ⁊ luna **D**ialogus primus

Sol est secundum philosophum ocul⁹ mundi . iocunditas dei . pulchritudo celi . mensura temporum . virtus et origo omnium nascencium . domin⁹ planetarum . ductor et perfector omnium stellarum Luna vero ut dicit Ambrosius in exameron est decor noctis . mater totius humoris et ministratrix . mensura temporum . dominatrix maris . immutatrix aeris et emu-

latrix solis Et propter quod emulatrix ē solis. soli incepit de-
trahere. ac eum diffamare Sol autem hoc sentiens loquitur est
lune dicens Quare michi detrahīs et blasphemās? Ego semp
te illuminaui et precessi tu autem semper me odīs et ipugnās
Cui luna Recede a me quia te non diligo Cum propter tuum
magnum splendorem ego nichil apperior in mundo Si non
esses seculo suplata essem ego Cui sol Ingrata sufficiat tibi
magnificencia tua. si ego in die tu vero in nocte plustras Obe-
diamus ergo creatori nostro et noli supbire super me. sed me
permittle lucere in die ac bona domini munire Luna vero ma-
gis animata recessit cum furore. et stellas ad se clamavit Ag-
gregauitq; magnum exercitum et cum sole preliari cepit Sa-
gittas enim mittebat aduersus solem et cum iaculis percutere
nitebatur Sol autem cum esset superius descendit et lunam
cum mucrone partitus est et stellas deiecit dicens Sic semper
cum eris rotunda faciam tibi Hac enim de causa ut fabule di-
cunt luna nūquam rotunda permanet. et stelle casum habent
Luna ergo confusa in verecundia mansit dicens **T**urgidam
melius partiri erat q̄ totam perire Sic enim multi superbi et
elati volunt soli dominari. nec superiorem vel similem cupiūt
habere Unde **G**losa Superbia est elatio incensa que inferio-
res despiciens. superioribus et paribus satagit dominari Nā
velle quidem esse super omnes vituperabiliter malum est. susti-
nere alterum sibi similem gloriosum est ut ait crisostimus De
talibus enim dicit poeta Tolluntur in altum ut lapsu grauior
ri cadant **E**t nota q̄ quanto est maior assensus tanto ē ma-
ior et periculosior casus Qui enim de plano et infimo loco ca-
dit cito resurgit. qui autem de alto. cito surgere nequit Rami
enim arboris ut dicit crisostimus. qui stant in summitate
cito a magno vento frāgūt Qui autē sūt ad radicē cōseruāt Hū
eciā ait quitus curius quēdam dixisse alexandro q̄ licet arbor
magna crescat in altum tū vento citius extirpatur Et licet leo
tam sit superbus. tamen paruorum auium efficitur cibus

Quidā philosoph⁹ veniēs ad septurā alexādri ait heri nō
 sufficiebat isti totus mūd⁹. hodie quig⁹ septura pedū ē cōtēt⁹
De saturno et nube *Dialogus secundus*

Septē sūt planete scdm dicta phōzū. scz Saturnus Ju
 piter Mars Sol Venus Mercurius et Luna Sed dis
 tancia magna ē inter planetā ⁊ planetā Quia refert
 magister moples maximus phis ut habetur in aurea legēda
 q̄ quilibet circulus cuiuslibet planete habet in spissitudine vi
 am quingētorū annorū Id est tantū spaciū quantū posset ali
 quis ire in quingentis annis de via plana Ita tamen q̄ iter
 cuiuslibet dici sit quadraginta miliaria. et quodlibet miliare
 sit duorum milium passuum **Q**uadam autem vice quedam
 nubes magna et spissa se eleuare cepit dicens. magna est excel
 lencia mea quia propter meā magnitudinē planete in mundo
 apparere nō valent dum in aere me pono Sed cum sim sub ip
 sis et eas sic obnubilo Quātomagis si ascendero superi⁹ offus
 care ⁊ suppeditare potero Multomagis certe Et hoc dicens
 surtū tendere cepit Cūq; vsq; ad saturnum ascēderet ⁊ sup scā
 dere vellet. ait saturnus Quis es tu qui ascēdere cupis vbi nū
 quā vllus ascendit Cui nubes Ego sup ascēdā et te precipi
 tabo Hoc audiens saturnus perturbatus ad arma cucurrit et
 viam ei clausit Insuper et nubem deiecit et ad nichilū redegit
 dicens **C**onuenit eū recidiuare qui vult sup oēs stare Hoc
 enī accidit nabugodonosor qui super oēs reges et prinicipes

a 13

terre scandere satagebat ut eēt rex regū et dñs dñorū terreno
rū nesciens pre supbia qđ dominetur excelsus sup regnū hoīm
de quo dicitur danielis iij^o. **Q**uādo elatum est cor nabugodo
nosor et spiritus eius cōfirmatus est ad supbiam. depositus ē
de solio suo. **U**nde dictū est ei. **C**iciet te deus ab hominibus et
cum bestijs atq; feris erit habitatio tua. fenū vt bos comedes.
septēq; tempora mutabuntur in te. **S**icut dicitur in hystorijs
scolasticis. **N**on ē factus scđm mutacionem corporis sed scđm
mentis alienacionem et ablatu est ei sensus et vltus lingue et
videbatur sibi qđ esset bos siue taurus in anterioribus in poste
rioribus autem leo. **D**aniel quoq; toto tempore alienacionis
eius pro eo orabat. **I**ta qđ septē tēpora idest septem anni ad p
ces suas in septē menses mutati sunt. **I**n qbus septē mēibus
insaniam paciebatur per quadraginta dies. p alios vero qua
draginta ad cor reuerl⁹ flebat et orabat deū. **I**ta qđ ex magnis
fletibus oculi eius vt caro facti sūt. **M**ulti autem ad eū exibāt
et eū videbāt. **C**ōpletis qđ septē mēib⁹ reuocat⁹ ē. **N**ō tū statū
regūit s; statuti sūt p eo septē iudices et vsq; ad finē septē āno
rū penitēciā egit panē et carnes nō comedēs et vinū nō bibens

De stella transmontana Dialogus tercius

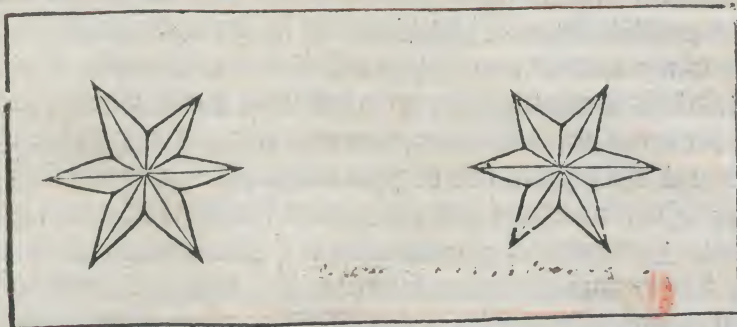

Stella que transmontana nūcupatur in vmbilico ce
li est. **N**on enim ad occasum tendit nec celum cir
cuit vt cetere. **S**ed in meditullio sedens omnia

sidera regit et voluit. **E**ni limes vel semita maris ad quam
 semper prospiciunt naute. **A**d hanc stellam omnes alie vnaui-
 miter conuenerunt dicentes. **E**n debes tu semper sedere et quies-
 cere nos cotidie celum circumus tibiq; incessanter seruimus.
Da locum maiori et recede aliquantulum. **Q**uibus ait. **N**escitis
 quid petatis. **E**go aut plurimum me fatigo vos regendo et si
 vos non retinerem in custodijs vestris et motibus plurimum
 deuiafferis. **U**nde consulo pacem habeatis. **S**telle autem prop-
 ter hec verba non sunt placate. primo reciprocate unanimiter
 dicentes. **T**e obsecramus ut pmittas nobis alium rectore eli-
 gere. **T**ransmontana vero perturbata recessit et domino nun-
 ciauit. **S**telle autem gloriabantur et q; plurimum exaltaban-
 tur et de rectore electionem fecerunt. **S**ed quia in unitate non
 sunt inuente altricare simul ac pzelari ceperunt. **Q**ua de cau-
 sa sicut oues non habentes pastorem errabant in sitibus suis
 non permanentes. **N**ouissime autem errorem suum agnoscen-
 tes penituerunt et ad rectorem priorem reuerse sunt et ipsum
 honorabiliter confirmauerunt dicentes. **Q**ui bonum rec-
 torem habet nunquam elegat priorem. **I**ta et nos agere con-
 uenit. **C**um enim habemus rectore qui nos recte regat ipsum
 honorare atq; diligere debemus non ipsum mutare sed pro vi-
 ribus fouere propter laborem quem sustinet nos regendo. **G**ra-
 dus regiminis dicitur grandus honor sed graue pondus est.
Unde **B**ernardus. **Q**uid est honor nisi onus. **Q**uid est poten-
 tatus nisi calamitas. **Q**uid est sublimitas nisi naufragiosa te-
 pestas. **Q**uis potest esse in honore sine dolore. **Q**uis est in pre-
 latione sine tribulatione. **Q**uis in dignitate sine vanitate. **U**t
 refert **u**alerius in libro septimo de illo rege subtilis ingenij et
 consilij cui cum esset traditum dyadema priusq; capiti impo-
 neret retinuit diu ipsum et considerans ait. **O** nobile certum
 q; felix quantis sollicitudinibus et periculis plenum es tu prop-
 ter quod dicit **a**ugustinus. nichil laboriosius nichil difficilius
 et nichil periculosius q; pzeresse. **I**demq; narrat **u**alerius libro
 septimo de **C**ornelio scipione. **C**ui cum hispania sorte venis-

set Respōdit se nolle illuc ire adiecta causa cū qđ recte faceret
nesciret Non enim reputauit se virū luculentum ⁊ sufficiētē
tantī honoris et periculi

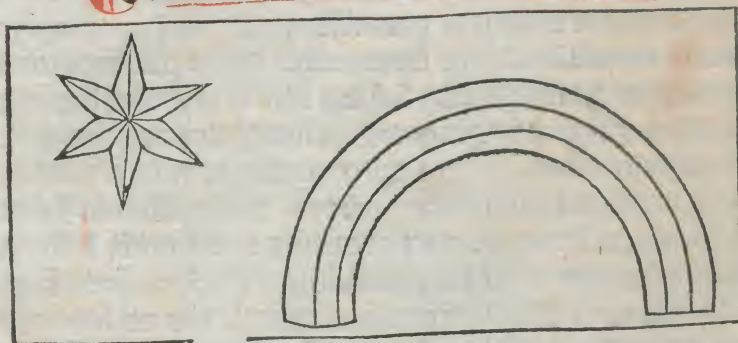
De helpero et lucifero Dialogus quartus

Hesperus ē stella nocturna et lucifer est matutina que
apparet de mane hee due stelle accurreuerūt ōnes
alias ad se et cū hīs omnibus pcesserūt creatori stel
larū dicentes Domine qui creator bonus es optime nos irra
diasti ac decēter collocasti Sed in hoc supplantate sumus quā
splendor et pulchritudo nostra non semper choruscet Idcirco
te pie oram⁹ ut solem obscurare debeas ac lumine priuare ut
possimus etiā in die perlustrare Quibus creator hoc nō licet
quoniā sol ē diei ornator horarūq; distributor et origo omniū
nascencium et sine ipso nichil pullulare potest Idcirco preces
vestras in hoc nō exaudia Demū stelle a creatore petierūt di
centes Conditor omnium creaturarum ad minus in hoc ex
audi nos Exsicca ergo et dele nebulas de aere q̄ impediūt lu
men nostrū Nō enī propter nebulas cōtemplari et videri vale
mus multociens Ad hoc at ait creator Obmutescite et iniusta
non petatis Scriptum est enim in cathone Quod iustum est
petito vel quod videatur honestum Nebule enī in vndacione
sua mūdum irrigant Si nō plueret terra minime germinare
et pullulare valeret Et hoc dicens stellas propulsauit et dix
it Qui non petunt ordinata neq; grata propulsentur

In hoc patet quia q̄ vult exaudiri debet petere ea q̄ sunt ius-
ta et honesta ad faciendū et que sint secundū rationē et dei vo-
luntatem. Propter qd̄ dicit augustinus. Cū ea que deus laudat
et promittit petitis ab illo securo petite. Illa enī petitiō a deo
conceditur. Verū ergo est quod dicit phidorus. Multi orantes
nō exaudiuntur petendo quia illis meliora q̄ petunt deus cō-
fert. Refert enī seneca libro 2.º de beneficijs q̄ alexander cui dā
petenti denariū dedit vrbē. Et cū ille diceret tū donū sibi non
cōuenire. Respōdit nō q̄ro qd̄ te deceat accipere sed quid me da-
re. Sic enī agit deus quia sepe petita nō cōcedit vt meliora et
ampliora donet. Et vt dicit phidorus. Sepe enī deus multos
non exaudit ad voluntatem vt exaudiat ad salutem.

De arcu celi et cancro. Dialo-
gus quintus

Arcus dñi post diluuiū prius apparuit in nubibus
duos habens colores aquosū et igneum propter ven-
turū iudiciū qui apparebat p̄ quadraginta annos
ante edificatiōē arche iam incepte vt dicitur in historijs sco-
lasticis. Cáncer vero ē quoddā signum celi de quo extāt verlus
Est cancer animal signū viciūq̄ malignū. Cancris est morbus
cácri stella quoq̄ piscis. Cancer autē ad arcū celi processit ani-
mo irato et ait. Magna est audacia tua quia totū celum capis
et vlam meam et cursum ceterarum stellarum impedire sata-
gis. Cito remouearis aut a nobis fustigatus eris vehementer.
Cui arcus non bene locutus es frater nō enim viam tuam im-

pedire procuro. propter quod in die me ostendo. Tu vero semper in nocte precurris. Si mecum preliari cupis male meditat-
 tus es ob hoc quia magna societas stellarum tecum moratur
 mecum autem nubes et tonitrua sunt contra te pugnatura.
 Sed consulo ut eamus ad iudicem iustum ut terminare per sen-
 tenciam valeat questionem tuam. Cumque simul ante iudicem
 adirent et hec omnia referrent alii iudex. Cancer inique contra
 ius est quod petis. Si tu tantum in nocte pergis. et arcus in
 die quomodo est credendum quod viam tuam impedire possit?
 Idcirco contra te sentenciam profero quod nunquam in die appa-
 reas et quod in expensis sis condemnatus. Cancer herc audiens
 erubuit et dixit. Qui requirit questionem sibi dat confusio-
 nem. Sic enim multi contra ius aliquando cupiunt astricari
 et sine occasione litigare et cum alijs questionari quapropter
 peruerfi et mali diiudicati subiciuntur. Unde proverborum
 decimosexto. Homo puerlus suscitatur lites et verbosus superat
 principes. Semper iurgia querit malus. Malus angelus et cru-
 delis mittitur contra eum. propter questiones enim et conten-
 ciones multi ad nichilum sunt redacti. Unde phidorus. Sicut
 concordia construere solet ita contencio et discordia destruit.
 Bona discordia res maxime dilabuntur. Quidam pater fami-
 lias habuit tres filios. qui moriens vocauit eos ad se dicens
 prodite michi virgulas multas simul colligatas dum autem
 apportate fuissent dixit eis. plicate eas et frangite qui non va-
 luerunt eo quod simul connece erant. Quibus pater. extrahite vnam
 et alias confringatis. Qui plicare potuerunt sed minime inter-
 rumpere. Iterum pater inquit vnam tantummodo solam pro-
 betis que statim disrupta est et contracta. Idcirco dixit filiis.
 Sic erit de vobis si simul in concordia manseritis nullus ter-
 rere neque frangere vos poterit. Si autem per discordiam sepa-
 ti fueritis quilibet vos dilaniare ac suppeditare valebit.

De celo et terra **Dialogus sextus**

Terra est scđz phm meditullū mūdi ⁊ fructuū custos
 operculū infernī·nutrix viuēciū·mater nascēciū·pora-
 trix ōnium et vite cōseruatiū. **Q**uadam at vice ce-
 lū misit super terrā hanc plurimas tēpestates fulgura et toni-
 trua ita q̄ plurimū eā aggrauauit. **I**psa vero irata aerē ad se
 vocauit dicēs. **N**oli frater te intromittere inter me et celū quia
 omnino ipm̄ precipitabo. **T**alem enī iniuriā intulit michi quā
 modis ōnib⁹ vindicare pop̄to. **C**ui aer. **H**oc nō facias soror s̄
 da locū ire. **E**t enī si celū te mō amaricauit alias cū eo iocūda-
 beris. **T**erra enī victa ab iracūdiā minime cessare voluit s̄ ad
 arma cucurrit·⁊ cū celo p̄liari inchoauit. **I**ntuēs at aer caligi-
 nem ⁊ turpitudinē eduxit ita q̄ celū terra nō discerneret. **C**ali-
 go vero in tantū inter celū et terrā morata ē donec terra iram
 deposuit ⁊ furozē· postea quoq̄ aer ventos emisit ⁊ caliginem
 effrigauit dicēs. **O**hnes debēt extinguere ignē et non inflā-
 mare. **H**oc quilibet agere debet cū prospicit amicos suos ira-
 tos. **Q**uia iuxta **C**athonis sententiā. **I**ra impedit animū ne
 possit cernere ver⁹. **H**ō enī ē extra corp⁹ suū quando irascitur
 et ideo tūc ab amicis temperandus est·ac retinendus·donec a
 furore remoueatur et possit finē ire dare. **D**icit enī **S**eneca. **I**ni-
 ciū ē sapientie nā iracūdiā qui vicerit maxmū superat hostem
 pro vt refert **u**alerius q̄ cū archita tarentinus contra seruum
 iratus esset ait o infelix iam de te supplicium lumerem si irat⁹
 non essem propter quod patet q̄ abicienda est ira ab animo

Quia sicut dicitur puerbioꝝ vicesimo septimo Ira nō hz misere-
ricordiā. Nunquam enī iudex aliquā sententiam in ira proferre
debet. Vñ legitur in hystorijs romanoꝝ qd cū theodosius imp-
ator ad iussa seuera nimis esset promptus qdā sapiēs eū am-
monuit vt cū se irasci sentiret pulsꝫ aliquā sentēciā pferat xxiij
lras alphabeti intra se moraliter diceret vt sic refrigerat⁹ quid
statuendū eēt aut iudicādū maturius videri et scire posset

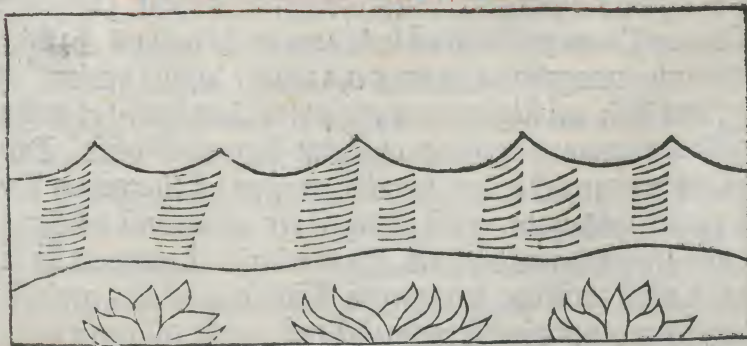
De aere et vento Dialogus septimus

A Er secundū phm est spiraculū ōniū viuēcium sine q
statim suffocantur et moriūtur cūcta q sub ipso con-
sistūt. Ventus vero est siccitas terre mobilitas aquaz
et aeris perturbatio. Et quia pturbatio aeris est aer ipsum aū
iudicem et creatorem rerū citauit dicens. O creator cūctoꝝ
respice in me et miserere mei. Satis me āplifice collocasti prop-
ter quod gratias tibi ago quia vitā ōniū viuēcium michi cōsti-
tuisti. Sed in hoc deceptus sum quia ventus hic me semp infri-
gidat et intemperatū me reddit. Idcirco illi dico qd si in me sus-
flare vltēius presumat ipz suffocabo. Cui creator male dicis
aer ventus itaqz si te infrigidat ⁊ verberat tamē te purgatum
et temperatum reddit. Si ergo vētus in te nō flaret infirmus
et tediolus et corruptus existeres et omnibus odiolus. Qua
propter eū diligere debes qui in pfectione et rectitudine te cō-
seruat. Aer at a vento sedatus ait. Correptores amare debe-
mus et portare. Ita quilibet correptores audiat et diligit.

ppter quod viā equitatis illi demōstrant **I**nfirm⁹ enī q̄ odit
 a medico amarā portione recipere nō patitur curari et sic nō
 liberabitur **E**t q̄ odit correctore nō dirigetur **T**ūc vero odit
 medicū homo quando correctorem suum odit et nō subſtinet
 vey quod ait **C**riſoſtīm⁹ incurrit odiū qui arguit criminoſos
Et **S**eneca Qui arguit iniquū ipſe ſibi maculam q̄rit **T**ales
 enī nō ſūt ſapientes p̄mo ſtulti facti ſūt pro vt dicit eccl̄ Qui
 amat corripī ſapiēs eſt ſtultus autē ſi corripitur irāſcitur **E**
 go corripī ſapientem ⁊ diligit te puer. ix. **M**egitur in viſa ā-
 bzolij q̄ cū theodoſius impator quoda ciues ſine iudicio ⁊ de
 libera tioē puniſſet **A**mbroſi⁹ archiepiſcopus mediolaneū ab
 eccl̄a expulit eū licet eēt catholic⁹ impator **C**ū impator h̄ au-
 dīret ait nā et dauid adulteriū cōmiſit ⁊ homicidiū **E**t ad hec
 ābzolius **S**i ſecutus es errātē ſeq̄re ⁊ corrigētē **I**mpator aut
 hoc audiens compunctus penitēciā egit et ait **I**nueni hominē
 vīrum veritatis ambroſiū ep̄m **E**t ſtatuit vt nullus hō iudica-
 retur ad mortē aū quadraginta dies vt ſedata ira melius mē-
 te ſerenata equitas videretur in iudicando

De liſtoze et mari **D**ialogus octau⁹

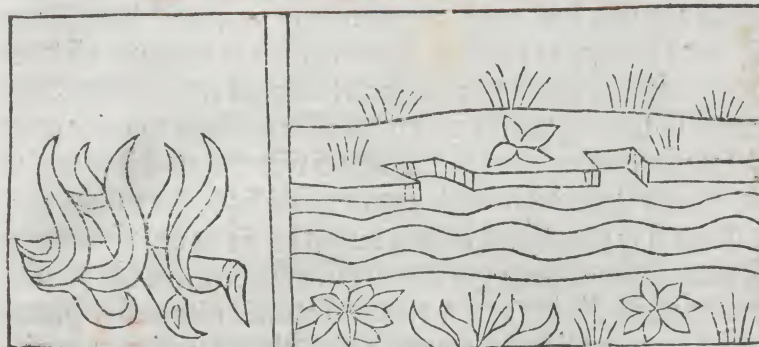

Mare ſecundū ph̄m eſt mūdi amplexus fons p̄briū et
 hoſpitiū fluuiorū **Q**uia ſicut dicit⁹ eccleſiaſtici p̄o oīa
 flumina intrāt mare ⁊ mare nō redundat et ad locū
 vnde exeunt flumina reuertuntur vt iterum fluant hoc mare
 magnum et ſpacioſum eſt vt dicitur pſal̄ cīq̄ vnde p̄ ſuam

magnificentiā ad litus perrexit dicēs **M**iror q̄ plurimum de
 tua duricia **T**u semper michi contradicis et cōtrarius extitis
 ei propter te terrā inuadere nō possum peto vt remouearis de
 loco tuo vt terrā suppeditare valeā **A**lioquī p̄liari tecū nō de-
 finam **C**ui litus male dicis frater **C**onditor ōnīū rerum sic me
 collocauit et ego propter obedienciā suam magnū sustineo la-
 bozem te infrenādo **T**u multociens audacter sup me ascēdis
 et me q̄ plurimū aggrauas **E**go te vero paciēter ppter deum
 porto **I**dcirco nō cōtra me verbosari poteris quia locū nō mu-
 tabo **M**are āt audiēs furibūdī? rēdit **S**i tu sustinere poteris
 sustine qz te nūquā ī pace dimittā sed pro virib? te verberabo
 litus vero paciēter collum sub iugo posuit dicens **G**onos
 cōuenit pugnare et iniquum castigare **S**ic enim pzelatus et
 quilibet rector pugnare debet et viriliter agere vt mali preua-
 lere non possint **T**amen dicit **G**regorius **S**icut mare semper
 rebellat litori quo tenetur et coarctetur sic ī religione quidam
 semper rebellant pzelatis qui eos coarcere non possunt **S**ed
 boni pastores timere non debent minas p̄uozum p̄mo ve-
 lut vigil pastor qui contra bestias oues custodire solet **I**ta et
 boni rectores super gregem suū solliciti esse debent **I**deo dicit
 p̄fidorus **P**raui pastores nō habēt curam de ouibus **S**z sicut
 legitur ī euangelio de mercenarijs vident lupum venientē et
 fugiunt **T**ūc enī fugiunt quando potentibus tacent et malis
 resistere metuunt **E**rgo nos confortat **H**eronim? dicēs **D**eo
 enī placere curem? minas hominū penitus nō timeamus **R**e-
 fert petr? māducator q̄ dū philipp? rex macedonū īsisteret
 et obsideret athenas dixit eis **D**ate michi decē oratores q̄s ex
 vobis eligā et cōfederatus recedā **R**ēdit demosthenes peritissi-
 mus orator lupi direrūt pastorib? tota causa discordie inter
 nos et vos sūt canes **S**z date nobis canes et erimus amici qd
 cū fecissent lupi ī gregem ad libitū defuerunt **E**x quo patet
 q̄ magnū periculum est quando canes id est p̄dicatores et rec-
 tores gregē deserūt v̄ latrare negligūt **S**icut enī mansuetu-
 do ī homine est laudabilis et ira vituperabilis sic econtra

rio in cane. malsuetus autē canis bonus nō est quia feritas ca-
nis laudatur in cane. sic etiā feritas discreta laudat^r i rectore

De igne et aqua **D**ialogus nonus

Ignis ē levis. purus. subtilis. mobilis. lucidus. et calidus. et qz ē tam preciosus in se sublimari cepit dicens Ego in terra omnib⁹ pualet et cuncta cōsumo sed si i aquis preualere superlatus omnib⁹ existerē pro tātō ad se clamauit aquā dicens **A**quor carissima clemētum deus es tu velut ego Quapropter si tibi cōm ozatus fuero et tecū cōnexus non solū magn⁹ sz magnificencior et excellencior apparebo **U**nde obsecro te pmitte me tecum morari et in te gloziari **A**qua vero simulare se ingeniose cepit dicens desiderio desiderauī hoc pascua tecū manducare **A**ccede ad me secure et te pro virib⁹ meliorabo **I**gnis qz h⁹ audis iocundari cepit et amicaliter ad aquā intrauit **A**qua vero dū ignē in se haberet assistentib⁹ sibi dixit **I**ste inimicus et cōtrari⁹ est generis mei. hic me sepe consumpsit et ad nichilum redegit modo me vindicare possum et ipsum extinguere si volo **S**ed iuxta verbū apli nolo reddere malū pro malo ne seculū priuetur tātō bono **T**amē volo ipm aliquantulū humiliare **E**t hec dicens parū collegit se et in ignē mingere cepit **E**t ob hoc depolscere aquam ignis cepit ne ipsū extingueret **A**qua vero miserta est ei. nec eum ex toto extinxit sed ad terram ipsum deduxit dicens **D**eo damus dulce sonum reddendo pro malo bonum **S**ed multi hodie per contra

rium reddunt pro bono malum cum volunt vindictam allu-
mere nolentes offensas dimittere Propter quod dicit iheroni-
mus Quō deus donauit in cristo peccata nostra sic et nos di-
mittamus hīs q̄ in nobis peccant et dei p̄mitatio iniuriā no-
bis factā frangit et reuocat Sicut legitur in hystorijs alexan-
dri q̄ cū qdā eū grauiter offendisset nolebat ei dimittere Aris-
totiles at̄ hoc cognoscēs prexit ad eū et ait volo domine q̄ ho-
die sis victoriosus ultra q̄ fuisti Quo rādente ait bñ volo Cui
ille Tu rex superasti omnia regna mūdi S; hodie tu superat⁹
es Quia si te permittis superari victus es Si tu q̄q; viciis temet
ip̄z victoriosus eris qz qui semetipsū vincit contra oīa fortis ē
vt dicit ph̄s Ad hec verba vindictā remisit alexand⁹ et placat⁹
tus ē Propter qd̄ dicitur puer xvi Melius ē p̄ciens viro for-
ti et qui dñatur animo suo expugnatore vrbium

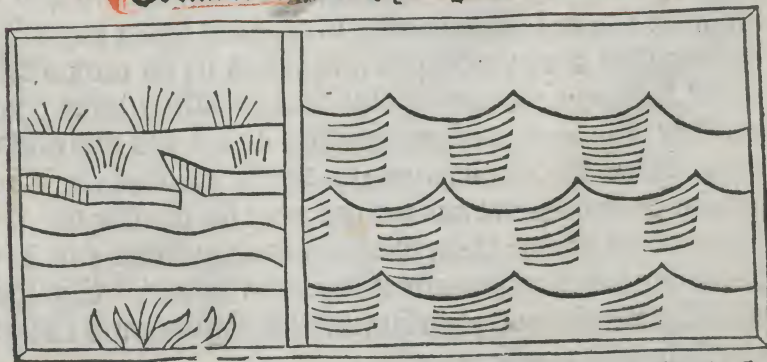
De aqua et igne Dialoꝝus decimus

Aqua ad se clamauit ignem dicens q̄re frater cōtrarij
semp sumus et inimici Bonum est p̄ceptum dñi
custodire quo dicit dñs diliges proximū tuū sicut te ipsū
mat. xxij⁹ Quia plenitudo legis est dilectio vt dicit apl̄s ad
rōs xij⁹ Cui ignis placet qd̄ dicis quia dilectio proximi ma-
lū nō opatur vt idē dicit eodē ca⁹ Propter hoc eam⁹ et mansio-
nem simul faciamus Cūq; simul manerēt nūq; pacem infimul
habebant propter quod ignis aquam sepe calefaciebat et ad
nichilum redigebat aqua vero sepe ignem extinguebat p̄nde

lites et contencioēs inter eos nō definebant Qua de causa ab
 inuicem sunt diuisi dicentes **N**ullus debet se binare cum cō
 trario neq; stare Ita nec bonus sociare se debet nec habitare
 cum malo et peruerso qui est suus contrarius quia leuiter per
 dit iusticiam et famam suam et omnem operationem bonam
 propter societatem peruersam **U**nde quidam phūs **E**ligas er
 go bonos ⁊ humiles cum quibus uiuas ⁊ bonus eris **D**icit pō
 p̄lat̄ xvij°. **C**um sancto sāctus eris et cum peruerso puerteris
Ap̄lūs hoc esse piculum considerans uitam cum malis ducere
 scribebat prima ad tessalo. iij°. denūciamus autem vobis fra
 tres in nōmine domini nostri ihesu cristi vt subtrahatis vos
 ab omni fratre ambulante inordinate **Q**uia dicit p̄fidoz⁹ Pe
 riculum est uitam cū malis ducere perniciosū est hys qui pra
 ue voluntatis sunt sociari **U**nde celū cū aqua sua quā in terrā
 emittit abluens respondit portitori carbonum cū hospitatus
 fuisset cum eo frater non possumus conuenire simul quicquid
 est quod abluere potero p̄ diem vna hora poteris denigrando
 maculare **S**ic etiam totum quod sapiens vel bonus acquirit
 multo tempore stultus vel malus vna hora destruit

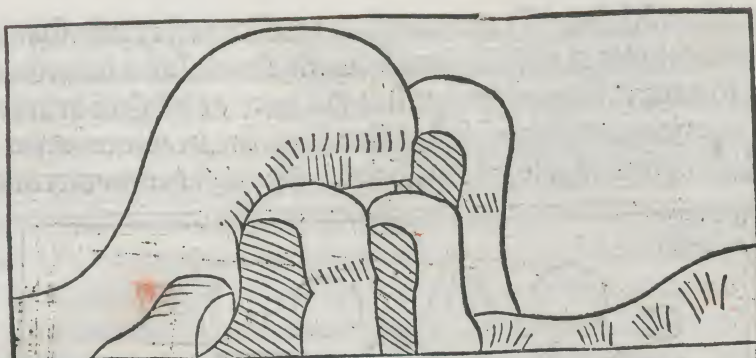
De fluuiō et mari **D**ialogus vnderimus

Fluuius est scdm phm cursus indeficiens refectio so
 lis et irrigatio terre Qui processit ad mare dices Rec
 te vocaberis mare id est amarum quia in amaritudi
 ne semper viuīs Nonne est magna amaritudo et ingratitude
 b i

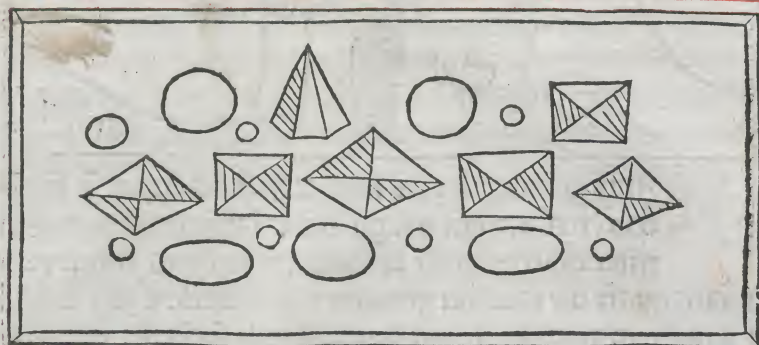
tua cum continue de dulcedine mea bibis. et tu seipset amari-
tudinem in me largiris. **M**are respondit. **A**rgentum et aurum
non est mecum. **Q**uod autem habeo hoc do tibi de interiorib⁹
corporis mei amplifice tribuo tibi tāq̃ ad amicum fidelem. **I**n
circo pacifice sustinere debes amaritudinem meam quia si be-
ne prospereris inde deriuatur dulcedo maxima et ineffabilis
bonitas tua. **H**oc audiens fluius totus pacificatus est dicēs
Amara debet portare qui dulce vult gustare. **I**ta quēlibet
oportet amaritudinem tribulacionum portare si dulcedinem
supnozum cupit gustare. **Q**uia dicit gregozius. **T**ribulacio
est porta regni celozum. **U**nde in psal̃ centesimo xviij⁹. **H**ec por-
ta domini iussi intrabunt p̃ eam. **S**icut dicitur actuum xiiij⁹.
Per multas tribulaciones oportet nos intrare in regnum dei.
Sed quidam sunt similes fimie que ascendens in arborem et
inueniens nucis amaritudinem in cortice fructus proiecit. **E**t
ideo non gustauit de dulcedine nucis. **S**ic multi insipientes
tribulaciones proiciunt cum eius amaritudinem sentiunt. et
ideo non gustabunt de dulcedine premij vite eterne. que dul-
cedo dabitur hys qui tribulaciones pacienter sustinent. **P**ro-
ut quidam abbas executus dicebat. **G**racias ago deo meo q̃
vindicauit me de inimicis meis. qui tot mala michi facere so-
lebant p̃ istos duos proditores et raptos scz q̃s oculos des-
truxit. **A**lius quidam religiosus cum amisisset oculum cepit
gaudere. **C**umq̃ alij dolerent quesituit ab eis pro quo oculo
tristabantur. **E**t responderunt pro amisso. **Q**uibus ille. **Q**ui
haberet duos inimicos non pro qui perit sed pro illo qui re-
manet dolere deberet. **U**nde iheronimus ad quēdam. **N**on do-
leas si non habes quod mulce et serpentes habent. **Q**uodā
philosophos vidimus ut melius interius cogitaciones claude-
rent sibi oculos eruisse.

De monte et valle **D**ialogus duodecimus

Ultis quidam in pmo iacebat habens supra se mon-
 tem excessum que a iugo subiectionis deuicta impaci-
 enter contra montē verborari cepit dicens Impie ⁊ ne-
 phande quare me tam diu grauare non desinis? Cessa nephā-
 de a tanto grauamine muta locū tuū quia satis me suppedi-
 tasti. Alioquin me de te vindicabo. Cui mons. Id qd̄ dicis fieri
 nō potest qm̄ creator ab initio me erexit te vero in pmo collo-
 cauit. Ergo porta paciēter vsq; ad diem nouissimū in quo mō-
 tes et colles humiliabūt? ut dicitur psalme xl. Vallis at̄ ppter
 hec verba magis animata cū arborib⁹ et herbis cōtra mōtem
 preliari cepit qui cum sagittis et iaculis ipsum vulnerabant.
 Mons autem hoc intuens furibundus effectus ē dicens de o-
 pere tuo te iudico serue nequam quia contra dominum tuum
 certamen assumere non es verita. Et hec dicens de se magnum
 saxum proiecit et ora vallis obserauit eāq; totam collisit. Val-
 lis autem humiliata a verberibus dixit. **S**erui debent do-
 minis obedire et non contra ire. Sic enim multi impatientes
 agunt contra superiores. vnde sunt sub iugo retinendi. Quia
 dicitur eccl̄ xxxij. Cibaria et virga et onus azino panis ⁊ dis-
 ciplina seruo. Operatur in disciplina ⁊ querit requiescere. Iara
 illi manus et querit libertatem. Seruo maliuolo tortura et cō-
 pedes. Mitte illum in operationem ne vacet. In opera consti-
 tue illum sic enim condecet illi. **Q**uidam dominus habebat
 seruū pteruū et contumacē qui dū vacabat contra dominum

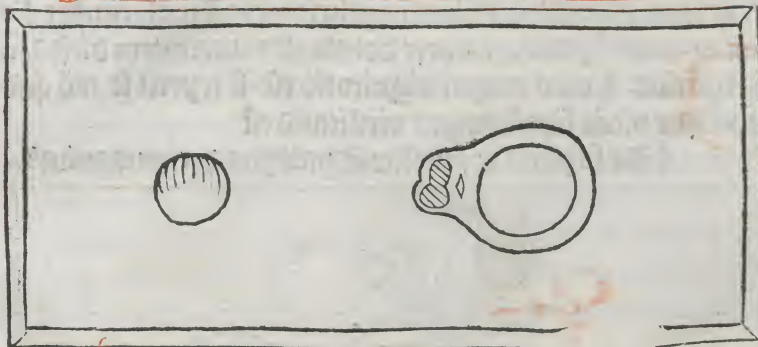
verbo resistebat. dñs autem ipsam fortiter verberauit subtra-
 hens delicata et eū laboribus submisit Qui fessus a laboribus
 se correrit et lingue frenū posuit **Uñ** puer. xxix. Qui delicate
 a puericia nutrit seruū suū postea illum sentiet contumacem
De gemmis et lapidibus p̄ciosis **D**yalog⁹ decimustercius

Omnino omnes p̄ciiose simul conuenerūt dicētes **Su-**
 m⁹ cariores sup̄ ōnia hominib⁹ **Sz** si ad libitum ho-
 minū cōparemur erim⁹ abiecte **Ob** hoc in remotiori-
 bus locis latētem⁹ ut nō inueniamur absq⁹ magno labore et
 expensis **Hoc** ē enī qđ a possessorib⁹ suis care retinet⁹ et nō sū
 magno p̄cio compatur propter quod non omnibus ostende-
 mur dicentes **Q**ui volunt p̄ciiosa captate nō immerito se
 debent fatigare **Sic** et seruus xp̄i si cupit p̄ciosas virtutes
 apprehendere debet laboribus et virtutibus insudare ut pro
 viribus ociosus nō maneat **Quia** ociositas inimica est anime
Uñ in vitis patrū monachū operantē vnus demō temptat-
 ociosum mille **I**dcirco dicit iheronim⁹ **Semp** aliqđ boni faci-
 to ut dyabolus semp te inueniat occupatū **Homo** occupatus
 ē velut castrū bene clausū cui inimicus nocere non potest **Uñ**
 de augustin⁹ **Nō** facile capitur a tēptatore qui bono vacat ex-
 ercicio **Debent** enim parentes filios incitare minores ad labo-
 rem ne p̄ pigritiam in paupertate deficiant **Uñ** quidam sapi-
 ens rusticus plantauit vineā. qui cū morderetur dixit filijs su-
 is se abscondisse thesaurum in vincta. locum autem ubi esset

nō assignauit. Mortuo patre ceperunt fodere vineam vt inue-
nirent thesaurū. Vnde factum est vt vinea fertilis efficeretur ⁊
redderet larg. Simū fructū. Hec vidētes filij perceperūt et vide-
runt qd pater propter hoc dixerat thesaurum esse absconditum
in vinea. vt studiosius excolerent vineā et laborarēt remoto te-
pore. **Q**uidam phūs docuit filiū dicens. Vide fili ne fornicā
sit te sapientior que cōgregat in estate tanto et tā sollicito la-
boze vnde viuat in hyeme. ne sit gallus te vigilātor aut forti-
or qui matutinas horas obseruat ita diligenter et se verberā-
do. alios ad cantus nocturnos excitat. Et quis ita fortis est qd
uxores plurimas castas habeat et subditas sibi faciat ⁊ tu di-
cis qd non potes tm vnā subdere tibi.

De smaragdo et anulo. Dialogus quartusdecimus

Smaragd⁹ est gēma dicit bzito cui nichil viridi⁹ cōpa-
tur. Nā herbas virētes frondesq; solo e⁹ intuitu appa-
rere facit. implet oculos et nō faciat vt dicit pap⁹ as.
Quidā aut anulus aureus quēdā preciosū smaragdum gessit
bat propter quod oēs auide eum intuebantur. Quadā aut vī-
ce ingrate locutus est anulus dicens. Jam diu in statione mea
moratus es. nec vnq; michi preciū dedisti. vnde solue precium
mansionis mee et recede. aut te spoliātū expellā. **C**ui smarag-
dus. Si tecū moratus sū p me semper honoratus extitisti ac in
digito regis baiulatus. Et si expellere me vis me modo vende.
et de precio valoris mei solue stationem tuā quia non deficiet

b 3

michi manſio. Anulus autē cum de domo ſua expelleret eū ac ſine ipſo maneret abiectus et nichilī reputatus fuit ab omnibus et ad extremū liq̃factus dixit. **Q**ui cū p̃cioloſo ſedit fit abiectus ſi p̃cioloſus recedit. **H**ic enim ſeruus xp̃i eſt venerandus donec in ſe retinet p̃cioloſas virtutes ſi autē abicit fit abiectendus. **S**ed ſicut dicit ſeneca. Bonus vir ſi bonus ē ſuis actibus probatur et ſic probatus reſtus eſt. **Q**uodā tpe cū alexāder magnus diceret ſe eſſe dominatozē orbis. reſpōdit ei dyogenes ph̃us. Nequaquā es dñs. ſz ſeruoꝝ meoꝝ ſeruus ſuperbia eſt enī dñā tua et ancilla mea. **T**e enim ducit. ego autē eam ſuppeditauī. **C**arnalis cōcupiſcencia gula et ira ſunt domine tue et ancille mee quia te ducunt et tibi dominantur. ego autē eas ſuppeditauī et vici. **E**t ideo tu es ſeruoꝝ meoꝝ ſeru⁹. **E**t cū ſerui alexandri vellent in ipſū irruere. **A**it alexander. **V**idete ne eum t̃gatis quia vere bonus eſt et veritatem dicit. **P**ā Gregorius. Homo magne dignitatis eſt. ſi reperit ſe mō quo debet ſine vicijſ ſignū magne virilitatis eſt.

De ſaphiro et aurifice **D**ialogus decimusquint⁹

Saphirus dicit p̃fidoꝝ ethimologiaꝝ xvi⁹. ſimil eſt ſereno celo q̃ p̃uſſus radijſ ſolis ardentem emittit fulgorē. **Q**uidā at aurifer hunc ſaphirum p̃cioloſum in dyademate impatoꝝ collocare disponebat. **Q**uod intueſ ſaphirus ait. **M**agiſter bone noli me includere qz liber ſum et iuuenis et ſclaris. **I**dcirco nolo a ſeculo ſepari ſz cupio gaudere

et p totum mundum spaciari **C**ui aurifer Inklusio tua erit sci-
tas tua quoniā te collocabo in tuto loco vbi sine pauore de ce-
tero viuas **C**onsidero enī precioſitatē ⁊ valorē tuū et timeo q̃
ſi per mundum vagatus fueris perditus eris **Q**uia dicitur p̃^a
Iohis v^o **T**otus mūdus in maligno poſitus eſt. **T**ot ſūt picu-
la hui⁹ mūdi q̃ nec cor illa cogitare poteſt. nec lingua expzime-
re **U**nde **G**regori⁹ **S**emp timere debem⁹ qz in piculo ſemp ſu-
m⁹. ppter huiusmodi fili cariffime te dimittere nolo nec p mū-
dū vagari relinquere ſz in ſalua cuſtodia cuſtodire **E**t hoc di-
cens ſaphirū in ſerto et dyademate magiſter incluſit vbi per-
petue gloriabatur dicens **E**t in tuto loco ſtare. melius q̃
euagare **S**ic enī tutum eſt viro religioſo in clauſtro et cel-
la ſua manere **Q**uia dicitur in vitis patrū **V**ade in cellam tuā
et ipſa te docebit vniuerſa **Q**uia pax eſt in cella. foris autē nō
niſi bella **E**t vt dicit iheronimus **Q**ui criſtum deſiderat nich-
il aliud querat in ſecularib⁹ ſz ſit ei cella pro paradifo varia-
tū ſcripturarum. diſcurrere pena: hys vtatur delicys. harū fru-
atur amplexibus **A**bbas euagrius dixit ad quemdam in vi-
tis patrū ſibi dicentem **N**on poſſum iemuare nec laborare
nec iufirmis ſeruire. vade manduca bibe et dormi tantum de
cella tua non exreas **Q**uia pſeuerencia celle ducit monachum
ad ordinē et ſic paulatim reuerſus ē ad opus ſuum pfectionis

De topacio precioſo **D**yalogus ſextusdecimus

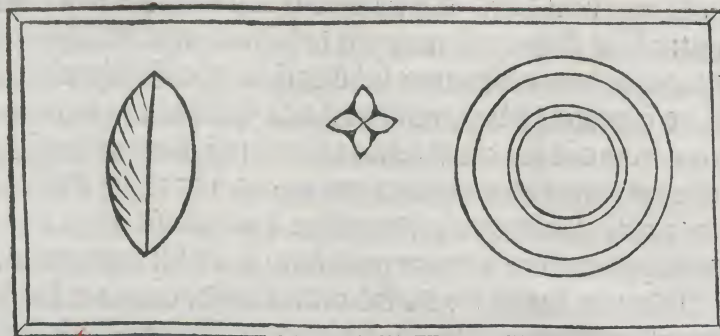
Topali⁹ dicit papias ē gēma que ōnīū lapidū i se habz
 colores p̄fidoz⁹ ethi libro xvi. dicit q̄ ē gēma quedā ex
 nīrēti genere ōnī qz colore splēdēs iuenta p̄mū i arabi
 e insula q̄ dicitur topaz⁹ vñ topali⁹ dicit⁹ ē ab illa insula. Qui
 dā autem topalius de arabia duct⁹ est romā et in ecclesia beati
 petri sup̄ crucem collocatus ē et cōsecrat⁹ in quo loco ab omni
 bus auidē videbatur. Hic a persuasione in p̄ma ductus ait:
 Quid est semper i ecclesia manere et nūq̄ recedere nec aliquid
 de mundo sentire: volo enim ad seculū redire vt aliquantulum
 cū secularibus recreari possim cum seculo et regnare cum xpō
 Cumque ad seculum reuersus fuisset ac de sacrosancta ecclesia
 recederet ab illicitis et cōcupiscencijs mūdi captus exposuit se
 ōnibus flagitijs. ad extremū autē a barbaris repertus et ab ip
 sis incognitus collisus ē et dispersus ita q̄ nūquā comparuit:
 Tandem contractus ait. Qui de loco sacro pergit iustum est si
 se dispergit. Ergo caueant religiosi ad seculum redire ne simi
 liter pereant. Concupiscencie enim sunt naufragia religiosoz
 Et ideo dicit aug⁹. Sicut dilectio dei est omnium virtutum
 fons ita dilectio mundi est fons omnium viciorum: vnde qui
 vult deum possidere mūdo renunciet ut sit illi deus b̄tā posses
 sio. Dicit bernard⁹ perfectus seru⁹ xpī nichil habet nisi cristū
 et si aliquid preter xpīstū habet perfectus non est: vnde idem
 Qui spūalibus bonis sunt dotati terrenis negocijs nō debent
 implicari. Regitur i vitalp̄m q̄ quidam frater interrogauit
 senem dicens. Quid faciā quia cogitatio mea non dimittit me
 nec vna hora sedere in cella mea. Et dicit ei senex. fili reuer te
 re et sede in cella tua et labora manibus tuis et ora deum inces
 santer et iacta cogitatū tuum in domino: et ne te quis seducat
 exire. Et dicebat. Quidā secularis erat adolescens habens pa
 trem et desiderabat fieri monachus. Et dum multum supplica
 ret patri suo ut dimittēt eum cōuerti nō acquiescebat postmo
 dum autem rogatus a fidelibus amicis vix acquieuit. Et egres
 sus frater ille adolescens intrōiuit monasterium et factus mo
 nachus cepit omne opus monasterij perfecte perficere. et

ieiunare quotidie. **C**epit etiam et biduanas abstinere similiter
autem semel in ebdomada reficere. **V**idebat eum abbas suus et mi-
rabatur et benedicebat dum in abstinentia et labore ipse. **C**onti-
git autem post aliquod tempus cepit frater supplicare abbati suo
dicens. **R**ogo te abba ut dimittas me et vadam in heremum.
Dixit ei abbas. **F**ili noli hoc cogitare. **N**on enim potes sufferre
talem laborem pretereo temptationes dyaboli et versutias eius.
Et si contigerit tibi temptatio non inuenies ibi qui te consoletur
a turbatione inimici quam tibi illata fuerit. **I**lle autem cepit amplius
rogare ut eum pmitteret absire. **V**idens autem abbas eius quia
eum retinere non poterat facta oratione dimisit eum. **P**ostmo-
dum dicit abbati suo. **R**ogo te abba ut concedas michi qui osten-
dat iter quomodo ego peregrinare debeam. **E**t ordinauit cum eo duos
monachos monasterij et abierunt cum eo. **A**mbulantibusque eis
per heremum unam diem et alteram defecerunt pro estu et percipientes se in
terram iacebant. **E**t soporati modice somno ecce aquila venit
percutiensque eos alis suis processit prorsum et sedit in terra. **E**t cui-
gilantes aquilam viderunt. **E**t dixerunt ei. **E**cce angelus tuus sur-
ge et sequere eum. **E**t surgens valedicensque fratribus sequebatur eam
et venit usque ubi stabat aquila ipsa. **Q**ue mox surgens volauit
usque ad unum stadium et iterum sedit. **S**imiliter sequebatur eum fra-
ter ille. **E**t iterum volauit et sedit non longe. **F**actum est vero
hoc per horas tres. **P**ostmodum autem dum sequitur eam diuertit
ipsa aquila in dexteram partem sequentis se et non comparuit.
Frater vero ille nichilominus sequebatur eam. **E**t respiciens
vidit tres arbores palmarum et fontem aque et speluncam et dixit.
Ecce locus quem michi pararat dominus. **E**t ingressus sedit in ea su-
mens cibum dattilorum et de fonte aquam bibens. **E**t fecit ibidem an-
nos sex neminem videns. **E**t ecce una die venit ad eum dyabolus
in similitudine cuiusdam abbatis senioris habens vultum terribilem.
Videns autem eum frater ille timuit et procidens in orationem sur-
rexit. **E**t dicit ei dyabolus. **O**remus iterum frater. **E**t surgentes.
dyabolus dicit. **Q**uatum temporis habes hic? **E**t respondit habeo
sex annos. **D**ixit ei demon. **E**cce te vicinum habui et non potui cog-

noscere nisi ante dies quatuor quia hic habitares et ego non lon-
 ge habeo a te monasterium. et ecce anni sunt xi q de monasterio
 non exiui nisi hodie quia cognoui q hic in vicino habitares. Et
 cogitavi mecum dicēs. vadam ad hominem dei istum et cum eo con-
 feram quod potest prodesse saluti anime mee. Et hoc dico frater
 quia nichil proficimur sedentes in cellis istis. quia corpus et san-
 guine christi non percipimus et timeo ne efficiamur ex tēi ab eo si
 nos ab hoc misterio elongauerimus. Sed dico tibi frater. Ecce
 hic tribus milibus ē monasterium habēs presbiterum. Eamus ergo
 dominica die aut post duas ebdomadas et accipiamus corpus
 et sanguine christi et reuertamur ad cellas nostras. placuit fratri
 illi suasio dyabolica. Et veniente die dominico ecce dyabolus
 venit et dicit ei veniam quia hora est. Et exētes perrexerunt
 ad predictum monasterium ubi presbiter ille erat. Et ingressi
 in ecclesiam miserunt se in orationem. Et exurgens ab oratione
 frater ille respiciens non inuenit qui adduxerat eum ibi et dix-
 it ubi putas perzerit. num ad commune necessarium abutauit?
 Et cum diu sustineret non venit postmodum autē exiens foras
 requirerebat eum. Et cum non repperisset dixit ad fratres loci illius
 interrogans eos. ubi est abbas ille senex qui mecum ingressus est
 in ecclesiam? Et dicunt ei nos neminem vidimus alium nisi te tan-
 tum. Tunc cognouit frater ille quia demō fuisset et dixit vide
 cum qua argutia dyabolus eiecit me de cella mea. sed tamē non
 me penitet quia ad opus bonum veni percipio corpus et sanguine
 christi et sic reuertar in cellam meam. Et post missas volente reuerti te-
 nuit eum abbas monasterij ipsius dicens. nisi refeceris non dimit-
 temus te. Et cum precepisset cibum et regredi vellet in cellam suam ecce
 iterum dyabolus venit in similitudine cuiusdam iuuenis secularis et ce-
 pit eum respicere a summo capitis usque ad pedes et dicere ipse est il-
 le? non est hic. Et cepit eum considerare. Et dixit ei frater. Quem
 sic respicis? At ille ait puto me cognoscis. Tamē post tantum tem-
 pus quomodo me habes cognoscere? Ego vicinus patris tui
 filius. Quomodo? non ē dictus pater tuus sic et mater tua
 tale nomen non habuit. tu et sic non vocaris et mancipia illa te

illa sic non sunt dicta. **M**ater vero et soror tua añ. tres annos
mortue sunt. **P**ater aut tuus mō defunctus ē et te fecit heredem
dicens **Q**ui habeo dimittere substantiā meā nisi filio meo viro
sancto q̄ reliquit scē et abiit post deū. **I**psi dimitto ōnia bona
mea. **M**odo aut qui timet dñm et scit ubi est dicat. ut veniēs dis-
trahat et eroget ea paupibus pro anima mea et sua. **E**t preze-
runt multi requirentes te et minime inuenerunt. **E**go autem
veniēs ex occasione propter quoddam opus hic cognoui te el-
se. **H**nde non facias moras sed veni et vende omnia et fac serū-
dum voluntatem patris tui. **R**espondens frater ille dixit non
necesse habeo reuerti ad seculum. **D**icit ei dyabolus. **S**i non ve-
neris et deperierit substantia illa in cōspectu dei tu erinde red-
des rationem. **Q**uid enim mali tibi dico ut venias et eroges
pauperibus et egenis quomodo bonus dispensator. ut non a
meretricibus et male viuētibz extricetur quod pauperibus
dimissum est. **A**ut quid onerosum est ut venias et fatias elemo-
sinas secundum voluntatem patris tui pro anima eius et re-
uertaris in cellam tuam. **Q**uid multa. **S**uadēs fratrem depo-
suit in seculum et veniens cum eo vsq; ad ciuitatem reliquit eū.
Voluit autem frater ille ingredi in domum patris tanquam
iam defuncto eo et ecce ipse pater eius viuus egrediebatur. **E**t
videns non cognouit eum. **E**t ad eum ait. **Q**uis es tu? **I**pse vo-
lunturbatus nichil poterat respondere. **E**t cepit eum iteratis ver-
bis pater eius interrogare unde esset. **T**unc cōfusus dixit ei.
Ego sum filius tuus. **E**t ait illi. **V**t quid reuersus es? **Q**ui eru-
belcens dicere quod verum erat. dixit. **C**aritas tua me fecit re-
uerti quia desiderabam te. **E**t remansit ibi. **E**t post aliquātum
tempus incurrit fornicationem et multis supplicijs afflictus
a patre suo infelix ille non egit penitentiam sed remansit in se-
culo. **I**deoq; dico fratres quia monachus nūquam debet quam-
uis suauis ab aliquo egredi de cella sua.

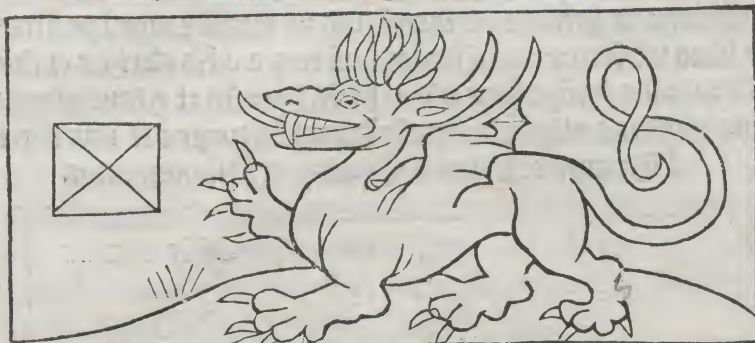
De carbūculo et speculo **D**ialogus decimusseptimus

Qarbūculus dicit brito quidā lapis ē p̄ciolus sic d̄cūs
eo q̄ sit ignit⁹ ut carbo cui⁹ fulgor nec nocte vincitue
lucet enī in tābris adeo ut flāmas ad oculos vibret
Ad hūc accessit quoddā speculū vitreū dīcēs fr̄ inter splēdidas
et p̄ciolas gēmas splēdidus et lucid⁹ es egog⁹ etiā clare resplen
deo Ita q̄ clare in me cūcta p̄spiciūt⁹ Si g⁹ inuicē binati fue
rim⁹ magis excellēciores et appreciati erim⁹ in septuplo Cui
carbūculus Si qd̄ dīcis consentire nolo p̄pter qd̄ cōsidero q̄
ex debilitate materie creatus es sc̄z de vitro. egog⁹ de natura p̄
ciolaz gēmaz Idcirco nō ē cōueniēs Qm̄ dicit p̄lidoz⁹ Simil̄
enī ē fili⁹ matri solz. g⁹ qz nō es tu similis mei recede et adiecit
Nunquā nobilis cū viliozi descēdat nec cū eo cōtēdat Sicut
enī xpianus q̄ est de nobiliozi genere sc̄z de xpō. quia a xpō dī
citur cristian⁹ nō debet attendere nec audire dyabolū quia est
vilioz ōnib⁹ Vñ in libro clemētis. qui dyaboli volūtātibus ei⁹
se sponte subdidit it̄ pacē erga deum et hominem nō hēbit Et
Augustinus Nō potest dyabolus decipe nisi q̄s voluerit ei pre
bere sue volūtātis assensū p̄pter qd̄ dicit iheronim⁹ Potestas
qd̄ dyaboli nō timetur nec timeri debet qz timor illius atqz
iactancia semp̄ in tua voluntate est Nō enī potest caro facere
nisi quod voluerit anim⁹ **L**egitur in vitispatrū q̄ quidam
heremita ductus est ab angelo ad quendā locum vbi erat con
gregatio sanctorū monachozū Et vidit confinia plena ac loca
circūstantia. maxima multitudine demonū volantium ad mo-

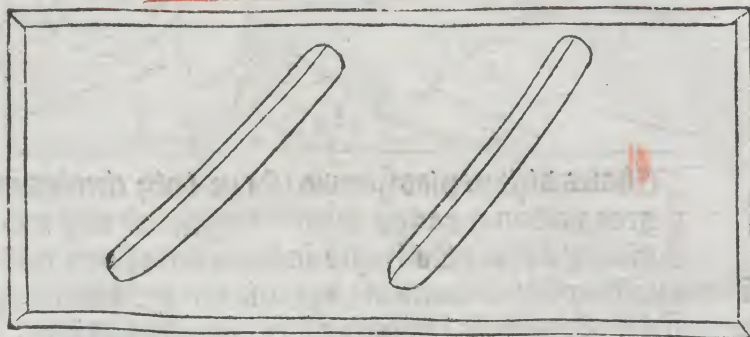
dū mustarū Venientes autē ad quandam ciuitatem vbi fiebat
 magnū forū. vidit ibi vnū solū demonē satis oriolū stantem
 sup portas Ita vt quereretur vnde hoc esset Rūdit angelus dñi
 q̄ in ciuitate oēs qđ volebat faciebant ad voluntatē dyaboli. &
 pro tanto ibi vnus demō sufficiebat In abbacia oēs erāt sibi
 rebelles et ideo per multos eos impugnabat

De achate et cerasstes Dialoꝝ decimus octau⁹

Achates dicit papias gemma est que habz circulos nī
 gros & albos et varios Brito at et p̄doro⁹ ethi xvi.
 dicūt q̄ ē gēma p̄mū repta in sicilia iuxta flumē eiuf-
 dē noīs postea p̄lib⁹ in terris vt hughurio dic⁹ q̄ reddit hoiēz
 graciolū Cerasstes serps ē sic dictus dic⁹ p̄doro⁹ ethi xij. eo q̄
 octo cornua in capite hēat ad modū arietis. h⁹ cornu mēis di-
 uitū appositū p̄d it venenū Ex his cornib⁹ manubzia cultello-
 rū fiunt qui cultelli ipatozib⁹ aū oēs cibū ponebāt vt illa su-
 dore manifestaret si q̄s cib⁹ fuisset apposit⁹ veneno infectus Hic
 cū eēt omnibus odiosus et a cunctis deuītat⁹ p̄cessit ad acha-
 tem dicens. o gēma preciosa descende ad me et colloca te inter
 cornua mea quoniā egregie te baiulabo p̄pter quod habes vir-
 tutē portitozem tuū reddere graciolū Insup tibi promitto q̄
 si me graciolū reddideris magnates inferiores et innocentes
 spoliabo et de preda medietatē tibi concedam Cui achates Id
 quod dicis michi non placet quia dicit aplūs nō solum facien-
 tes sed etiā cōsentientes digni sūt p̄petua morte Et vulgari⁹

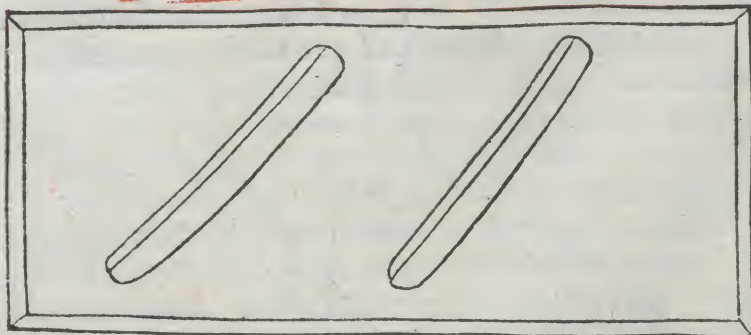
ter dicitur Tantū valet qui tenet pedem quantū qui exordiat
 Idcirco recede a me quoniā societas tua me nō decet Et hoc di-
 cens processit et ait **N**os debem⁹ cōtraire malo ⁊ nō cōsen-
 tire Hoc enī faciebat dauid psal. i. cū dicebat facientes pri-
 uaricatioēs odiū siue eēt pater me⁹ siue mater siue soror siue
 frater Id est si erat amicus siue episcopus siue presbiter siue cō-
 stitutus in aliqua dignitate qui pervertebat vias suas Sic cum
 fugiebam ut penitus nō facerē eius memoriā Vnde i policra-
 to libro ix. fertur beatū iheronimū tres a mēsa clericos exclu-
 disse qz ipsos incōpositos vidit. dicens honesto et graui viro in
 eius conforzio aliquē incōpositū inueniri turpe ē et non decet
De auro et plumbo **D**yalogus decimus nonus

Ad aurum et plumbū animatum processit dicens Quare
 superbis contra me? nōne ego de materia metallozū sū
 sicut et tu? Qua de causa me spernis ⁊ non vis ut sim
 in mūdo appriatū ut tu? Accede ad me ⁊ pba te mecū in igne ⁊
 videbis vītutē q̄ in me manet Cui aurū Scio frater qz metallū
 sis sicut sum ego Creator ita te creauit sicut ⁊ me et sic maneo
 Nō enī tibi iniuriā facio Tolle quod tuū est et vade et noli me
 cū contendere quia in ōnibus probari nos oportet Iuxta vbtū
 apli prima ad thessa. v. ōnia autē probate. quod bonū ē tene-
 te Accede ad ignē et pugna mecū et tūc apparebit virtus tua
 et victoria Cumqz in igne simul cōuenirent plumbum lique-
 factum est et euapuit Aurum vero purificatum exiit dicens

Sunt sine virtute verba vana et superba. Sic enim nonnulli
 supbi vani et elati putant in se habere virtutes quas non habent.
 Et ideo si temptantur ad nichilum rediguntur veluti plumbum in
 igne. Ergo si vis pretiosus esse ante oculos domini stude in oculis
 tuis vilior apparere. Quapropter dicit phidius. Esto paruulus
 in oculis tuis ut sis magnus in oculis domini. Tanto eris autem deum
 pretiosior quanto fueris ante oculos tuos despectior. Quia qui
 sibi ipsi vilis est apud deum magnus est. Et ut dicit Gregorius.
 Quanto coram oculis tuis eris gloriosior. tanto coram deo et ange-
 lis eius eris vilior. Quedam domina fuit rome tante humilita-
 tis et reuerencie quod ad altare indignam se reputabat accedere.
 et corpus christi cum leuabatur indignam se reputabat videre. Un-
 de accidit quod cum semel communio fieret in populo ipsa per nimiam
 humilitatem et reuerentiam ad recipiendum non accedebat. Unde
 diuino miraculo factum est ut per columbam accipientem hosti-
 am de altari vidente populo communicata fuit.

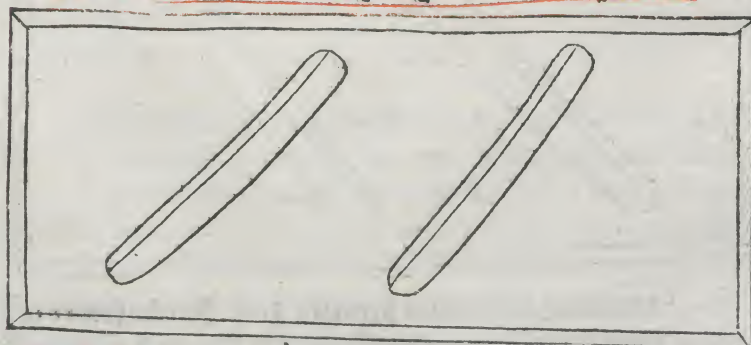
De auro et argento Dialogus vicefimus

Aurum ad argentum processit et ait. Gaude frater quam
 inter metalla principatum tenemus? Idcirco si conexa si-
 fuerimus magis sublimiora erimus? Ad hoc argentum
 responsum dedit dicens. Id quod dicis frater caritative dicis. tu
 considero quod rubeum habes colorem egoque album. nec non cogito quod
 magni pretij et valoris es tu. Quapropter ego puto quod sicut diuis-
 sa et contraria sumus in colore et pretio. sic erimus in voluntate. Un-

de melius est nō incipere q̄ ab incepto nos retrahere. Et adiūxit
 n. **N**ūquam nos eq̄parem⁹ cū magnatib⁹ nec stem⁹. **Q**uia
 dicit⁹ eccl̄ xiij⁹ pondus sup se tollit q̄ honestiori se cōiūgit. **U**n-
 eciam dicitur ibidē. **D**iciozi te ne fueris socius. **P**ropter qd̄ di-
 cit ph̄s ubi paup̄ contra diuitem iūmicari cepit perit. **P**rout
 refert esopus q̄ capra ouis et azina fedus et societate siml̄ cū
 leone fecerunt ut irent venatū pari forma. **E**t simul oēs cepe-
 runt ceruum. **I**n diuisione vero dixit leo. **E**go ero heres prime
 partis nā prim⁹ honoz ē michi. **E**t prima vox defendit michi
 partem secundam. **E**t maior labor dat michi terciam. **E**t quar-
 ta pars nisi mea sit initū fedus rūpam. **E**t hoc dicens cepit ter-
 ram percutere cauda et fremere dentib⁹. **T**imentes autem om-
 nes dimiserunt ceruum totum leoni. **H**nde patet q̄ debet sibi
 homo precauere ne statuat societatem cum potencioribus se
 quia semper habebit peiorem partem ut cōmuni prouerbio di-
 citur. **C**erusa cum dñis non consulo mandere seruis. **T**ollunt
 matura s; dimittūt tibi dura. **E**t ideo dicit esop⁹. **P**resēs pagi-
 na vult ne fragil⁹ societ⁹ forti. **N**ā fragili potēs nesciet eē fidus.

De argento et ferro. Dialoꝝus viceſimus primus

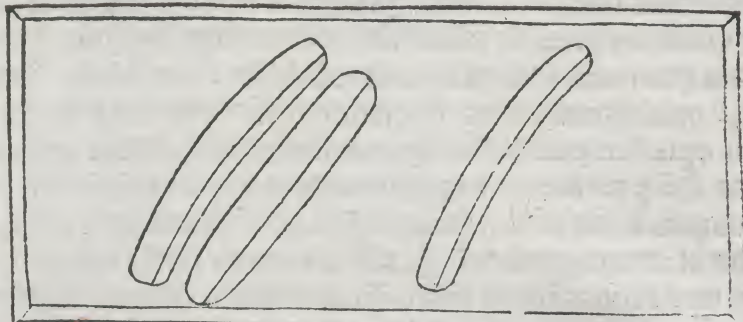

Argentū quadā vice improuide ac indiscrete ad ferrū
 loquutū est dicens. **O** nephande maledicta genitura
 tua qm̄ p te mala infinita per mundum fabricantur.
Nā de te fiunt mucrones tela iacula thoraces galee et gladij
 ad iusticiandum homines et puniendum per te prelia et

cediciones cadunt in seculo. **S**i nō esses creatum mūdus in pa-
ce quiesceret. **F**errū at̄ bñ audies racionabiliter se excusauit di-
cens. Heu frater qđ ē qđ locutus es. nō tibi iniuriā facio. **S**ed
si sū vt dicis malefactor cōsidera veritatē ⁊ pspicies qđ sine me
nil opis fieri potest p me qđ artes fabzicant⁹. et terra germi-
nat. **T**ū p me homines operantur. homines me distendunt et
quicquid de me volunt faciunt. **E**go at̄ nō cōtradico s; obedio
illis vt creator ordinauit. **S**i aut̄ de me male faciūt nō est cul-
pa mea. facio enī quod debeo. **T**u autē vides festucam in ocu-
lis meis. sed trabem que est in oculis tuis non desideras. cum
p te omnia mala eueniant. nam adulteria. furta. homicidia et
similia per te homines opātur p te enim iusticia et veritas pe-
reunt. usure et rapine fabzicantur. animas hominum seducis
et in perditionem mittis. **E**rgo bonum erat tibi tacere et non
tam inordinate loqui. **R**escit ergo loqui stultus. quia tacere nō
potest. **V**nde quidam phūs interrogatus cum alijs loquenti-
bus taceret. respondit. nemo stultus tacere potest. **A**d hoc argē-
tum confusum erubuit dicens. **S**emper antequam loquam⁹
verbum nos intueamur. **Q**uia dicit augustinus. **S**ermo ante
veniat ad limam qđ ad linguam. **P**hūs quidam cum inter mī-
tos taceret interrogatus cur hoc faceret. respondit. locutum es
se aliquando penituit me. tacuisse nūq̄. **V**nde catho. **N**am nul-
li tacuisse noceat. sed noceat esse locutum. **Q**uidam paterfamili-
as habebat tres gallos in sua curte et domo. **I**n qua habitauit
iuter alics seruus quidam inhonestam vitam ducens. **Q**uod
considerantes galli vnus ex eis cantauit dicens. **T**ale o-
pus opatur in hoc quod non placebit domino nostro. hoc aut̄
audiens inhonestus dixit. hic gallus non debet viuere. et fecit
eum occidi. **A**ltera autem die alius leuauit vocem suam et cāta-
uit dicens. p dicendo veritatem. frater noster est iugulatus. p-
tinus malefactor ipsum interemit. **T**ercius autem sapiens fu-
it. **I**deoq; cantare cepit et dicere. **A**udi vide tace si tu vis viue-
re pace propter quod in vita seruabatur.

De stagno et ere **D**ialogus viceimus secundus

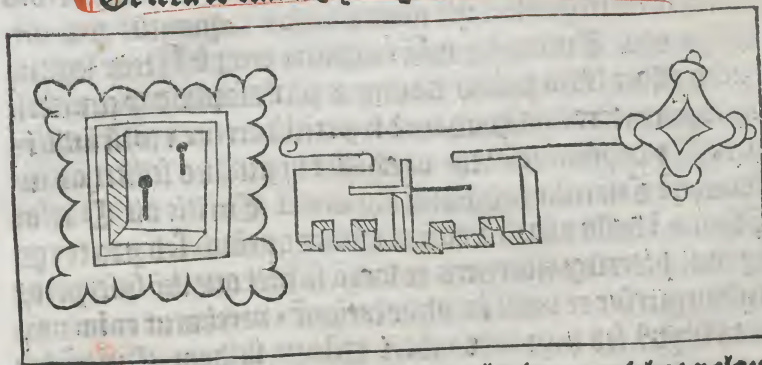
c i

Sagnū et es simul emulata sunt aurum: unde vrsolū
 cuprī pulcrū et preclarū fabricati sūt: foro venali ip-
 sū vēdiderunt dicentes eum esse aurum. **E**mp̄tor qui-
 dam ipsū soluit ad domūq; suam reportauit gaudens. **Q**uā-
 tem vellet p̄fectionē auri p̄bare inuenit cuprū: pro q̄ indigna-
 tus aurum ante iudicem citauit dicens se esse ab ipso deceptū.
 Aurū q̄q; veraciter se excusabat inquiring q̄ vrsolū non ven-
 diderat neq; ipsum fabricatū fuerat: nec etiā de genere suo
 unq; processerat. **J**udex autem venditores ante se citauit eosq;
 in eculeo leuauit et ipsos torquendo veritatē cōfessū et q̄ hoc
 p̄pter inuidiā fecerūt ut aurum diffamarent ne tātū app̄riare-
 tur in mūdo. **J**udex vero ipsos puniuit et aurū collaudauit di-
 cens. **E**st q̄ bonus atq; purus semp̄ dormiat securus. **I**c ei
 m̄lti p̄pter inuidiā diffamare meliores cupiūt false testificādo:
 talis uero loquens falsa nō erit impunitus iuxta illd̄ p̄ouer. xix.
 testis falsus nō erit impunitus et qui mendacia loquitur nō ef-
 fugiet scilicet dei iudiciū. **E**t ibidē. testis falsus peribit. **V**t le-
 gitur in collacionib; p̄m. **A**bbas p̄snurū cū adhuc iuuenis
 graciosus sederet in cella quidam frater motus ad inuidiam li-
 brū suū absconditū redegit in lēo p̄snurū. **E**t accedens ad lo-
 cū ubi fratres quenerant missa celebrata asseruit librum suum
 sibi furto fuisse sublatum. **M**issi autem tres ad scrutandum
 per cellas inuenerunt librum in lecto p̄snurū. **Q**ui accusa-

tus apud fratres cū in nullo esset conscius suscipere ac p̄ficere
cepit penitentiā de furto Cūq; hoc faceret ille a demonio vera
tus clamans manifestauit dolum quē fecerat libz occultādo
Et q̄ propter infamatiōē sancti viri eū occultauerat. perijt q;
se adduci ad eum vt eius orationibus liberaretur a demone
Cūq; adductus fuisset eius precibus est liberatus a demonio
De falso testimonio ait Gregorius Qui falsum testimonium
pfert tribus personis obnoxius est Primo dño deo cui⁹ prese
ciam cōtēpnit Secūdo iudici quē mēciēdo fallit Tercio innocen
ti quem falso testimonio ledit Et ideo in iure tenetur testis ad
restitutionē omniū q̄ p suū falsū testimoniū proxim⁹ ei⁹ amisit

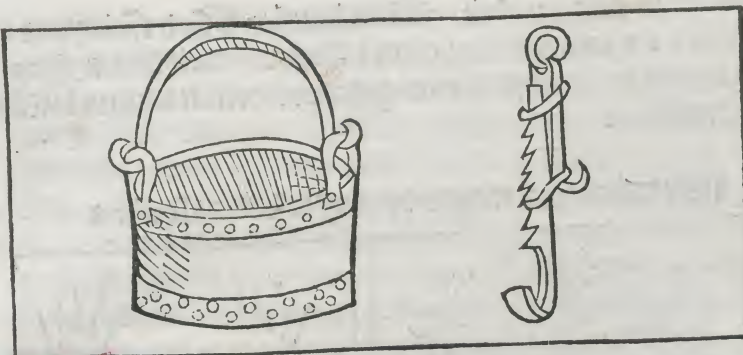
De sera et claue *Dialogus vicefimustercius*

Clauiis quedā optima seram placide aperiebat ⁊ clau
debat Ita q̄ patronus i hoc multum letabatur Qua
dam autē vice sera ingrata murmurare cepit versus
clauem dicens O nequanda quare me sp̄ psequeris cotidie in
trans in viscera mea et interiora mea voluis ⁊ reuoluis? Ces
sa ab hoc grauamine alioquin te proiciā et curuabo Cui cla
uis Vale dicis soror. qm̄ per me custodita es et p̄tecta Si vis
me proicere abiecta eris et fracta Sera autem propter hec ver
ba minime placata ē Quinimo totū obserauit foramē et cla
uem non p̄misit venire in se vt ostiū patron⁹ aperire nō valc
ret Patron⁹ vero hoc cernēs indignat⁹ seram illam extirpa

uit ac fregit eo q̄ aperire nequaquam valebat. Clauis autem ipsam postmodum deridebat dicens. **Q**um quo stabis sustentata? eris et semper concordata. **C**ave igitur homo aduersari et rixari cum quo familiariter vixeris q̄a dicit sen. **T**urpius nichil ē q̄ cum eo gerere bellum cum quo familiariter vixeris. **A**ttamen qui pacifice cupiunt commorari onera sua portare inuicem debent iuxta illud apostoli ad galathas sexto. **A**lter alterius onera portate. **D**icit enim tullius nichil est quod nō tolleretur qui perfecte diligit. put legitur in historijs scolasticis q̄ antipater pdromeus pater magni herodis in quodam prelio in seruitio impatoris multis vulneribus ē cōfessus que libenter tollerauit illius amore. **T**andē ab emulis cū accusaretur rictus. cesari dixit. cesar nolo me vobis excusare verbis. sed ista vulnera que suscepi amore vestri loquantur pro me si diligo vos. **T**unc cesar ipsū in gratia recepit. **I**tem legitur de iulio cesare libro primo de nugis philosophorū q̄ cum in lite quidam veteranus quadam die periclitaretur et corā iudicibus iuisset. rogauit cesarem ut adesset in publico scilicet ad iudicandum cū. **C**ui cesar dedit vnū aduocatū. **C**ui ille ait. **O** cesar te p̄liante i bello asiatico non vicarium quesiui. sed pro te ego pugnaui. detexitq̄ cicatrices vulnerū scilicet que ibi susceperat. **E**rubiuntq̄ cesar et venit in aduocationē. verebatur enim non tantū supb⁹ sed ingratus videri. **N**ū apt̄ ibidem. **Q**ui nō laborat non manducet. **E**t iterum idem cesar. **Q**ui non laborat ut militibus carus sit. milites nescit amare. put in laude ip̄i⁹ cesaris dicitur q̄ nūquā dixit militibus suis. **I**te. sed venite dicens q̄ laborum duce participatus est militibus minor

De racabo et cathema dyalog⁹ vicecipus quartus

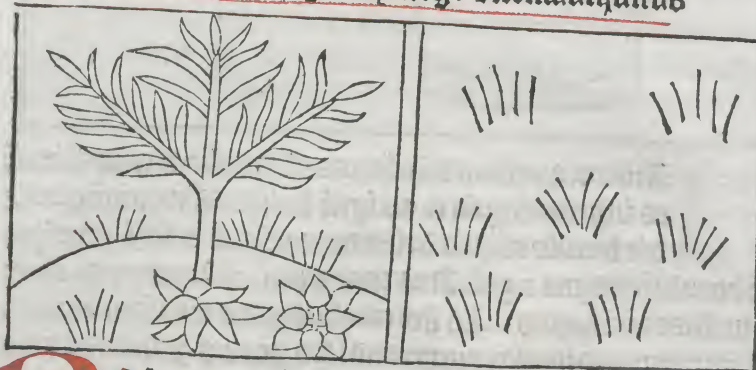

Athēna quadam vice locuta est cacabo dicens. nūmquā
 es ingratus quia te ad ignē huiusmodi. Tu quidē quoti-
 die fercula coquis delicata. et nūquā michi porrigis
 ad edendū. magna ē gulositas tua. et totū cōsumere vis. magis
 famelicam relinquis. Ad hec cacabus malo meo seruire nō sū
 ob hoc non es digna renumerandi sed potius puniendi quia
 appensū me tenes ad ignē et ardere et consumere me facis. Ea
 propter si esset michi possibilitas te libenter mactarem. Sed si
 vis michi seruire ad libitum procura michi vtilia et necessaria
 non nociua nec contraria. Et addidit. **Q**uoniam vtilitate. grata
 sunt seruicia parata. Ergo cum tu seruire cupis alijs. seruias
 ad beneplacitum eorum ut tibi grates referant. Alioquin per-
 des beneficium. Et hoc est quod dicit seneca. Qui beneficium
 dare nescit. iniuste petit. Id est qui dare nescit beneficium cum
 vtilitate. iniuste remunerari petit. Ad reddēdum docent nos
 minima animalia et vilia. Prout legitur quod mus ascendit ad
 leonem dormientē. quē capiens leo voluit eum comedere. Cui
 mus. pacienciam habe in me et miserere mei. Nam reddam tibi
 cum potero. Leo autē ridere incepit cogitans quā vicem pos-
 set illi reddere. Et dū illū sic derideret accidit ut leo caperetur
 in laqueis sibi positis quod ut mus cognouit corrodit funes
 quibus captus erat leo. Sed natura mala non mutatur in do-
 minis per beneficia primo peioratur et in sua natura permanet.
 Vnde dicitur quod quidam iuuenis serpentem frigore torpentē

c 3

5
 misertus eius posuit illū in sinu suo. Sed cū serpens ca-
 lefact⁹ ē non ordit cū et occidit. E appter dicit seneca Serpēs
 in hyeme non tute palpatur. quia non desinit venena diffundē
 licet torpeat

De rosmarino et agro dyalog⁹ vicessimus quintus

Rosmarinus vt legitur de virtutib⁹ herbarū inter ce-
 teras virtutes hanc possidet. qđ in vinea tua vel in
 agro tuo plātaueris ipsum et mūde ac honorabiliter custodie-
 ris vinee gaudebūt et mēses producēt incrementa. Quas ppf
 quidā ager diuersarū herbarum ifructuos⁹ ⁊ sterilis pmanens
 vt fruct⁹ reddere posset ad rosmarinū humiliter ac deuote
 processit ⁊ ait. O pastor egregie ⁊ bone custos descēde ad me
 et protege me quia te mūde ac honorabiliter collocabo tibi q
 seruiam tm nō sede et quiesce in me vt per te fructū boni gene-
 ris producere valeam. Rosmarinus autē motus pietate ac vic-
 tus precibus ipsius cū eo iuit ac in medio se posuit agro. Quo
 regente ac procurāte ager confortat⁹ et viridis factus fructū
 sexagesimū atq; centesimū attulit in paciencia dicens. **P**rop-
 ter vnum bonum multi sunt protecti et consulti. **H**oc agere
 debet populus cum non habet rectorem. eligere debet vnum
 probum rectū et sapientem qui populū gubernet et protegat
 sapienter. Vere enim rex sapiens populi ē stabilitū. sapiēcie
 vi⁹. Et ibidē. Si delectamini in sedibus o reges populi di-

ligite sapienciam Diligite lumen sapiencie vos qui preestis
populis Et ecclesiastici Iudex sapiens iudicabit populum su-
um principatus sensatus stabilis erit Idem Rex insipiens per-
det populum suum et ciuitates inhabitabuntur p sensum pru-
dencium Vnde salomon petijt a deo cor docile vt posset iudi-
care populum dei et discernere inter bonum et malum Pt eni
ait uegerius de re militari nullus est quem oporteat plura vt
meliora scire q principem cuius doctrina debet omnibus
suis prodesse subiectis non enim iuuenes quis eligit duces no
enim oportet eo q non constat esse prudetes vt dicitur tercio
thopicozum Ait plato Tunc enim beatum orbem terrarum fo-
re cum vel sapientes regnare vel reges sapere cepissent Sicut
ait valerius et boerius de consulis libro primo Vnde et aureu
seculum dicebatur quando sedes sapientis regnum erat Ait
seneca et dicitur in politrato li. iij. Romanos impatores aut
duces dum eorum respublica vixit non meminisse extitisse illit-
teratos Et nescio quomodo contingit ex quo in principibus
languit virtus litterarum Nec mirum cum sine sapientia non
valet stare principatus Ait enim diuina sapientia prouerio-
rum viij. per me reges regnant Vnde et rex romanorum hor-
tatus est regem francozum vt filios suos liberalibus discipli-
nis instrui procuraret dicens Rex illitteratus est quasi azin
coronatus Refert socrates libro ultimo q apud quamdam ge-
tem scilicet in campanie insula in regis electione non nobili-
tas preualet sed suffragia vniuersorum populus enim eligit
ornatum moribus Beniuolum in iusticia et clemencia annis
grauem et cui nulli sint liberi Qui si in aliquo peccato argua-
tur morte moriatur

De ruta et animalibus venenosis Dialogus viceimus sextus

Ruta ut legitur de virtutib⁹ herbarū inter ceteras virtutes quas habet hāc i se retinet q̄a bibita v̄l comesta mirabiliter contradicit veneno et omnibus morib⁹ venenosis cū fuerit contrita cū allio sale ⁊ nunciib⁹ propter hāc virtutē quā contra venenū habet animalia cūcta venenosa cōuenerunt simul ad ipsam dicētes Tolle te de medio obsecram⁹ et non intromittas te inter nos et genus humanū Quia modis omnibus venena nostra cupimus seminare inter homines eos q̄ delere propter q̄ nos persequuntur et mactant Quibus ruta Verba vestra iūqua sunt et dolosa De vobis namq̄ dicit⁹ psal⁹ xij⁹ venenū aspidū sub labijs eor⁹ Maligni quare iustitiam delere hominem quē deus in principio creauit et dñm ōnium cōstituit Ex quo enim dicitis q̄ ego habeo gratiam ⁊ virtutem contra vos vestra q̄ venena de cetero gratia dei in me vacua non erit sed semp in me manebit qm̄ cōtraria semp vobis erone hoc facin⁹ cōsumetis Et addidit **B**oni debēt pualere malis ne possint nocere Ita agere debent rectores ⁊ p̄uide semper obuiare malis ⁊ cōtradocere ac eos punire Quia dicit seneca bonis nocet q̄ malis parit Non enī parcere debet iudex malefactorib⁹ Quia iudex qui nō corripit peccatē peccate ipat ait idē sen. Vñ ambrosi⁹ Cū vni indulgetur indigno plurimū ad prodicionis peccatū puocantur prout refert valeri⁹ libro v⁹ de bruto romanozū primo cōsule qui filios suos cōphēlos pro tribunali sedens virgis celos et post ad palum ligatos p-

cuti securi iussit quia dominationē tarquini a se expulsam re-
ducere volebant. Maluit enī orbatu sine filiis manere q̄ pub-
lice vindicte deesse. Cū simile refert augustinus de ciuitate dei
quito q̄ cū quidā impator romanoꝝ mandasset sub pena mor-
tis ne aliquis contra ariē inimicoꝝ pugnaret filius eꝯ ab hos-
tibus puocatus multociens vt cōtra eos pugnasset et patris
mandata fregisset. quāuis patriā defendisset et hostes vicisset
tamen pater vt iusticiā seruaret ipsum mandauit interfici.

De pſopo et mercurio *Dialogus viceſimusſeptimus.*

Pſopus vt dicit bzita est herba pulmonis apta pur-
gandi. alius qdā auctor dicit pſopus cū opimelle fleg-
ma viscosū euacuat. vñ? Pſopus ē herba purgans de
pectore flegma p̄ qua v̄tute mercuri⁹ quē gētilis deū ē denū-
ciant. qui fuit vir cupidus et auarus magus ⁊ vꝛhipellis ac ser-
monum interpres. multaq; alia vicia fuerūt in ipso dū sanus
extitit. secūdum iudicia dei pulmonolus ⁊ reumaticus factus
est vnde mala consueta nō valens ppetrare ad pſopum prexit
et ait. Virtus dei est in te ad sanandum infirmos quia in her-
bis verbis et lapidibus sunt virtutes. Idcirco ostende virtutē
tuam in me et cura pulmonem et flegma quod in me est et ego
promitto deo et tibi q̄ de rapinis et furtis meis partē tibi da-
bo. Cui pſopus manifestū ē q̄ in sanitate mala infinita cōmi-
sisti. Et vere si sanaberis deteriora facturus eris. Sed virtus
dei que in me est vt asseris nescit patrocinia dare criminibus.

Ergo recede a me quia per me nunquam curaberis. et sic cum cum confusione reppulit dicens. **S**emp mali si sunt sani sunt peiores. Quando deus impios flagellat passionibus diuersarum infirmitatum ut peccare nequeant nec tamen emendantur pro certo magnum indicium est eterne percussio. In presenti vita omnis diuina percussio aut purgatio vite presentis est. aut initium peccati sequentis. Nam quibusdam flagella ab hac vita irroant ut in eterna percussione perdurent. A quibusdam enim dici solet. Non iudicat deus his in idipsum. Tu non attendit illud quod scriptum est. Dominus populum de terra egypti liberans eos qui sibi non crediderunt perdidit. Quamuis enim plerumque si una culpa bis non percussit una tamen percussio intelligitur. que hic incepta illic perficitur. ut in hijs qui se in presenti non corrigunt. precedenti percussio flagellorum sequentium sit initium tormentorum. Hic est quod dicitur psalmus. cuius operantur sicut diploide confusione sua. Diplois enim duplex est vestimentum quo singulariter induuntur qui et temporali pena et eterna damnantur. Refert esopus quod quidam miluus fuit. ita rapidus quod rapiebat ubicumque poterat etiam secus ecclesias ita quod odiosus omnibus erat quia multa mala fecerat. Tandem infirmatus usque ad mortem. compunctus est et se humilians per uirum misit dicens. Dulcissima mater ego infirmus sum et valde debilis timeo enim mortem quia multos offendi. Vade ergo ad templum deorum offerens sacrificium eis per euasione infirmitatis huius quia paratus sum conuerti ad vitam meliorem. Cui mater. In uita tua turbasti deos et numina sacra deorum. Iusticia deorum reddit unicuique secundum opera sua. in sanitate multa mala fecisti. Si euades deus scit quod peior eris. Et hoc quod dicis timor mortis facit tibi dicere primo peior eris si euades. et sic contristatus obiit.

De abrotano et lepore dialogus vicefimul octauus

Abrontanū dicit ozacius lignū et cetera infixa extra
 hit sua pprietate cū anrurgia. **U**n qdā lep⁹ claudi
 cans humiliter venit ad eū. hēbat enī spinam infix-
 am in pede dicens. **O** medice animarum et corporum miserere
 mei et sana me. hoc dicens pedem dextrum illi ostendebat. **A**b
 rotanus autē pietate cōmotus super vulnus eius se posuit et
 spinā inde eduxit eūq; curauit. **L**epus vero nō imemor benefi-
 cij quotidie lagenam aque sup humeros suos portabat et abzo-
 tanum ad radicem balneabat et porrigebat aquam ut abzota-
 num viride et friscum pmaneret dicens. **S**emper ad benefac-
 tores simus boni seruitores. **N**on enim sic faciunt maligni et
 ingrati pmo q̄ isto beneficia recepta sunt obliuioni tradunt.
Unde salomon interrogatus quid inter homines facilius se
 nesciret. **R**espondit beneficiū. **E**t propterea dicit **C**atho. **B**ene-
 ficij accepti memor esto. **I**dem exigū munus cū dat tibi paup
 amicus. **A**ccipito placide et plene laudare memeto. **R**eddere er-
 go debes beneficium amico cū vsuris si potes. **A**lioquin in me-
 moria frequenter nō habebis beneficiū tibi collatū ab amicis
 ut benefactorē inde collaudes. **Q**uia dicit seneca. **S**atis magna
 est vsura pro beneficio memoria. **I**dem ingratus ē enī qui bene-
 ficiū reddit sine vsura. **L**egitur in ecclesiastica hystoria q̄ que-
 dam leena habens speluncam iuxta cellam beati macharij in-
 uenit catulos suos cecos quos ante pedes eius portauit. **E**t in-
 telligens vir sanctus q̄ pro catulis benigne supplicauit. **E**t

orando illuminati sunt que non ingrata se reputari voluit quia
pelles enim bestiarum quas capiebat sepe quasi pro mercede ad
ostium celle eius deportabat Item quedam bestia alia ad cellam
beati macharij cum filio ceco nato innens sanitatem accessit
Qui intelligens orauit pro filio et statim vidit et cum gracia
rum actione recessit Et post paululum redijt cum omnibus filiis suis
onustis ex pellibus ouium offerens dei viro quasi pro munere
et inclinato capite recessit ei gratias agens

De plantagine et simia dyalogus vice simus nonus

Plantago est herba quartanis utissima sanandis unde
quedam simia extitit que filium habebat patientem quar-
tanam que nullo modo sanitatem filij inueniebat cum
in medicis et medicinis plurima expendisset Idcirco tediosa ex-
pensis ad macerem venit dicens circuiui celum et terram et
pambulaui eam nec inueni requiem filio meo nunc te tandem rep-
peri Ex quo ergo te iueni magnum medicum Idcirco presta con-
siliu et auxilium michi ut natum meum a morbo quartana-
rio liberare possim Hacer autem ut sua de causa vera inuenire-
tur ait Quatuor radices plantaginis insumite certe quar-
tana cito curabitur Simia autem hoc audiens quod cito medici-
nam condidit et filium liberauit dicens **O**ctum medicum
queramus si salutem populum **S**ic et nos si salutem anima-
rum nostrarum desideramus sacerdotem et confessorum doctum re-
perire procuremus qui nos sciatur ligare atque soluere **H**oc enim

agere debes ut salutē anime possis inuenire **Q**uia dicit p̄fido-
 rus **O**mnis peccator p̄ penitēciam recipit vulneris sanitatem
 Sed secundū morbum adhibenda est medicina **E**t iuxta vul-
 neris qualitatē adhibēda sūt remedia **P**ro ut legitur q̄ quidā
 pirate in tempestate positi vouerunt si euaderent confiteri
Et euadentes confessi sunt cuidam heremite. quozū magister
 cū confiteretur et ob flagicia heremita sibi iniūgeret ut iret ad
 papam heremitam occidit **E**t ad secundū cōfessorē vadēs hūc
 etiā occidit **T**ercius autē cui confessus est tractauit eū blande
 et cū nō posset emoliri nec euelli a malicia. velut optimus me-
 dicus animarum ei iniūxit ut saltē cum moreretur aliquis po-
 neret eū in sepultura **Q**ui cogitans qualis futurus esset et q̄
 cito fieret sibi simile hec sepe faciens de morte cogitans in me-
 lius ordinauit statū suū ⁊ in heremo arctissimam penitenciam
 fecit **U**nde glo. nichil tantum valet ad domanda carnis desi-
 deria q̄ pensare qualiter sit mors tua

De verbena et lupo **D**ialogus tricesimus

Acer dicit q̄ si qū visitas infirmū portaueris verbe-
 nā et quesieris ab eo quomodo est tibi **S**i ip̄e respon-
 det hū ē michi **G**ene euadet **E**t si dixerit. male. nō est
 spes liberationis **U**n fuit quidā lupo medic⁹ nominatissim⁹
 qui quendā egrotū medicabat dans ei spem euadēdi cito. **P**ul-
 pis autē agnoscens virtutē verbene ut lupū deriperet ad visitā-
 dum languidū processit secum portans ramulculum verbene

et ipsum interrogauit qualiter se haberet cui infirmus male ē
 michi wolpes aut secuta effecta ē de morte egroti ad lupum
 medicū perrexit dicens Quid dicis medice de languido illo?
 Cui lupus cito liberabitur. Est enī quasi in cōualeſcentia se-
 cūdum motū pullus et urine wolpes aut subzidens ait Falle-
 ris medice nesciens artem medicine Non enī euadere potest
 ullo mō quia sententia mortis data est ei. lupus aut cōtra-
 dicebat Altricatib⁹ simul pignus in presencia multorū mise-
 rat Interea post dies octo infirm⁹ ille migravit de seculo. et
 lupus cōfusus spoliatus mansit dicens **P**ignus mittere de
 incertis nō sensus est sed defensio Ergo caue et tu noli te obli-
 gare neq; dicere ea que pro certo nesciueris ne decipiaris. Pro
 ut dicit Socrates inquirenti cuidam quō optime possit verū di-
 cere. Respondit. Si nichil dixeris nisi quod bñ scieris. Et ut
 dicit phis Si dicere metuas unde peniteas semp meli⁹ ē Sed
 multi ea que dicunt siue bona siue mala cupiūt defendere ac p
 viribus altricando litigare Unde cū quedā mulier assueta liti-
 gare cū viro suo trāsiēt p prātū dicebat vir qd eēt falcātū. et il-
 la qd erat tonsū Ex hys sumpta occasione preſtit vir de verbis
 ad verbera et ei linguā amputauit Cū autem nō posset loqui
 digitis quasi forficibus ostendebat pratum fuisse tonsū
 Conſimile dicitur de alia quadam que litigans cū viro suo eū
 vocauit pediculolū Ille autem cōmotus eam corzexit et per-
 beravit. sed cum nollet se emendare venit postea corā vicinis
 vt eum confūderet. et piccit eam in aquam conculcans et suf-
 forans eam Cum autē loqui non posset eleuatis manibus pe-
 diculorum attricionem cū pollicib⁹ representabat Quappter
 ecclesiastici xxviij Multi ceciderunt in ore gladij sed non sic quasi
 qui interierunt per linguā suam

De mandragora et venere dialogus tricesimus primus

Mandragora dicit augustinus supra genesim gen⁹ po-
mi ē et de hoc genere pomi opinari quosdā dicit scilicet
q̄ acceptū in escam sterilibus fecunditatē parit. pp-
ter hanc virtutē quam possidet venus dea adulterā q̄ merchā
excerrens cum marte et anchise et adonide ad mandragoram
perrexit et eam suppliciter exorauit dicens Optima fructufe-
ra aspice in me et ne despicias preces meas. concede michi pau-
lulum edere de te vt de amatoribus liberos concipere valeam
Sterilis enim sum et hoc sine te minime agere possum Tantū
modo me exaudi et pete quod vis Cui mandragora omnium
impudica Per et terra polluta est a fetore luxurie tue Quanto
magis si filios luxuriosos germinaueris te delectabiliter vide-
rēt magnā et multiplicatam Recede a me q̄ citius poteris quia
iam a fetore impudicie tue olfacior. sic eam cum confusione
expulit dicens **M**eretrices propulsentur nec cum ipsis fabu-
letur ¶ Quia dicitur eccl⁹ ix^o Colloquiū mulieris imunde qua-
si ignis exardescit Hoc enim vir castus agere debet si cupit in-
tegritatem suam custodire Non enim cum mulieribus loqui
nec aures accommodare verbis suis debemus sed eas p̄ pulsa-
re ac reprimere Prout refert iheronim⁹ de quodam martire
qui cum vicisset multa tormenta positus est in orto strato flo-
ribus ubi erat meretrix speciosa que carnes eius attractabat
Qui conscindens sibi linguam expuit cum sanguine in faciem
eius zelo mundicie et castitatis ¶ Quedā regina frācie cū vi-

disset quēdā dñm m̃gm̃ peratā noie prudētē et habentē
pulcherrimas manus vocauit eum ad se et apprehendēs eū
p manus dixit **O** q̃ digni isti digiti sūt tangere ac tractare
licitorā regine Ad hec manus retraxit porrectas et ait **N**on
domina fiant hec que dicitis quia si digiti mei tangerent lic-
tora vestra cū quibus de cetero edere voluissē sic immundi
essent digiti mei a tactu vestro q̃ de cetero abhominaret
Ipsos ad os conuerrere

De rosario et pdice dialog⁹ tricesimulsecundus

Rosarium pulcherrimū in quodam virdario pullula
bat plenū rosis odoriferis Accidit autē q̃ pdix inde
transitū habuit et hoc rosariū intuis de rosis illi⁹ cōculcauit
vnde ad ipsū declinauit dicens **O** decus flos florū concede
michi de rosis tuis qm̃ me recreare paululū popito in his
odoribus Cui rosarium accede ad me soror amantissima et
accipe de pulciorib⁹ ad libitū Cūq̃ pdix ad rosariū aduola
ret vt de rosis colligeret spine pedes eius ⁊ tibias pupugerūt
ita q̃ libenter absq̃ rosis rediit dicens **R**ose pulcre sunt ⁊
care spine q̃q̃ amare **R**osarium ē mūdus rose inter spias
sūt diuitie mūdane quas saluator cōmemorat luca testante
Sermo est vbu ⁊ ce Et ibi dicit gregori⁹ Quis enī michi ūq̃
crederet si spinas diuitias iterptari voluissē maxie cū ille pū
gāt iste delcēt ⁊ tū spine sūt q̃a cogitatioz suaz pūctioib⁹ mē

tem lacerant Et cū vsq; ad pccm̄ pertrahant quasi inflicto vulnere cruentant Et vt dicit bernardus diuicie vestre vane sunt dominū perimūt et seruū faciūt. securitatē promittunt ⁊ timorem impingunt Vnde prima thimo. vi. Qui volūt diuites fieri incidunt in tēptacionē et in laqueū dyaboli et desideria multa iutilia ⁊ nociua q̄ mergūt hoīez i interitū ⁊ i pdicioēz Sic refert iheronim⁹ de crete thebano phō. q̄ elcō magno auri pondere i mare p̄iecit dicēs Abite male cupiditates i pfundū. ego vos mergam ne ipse mergar a vobis Cui simile exēplū ponit Gregorius de quodā phō q̄ magnū pōd⁹ auri secū detulit p viam aut secū deliberās ⁊ cōsiderās se nō posse sūc vtutes ⁊ diuicias possidere p̄iecit a se aurū ⁊ dixit o diuicie abite et litis procul a nobis

De rampno et dammula *Dyalogus tricesimustercius*

Rampnus dicit papias ē spina alba v̄ lignū spinosū Rampnus vt dicit augustinus in glosa sup psalteriū ē genus spinarū densissimū qz i herba mollis est et pulchra ibi tamē spine sunt postea p̄cellure Ad rampnū aut iuit dama idest capra siluestris dū eēt in herba mollis et pulchra et ex eo se pauit dulciter cū sapore Post vero aliquos dies recordata dama saporis rampni reuerla est ad ipsum volens comedere vt prius Sed iam indurate spine plurime manebant in ea quas cum dama morderet in gutture et palato ipsius infire sunt eamq; totam cruciauerunt Dama autem

d i

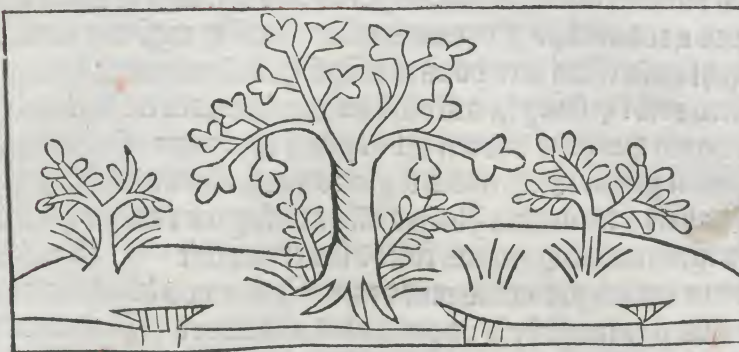
pre angustia ⁊ dolore tormētata maledixit illi dicens. **B**ene
 miser incepisti sed nūc male profuisti. **H**ta multi faciūt q̄ bonū
 inchoant in principio sed in fine male proficiūt. propter qd̄
 maledictionē sup se inducūt. Sicut dicit ieronim⁹. **N**ō q̄ritur i
 chzistiano iniciū sed finis. paul⁹ male incepit sed bene finiuit
 Interdū laudātur exordia sed finis p̄uaricationis dānatur
Nū p̄fidor⁹. finis semp in vita hominis q̄rend⁹ est. quia deus
 nō respicit quales aū fuerim⁹ sed quales circa finē vite extite-
 rim⁹. **E**t ciprian⁹. **E**x fine suo unusq̄sq̄ aut iustificabitur. aut
 condemnabitur. **Q**uidam miles volens intrare religionem
 ⁊ attendens crimina et picula q̄ faciebat cū lingua misit quē-
 dā vasallū suū ad abbatem ut diceret ei p̄positū suū et q̄ erat
 mutus. parat⁹ p̄ omnia obedire. qui recept⁹ credebatur mut⁹
 et cū multū p̄fecisset duxit eū secū abbas ad quēdā aliū militē
 in extremis laborantem. quem videns in exitu miserabiliter a
 demonib⁹ p̄trahi fleuit multū. **A**t illis recedentib⁹ occurrit eis
 quidā miles promittens abbati q̄ expeditis factis suis q̄ citi-
 us religionē intraret. **E**t p̄cedēs eis de quodā ponte cecidit in
 aquā ⁊ subm⁹ ē. c⁹ aimā vid⁹ dicit⁹ miles i sp̄e mōchi i celū ab
 angelis deferri propter quod gaudebat vehemēter ridens. **E**t
 adiuravit eū abbas i virtute obediencie q̄ si posset loqui. dice-
 ret q̄ re risisset. **Q**ui ait. **V**ale fecisti cōtra meū p̄positū faciens
 me loqui et narrauit ei q̄ viderat. **C**ū autē abbas se corā eo pro-
 strauisset ille eū erigēs rogat⁹ se icludi ut suū p̄positū seruaret.

De mirto et muliere dyalog⁹ tricesim⁹ quartus

Mirtus dicitur plidozus ethi. xvij. arbor quāda est a mari
 dicta eo quod magis litoranea arbor sit. Hinc est quod a medicis
 mirene dicitur in medicorum libris. Hanc arborē aptā scri-
 bunt mulieribus in necessitatibus plurimis. Quā quedā mulier infir-
 ma extitit que in medicis et medicinis sua cuncta bona consūp-
 sit. nec respirare remediū valuit. Ultimo vero ad mare prexit et i-
 litorane repperit mirtum. Cui supplicans dixit. O arbor inclita
 miserere mei et concede michi infelici ramusculum ex te ut cu-
 rem vulnera mea. Cui mirtus. Si de meo tibi dederō quale pre-
 cium a te habebō? Ad quam mulier. Aurū et argētum non est
 michi quia cuncta mea bona consūpsi in infirmitate. Sed deo pro-
 mitto et tibi quod semper in orationibus meis memoriam tuam faciam. ac
 de bonis que deus dederit michi partē conferam. Cui mirtus
 optimū precium michi dabis si preces et orationes ad dñm pro me
 effundere procurabis. Idcirco ascende super me et accipe quicquid
 vis tantummodo promissa custodias et addidit. Illi nos te-
 nemur dare quod pro nobis vult orare. Ita et nos benefacere de-
 bemus seruitoribus christi ut pro nobis orationes et preces ad dñm
 effundant. Quia orationes sancte impetrant quod volunt ut
 dicitur glossa. Oratio velut quoddam scutum ab ira dei protegit.
 Unde origenes. Plus valet unus sanctus oratio quam multi proci-
 res preliando. Pro ut legitur in exodo xvij. Moyses eo tpe
 quo erat in deserto cum filiis israel. quidā rex dictus amalech
 pugnavit cum eo et cum videret se superari ab inimico suo cucurrit
 ad orationem suam et elevatis oculis in celum orabat et sic vin-
 cebat populus suus. Et cum deponeret manus vincebat in-
 micus suus. Manus autem moysi erant graues et non poterat
 eas in altum diu tenere. unde dicitur quod duo viri aaron et hur
 iuerunt unus ad brachium dextrum. alius ad sinistrum moysi
 tenentes manus eius in altum donec eius inimicus in fugam
 converteretur. Unde quidam oratio etiam in bello corporali tri-
 umphat. Legitur in hystorijs transmarinis quod cum gollfridus
 de bolone et sui domini fuissent in obsidione anthiochie. et carba-
 ra princeps milicie regis persarū cum multitudine turchorū

et saracenoꝝ eos circūdaſſent. ita afflicti ſūt fame et ſiti q̄ nō habebant quid comederent. equi autē eozū comedebant corti-
ces arborū. Hī autē cū orāſſent et exiuiſſent cōtra ſarracenos
quaſi morituri; miſit de⁹ ſup eoz et equos eozū roꝛē celeſtē cui⁹
dulcedine ipſi et equi eozū ita reſecti ſūt p̄ triduū et fortificati
q̄ inuētos ſaracenos ſupauerūt et fugauerūt eos et bona eozū
diripuerūt. **De cedro libani dyalog⁹ triceſimulquic⁹**

Cedrus q̄dam in libano plantata eminēs et excelsa ſu-
per ōnes apparebat; ita q̄ multi aſcendebāt in mon-
tem videre eam de qua viſione letificati cedzū mltipli-
citer cōmēdabant. **E**x ppter cedrus ſublimari cepit dicens itra-
ſe. **A**cunctis nimīū laudata ſū propter qd̄ ſum laudāda; **S**ed
puto q̄ ſi virgulta et arbustula q̄ circa me ſūt et viſcūt et creſ-
cūt preciſa et eradicata fuerint maxima apparebo. **I**dcirco tu
ci⁹ eſt anteq̄ eleuētur humiliare ac mutilare ipſa ne gloriā et
honore meū auferāt. **E**t hoc dicens cūcta virgulta et arbustula
q̄ circa ſe pullulabāt p̄cidit et eradicauit pro quo denudata ap-
parebat. **N**on poſt multos dies choruz de libano flauit et cedr⁹
ſuperba ewollſa et extirpata et curuata eſt dicens. **N**ichil ſūt ſu-
piores ſi non poſſident minores; ſed mlti hoc credere negligūt
p̄mo ſoli magni cupiūt apparere ac minores extirpare. **P**rou-
dicit⁹ p̄ ſimilitudinē q̄ oliua et cāna litigabāt ſiml. **E**t dixit oli-
ua cāne. tu miſera es et iuſt⁹ e⁹. vō oleū miſtro ſeruituti hoīnū

Cui cāna Cito videbis cuius utilitatis sum Et repēte magno
 agitata vento in utraq; pte flectebat². et nichil mali passa est
 Tūc dixit cāna oliue **O**lus valet debilis cū utilitate q̄ for-
 tis cū supbia **P**uer enī cū nascit² exēplū nobis dat humilita-
 tis quia more bestiarū curuus et quasi cum quatuor pedibus
 nascitur ad viuendum. qui cōparatus est bestijs et similis fac-
 tus est illis **N**ascitur enī flendo et non ridēdo ut dicitur sap⁹
 viij^o **P**rimā vocem ōnium emisit plorās **A**ugustin⁹ de ciuitate
 dei **P**uer qui nascitur a ploratu incipit nesciens quid mali sit
 passurus **S**olus zoroastes risisse fertur et tū ille risus parū sibi
 profuit. fuit enī inuentor arcūū magicarum **E**t cum esset rex
 bzetannorum a nino rege assiriorum interfectus ē **J**ohānes
 etiā dicit q̄ dñs fleuit qū lazarū suscitauit ex eo q̄ amicu ca-
 rissimū propter alios saluādos ad hostilem vitā reuocare co-
 gebatur **U**nde etiam apud multos est cōsuetudo ut dicit soli-
 nus q̄ qū puer nascitur a parentibus et propinquis defletur
 Quādo vero q̄s moritur ad tumulum cū tripudio deportat²

De duabus arboribus **D**ialogus tricesimus sextus

Arbores due in cacumine vno siml⁹ pullulabāt. tamē
 vna pulcherima in situ et folijs et fructibus **A**lia vō
 deformis in ōnibus erat **A**d arbores istas multi cōue-
 nerunt. qui vidētes tātam dissimilitudinem in arboribus illis
 dixerūt **I**ustū est enī illam turpissimam arborē precidere que

tū deturpat decozē alteri⁹ Cūq; p̄cidere voluissent arbor illa
 loquuta est eis dicens O prudentes viri: scriptū ē in lege leui
 tici xix⁹ Iuste iudica proximo tuo Cū enī domin⁹ pgeret cōtra
 sodomā ut impios iudicaret. ait abrahe: geū. xviij⁹ Clamor
 sodomorū multiplicat⁹ ē. descendā et videbo utrū clamorē q̄
 venit ad me ope p̄pleuerūt. quasi dicat: mala hominū nō semp
 credite antequā probetis: inde est q̄ iudex soli sibi peccatū no
 tū punire nō potest: Vnde dictū ē Jo. viij Rēmo te cōdēnauit
 mulier: nēo dnē: nec e⁹ te cōdēnabo Ergo nolite me cōdēnare
 ante probacioē fructuū meorū Quia ait saluator mathi viij⁹
 A fructib⁹ eorū 9gnosceitis eos Illi autem steterūt hoc audien
 tes ⁊ de sapoze fructuū eorū temptauerūt: Cūq; de pulchriori
 b⁹ gustassent et sapozē in eis mīme repirent maledixerunt eis
 ac de turpiorib⁹ edebant Cū autem sapozē delicatū inuenirēt
 et pacatū odozē deū et fruct⁹ collaudauerūt dicētis **E**t sciā
 p̄bare aūq; sentenciare Quia ut dicit p̄fidoz⁹ Nullū condēns
 ante iudiciū ante proba et sic iudica Aū ergo probare debes q̄
 sentēciare **E**t gregori⁹ Qui iustū damnat. nō morietē mortifi
 cat Et qui reū supplicio conat⁹ exsoluere nō victurū nitit⁹ vi
 uificare Nūq; iudex aliquā sentēciam i ira et sine examinatio
 ne ferre debet Quia dicit⁹ puer. xxviij⁹ Ira nō habet mīāz
Vñ refert valeri⁹ libro sexto ca. ij⁹ q̄ cū phillipp⁹ rex vino te
 nulent⁹ eēt sinistrā sentēciā cōtra q̄dā viduā protulit Que ad
 ipm accedens dixit se appellare a phillippo ebrizo ad phillippū
 sobriū Qui cū vinū digessisset sentēciā reuocauit. Similiter
 fertur de peccatrice muliere q̄ iudicata a crudelitate tholomei
 sapientissimi regis egipti. impauida appellauit ad benignita
 tem dicti regis. qui postea considerans reuocauit sentēciam
 dicendo q̄ eius benignitas et māluetudo pietatis ex ipso iure
 debeat p̄cedere crudelitatem

De delphino et anguilla Dialoꝝus tricesimusseptimus

Delphinis piscis ē de quo dicit p̄fidorus libro ethi xij
 delphines certū habēt q̄ voces hominum sequantur
 vel q̄ ad simphonā gregatim conueniant Nichil in
 mari velocius istis Nā plerumq̄ salientes naues transuolant
 Quando autē preludūt in fluctib⁹ ⁊ vndarū se motibus saltu
 precipiti ferunt tēpestates significare videntur Hī proprie si-
 mones nominantur Et etiā delphinū genus in nilo dorso fer-
 rato qui corodrillos tenera ventuū secātes interimūt Delphi-
 nus autē quidā cum in marinīs fluctibus inueniret anguillam
 eam occupauit Unde ipsā p̄sequi inchoauit Sepe enī eam ap-
 prehendebat sed p̄pter lubricitatē anguille retinere non vale-
 bat de quo plurimū tristabatur Anguilla autē volens sibi illu-
 dere ab ipso q̄ euadere callide loquuta est ei dicens O delphi-
 ne mirabilis doleo de te q̄ nīmium fatigaris et tristaris post
 me natando Sed in vanū laboras nō enī in profundo aq̄rū
 me ippetuū capies sed p̄ge meū ad paludem et in sicco et ad
 libitum me habebis Delphinus autē insipies propter furiam
 et gulositatem suam post illam natare cepit volens eam om-
 nino delere Anguilla vero dum ad paludes eum durisset in
 siccū ascendit dicens Ascende ad me quia a radicib⁹ herbarū
 retinebor et tu de me sariaberis Delphinus autē saltum dedit
 ut anguillam raperet Sed ipsa sub terra latuit et delphinus
 in sicco p̄mansit Inter hec quidam piscator aduenit et delphi-
 num transuibrauit dicens **Q**ui cum inimico vadit non est

mirū si tunc cadit. Ergo caue tuū inimicum humilem et noli credere ei sed ab ipso caueas ne te decipiat. **A**it enī seneca. Inimicū humile. doctū est metuere. Paratur enī in morali dogmate phōrū q̄ perles rex medozū indidit bellū contra grecos. collegit q̄ innumerabile exercitū. Propter qd̄ dicebat illi vn⁹ de suis. greci non expectabūt tuū magnū exercitū sed ad primā famam aduent⁹ tui terga monstrabūt. Alius dicebat: timēdum esse ne vrbes desertas et vacuas inueniret rex: et ideo virtutem exercit⁹ sui non posset ostendere. Ali⁹ dicebat: angusta classib⁹ esse maria. militib⁹ castra. peditib⁹ campestria. celūq; sagittis medozum. **D**um in hunc modum regem concitarent nimia sui estimacione et inimicos sperneret. dicit damacus philosophus. Multitudo ista que tibi placet tibi metuēda. Verum est enim multitudinem mariam populi nūquā posse regi. nec diu potest durare qd̄ regi non potest. nichil tam magnū quod perire non possit. Contigit autem qd̄ predixit damacus quia ille tam grandis exercitus propter sui securitatē ac defectum prouidencie et regimīs fuit deuictus a paucis sapienter ordinatis et cautis.

De syrene et lubrico dyalog⁹ tricesimul octauus

Siren est monstrū maris quia ab umbilico desuper est ut pulcherrima virgo. inferius autem piscis tota. hec syren tam dulciter cantat q̄ ppter dulcedinem cantus illius nauite gubernacula reliquunt et obdormiunt. eapropter mul

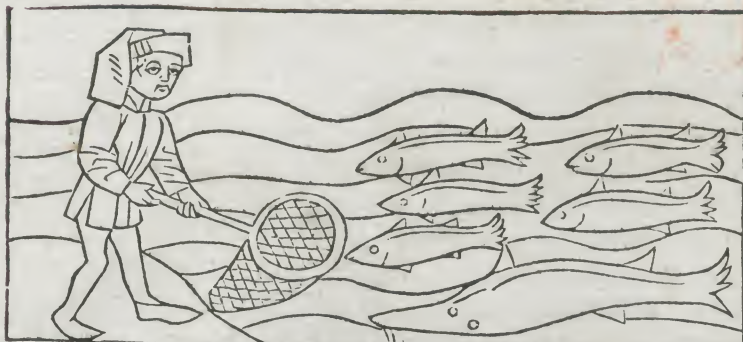
ti picllicantur Quidā at ipudic⁹ et luxurios⁹ nauigās p mare
intuitus ē firenē pulcherrimā q statim ipsam cōcupiēs ad lux
uriam pclamauit. Syren aut magis dulciter clamabat ⁊ cā
tabat se qq parabat vt hūc lubricū deciperet et ait **U**t intueor
me dilīgis **S**i si vis meū concūbere descende in fluctib⁹ et ad
libitū corpe meo perfrueris **E**rat enī hīc ita a luxuria inflam
mat⁹ q qñ nil de se sciebat **I**dcirco misit se in marinis vndis
vt cū ipa cubaret **E**t illa hoc intues ipsū in vndis reliqt picli
tare p mareq natauit vt solebat dicēs **U**t q mulieri credit
laqū sibi tendit **C**aveant ergo impudici ne ppter speciem mu
lierū fīlīter pereāt qz ppter speciem mulieris multi perierunt
eccl ix⁹ **N**ā cōsulens ipse dicit ibidē **V**irginē ne cōcupisces ne
forte scandalizeris in decore illius hoc enī piculum cōsiderās
Job xxxi⁹ dicebat pepegi fedus cū oculis meis vt ne cogitarē
de virgine propter qd dicit bernar **V**ult⁹ mulieris sagitta ve
nenata est vulnerat animā et mittit venenū **V**ā cū paris he
lenā durisset vxorem phī qdam ad eā videndā pgētes et eius
pulchritudinē vidētes operuerūt oculos dicētes fugiam⁹ fu
giam⁹ **H**ic enī naturaliter magis nocet anime respicere mulie
rem pulchram q fedā **P**ro vt refert qdā q democritus phīs
sibi oculos eruit et hui⁹ causa triplex ab alijs phīs assignatur
Prima quia vis⁹ ipsū a meditacioib⁹ iteriozib⁹ ipediebat **S**e
cūda quia malos florere nimis ipacienter videbat **T**ercia qz
mulieres sine cōcupiscencia videre non poterat

De vento marino guloso valde **A**palog⁹ triceſim⁹ nonus

Uentus marinus est belua maris que in aquis et in ter-
ris cibū sibi querit Et in undis mergitur ut piscis in li-
toze quod pergit ut fera Quidā autē ex hīs cū iueniebat
cibum aquosum in terris eū edebat ne a beluis marinis rapere-
tur sibi Dum vero cibū terrenū capiebat in aquis eū mandu-
cabat ne a feris sibi raperetur Sic enim semper faciens nulli
petenti largiebatur propter quod omnibus odiosus erat in terra
Tempus afflictionis id est senectutis aduenit et ipse senex et
impotens effectus est ita quod nec multum natare per mare nec
ire per humū valebat Quapropter egenus et famelicus factus ele-
mosinā petebat sed quia de suo nunquam ulli dederat nullus de suis
aliquid ei porrigebat dicens uere debet amare qui de suo
non uult dare Sic enim multi propter auariciā et gulositatē de
suo petentibus largiri nequeunt timētes sibi deficere necessaria
Sed sicut dicit gregorius Terrene substantie per hoc quod pauperibus
distribuantur multiplicantur Et idem Qui elemosinā tribuit
plus accipit quam impendit puerbiorum xxviii Qui dat pauperi
non indigebit Qui despicit deprecantem sustinebit penuriam
Cū quidā predicaret apud sanctū victorem quāsierūt monachi quare
sic essent pauperiores et magis grauati debitis quam consueue-
rant Cū tū parcius uiuerēt et maiores perciperent redditus Qui
huius ille respondit quod uerū procuratorem habebant in domo qui
omnia eis necessaria procurauerat Sed quia cū quodā suo so-
cio de abbacia iniuste expulso exierat de cetero non rediit
nisi ille reuocaretur Hic autē erat date et dabitur vobis qui re-
cesserat expulsus Sed si seruarent hospitalitatē solitam prio-
rem rediret et redderet habundanciam dicente deo date et da-
bitur vobis luce sexto

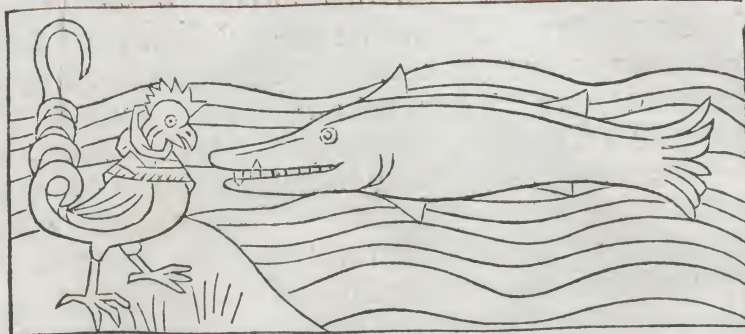
De quinq; dentalibus et piscatore Dialoꝝ quadragessimus

Dentales quique iuuenes pingues et virtuosus i marinis fluctibus fluctuabant. Sed quidam piscator inde transiens et ipsos cernens rethia sua tendit et parauit ut ipsos caperet. Dentales huiusmodi intuentes dixerunt. Bonum est si uiri bus natari ac rethia illa disrumpere ut nunquam pisces decipiant. Fortes enim sumus et hoc agere valenter possumus. Quidam ruber antiquus et sapiens in profundo quiescebat et hec audiens surrexit et ad eos perrexit dicens. Filioli stulticia est ea que cogitastis. Consulo uobis si salutem cupitis. Recia euitate. Alioqui uos in rethibus et laqueis constructis condolebitis. Dentales uero qui iuuenes erant de se confidentes consilium senioris spreuerunt et insensim pro uiribus natauerunt ac in rethibus ferebantur cupientes recia disrumpere. Recia autem se mollificantium ictum eorum minime receperunt. Ipsi postmodum capti complangentes lamentabantur dicentes. Bonum credere maiori et sapientiori. Ergo consilium do cuiuslibet quod attendant ad sapientem et seniorum consilium non ad stultorum et iuuenum. Stulti enim stulta diligunt et sua consilia ad stulticiam trahunt. Iuuenes enim maturum sensum non habent et iuuenilia diligunt et eis inhereant. Sicut dicit iob xij. In antiquis est sapientia et in longo tempore prudentia. Unde precipitur ecclesiastico. Non te pretereant narratio seniorum. Ipsi enim didicerunt a patribus suis. Ut enim ait tullius de senectute. Non uiribus aut uelocitatibus aut ferocitate corporis res magne geruntur. Sed consilio et maturitate et sciencia.

Dantes ei consilia plus agūt q̄ alij similes sunt gubernantib⁹
in naui. Hnde phi plus valuerūt consilia in bellis q̄ princeps
in armis vt dicitur prouerbior⁹ xxiij⁹. Cū dispositioe init⁹ bel-
lū. et erit salus vbi multa consilia. Et propter hoc alexander
obtinuit victoriā quia consilio gubernauit exercitū. ¶ Et eni
ait togrius pompeius li. tercio Alexander cū ad periculosū bel-
lū eligeret exercitū nō iuuenes robustos. sed veteranos qui cū
prē patruo q̄ militauerūt elegit. vt non tam milites q̄ m̄grōs
milicie putaret. milites q̄q̄ non nisi sexagenarios duxit. Econ-
trario fuit de exercitu darij. iō ille victor. hic vero victus

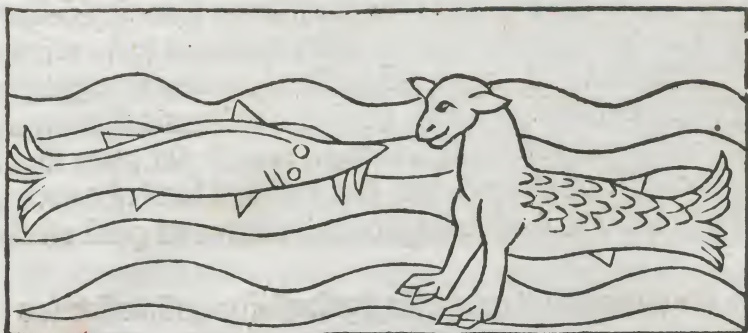
De lucio ⁊ basilisco dyalog⁹ quadragesimus primus

Lup⁹ marin⁹ id ē lucius habet in maxilla dextera spinā
ad modū crucis. et si diligēter p̄scrutat⁹ fueris iuenies
eam. Tolle ipsā et in pāno lineo inuolue et porta tecū et non
captiuaberis. et si captus fueris nō teneberis. hoc enī dicitur
sepe exptū. Basiliscus grece latine dicitur regul⁹. eo q̄ sit vt
dicit phidoz⁹ rex serpentū. Ipsum enī vidētes fugiūt et timent
eciā ipsi serpentes. olfactu enī suo ipsos necat. flatu et etiam
aspectu interimit omne viuū. Ad eius siquidem aspectum
nulla auis illesa transit et quamuis procul fuerit eius ore
rōbusta deuoratur. A mustelis tamen vincitur quas homines
ad cauernas deferunt in quibus reguli delitescunt. Nichil enī
sine remedio ille parens omnium dereliquit. ¶ Un=

de uisa mustela basiliscus fugit quē ipsa psequitur et occidit. **E**st autem in longitudine semipedalis albis maculis lineatus. ro-
guli enim sunt scorpiōnes arencia queque sectates. et postquā ad
aquam pueniunt ydrophodos et lymphaticos faciunt. **I**ntori-
rant enī ipsas aquas et mortiferas reddūt eas. **V**ocatur quo-
que regulus a multis sibilis nam sibilō occidit antequā morde-
at siue pungat. **H**uc usque pfi. li. xij. c. iij. pli. autē libro viij.
ca. xij. dicit sic apud inquit hesperios ethiopes fons est qui
a multis estimatur caput nili iuxta quē est quedam fera que
cacoblephas appellatur. corpore quidē modica omnibus mē-
bris iners pregraue caput gerens et semper habet deiectum su-
per terram. alias interfectio ēēt humani generis quia omnes
qui viderent eius oculos expirarēt. **E**adem basilisci serpentis
vis est. queque cozonea puincia gignit corpus habens in longi-
tudine magnitudinem xij. digitorū candida in capite macula
velut dyademate insignitur. sibilō omnes fugat serpētes nec
flexu multiplici reliquum corpus impellit sed celsus et erectus
in medio graditur et incēdit. defeciat frutices et herbas exurit
non solum tactu verum etiam sibilō et flatu circumadiacētia
omnia destruit et corrumpit. **T**ante etiam est venenositatis
et pūitici quod tangentes se cum hasta longissima sine mora in-
terficit et consumit. **H**unc mustela domat et cōuincit quia deo
nature nichil placuit esse sine pari. **M**ors itaque basilisci mor-
sus est mustele et tandem mors mustele dicitur esse fetor baki-
lisci. **E**t hoc quidem verum est nisi mustela pastu et fricatione
rute herbe contra talem mortiferum primitus muniat. ut
dicit aristotiles et etiam auicenna. **P**rimo igitur mustela ru-
tam herbam quamuis amaram comedit et sic virtute succi her-
be amare nature hostem intrepida aggreditur et deuincit. **E**t
quamuis basiliscus irremedialiter sit venenosus quod diu uiuit
in cinerem tamen combustus veneni maliciam perdit cuius
cinis opationibus alkimie utilis creditur et maxime in trans-
mutationibus metallozū. **H**ic basiliscus perrexit ad ripā ma-
ris et in habitum monachozum religiose vocauit ad se hunc

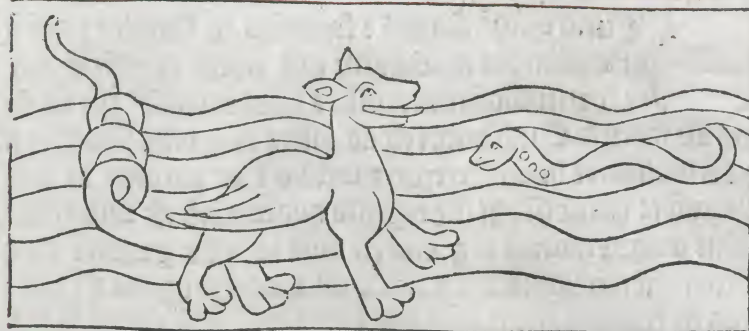
lupū marīnū dīcēs **O** frater ex quo es tu signat⁹ signo crucis
 pfect⁹ chzistianus es. idcirco accede ad me quoniam a te cupio
 doceri chzisti fidem et baptisari ut eternum iudiciū euadere
 possim; et eternis gaudijs frui merear. Iucius autem intuens
 et eum agnoscens ait **O** ppocrita cuculla non facit monachū
 verba tua iniqua sunt et dolosa. non vis tu a me baptisari sed
 cupis me decipere et toxicare; ideo non audio te **E**t hoc dīcēs
 submersit se in undis et natauit eūq; cum cōfusione reliquit dī
 cens **F**allus et ingeniosus est ppocrita pompōs⁹ **A** talib⁹
 enī pcepit saluator nos p̄cauere dicens mathei x⁹. **C**auete ab
 hīs q̄ veniūt ad vos in vestimētis ouīū. intrinsecus autē sunt
 lupi rapaces **D**e quib⁹ ait ysidor⁹. ppocrite vero i occulto ma
 li sunt et palā se bonos ostēdūt **Q**uib⁹ bñ diuina voce dicitur
 mathei. xxiij⁹. **V**obis ppocrite q̄a similes facti estis sepul
 chris dealbatis quē foris qdē apparent homib⁹ speciosa. int⁹
 uero sunt plena ossib⁹ mortuorū. **I**ta et vos foris apparetis
 hominibus iusti | intus uero pleni estis auaricia et iniquitate.
Legitur q̄ cum beat⁹ hilarius iuisset ad disputandum contra
 hereticos dyabolus in specie seruientis portabat ei cappam et
 alias in multis obsequijs existens ei quasi cōpaciens rogauit
 ut minus limpharet vinū ppter vie laborem; qd̄ cū fecisset ut
 purū biberet ei suāsit. deinde ut carnes comederet; et sic imuta
 ta penitencia cū venisset ad quādā villā dixit ibi esse quādā re
 ligiosam affectatē ei loqui **E**t hito adinuicem colloquio illec
 t⁹ ē ab ea vir scūs q̄rebat lapsū **S**ed reuelante deo et beo mar
 tino hoc esse op⁹ dyabolicū ad ipsum venit. et subito demonē
 effugauit detegens eum **S**icq; de⁹ hilarium p beatū martinū
 liberauit **D**e sturione q̄ ad mare perrexit dyalogus qua
 dragessimus secundus

S Turio quidā magn⁹ ⁊ famosus in flumine padi q̄ ē in lombardia morabatur quē ppter excellēciā suam et fortitudinē cuncti pisces padi verebāt⁹. Ip̄e vō erectus ait intra se **Q**uid michi est ad pisces tam viles sociare ⁊ ab ip̄is laudem et honozē recipere. melius ē vt pergā in mare magnū et spaciōsū vbi sūt reptilia quozum nō est numerus et belue magne marine atq; diuerse quia ab ip̄is propter magnificēciā ero sublimatus et famosus inter magnos. Et hoc dicens de flumine exiuit et in mare natauit. Dū autem in mari natauit et beluas maximas et ferocissimas intueret⁹ penituit q̄ plurimū ppter aspectū earum. Cupiebat enim redire nesciens quid ageret propter furorem bestiarum. Interea selchus quod animal est marinum vitulus appellatus ferocissimus intuens eū dixit. **Q**uare nō verēcūdāt⁹ es progredi inter magnos sine eozum licencia? Certe non eris impunitus. Et hoc dicens sup̄ eū ascendit et ipsū suffocauit dicens. **O** mnes p hūc se castigent ne leuare se satagent. **V**ergo cum aliquis est in loco satis honoratus ⁊ magnus non studeat apparere inter maiores et potēciōres nec se cum ip̄is sociare studeat. Quia ait seneca. Non potest parua res cum magna stare. Et idē nauis que in flumine magna est. in mari puula est. **G**ubernaculum quod alteri nauī magnum ē alteri exigūū est. **F**abula est q̄ cum rana videret bouem magnum et pinguem iacentem in pascuis desiderauit fieri magna vt ipse. **P**ū inflauit se dixitq;

filij suis sū ego ne magna ut bos. Illi autē dixerūt **Nō**. Rana
 uero magis se plus inflauit ut fieret magna ut bos. et fracta
 est pellis eius et expirauit. **Nū** null⁹ exēplo rane se erigat plus
 q̄ deceat ne similiter pereat. Quia dicit phidozus **Omnis** sup-
 bia tātū in pmo iacet quātū se erigit in altū. **Nā** ppter supbiā
 angelus factus est dyabolus. Rex autē saul fact⁹ est demonia-
 tus. **Homo** uero id est nabugodonosor factus est quasi vitulus.

De murenula et cocodrillo dyalog⁹ q̄dragesimustertius

Murenula dicit brito. pilcris est quidā similis anguille.
 Hec cū inueniret filios cocodrilli q̄ est bestia fluminalis
 similis lacerte eos ingulauit et abiit. Cocodrillus at
 dū rediret et filios prostratos cerneret ultra q̄ credi posset
 amaricatus doluit ac modis omnibus filios vindicare p̄ptat.
 Nū lozicatus incedebat ut murenulā deuoraret. Quadā uero
 vice inuenit serpentem crudelem ac venenosum quem credens
 esse murenulam ipsum aggressus est dicens. **Modo** maledic-
 ta euadere nō potes. filios meos sine causa p̄didisti. **Nūc** te pe-
 rimā et consumā. **Cui** anguis. **Caue** tibi quia nō sum murenu-
 la. sed vipera sū toxicola. **Si** tu es ausus ingredi ad me te cito
 veneno inficiam. **Et** cocodrillus. **Nūc** latere michi. non po-
 tes. non es tu anguis sed murenula quia factus es ut illa et
 ideo te mactabo. **Dum** autem ad illam procederet ut eum vita
 priuaret. **Serpens** se fortificauit ipsumq; momordit et in-
 toxicauit dicens. **Q**um ignoto preliari nullus debet nec

rixari Sic enim nullus cum ignoto siue despecto certamen as-
 sumat. quia in psona virtus non est sz in corde ac ingenio be-
 latoris Goliath desperit dauid sed ab eo interfecit primo
 regu xvij. Caue etiā ppter iram et cupiditatē vindicte plium
 inire. quia iratus semp putat se plus posse sup ōnes ideo mi-
 noratur Unde sen Semp irat⁹ plus putat se posse q̄ possit
 Et idem legem solet obliuisci iracūdia Vñ phūs lxx videt ira-
 tum. iratus nō videt illam Capzopter abscondenda est ab ani-
 mo Quia sicut dicitur puer. xxvij. Ira non habet m̄sericordi-
 am ppter hoc nūq̄ iudex aliquam sententiā iratus proferre
 debet legitur in cronicis ipatoz q̄ otto prim⁹ cum in pascha-
 li solemnitate principibus suis cōuiuū preparasset antequā
 sederet cuiusdam principis filius more puerili de mensa fer-
 culum accepit. quē dapifer iratus fuisse prostrauit Quod cer-
 nens pedagogus pueri turbatus ipsum dapiferum mor pere-
 mit Quem cum sine audiencia cesar motus condemnare vel-
 let ille cesarem ad terram deiecit et suffocare cepit Cui dum
 de manibus eius vix erutus fuisset ipsū reseruari iussit. se cul-
 pabilem clamans q̄ festo debitum honorem non detulit vñ
 de ipsum libere abire permisit

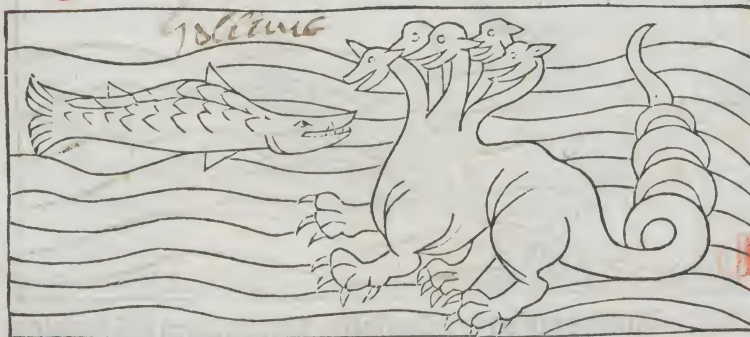
De lucio et trinchā Opalogus quadraginta. quartus

Piscator quidam piscabatur Unde elcam inhamatam
 piscibus ostendebat Lucius autem et trinchā intuen-
 tes elcam ipsam plurimū peroptabāt Sz lucius ige-
 e. i

niosus dixit trince. esca her delicata et optima apparet. **T**amen puto q ad pisces decipiendū sit posita. **I**gitur eam dimittamus ne propter appetitū gule corruamus. **T**rincha qz ait. **N**ō est bonū. morsellum tam optimū propter vanū timorē dimittere prius ego tēptabo ipsū | et cū dulcedine epulabor. tu vero prestolare euētum rei. **D**ū autē esca deglutiret sensit infidias hami et cupiebat redire sed piscator eam ad se traxit. **I**ucius autem fugiens inquit. **N**os de malo corrigamur scōj ne pereamus. **I**ta et nos corrigere debemus cū alieno malo. **S**icut ait catho. **M**alū vicini tui te castiget. **E**t seneca. **B**onum est fugienda aspicere in alieno malo. **I**dem. **E**x vicio alteri sapiens emēdat suū. **D**ū ille sapiens est qui bene scit negocia sua disponere et p aliorū exemplum sibi precauere a malis. **P**ut refert elopus q quidā leo industrie debilitatus erat recumbens in cauea sua ad quē veniebant bestie ut visitaret eū. et dū appropinquaret ad eū rapiebat et edebat. **V**enit autē ad vltimū vulpis causa visitacionis stans de foris ad portā cauee. timebat enī appropinquare leonī. **C**ui leo. **V**eni huc soror mea ut grata possim tecū miscere colloquia. **C**ui vulpis. video quīdem vestigia intrancium s; redeūcium nulla possum videre.

De regina et ydro dyalogus quadragesim⁹ quintus

Regina est piscis squamosus qui i fluminibus capitur. **E**t dicit⁹ a rego regis qā valde se bene regit. **A**d hanc.

reginam processit pdrus qui est serpens aquosus habens plu-
 ra capita et ait **Q**ue regina pulcherrima es michi pre omnibus
 dilecta. Idcirco volo me tecum sociari ac in coniugio matri-
 moniari. ideoq; amicabilem venio ad te **C**ui regina **H**oc enim
 fieri non potest quia non conuenit **S**criptum ē enim eccl̃ xij.
Omnē animal diligit simile sibi. sic et omnis homo proximu
 sibi **O**mnis caro ad similem sibi coniūgetur. et omnis homo
 similis sibi sociabitur **E**rgo quia non es tu de genere meo. nū-
 quam tu mecum sociaberis **I**drus autem derisus atq; decept⁹
 reuertitur dicens **S**um confusus et reiectus propter quod
 nūquam ero letus **S**ic quilibet cristianus respondere debet
 dyabolo qui est serpens antiquus callidus et cunctis animanti-
 bus que sub celo sūt. genesis 3.
Recede a me quoniam non es
 tu de genere meo idest de genere electorum **Q**uia sicut dicitur
Jacobi quarto **R**esistite dyabolo et fugiet a vobis **E**t aposto-
 lus **E**stote ergo fortes in bello et pugnate cum antiquo serpe
 te **P**ugnare ergo debemus contra eum qui debilis resistantib⁹
 est **P**rouit dicit pdrus. in oculis carnalium dyabolus terri-
 bilis est **I**n oculis vero electorum terror eius vilis est **P**rouit
 legitur in vitis patrum q; quidam frater reuersus ad seculum
 omnibus flagitijs et luxurijs se exposuit **E**t tandem penitens
 in quodam sepulchro se maceravit **Q**uem demones tēptātes
 promittebant ei diuicias et scorta. ad vltimum vero verbera-
 uerunt eum vsq; ad mortem **C**um q; immobilis et in fletu pma-
 neret clamauerunt demones. viciisti monache viciisti. et fugie-
 runt **I**lle autem cogitans eorum maliciam et iniquitatem. p-
 posuit. potius vellem mori q; demonibus obedire **E**t tunc
 quasi angelus dei mutatus est ad exemplum multorum

De carpine et trimallo **D**ialogus quadragesim⁹ sextus

e 2

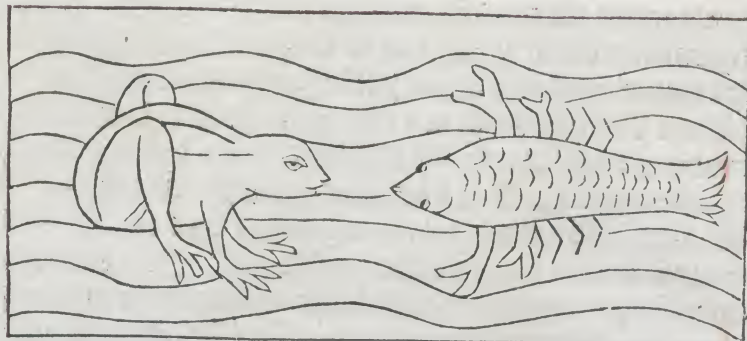

Piscis fluvialis in quadam solemnitate post convivium
 simul spaciabantur in magna tranquillitate et pace
 Sed carpio inchoavit festum perturbare se erigendo et
 dicendo super omnes dignus sum ego laudari quia caro mea
 ultra quod dici potest est aromatizata et delicata. Non ego in
 fossis et paludibus nutritor sine stagnis sed in lacu magne
 garde educatus sum propter quod debeo inter vos principari
 Trimallus piscis est nomen habens ex flore timus enim
 flos appellatur et hic piscis marinus est ut dicitur per librum
 ethimo xij et cum sit specie gratus et sapore iocundus tamen si
 cut flos fragrat et corpore odore spirat. Hic piscis hoc au-
 diens indignatus profligens ait Non est ita ut dicis quia ego
 ultra te rutilo in odore et sapore. Quis potest michi assimi-
 lari qui me inuenerit thesaurum habet. Si tu in lacu garde tantum
 modo moraris ego in spaciosis fluminibus. Sic iter eos lites
 et contenciones erant quapropter festum in turbacione versum
 est quoniam quidam fouebant partem unius quidam partem
 alterius ita quod volebant se simul dilaniare. Interea truta piscis
 est quidam semper motus ad trudem. Hec ergo truta quia docta et
 antiqua loquuta est dicens fratres non est bonum preliari propter
 vanos laudatores. Non enim me laudo cum sim laudanda. Quoniam
 scriptum est os alienum te commendat et non proprium quia omnis laus
 in proprio ore sordescit idcirco melius est ut isti qui se laudant
 vadant ad iudicem marinum id est delphinum qui est iustus iu-

der et rectus timens dñm quia hoc recte terminabit **P**lacuit
sermo inter ònes **E**t isti duo ad delphinū inuicem prexerunt
hec omnia intimātes ac pro posse se collaudātes **Q**uibus del-
phinus **F**ilioli nūquam vos vidi ppter quod in fluminibus la-
titatis ego autē in marinis fluctibus versor **N**ū recte hoc ter-
minare minime possum si de vobis prius nō temptauero **E**t
hoc dicens saltum dedit et eos deglutiuit iquiens **N**ullus
debet se laudare super omnes nec saluare **S**ic nonnulli se
iplos semper laudant et opus suum commendant cupiētes se
ppter vanitatem et superbiam super ònes erigere sed iusti et
humiles seiplos vilipendunt **E**t ut dicit **G**regori⁹ **T**unc opa
nostra per merita crescunt cū apud nosmetiplos p humilitatē
decrescunt **U**nde **J**ob xxxi⁹ **S**i osculatus sū manum meam
ore meo que est iniquitas maxima manum suā osculatur qui
laudat quod operatur **I**deoq; veritas nos instruit dicēs luce
xvi⁹ **C**ū feceritis ònia que precepta sunt vobis dicite serui
inutiles sumus quod debuimus facere fecimus **F**abulatur
enim q; volucres inuenerunt nidum ex rosis et florib⁹ ornatū
Et dixit aquila rex auium q; nidus ille daretur aui nobilissi-
me **E**t fecit vocari volucres celi et querebat ab omnibus audi-
entib⁹ que esset avis pulcherrima **R**espondit cuculus **C**ucul⁹
Et iterum querebat aquila que esset avis fortissima **E**t respō-
dit cuculus ego **E**t aquila indignata ait **C**ucule ifelix semp
teipsum laudas et nūquā aliū cōmendas et tū nec es pul-
cherrimus nec velocissimus nec fortissimus nec bene cantas
sed semper idem clamas **E**t ideo sentēciā damnacionis do con-
tra te q; nec istum nidum nec aliū vnquam habebis **S**ic plerū
q; semper seiplos laudant sempq; cum cuculo cantant

De rana et cancro dyalog⁹ quadzagesim⁹ septim⁹

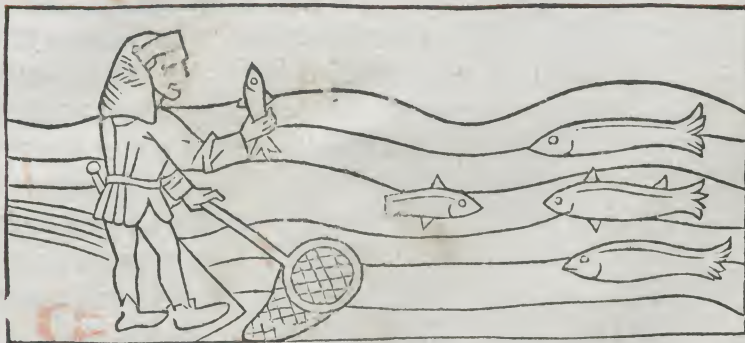
e 3

Rana dum videret cancrum in ripa fluminis natare ait
 Quis est hic tam turpis & deformis qui ausus est aquā
 meā turbidare? Ex quo sū fortis et potens in aquis et
 in terris ad ipsū procedā & effugabo. Et hoc dicens saltū dedit
 et cancrum oppressa ē dicens Quare non erubuisti miser ingre
 di in requiem meā? Cū sis despectus & niger non es confusus
 fedare aquam lucidam & preclarā? Cancer autē ut facit retzo
 trahere cepit dicens noli soror talia dicere quia pacem & amorē
 cupio tecum habere noli ergo ingredi sup me Rana quoq; in
 tuens eū retroire credidit q̄ ppter timorē illius hoc ageret vn
 de magis cepit eum verbis et actibus molestare dicens Noli
 retrahere te turpissime quia euadere non potes hodie carnes
 tuas piscibus dabo Et hoc dicens saltū ded' volens ipsū mac
 tare Cancer autem videns q̄ euadere non possz se conuertit &
 ranam cum grillis momordit ac dilaniavit dicens **D**ebet
 fortiter bellare qui non potest euitare **M**ta quilibet pro pos
 se suo debet fugere bellum & questionem Sed si ōnino vitare
 non potest antequam pmittat se interfici uel mori pro viribz
 pugnet contra impugnatores **A** talibus enī petebat psalmi
 ta eripi et liberari dicens psal^o lviij Ab insurgentibz i me libe
 ra me dñe Et post orabat tales deleri inquiens psal^o lxxij dis
 sipa gētes que bella volunt non enī solummodo p nobis pug
 nare debemus sed pro parentum defensione et pro republica
 saluanda **V**put ponit valerius li^o . p . ca . iij^o q̄ cum darius

rex fines scitarū inuāisset miserunt ei scite q̄ depopulationē
 agrorū et vinearū equaminiter tollerarent. **B**ed si sepulchra
 parentū tāgeret tunc potenciam scitarū ⁊ vires sētiret quia p̄
 eorum defensione mori sunt parati et pro republica saluanda.
In tantū zelare debemus q̄ mortī nos exponere decet. **U**nde
 refert valerius libro v ca vii. q̄ cū codrus rex athenēsiū ab
 hostibus vgeretur cepit ab appolline responsum q̄ exercitus
 suus victoriā obtineret si ab hostibus suis se occidi pmitteret.
Quod responsum cum etiā hostibus inotūisset preceperunt ne
 quis codrum tāgeret. **T**unc ille mutato habitu ad hostes pro
 cessit et quemdam ibi militem falce percussit qui percussus mor
 in eū irruit et continuo occidit. **C**ognito vero corpe codri cōti
 nuo hostes oraculi memores fugerunt omnia reliquētes.

De piscatore et pisciculo dyalog⁹ quadragēsim⁹ octau⁹

Piscator quidā dum p̄scabatur cepit pisciculū quēdā
 et cū vellet ipsum impulare vociferatus est dicens. **O**
 piscator miserere mei parvū de me habebis lucrum si
 me interficis. **B**ed si me abire permittis p̄mitto deo et tibi q̄ q̄
 plurimum te faciam lucrari quoniam ad te quotidie reuertar
 cū magna societate pisciū ac in retibus tuis multos introdu
 cam. **C**ui piscator quomodo te cognoscere potero inter tot pis
 ces. **A**t ille parum p̄scinde michi de cauda ut me inter alios
 cognoscas. **C**redidit ergo piscator p̄scidit illi caudā et dimi
 sit pisciculus vero ingratus semper cū p̄scabatur homo eum.

impediebat et pisces ab eo propullabat dicens patres caute a
 seductore illo qui me seduxit et caudam meam presecidit Sic eni
 faciet vobis si non caueatis et si michi non creditis vel operibus
 credite Hec autem dicens ostendebat caudam presecisam pisces vero
 ipsum abhorrabant et ab ipso quod citius fugiebant piscator au-
 tem numquam amplius piscabatur propter quod in paupertate degebat
 Accidit quoque quod piscator longius post pisciculum illum cum alijs
 piscibus cepit ipsumque agnoscens trucidavit crudeliter dicens
Ille qui manet ingratus iustum est si sit mortificatus ¶ Sic
 enim multi ingrati reddunt semper mala pro bonis Quibus lo-
 quitur pro. xvij Qui reddit mala pro bonis non recedet mali-
 cia de domo eius Hec est enim magna ingratitude indigna me-
 ritorum De qua dicit bernardus Ingratitude inimica est anime
 exterminatio meritorum virtutum dispersio beneficiorum perditio
 Ingratitude inimica est anime ventus prensus siccat sibi fon-
 tem pietatis rorem misericordie et fluentia gratie ¶ Contra i-
 gratos et non cognoscentes beneficia potest referri illud exem-
 plum illius villani qui quotidie ibat ad siluam cum suo asel-
 lo qui quoque etiam inuenit quendam draconem oppressum a quadam
 arboze quem ipse liberauit Draco vero postea voluit comedere
 asellum dicens quod omnia maxima seruicia perduntur Sed villanus
 habuit consilium cum vulpe que reduxit draconem ad pristinum
 locum et liberauit villanum et asinum ¶ Item exemplum girar-
 di teneosi qui erat quasi stultus et nichil habebat nisi unum
 gnatum id est filium qui videns omnes euntes ad imperatorem
 dona ferentes ait intra se vadam et ego ad imperatorem ei do-
 na ferendo ut decet dominum meum Et inuenit primo centaurum
 Centaurus est animal inferius equus superius homo velox in
 cursu ut equus deinde vulsum super quem sedit et donauit ipsos
 impatori ex parte domini sui Cui imperator transmisit multa dona
 ipsumque valde ditauit deinde gnatus finxit se esse mortu-
 um et probauit patrem suum inuenitque illum non curantem de se
 pro quo eum plurimum vitupauit ¶ Vnde Gregorius non est dig-
 nus dandis qui non agit gratias de datis Et augustinus Quod

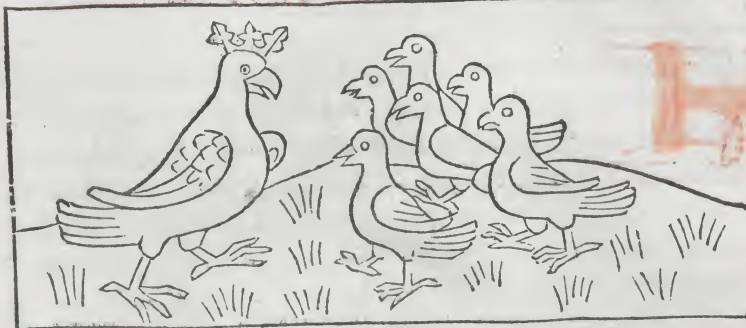
deus dederat gratis tulit ingratus

De aquila et auib⁹ et leone et alijs bestijs dya⁹ n̄ drage⁹ non⁹

Aquila cū auibus vallata ⁊ castrametata ī campellrib⁹ cum leone ac bestijs p̄liabatur Quotidie enī simul conueniebant ad certamen et ex utraq; parte cōcurrēbant multi Interea vulpes clam vocauit p̄udīnē dicens modo est tempus nos redimendi possumus enī de p̄ncipibus nostris videre vindictam qui nobis dominantur Agamus sagaciter q̄ ipsi simul p̄liantur scq; perimant Hoc p̄undo facere consensit et ad aquilam conuolauit eamq; plurimum magnificauit dicens • tu es regina auium ⁊ impat̄rix si attēdere vis consilijs meis eris etiam p̄nceps et dux ferarū Consen- sit aquila et promisit consilia tenere p̄undo autem rediens ad vulpem cum ipsa et cū alijs ordinauit q̄ aquila simul cum leone dimicaret Et quis eorū victor existeret p̄nceps et dux esset auium et ferarū Cū autem ī agone contēderēt ait aquila Q nobilitas leonina si bene prospereris seducti sum⁹ a falsis consiliarijs ipsi peroptant a nostro dominio liberari p̄pterea nos ad certandum incitauerunt Verte melius est ut domine- tur quilibet generi suo • q̄ nos per fallaces perimere Hoc au- tem credidit leo et pacificati sunt simul dicentes **S**unt īqui seductores falsi consiliatores **C**aveant ergo p̄ncipes a tali- bus ne cito se moueāt ad verba composita quia multi seducto- res reperiuntur Ait enim seneca Ad rem mouearis et non ad

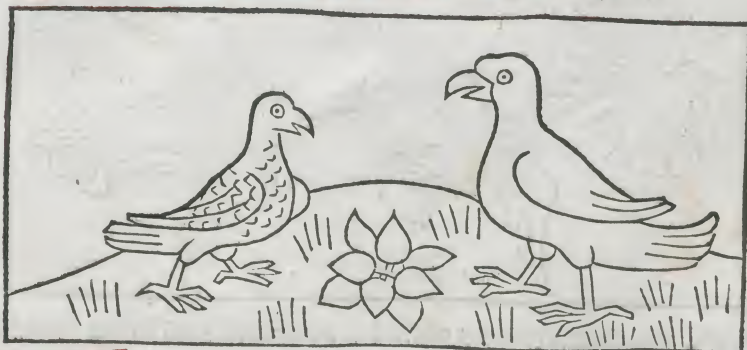
verba cōposita Seruare enim debet se quislibet ac precauere
ne a falsis consiliarijs decipiat. ppter quod precipitur pō-
xxxvij **A** consiliario malo serua animam tuam Debet enim pri-
ceps habere itelligenciā periculorum circumstanciarum et speci-
aliter seductionē ipsorū adulariorum Sunt enī adulatorēs sy-
rene blandis vocibus seducentes ysa. xij. et syrene in delubris
voluptatis **A** quibus et summe oportet cauere ac eorū fallaci-
as intelligere **¶** Unde spensippus phūs nepos platonis adu-
lanti legitur dixisse adulator define nichil proficis cum te
intelligam **¶** De aquila que citauit omnes volucres dyalog⁹
quiquagesim⁹

Aquila citauit capitulum alitum et dum simul manerēt
et errata corrigeret ecce venatores apparuerunt ten-
dentes rechia et laqueos ut de auibus caperent Hec
intuens aquila et piculum agnoscens per precones suos con-
clamari fecit ut omnes alites sequi deberent vexillum aquile
et simul cum ea conuolare si euadere cupiunt Ille vero que
obedientes fuerunt et cum ipsa volauerunt euaserunt Sed
fuerunt quedam gulose et inobedientes que escas intuite sūt ⁊
eas concupiscentes in laqueos cōuolarūt vnde irretite et illa
queate miserabiliter clamauerunt dicentes **¶** Qui nō vult obe-
dire debet nequiter perire **¶** Ergo cauendum est viciū inobe-
diencie quia inobediencia confert mortem ⁊ maledictionem in
presenti et penam in futuro **¶** Vnde fuit dictum ade genesis iij⁹

Quia comedisti de ligno quod tibi preceperā ne comederes ma-
 ledicta terra i ope tuo. spinas et tribulos germinabit tibi. dic-
 tū fuit etiā saul regi primo regū xv p co q abieciſti ſermonē
 dñi abiecit te dñs ne sis rex ppter quod dicit Bernard⁹ Vag-
 nū ē viciū inobediencie. quia angel⁹ celū. adam paradīſū. ſaul
 regnum ſalomon perdidit amorem diuinum. prout ait vale-
 rius li. ij. ponens exemplum qualiter patres puniebāt filios
 militarem disciplinā non obſervantes Aurelius enī filiū ſuū
 quia non tenuit ſuum preceptum inter pedites fungi coegit
 quod fuit maxime humiliacionis ¶ Legitur in cronicis roma-
 norū q cum iulij ceſar in perdomādis hoſtibus quinq; anno-
 rum ſpaciū ſibi permiſſum pertranſiret licet glorioſe trium-
 pharet honor tamen debitus ſibi denegatus eſt nec urbē igre-
 di pmiſſ⁹ eſt eo q ultra terminū ſibi preſixū morā cōtraxiſſet

De herodio et miluo dyalog⁹ quinquageſim⁹ prim⁹

Herodi⁹ rapaciſſima avis eſt ōnium volatiliū maior
 qui et aquilam vincit vt dicit gloſa. ſup illud pſalre
 herodij dom⁹ etcetera ¶ Herodi⁹ p aerem ſpaciabatur
 volās Sed miluus poſt iplū ſibilare cepit eūq; depompare idē
 vituperare dicēs ¶ Exſpecta me ne phāde quia te totū decalua-
 bo tu viſ ſup ōnes volucres domi nari ſed ōis de te ego vindi-
 cabo ¶ Herodius autē in aere volabat nec de vbiſ fabuloſis cu-
 rabat Sed miluus verba reciprocare inchoavit ppter quod
 herodius ira inflāmat⁹ ſup iplū deſcendit et ungulis totum

eusscerauit dicens **Q**ui vult infestare fortem perit atq; querit mortem. Ergo cernere possum? q; piculum est nō modicū contra potētes verbolari ipsos q; ifestare put dicit^r ecclⁱ. viij^o. Non litiges cū homine potente ne forte incidas in manus illi⁹. **U**nde refert esopus q; quidam lupus bibebat in flumine et agnus quidam subtus eum bibebat cum eo simul. leuauitq; lupus post eū vocem dicens Turbas tu aquā potus mei. Cui agnus. dñe non facio vobis iniuriam neq; turbo. Et lup⁹. michi dampna minaris. nescis quid feci patri tuo nondum sunt sex mēses. Cui agnus. tanto nunc vixi tempore. Tunc clamauit lupus. Na loqueris furrifer id est villane. ac irruit in eum et deuorauit. Sic faciunt potentes seculi minoribus quia sine occasione deuorant eos et disperdunt ppter ea dicit^r domino non deficit occasio. **D**e grue que volebat volare ad solem dyalogus quinquagesimus secundus

Grus erecta videns aquilam volare usq; ad solem ipsū q; prospicere clare. ait intra se pulcra sū ego ⁊ magna ut aquila. volo euolare usq; ad solem et irreuerberatis oculis in ipsum prospicere ut aquila. postea q; magnificata ero ut ipsa. Cūq; se in astra erigeret cepit ultra vires fatigari nec ad solem attingebat. Nec etiam ppter arroganciā descendere cupiebat. sed ultra suum posse sursum tendere cepit. Qua ppter nimum aggrauata non valens se gubernare et ad solē volare irremediabiliter corruit dicens q; **Q**ui ultra pos-

se sursum tendit contra velle post descendit Sic enim multi tu-
berbi & elati supra omnes conuolare cupiunt Et quia superbia
sempiternum calum habet contra suum velle humiliabuntur quoniam
qui se exaltat humiliabitur Luce xiiij. **N**on bernardus? Qui se ex-
altat quantum potest deicietur quantum deus potest Et augus-
tinus si extollis te deus deicit te Si tu deicis te deus eleuat te
Sententia dei est cui nec detrahi potest vel addi Qui se exal-
tat humiliabitur &c. Dicit ipsa veritas prout dicit leo papa
videte fratres magnum miraculum Altus est deus si erigis
te fugit a te si humilias te descendit ad te **R**efert ozonius li-
bro v. q. valerius imperator octauus post nerone propter superbiam
et infidelitatem suam excitauit persecutionem in cultoribus
christi per totum orbem cupiens delere nomen christi et conculca-
re unde interfici faciebat omnes qui inuocabant nomen christi
Cum autem pugnaret cum sapore rege persarum victus est &
captus cum toto exercitu suo et tradidit illum deus in manu
saporis propter superbiam suam et factus est ei seruus omnibus
diebus quibus vixit Quocienscumque vero ipse sapor equum
ascendebat eum prostratum primo pedibus conculcabat et equum
postea ascendebat

De sterla que cepit leporem **D**ialogus quinquagesimus tertius

Sterla avis est similis gruui magnū enim habet rostrū
et periculōsū hec cum rostro cepit leporem **S**ed dum esset
famelica noluit predam comedere dicens volo predam tantam

re: relentiſſimā alijs demonſtrate ut a videntibus ſua magni-
 ficata Cūq; ad cōuentū alitum p̄dam duxiſſet volucres forcio-
 res p̄dam hanc concupiſcentes rapuerūt nec partem aliquā ei
 reliquerunt Sterla vero cum meroze famelica manens ait
Qui vult rem ſuam pandere cupit illam perdere ¶ Hic enim
 nonnulli vane glorioſi omnia que poſſident alijs volūt oſtēde-
 re ut p̄ hoc magis ſint collaudari Sed ut dicit Gregori⁹ p̄da-
 ri deſiderat q̄ theſaurū publice portat in via Sunt etiā multi
 qui cuncta bona que agunt alijs inoteſcere cupiunt Quib⁹ an-
 gul⁹ loquitur dicens Occulta quod agis in quantum potes q̄
 ſi ex toto non potes ſit in animo voluntas occultādi Et grego-
 rius Bonum opus ſic fiat in publico ut tamen intencio ſit in
 occulto Item ſub beſtia quam occidit morit⁹ q̄ de victoria quā
 facit gloriatur ¶ Refert eſopus q̄ lupus cepit hedum de ca-
 pris tenerimum Cui dixit hedus . letare et gaude gaudia
 magno quia talem hedum habes in tua poteſtate Sed anteq̄
 comedas me . precor te vt cantes ⁊ dum cantabis ego ſaltabo .
 Ad hoc lupus cepit cantare et hedus ſaltare . quod audientes
 canes impetum fecerunt in lupum quem inſecuti ad hoc con-
 pulerunt ut hedum relinqueret et hedus fugit exemplum eſt
 q̄ quilibet bonis ſuis utatur ſilencio

De ſtrucione et cirurgico dyalogus quinquageſim⁹ quartus

Strucio eſt auis magna et potens pennata et alata ta-
 men in aſtra elcuare ſe non poteſt propter imbecillita

tem alarum suarū. Erat enī strucio quidā satis pulcher et de-
corus qui alas habebat fortissimas et venustas. tamen in aliis
pennas duas baiulabat retortas de quibus plurimū tristaba-
tur. Quappter ad chirurgicū prexit dicens. satis egregius sum
et venustus sed pennas istas retortas volo q̄ amputes michi
quoniā aliquantulū me deturpant. Chirurgicus autem pennas
retortas illi amputauit et cū tali vngento ei alas unxit q̄ alie
pennae alarum ceciderunt. ppter quod semper impotens fuit
ad volandū. Strucio vero amaricatus vsq̄ ad mortē plozauit
dicens. Sicut nos plasmavit stem⁹ deus. nūquā nos mutem⁹.
Sic enim nonnulli curiosi et vani dum a conditore suo sa-
tis sunt bene formati non referunt gratiam conditori p̄mo
si aliquam maculam haberent in corpe student modis omnibus
eā mederi. de maculis quoq̄ anime nichil mederi procurant.
Sed sicut dicit augustinus. Non enim exteriorem pulchritudi-
nem requirit inuisibilis sponsus. Ideo dicitur puer. xxi. Falle x
grā et vana ē pulchritudo. De talib⁹ ait augustinus. Ecce oīa
pulchra sunt cū horribilibus. et ipsi sunt turpes. Unde quidā
rex fecit cōuiuium principibus suis. Et cum non esset aliquis
angulus in domo eius qui non esset coopertus purpura et a-
lijs preciosis affuit quidam phūs. qui cum vellet expuere ex-
puit in faciem regis. Et cum ministri propter hoc vellet eum
ducere ad suspendiū nō p̄misit rex s̄ q̄siuit a philosopho qua-
re hoc fecisset. Qui respondit. vidī alia loca plena argento et
auro et gemmis et purpuris preciosis. et ideo in barbam re-
gis incrassatam et ex pinguedine et cibo imundam expui. Non
enim vidī locum minus nitidum. Quod audiens rex compunc-
tus est et humiliatus. Illi vero qui se decozant et ornant ex au-
ro vel alio ornamento cito expoliantur. Prout refert esō-
pus q̄ quedam cornix deformis et nigra perrexerat ad nupcias.
Sed anteq̄ ad nupcias intraret a qualibet aue accepit plumā
vnam et ornauit se. Erat itaq̄ pulchra valde non natura sed
arte. Et dum intraret domum nupciarū mirabantur ceterae
ues que illic conuenerant pulchritudinem illius. Venerunt

autē aues ille quarū plūmas furata erat et acceperunt singule
plūmas suas. et sic cornix remāit nigra et deformis ut prius
Accidit parisijs in generali procellione q̄ quedam simia cuius
dam domine treccas alienis crinibus quas deferbat corā ōnī
populo abstraxit et turpis ac decapillata ad modum cornicis
depositis alienis plūmis remāit Et iudicio dei hoc accidit

De falcone et gallo dialogus quinquagesimusquitus

Falconem quidam miles habebat cum quo plurimum
letabatur. quem semper super cirothecā gestans splen
dide nutrebat. Quadam autem vice miles falconē
in aerem direxit cupiens ipsum ad manū clamare post eum
sibilabat ut rediret. falco autem descendere non volebat in ter
ram. gallus hoc videns se sublimare cepit dicens. Miser ego
quid facio semper turpiter in humo et luto pīco
Nonne sum pulcer et magnus ut falco? certe super cirothecā
volabo. et de cibo domini mei epulabor. Cumq̄ ad cirothecā
volasset miles sollicitus de falcone gaudius est et gallum cepit
et q̄ citius iugulauit. et carnem eius falconi ostendens ad ma
nū reclamabat. Et falco hoc vidēs tā delicatā carnē cupiēs ad
ipsam gaudenter se declinauit dicens. **N**on est sensus
se leuare in statu suo sed pausare. Sic enim homo agere debet
humiliter residere i statu suo. nō oculos ad id qđ nō decet tēdere

ppter quod dicitur pū xxiij prudēcie tue pone modū. **Alti-**
 ora te ne queſieris et fortioza te ne ſcrutatus fueris **Et ſeneca**
Id quere quod iuenire potes **Id** diſce quod potes ſcire **Refert**
 elopuſ q̄ quidam nobiliſ homo habebat unū caniculū ietum
 puum et unum azinū **Azinū** mittebat ad molendinū ad gra-
 uioza opa caniculus vero cū dñō ſuo ludebat quem de ppria
 ſcutella paſcebat **Videns** autem azinus ſe fatigari et canem
 blanditijs foueri cepit intra ſe cogitare **Iſte** catulus nichil
 facit niſi q̄ pedibus calcit dominum ſuum et lingua lambit
 et ſic diligitur volo et ego ſic agere **Et** eleuans pedes anteri-
 ores miſit ſuper humeros domini et ſua voce tonabat **Do-**
 minus autem timens clamare cepit et ſeruitozes venerunt cū
 baculis et fuſtibus et verberauerunt eum uſq; ad mortem
At ille cogitans dixit **Melius** michi erat quieſcere q̄ ſic agere
 quia nichil lucratus ſū niſi verbera **Vnde** in hoc docemur q̄
 homo non agere debet quod naturaliter non poteſt facere **Vn-**
 de quidam **Nemo** audet feliciter quod natura negat **Impu-**
 dens diſplicet vnde placere ſtudet

De aſture q̄ miſit ad caridziū dyalog⁹ quinquageſim⁹ ſextus

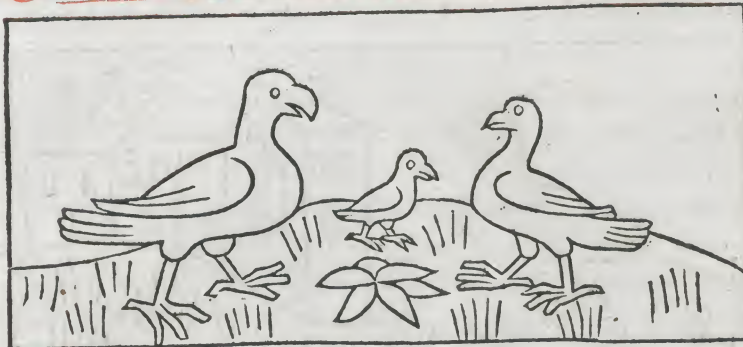

Aſtur in aere pſequabatur gruē et ad extremū deiecit
 tamē grus cum roſtro uſq; ad mortē vulnerauit aſtu-
 rem **Aſtur** autē ſic vulneratus miſit ad caridziū nun-
 cios et munera dicens **O** medice animarum et corporum deſcen-
 de et cura vulnera mea quia ad plenum tibi ſatiſſaciā **Ca-**
 f i

dius vero ut dicitur pap est auis aiba tota cuius interiora oculos
 caliginosos curant. Et si viuere debet homo appropinquat
 sibi. si vero mori fugit ab eo. Unde cognoscens quod esset mori-
 turus erat ei appropinquare noluit dicens. Perituros visi-
 tare nolo. sed cum letis stare. Multi enim tales reperiuntur
 amici qui tempore prosperitatis et leticie visitant amicos. tem-
 pore autem calamitatis et miserie nolunt videre. Cuius dicit
 sen. Difficile est in re prospera amicos probare. in aduersa
 facile. Quia dicitur eccli. xxxvij. est amicus qui solo nomine ami-
 cus est. Et ut dicitur psalms. Rari sunt amici qui usque ad finem
 cari existant. Quidam interrogauit filium si amicum habe-
 ret fidelem. Cui ille respondit se habere tres. Et pater frater
 et amicus in angustiis comprobatur. Vade ergo et proba. Fuit ille
 et tulit portum ac decollauit et amputauit caput et pedes mi-
 sitque in sacculum dicens singulis suorum trium amicorum. Ecce ho-
 mine quem occidi peto ut illum caute sepelias ne in culpa depen-
 dendar. qui a nullo amicorum illorum receptus est. Hac enim
 de causa pater fecit cum amicos probare et aliud sibi exemplum
 narrauit de duobus sociis. quorum unus concessit alteri spon-
 sam suam uxorem deinde perrexit visitare parentes suos et in
 mari omnia perdidit. Et reuersus ad socium suum non est ausus
 se manifestare. sed desperatus dixit se fecisse homicidium quod
 non fecit. ut moreretur ipse pro desperatione et confusione. Et
 cognitus a socio per signum dixit ipse se hominem illum occidisse
 ut socium liberaret. Tandem homicida hoc videns se mani-
 festauit ne morerentur isti inculpabiles. Narrat valerius
 libro iij. ca. vij. de vera amicitia de duobus amicis scilicet
 amone et phitia quorum unum cum vellet dionisius tyrannus
 interficere et ipse impetrasset tempus ab eo ut rediret do-
 mum ad res suas ordinandas. Alter vero pro reditu ipsius fide
 iussorem se fecit nichil dubitans de amico. Appropinquante
 autem die diffinita nec illo redeunte unusquisque illum teme-
 rarium sponsozem damnabat. Ille vero de amici constancia
 se non metuere predicabat. Hora autem constituta alter venit

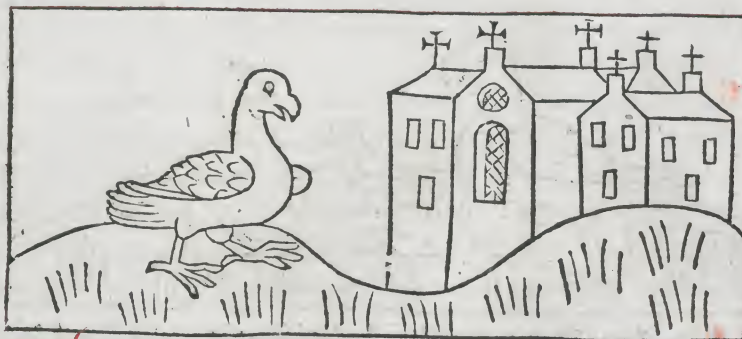
Admirās autem tirānus eorū animū & amicitia fidei suppli-
cium remisit et rogauit eos ut se in tertium gradū sodaliciū se-
cum reciperent. Si homo sic facit pro homine quid facere de-
beret pro deo qui se pmissit occidi pro homine? Unde et ex-
cit rix? Gracia fideiuloris tui nō obliuiscaris dedit enī p te animā suā

De smerillo et accipitre dyalog⁹ quīq̄gesimus septimus

O smerillus & accipiter sociati sunt et predā simul diu
debant cum venabātur. Quadā autem vice rapuerūt
qualiā extra nidum. Qualia est auis quedā et dicitur
a qualis vel dicitur qualia a voce quam facit scilicet quaquēra
huic dixerunt. Elige tibi vnum aut vis q̄ te solam manduce-
mus. Aut vis nos pducere ad nidum et te cum filiis epule-
mur. Quibus qualia ait. Angustie michi sūt vndiq̄ et quid
eligam ignoro. Sed michi melius est solam incidere in mani-
bus vestris q̄ cum filiis interire. Et anteq̄ eam iugularēt lo-
quuta est dicens. Melius est sustinere malum q̄ peius habere.
Ita & nos exemplo qualis cum pericula euadere non possu-
mus semper minus eligēdum est. Iuxta dictū sapientis de duo-
bus malis minus eligendum est. Eligere enī debemus potius
mori pro republica q̄ pro ppria viure utilitate. Unde re-
fert Aug⁹ de ciuitate dei li.º primo. q̄ cum marchus regulus
captiuus a cartaginēsi⁹ detineretur & romani multos de car-
tagine detinerent iuuenes missus est dictus regul⁹ romā pro
cōmutatione fienda. Jurat q̄ rediret si cōmutatio fieri nō pos-
set.

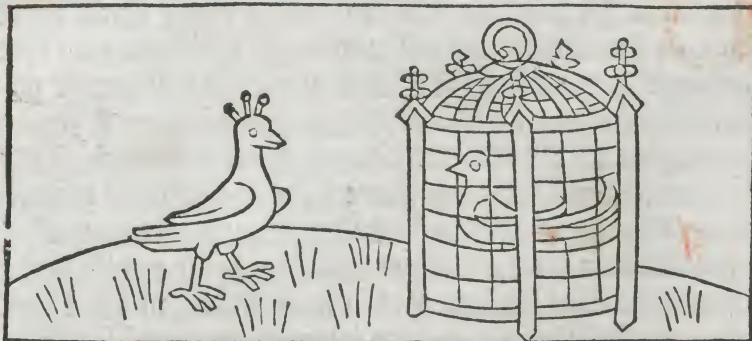
set **Q**ui cum rotham venisset supra dicta fieri d'issuasit eo q' se-
 nex esset et parum viuere posset. illi autem iuuenes multa pre-
 lia romanis adhuc possent mouere **E**t cum rogaretur ut saltē
 remaneret nullatenus acquieuit **R**ediens ergo crudeli morte
 iterijt **U**tile quidē remanere sibi fuisset **S**ed ppter iusiurandū
 non fuisset honestum et ppter utilitatem romanozū nō fuisset
 utile **D**e carflācho qui voluit se regulari dyalogus quiqua-
gesimus octauus

Carflanchus est auis similis falconi potens et virtuosus
 hic in iuuentute voluit se regulari dum virtutibus pre-
 fulgeret **S**ed timore austeritatis regule distulit dicens
Credo q' nō potero ieiunare. surgere ad matutinum. castitatē
 tenere et voluntatem p'riā abnegare **E**t quia bonum non in-
 choauit timore penitencie non bene mediauit p'mmo male fini-
 uit dicens **Q**ui non bonum p're timore facit perit cū mero-
 re **H**ic enim multi cupiunt cōuolare ad grāciam dei sed ti-
 mēt carere delicijs mundi **P**rouocat quidem amor xpī eos s'z
 reuocat cupiditas seculi **T**ales enim solent dicere seruirem li-
 benter deo. libenter intrarem religionē. sed timeo q' non possē
 austeritatem regule sustinere **I**sti nō attendunt illud a p'li ad
 philippē. iij.º. onia possū in eo qui me confortat **I**d est xps
Ut dicit bern. in se sperantibus de⁹ est thesaur⁹. i. paupertate so-
 lacium. in solitudine gloria. in ambitione honoz. in contemp-
 tu umbraculum in protectione a pluuijs et ab estu **F**abu-

latoz enim quidam ait q̄ falco cepit milium et sub pedibus
 suis defecit et cum vno pede ipsū conculcabat dicens **I**nfelix
 magnus et fortis es tu vt ego quare te nō defendis quia te cō-
 culco et euiscerare volo. **C**ui ille verum dicit quia magnus et
 fortis sum etiam vltra te. **N**ostrū enī habeo et pedes fortiores
 sed michi deficit cor. **S**ic enim multi multa bona agere possūt
 sed deficit sibi cor et voluntas faciendi. **Q**uidam cecidit in
 flumine nesciens natare vnde cepit clamare. sancte georgi
 adiuua me. **S**anctus autem georgius affuit ei q̄ dixit **T**epide
 adiuua temetipsum. moue manus et pedes et liberaberis.
Quia qui se iuuat. iuuatur a deo. **S**ic enim facere debet qui
 cecidit in peccatum non solum debet a deo veniā postulare ore
 sed opari que potest ut a peccatis resurgat. **R**efert augustin⁹
 in eplā ad Jeronimum q̄ cum quidam in puteum cecidisset et
 alius supueniens quomodo ille ceciderat interrogaret. ait ne
 q̄so q̄ras q̄liter huc cecideri sed inquire q̄liter liberaŕ possis me

De upupa et papego dylalog⁹ quinquagesimus nonus

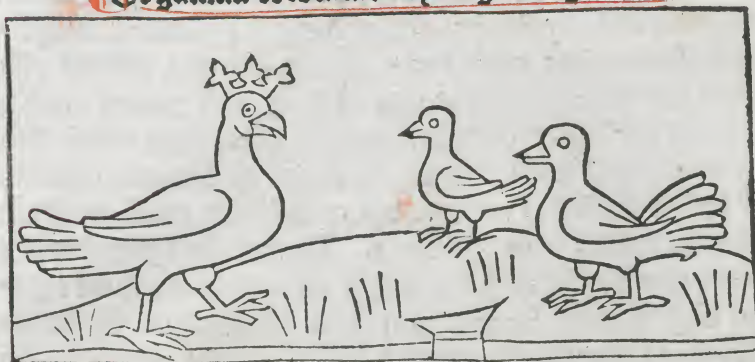
Upupa quedam auis est dicit p̄fidoz⁹ eth̄p̄ xij. **U**pupā
 greci appellant eo q̄ stercoza humana consideret et
 fetenti pascatur fimo auis spurcissima cristis exstati
 bus galeata semper i sepulchris et humano stercoze cōmorās
 cuius sanguine qui se vnxit dormitū pergens demones suf-
 focantes se videbit. **H**ec propter q̄ est pulchra et placide cris-

6 3

tata penitusq; variata sublimare se cepit intuens papagum
 penes regem morari in cauea deaurata. qui et splendide pasce-
 batur de cibo regis ait. placida sum ut papagus tamē mag-
 no labore cibum michi quero. Ille autē papag⁹ sine sudore ho-
 norifice manet et ad libitum saturatur. Certe volo ad regē ire
 et in cauea canere et ut papagus epulari et gaudere cum dñō.
 Dū autē ad regē aduolaret ⁊ rex claudēs eam in cauea colloca-
 ret cepit plurimum amaricari videns se captam et in libertate
 alterius. Unde pre tristitia et dolore parum vixit et durauit
 dicens **L**ibertati comparari potest nil nec estimari. Sic
 enī multi loquuntur de religiosis dicentes. Illi fratres bene se
 habent optime saturantur. cantāt et sine magno labore de-
 gunt. Unde cum probare volunt intuentes se sub regula con-
 clusos et in potestate alterius penitet eos nō habentes liberta-
 tem ppriam. Unde phūs. **N**on bene p toto libertas ven-
 ditur auro. **N**arrat valerius li. vi. q. literonides nobilis
 spartanorum cum trecentis ciuibus pugnauit contra plem re-
 gem plarum pro libertate patrie et alacri voce exhortatus est
 suos dicens. Sic prandete cōmilitones mei tamq; apud iferos
 cenaturi. Cui omnes intrepidi paruerunt. Et cū non esset spes
 euadendi ita eos animauit q; ōnia patienter sustinerent po-
 tius q; seruire persis ⁊ libertatem ppriam amittere. **I**tem re-
 fert orosius li. vi. q. demetrius rex ponti et armenie cū obli-
 deret eum filius suus nec desistere vellet ab obsidione contris-
 tatus ad inferiora domus sue descendit et omnibus vxoribus
 suis et filiabus et meretricibus venenum dedit et ipse postea
 pre desperatione sumpsit. Sed cum nec statim vitam finiret
 cuidam de hostibus per murum intranti iugulandū se exhibu-
 it ante q; hostibus subiaceret et pprium arbitrium amitteret.
Item refert orosius q; cum quidam oblessi fuissent a scipio-
 ne affricano et romanis et vidissent se non posse resistere cum
 caperentur ne de bonis eorum gauderent romani clausurunt
 portas ciuitatis sue et se ac omnia sua et urbem incendio cre-
 mauerunt antequam hostibus libertatem super se traderent.

V legitur in historijs scolasticis q̄ tempore abrahe quidā rex babilonie nomine belus inuasit firiam in aliqua parte et statim mortuus est. Sed vxor eius semiramis cupiditate regnādi ut posset regnare. pprio filio nomine nino nuplit qui post totam firiam cepit et fecit ciuitatem magnam itinere dierum trium et suo nomine nino appellata est ninie. qui habuit etiā filiū ex ppria matre nomine babilio qui et babiloniā āpliauit

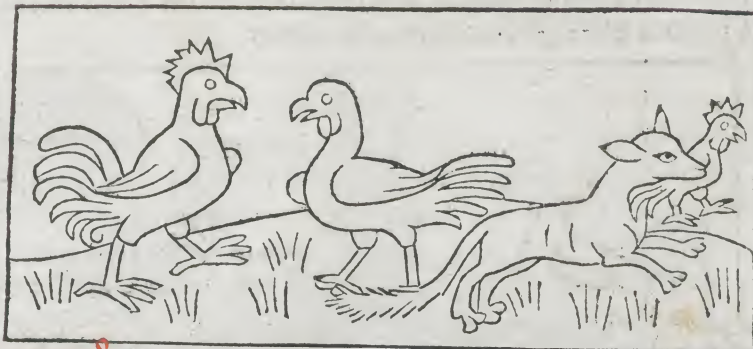
De gallina et columba dyalog⁹ sexagesim⁹

Gallina et columba simul nidum fecerunt et morabāt⁹ sed multociens rixabantur pppter quod vna nimis cane-
nebat altera vero nīmiū ululabat Gallina autē dum
prospiciebat filios columbe iugulari plurimum letabatur et
cantabat Ideoq; columba se turbabat dīcēs Tu gallina nō
vis cōdolere mecum cum prospicis meos pullos iugulari Gal-
lina vero contra dicebat Tu magis non vis cantare meū cū
de visceribus educo ouū et a tali periculo liberoz. Hac enim
de causa simul questionabantur Vnde unanimiter ad aquī-
lam perrexerunt dicentes Iudica inter nos o regina si simul
nos habitare et commorari competit Aquila vero senten-
tiam publice exarauit dicens **E**tī stent cum liberatis
tristēsq; cum tribulatis Non enim conueniens est hilares et
iocundos cum hīs qui in tristitia positi sunt spaciari nec ama-
ricantes et tristes cum letabundis iocari Sed sicut ait
f. 2

ap̄lus ad rō. xij. Gaudete cum gaudentib⁹. flete cum flentib⁹
 Sed nota q̄ nimia leticia aliquādo subito occidit quia cor tūc
 dilatatur et calor ad exteriora trāsit et cor deficit ⁊ ideo mors
 interuenit. **U**nde refert valerius q̄ cū cuidam mulieri mors
 fili⁹ absentis ex errore fuisset nūciata dum illa merens sederet
 subito filius aduenit. Quem illa videns in amplexus eius ir-
 ruit et mors exanimata corruit. Tristitia autem non cito occidit
 quia in tristitia primo retrahitur calor naturalis ad interiora
 et talis agitacio caloris prebet nutrimentum in membris
 et opatur cōsumptionē in illis et ideo per processum tempo-
 ris sequitur eticha. proū. xij. Spiritus tristis exsiccat ossa.
Unde probatur q̄ leticia mundi est sicut vinū purum quod ci-
 to deicit nisi salubri tristitia temperet. Juxta illud ecclesiastici.
 vij. Melius est ire ad domum luctus q̄ ad domum conuiuij.
Refert tullius q̄ quando aliqui consules romā redibant
 victores triplex honor fiebat eis. Primus om̄is populus sibi
 cum leticia obuiabat. Secundus q̄ omnes captiui quos cepe-
 rat eius currum iunctis manibus sequebantur. Tercius
 quia ipse victor indutus tunica iouis in curru sedebat quem
 quatuor equi albi usq̄ ad capitolium deducebant. Ne vero
 supra se nimis eleuaretur istum honorem tripliter tēperabant
 primo quia vnus homo seruus alicuius condicionis secum in
 curru ponebatur ut cuilibet spes daretur pueniendi ad talem
 honorem si probitas mereretur. Secundo quia ille seruus
 eum colaphis cedebat dicens. Cognosce teipsum. Tercio lice-
 bat illa die cuilibet in ipsum inferre omnia opprobria que
 volebat. Si igitur pagani sic suas vanas leticias tempe-
 rabant multo fortius nos xp̄istiani eas reprimere debemus.
Quia ut dicit Gregori⁹ presencia gaudia sequuntur ppetua la-
 menta et aug⁹. leticia seculi vanitas est. cum magna expecta-
 tione speratur vt veniat et cum venerit non potest retineri.

De gallo et capone dyalog⁹ sexagesimus primus

Gallus et capo in curtino vno morabantur. sed gallus dominabatur gallinis capo autē humiliter cū ipsis picabat. Accidit q̄q̄ q̄ vulpes cepit gallū ipsūq̄ comedit. Sed cristam siue coronam capitis nō tetigit p̄mo ille s̄a seruauit et ad caponem ipsam deduxit dicens. **C**apo frater sororius tuus migravit de seculo. sed per nimiam caritatē quam circa te habere cupio coronam pulcherrimā capitis eius tibi apportabo. Descende ad me et coronabo te et eris postea princeps gallinarum ut erat ipse. Capo audiens hoc cupiens dominari super gallinis de pulliario exiuit et ad vulpem accessit. Vulpes vero gaudens q̄ cito venit eum cepit. ac iugulauit dicens. **N**on est omnibus credendum. sed a falsis ē cauendum. **T**alibus enim precepit saluator cauere matthei x. **C**auete ab hijs qui veniunt ad vos i vestimentis ouium. **I**n trinsecus autem sunt lupi rapaces. put refert elopus de coruo qui tenebat peciam carnis in ore et stabat super arbozem. Quem videns vulpes cogitauit. **S**i possem eum decipere habereq̄ carnem quam tenet p̄ quo dixit. Ecce frater corue omniū auium pulchritudinē excedit tua pulchritudo et fortitudo tua ceterarum auium fortitudinē sed doleo q̄ nō habes vocē nec potes cantare. **C**or coruus cepit cantare et cecidit caro de ore ei⁹ quam vulpes accipiens comedit et abiit. **S**ic enim multociens accidit homini cum audit se laudari. **U**nde Jeroni⁹ ix. **N**unul quisq̄ a proximo suo se custodiat et in omni fratre suo nō habeat

fiduciam Et plus alijs de te q̄ tibi credere noli **De faliano
& pauone dyalog⁹ sexagesimussecundus**

Uolucres in diuisione fecerunt electionē et elegerūt falia-
nū et pauonem ipsi vero p electionem simul questiona-
bantur et bona sua disperdebant. Ea ppter aues ad
aquilam cōcurrerunt dicentes fecimus nos electionē sed ut iu-
dex da cōfirmacionē ut electi comprobētur. Aquila vero elec-
tos citauit volens examinare electionē. Sed falian⁹ auis est q̄
dam ab grecia pzimum asportat⁹ cuius caro suauis est ad co-
medendum hic q̄ plurimum se magnificabat dicens **O** iuste
iudex ut cernis nimis sum delicatus pulcher et variat⁹. Caro
mea aromatizata super omnia sapit et redolet. p quo michi cō-
uenit pzincipatus. Pauo autē se pro viribus defendebat dicens
Nō domina est ita ut falianus asserit quoniam pulchrior eo
sum magnus et cristatus. Cauda mea michi sublimatum red-
dit honorem. Et hoc dicens caudam sursum erexit firq; gloria
batur. Aquila vero hēc omnia intelligens ait pauonī Tu
pauo te vituperasti dum caudam sursum erexisti quia turpes
pedes nobis ostendisti ob hoc non es dignus pzincipari. **De**

mū ad fabianum inquit • tu autem lacrimosus es ac debilis
nec cantare sis Idcirco propter defectum oculoꝝ tuozum te
pꝛiuo pꝛincipatu Sic enī uterq; pꝛiuati permanserunt dicen
tes **N**on est dignus pꝛincipari qui querit questionari
Hoc enī ut cernimus sepiſſime accidit ī electis quō pꝛpter ques
tiones electionis vicia sua homines rimātur pꝛpter quod sepe
ſpoliantur et diffamantur Vnde non est bonū questionē age
re pꝛpter pꝛimatu honozis Quia dicit Gregori⁹ Desiderium
pꝛimatus ex iactancia cordis nascitur Et quicūq; desiderauer
it pꝛimatum in terris iueniet cōfusione in celis Hoc enim pe
riculum pꝛesidendi vitandū est pro viribus Quia dicit grego
Quantum in supioꝝ loco pastor est • tantum in piculo maiōꝝ
versatur Quā pꝛpter antiqui pꝛincipes nō paciebantur filios
suos pꝛefici nisi possent pꝛficere ut narrat elynandus hystozio
graphus de helio Qui cum de senatore creatus esset impera
toꝝ et obsecrante senatu ut filium suum augustum cesarem
secum nominaret ait • sufficere nūquid debet ut ego ipse inui
tus regnauerim cum non meruerim • pꝛincipatus enim non
languini debetur sed meritis Et sepe inutilis regno est qui
rex nascitur • pꝛcul dubio parentum affectum nescit qui per
uulos suos importabili mole superiecta extinguit Hoc enim
est suffocare filios non pro meritis pꝛmouere Alendi enim sūt
pꝛiuus et virtutibus exercendi ut cum in eis pꝛofecerint ut pꝛ
bentur illos virtutibus antecedere quos debent honore ante
ire Implebant enim opere pꝛceptum illud ecclē vj Noli que
rere fieri iudex nisi valeas virtute irumpere iniquitatem
Vnde in polycraton li⁹ vi⁹ dicitur q octauian⁹ cū filij sui suf
ficere possent ad gloziam magnam pꝛomerendā noluit si suf
ficienter suam et alienam curam non possent per virtutē pꝛte
gere vñ eos ad gradum militarem ad cursum ad saltū ad vltū
natandi ⁊ iaciendi lapides manu vel funda exercitari pꝛcepit
Filias vero suas in lanificio instituit ut si pꝛter spem in
extremam paupertatem fortuna proiecisset vitam possēt per
artem sustentare Nam vendendi et texendi vestes fingendi et

componendi non modo artem sed usum habebant. **Hic** precipit
et ceteri. vij. Si tibi filij sint erudi illos. Et sequitur Si tibi fi-
lie sunt serua corpus illarum. **De coruo et ficedula dyalogus**
Sexagesimus tertius

Corvus dicit papias est avis que dicitur vivere usque ad
millenarium. Hec autem quadam vice nidum faciebat propter
quod depilata et macilenta fiebat oua sua nutrienda.
Tunc ficedula id est papafigo ad eam accedens plurimum vitu-
perabat nec in pace ipsam dimittebat. Corvus autem non valens
relinquere oua sua nimium se perturbabat tamen in corde hec
omnia conseruabat. Cum autem filij educti fuissent coruus cepit
se reparare et conualescere. Sed ficedula reuersa cepit ver-
ba contumeliosa reciprocare eamque ut prius deuenustare.
De quo coruus indignatus cupiens se vindicare ficedulam to-
tam decaluauit ac crudeliter euiscerauit dicens. **Q**ui vult
cum alijs rixari cupit dire laniari. **S**ic enim multi cum
vident aliquem depressum et in calamitate positum non cessant
eos obiurgare ac eis iniuriari. Tu autem quando cernis hominem
in calamitate cessare tunc debes ab obiurgacione. **N**on enim
phus. Obiurgare in calamitate grauius est quam ipsa calami-
tas. Calamitoso non compatieriam iniuria est. Antiqui et princi-
pes compatiebantur miseris et calamitosis in suis calamitatibus.
Vnde narrat valerius libro v. quod cum cesar abscisum ca-
put pompeij aspexisset piarum lacrimas dedit. Item narrat

ibidem q̄ marcus mercell⁹ captis ab eo syracusanis cum esset
in arce opulētissime vrbis constitutus afflicte ciuitatis fortu-
nam deplozantes intuens a fletu se cohibere non potuit

Ibidem etiā nārat de clemēcia pompeij erga regē armenie qui
contra populum romanū magna bella gesserat victum in con-
spectu suo supplicē diutius iacere nō ē pass⁹. Sed benignis ver-
bis recreatum dyadema quod abiecerat capiti reponere ius-
sit et in pristinum gradum restituit. eque pulchrum esse iudi-
cans et vincere reges et facere. **C**onfirmile nārat de quodam
consule paulo nomine q̄ cum quendam regem captiuatum
adduci ad se audisset occurrit ei. Et illum volentem ad veniā
procūbere dextera sua eleuauit et ad spem exhortatus ē eum.
q̄ in consilio sibi primum sedere fecit. Nec honore mense indig-
num iudicauit. Nam si egregium est hostem deuincere non mi-
nus laudabile est infelicibus scire misereri.

De nocticorace et alauda dyalog⁹ sexagesimusquartus

Nocticorax dicit⁹ a nichos quod est nox et corax quod
est coruus quasi coruus noctis quia de nocte volat.
vel quia de nocte vigilat. Dicunt bzito et ylidorus
ethy xij: Nocticorax ipsa est noctua quia noctem amat. Ad
hanc prexit alauda dicens. Horoz carissima obnixte te depre-
cor q̄ die crastina in meridie in societis quoniā amator meus
me cupit ad solem videre. Si ego tecum ero sociata pulchri-
or apparebo promittit hoc nocticorax per omnia adimple-

re. verecundabatur enim hoc ei abnegare **C**ūq; dies adesset et sol clarifice plustraret alauda expectabat pmissa **S**ed noctu-
 corax ad solem exire non audens ppter q̄ nichil prospicit
 in die. non venit. de qua alauda perturbata ipsū semp abhor-
 ruit et persequuta est **Q**ua de causa nō audens noctua de die
 volare timore alaudae de nocte vero volat et cibum sibi querit
 dicens **N**ullus debet affirmare quod non potest perpetrare
Ideo q̄ cauendum est ne quid pmittam⁹ quod sit impossibile
 ne mēdaces reperiamur **S**i tibi forte non placet amico petita
 pmittere nō promittas ppter verecundiā negandi **Q**uia di-
 cit phūs **V**erecundia negandi caue ne tibi inferat necessita-
 tem mentiendi **A**liquin minus decipitur cui celeriter negat⁹
Tamen multi ppter libertatē animi verecundātur petita ab
 negare **V**put de libertate titi imperatoris scribitur in gestis
 romanzum q̄ statuerat ne accedentē ad eum postulandi gra-
 tia sine spe habendi dimitteretur **E**t interrogantibus amicis
 suis cur plura polliceretur q̄ prestare posset **R**espondit q̄
 ideo quia non oportet quemq; a sermone principis tristē disce-
 dere **I**tem legitur de traiano in gestis romanzum q̄ cum
 arguerent eum amici q̄ in ōnes ultra q̄ impatorē deceret esset
 cōmunis scilicet de condescendēdo omnibus **R**espōdit traian⁹
 se velle esse ad ōnes talem qualem quisq; optasset eum inueni-
 re **D**e caudetremula et fasiano dya⁹. sexagesim⁹ quintus

Caudetremula dicitur ab effectu quia caudā i tremore
lēp habet hec ad fashanū perrexit dicēs Quare miser
nō tergis oculos tuos sed lacrimolos ipsos ostēdis .
fetoꝝ oculoꝝum tuoꝝ te reddit abhominabilē **F**ashanus autē
indignatus respondit . non verecundaris demens quia mini-
ma es ⁊ abiecta **H**abes enī caudam paraliticam et tremebun-
dam et vis tu distinguere vicia mea ? **V**ade prius ⁊ corrige vi-
cia tua et tunc eris mea curatura **C**audetremula hoc audiens
erubuit et cū confusione reuersa est dicens **P**rius debet
se purgare qui vult aliū damnare **H**ic enim nonnulli non
attendentes vicia pꝑria aliena cupiunt rēarguere **E**t ut dixit
Ber . **M**ulti multa sciūt alienos inspiciūt ⁊ seipsos deserunt
Talibꝫ loquitur saluator dicēs luce vi. math. viij **Q**uid autē
vides festucā in oculo fratris tui trabem autem que in oculo
tuo est non consideras ? **N**ut quomodo potes dicere fratri tuo
Frater sine eiciam festucam de oculo tuo trabem in oculo tuo
non videns ? **p**rocrita eice primum trabem de oculo tuo ⁊ tūc
prospicies vt educas festucam de oculo fratris tui **R**egitur in
vitis patrū qꝫ facto cōuentu in sichia loquebatur frater de quo
dā frē culpabili ⁊ detrahebat **A**bbas autē peioꝝ tacebat **E**t cū
portaret retro se saccū plenū arena **E**t de eadē arena modicū
ante se poneret **I**nterrogatus quid hoc esset dixit multā arenā
esse peccata sua quibus retropositis nō curabat de ipsis **M**odi-
cam autem arenā ante faciem positā dixit esse peccata fratris
quem iudicabat et addidit nō oportet ita fieri fratres sed pec-
cata mea ante me esse debent ac de ipsis cogitare **A**udientes
enim patres dixerunt vere hec est via salutis

De philomēa ⁊ coꝝuo iter ceteras aues dyalogꝫ sexagesi. sex. r.

Quodam festo magno aquila cum auibus prandebat et
 ppter prandiū aquila ad se clamitauit philomenā dī-
 res vade filia frange vocem et canta vt docta es vt ide
 corda nostra consolentur philomena obediens canere incho-
 auit ita placide q̄ ōnes volucres cū leticia auide auscultabant
 Interea coruus inde transiens et hoc considerans ait intra se
 volo et ego cū philomena cātare vocem magnam habeo et au-
 ditus ero a longe Et cepit turpiter crocitare philomena au-
 tem obmutuit non valens tam turpiter audire cantare eum
 Aues quidem omnes pturbate coruū illū abhorrebant ppter
 quod festum suum vitupabāt Idcirco aquila mandauit ei vt
 recederet vel taceret Ipse vero respondit q̄ volebat et ipse
 cum auibus festiuare nec propter ipsam intendeat se remo-
 uere de loco Aquila ei remandauit q̄ discederet propter q̄
 libenter non audiebatur Coruus autem aquilam audire nolēs
 magis garrire cepit Quapp̄ter aquila ipsum occidi manda-
 uit dicens **S**tultum est esse cantores nisi velint auditores
Vic enim stultum est loqui vbi auditores fastidiunt audire
 Ideo nos ammonet eccl̄i xxix^o Vbi auditus non est ne effun-
 das sermonem Et postea in medio magnatorum non presu-
 mas loqui et vbi sunt senes non multum loquaris **V**ic
 enim ut coruus male cantauit quidam legatus athenarum
 coram rege philippo de quo narrat seneca libro iij^o de ira
 Ad quem cum venissent legati atheniensium eorum audita le-

gacione benigne ait philippus **D**icite quid possum quod sit gratū atheniensibus **C**ui respondit democritus vnus de legatis te inquit suspendere scilicet esset gratum atheniensibus **E**t cum circūstantes essent indignati et vellēt in eum irruere iussit rex illum impunitum dimitti dicens ceteris legatis **N**ūciate athenēsi⁹ multo supbiores esse q̄ ista dicūt q̄ q̄ paciētē audiūt

De ciconia et pzundine dyalog⁹ seragesimus septimus

In quadā turri ciconia nidum faciebat de foris ī cacumine pzūdo vero deintus **S**ed pzūdo sepissime clama-
bat et de natis pullis letabatur ciconia quidem ī hoc tristabatur **C**um enim volebat quiescere cum filiis nō valebat propter garritum pzundinis **I**deo absente pzūdine ciconia nidum illius dissipauit et pullos ipsius interemit **C**umq̄ ad nidum reuerſa fuisset pzundo ultra q̄ credi potest tristabatur de interitu filiorum sed quia ignorabat quis hoc ei fecisset nō se vindicabat **P**aululum post iterū se reparauit pzūdo ⁊ nidum construxit ac filios pcreauit de quibus letabatur et q̄ plurimum garriebat **C**iconia vero vt prius perturbata cepit vociferare dicens **C**erte sicut tibi feci adhuc faciam pullos tuos cum nido precipitabo ppter q̄ garriendo non permittis me cum filiis conquiescere **H**oc enī audiens pzūdo ⁊ cognoscēs q̄ ciconia filios suos peremit toto studio se vindicare popat **I**dcirco quadam vice dormiente ciconia cum filiis pzundo ī nido illius ignem posuit et ipsam cum pullis suis inflamma

uit dicens **Q**ui se videt vindicatum prospicit se consolatu
In hoc apparet q non licet inferiores inestare nec iurari
 ne occulte nobis mala inferant **S**epe eni recipit homo ab alio
 quod fecit alijs **U**nde Seneca **A**b alio expecta quod alijs fece
 ris **E**t ad colocēses iij^o **Q**ui iuriā facit recipiet quod iique ges
 sit **P**ut refert esopus q aquila volauit ad altum montem
 et inuenit filios vulpis quos de fouea rapuit et secū duxit ad
 nidum suum ut eos comederet cum filijs suis **P**eniens autem
 vulpes non inuenit filios et cepit descendere ad nemus et cla
 mare et audiuit eos eiulare in nido aquile **V**ulpes vero dixit
 humiliter ac dulciter aquile ut sibi redderet filios • aquila
 penitus noluit audire eam **V**ulpes autē irata iuenit stipulas
 et vitis surculos siccos et circūiuit arbozem et ore suo duxit fa
 culam et copia fumi occidebat pullos aquile **H**oc videns aqui
 la descendit humilians se eligens ex duobus malis minus •
 reddiditq coacte filios vulpis **I**n hoc docetur homo ut licz sit
 maior timeat offendere minorem se • et semper inter duo mag
 na mala eligat minus **U**nde autor non sit aliquis qui stu
 deat obesse minori cum bene minor possit obesse maiori

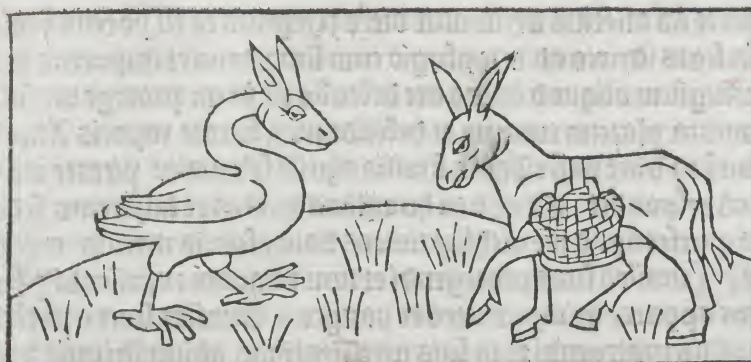
De pigardo et alieto dya⁹ sexagesimus octauus

Pigardus dicit hugucio est auis quedam **E**t dicitur a pi
 ge quod est depressio quia forte perua est • **E**t inter ani
 malia comestibilia numeratur deutro • xiiij^o **H**anc au
 tem auem dum in aere rapax auis persequeretur • ut eua

deret ad alietum declinauit dicens Magnus es tu potens et mi-
sericors idcirco ad te confugio cum sim parua et impotens nec
refugium aliquod habeo nec defensio est in me protege me sub
vmbra alarum tuarum et defende me a furore rapacis Aliet⁹
autē ut dicit pap⁹ est auis similis aquile sed maior pietate mo-
tus respondit Ex quo tu humilima auis es et impotens sede
et quiesce apud me nichilq; timeas donec fueris mecum. et dix-
it **H**umiles sunt protegendi et non vnquam expellendi **I**n
hoc apparet q; impotentes et paupes et humiles sunt a potēti-
oribus protegendi et in suis necessitatibus adiuuādi quia hoc
misericordia et humanitas est Et ut dicit berna. virtus humili-
tatis maior est in maioribus. et in clariozibus clarioz cōpbat⁹
Seneca quoq; ait Qui succurrere potest perituro et nō succur-
rit occidit Habebant enī antiqui p̄cipes affectum erga infe-
riores sicut luculenter exprimitur in eorum gestis **V**nde eli-
mandus in gestis romanzum narrat de traiano q; cum ascen-
disset ad bellū festinanter. quedā vidua flebiliter occurrit di-
cens Obsecro ut sanguinem filij mei innocentis pempti vindi-
care digneris Cumq; traianus si sanus reuerteretur vindica-
re testaretur. vidua dixit Et quis michi hoc prestabit si tu in
prelio interibis. Respondit qui post me imperabit Cui vi-
dua. et tibi quid proderit si alter michi iusticiam fecerit.
Et traianus. utiq; nichil Cui vidua. nōne inquit tibi melius
est ut tu michi iusticiam facias et per hoc mercedem accipias q̄
alteri hanc transmittas. Tunc traianus pietate cōmotus de
equo descendit et innocentis sanguinem vindicauit **I**tem
dum quidam filius traiani p̄ urbem equitando nimis lasciuie
discurreret filium cuiusdam vidue iteremit Quod cū traiano
vidua lacrimabiliter exponeret ipsum suū filiū qui hoc fecerat
vidue loco filij sui defuncti tradidit et magnifice ipsā dotauit

De onocrotalo et azino dialog⁹ sexagesimus nonus

Onocrotal⁹ v^l onocrotalon dicit h^uito quedā auis ē Et dicitur ab onos qd ē azin⁹ quia faciem gerit azini et ē si-
milis signo Hec auis in deserto oua perturiuit nidū cō-
struxit et filios procreauit Sed cum in deserto cibū sibi et fi-
lijs non reperiret ad ciuitatē peruenit et azinū ad se amicabili-
ter clamauit dicens **O** frater ut cernis similis tui sum quia fa-
ciem azininam gesto ut tu ergo debes tu confidere de me veni
igitur mecum et noli pauere Azinus inocens intuens vultum
azininū cū ea simpliciter pergit Onocrotalus autem ad forum
deduxit azellum et cibum et elcas sibi et filijs amplifice emit
et azinum pro posse onerauit dicens **P**erge mecum frater defe-
ramus elcas et cibū filijs nostris ad libitum tibi satisficiam
Azinus autem cū onocrotalone per desertum diu peragrauit
Sed ad extermū cum magno labore ad nidum pullozum per-
uenit qui onus deposuit et precium accipiens reditum suum
inchoauit Sed quia in deserto erat in inuidio et in aquoso nesci-
ens redire in deserto periit dicens **N**ullus debet longe
ire inde si non scit redire **U**nde patet q^d nullus ad remocio-
ra loca pergere debet si reditum ignorat et viam nescit et
hoc ppter diuersa pericula que p mūdum reperiuntur Quia si-
cut dicitur scdā iohānis v^o Tot⁹ mūdus positus est i malig-
no quasi dicat ubicūq³ est homo semper est in periculo Ideoq³
i^o cori xi piculis fluminum periculis in falsis fratrib⁹ Ergo
sicut dicit grego⁹ Semper timere debemus cū in piculo semp

sum⁹. put legítur in collacionib⁹ patrū q̄ quidā solitari⁹ p̄fec-
 tiſſim⁹ deo ſeruiebat et dyabol⁹ ſubtiliter ei⁹ p̄dicionē q̄rebat
 Vnde trāſfigurauit ſe in formā mercatoris habētis ſarcinas
 plenas auro argēto et lapidib⁹ p̄cioſis et intrās cellā ſolitarij
 ſtabat At ille videns equū mirabatur q̄ hoc eſſet Deniq⁹ vidēs
 q̄ nullus reniret ad q̄rēdū cep⁹ t̄gēre ac diſſoluere ſarcinā In
 q̄ iuenit ōnia bona t̄p̄oralia ſcilicet veſtes calciāmēta ⁊ it̄initā
 pecuniā Temptacione autē deuict⁹ veſtiuit ſe ſplēdide et alce-
 dens equū deuenit cū vniuerſa pecuniā ad ciuitatē et hoſpiciū
 intrauit optime bibēs et comedēs Hoſpīte vero vidēte pecuniā
 ei⁹ dedit illi filiā ſuā i prozē et morabatur cū eo in domo Dya-
 bol⁹ autē apparuit hoſpiti i forma hominis dicens Quid feciſti
 cui dediſti filiā ⁊? Cleric⁹ eſt et apoſtota de iure non poteſt eſſe
 ei⁹ proz⁹ Hoc autē vidēs ſubtiliter p̄ſcrutat⁹ ē caput ei⁹ ⁊ oc-
 culte occidit eū Cū autē vellet diſſoluere ſarcinā nichil inuenit
 niſi aquā et fimū p̄pterea dicit⁹ eccl̄. ix⁹ Neſcit homo finē ſuū
 Sed ſicut p̄ſcis capitur hamo. et auis cōphēditur laq̄o. ſic ca-
 pitur homo peccator viuēs i peccatis. in multis viuūt piculis
 In magno mari marſilie de quatuor nauib⁹ trāſeūtib⁹ vix eua-
 dit vna de multis De hui⁹ autē mūdi picula trāſeūtib⁹ pauci
 euadūt Vnde in vitaſpatrū dixit theodor⁹ abbas cui dā fratri
 dicit i ſibi. quidā frater reuerſ⁹ eſt ad ſeculū i hoc nō admireris
 ſz ſi audieris q̄ p̄ualu⁹ q̄s effugere de manu inimici h̄ admirare

De cigno et coruo dyalogus ſeptuageſimus

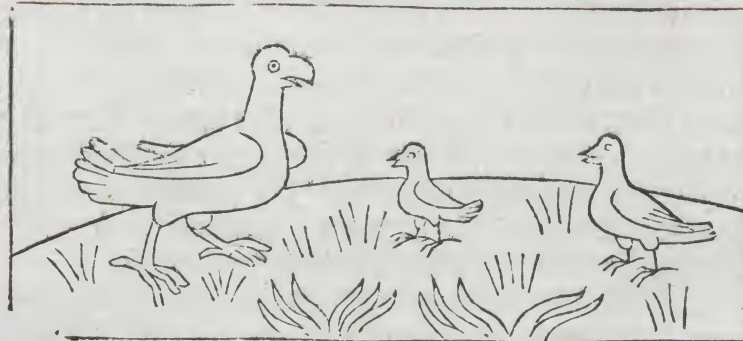
Cignus est avis tota alba. **C**orvus p[ro] contrariū est niger et
ideo emulabatur cignū p[ro]pter albedinem ⁊ mundiciā ei⁹
Idcirco toto studio conabat⁹ cignū polluere ac denigra-
re. et quia vigilando minime valebat dormiendo sagaciter cu-
piebat agere. **U**nde quadā nocte dormiente cigno coru⁹ malig-
nus ad nidū ipsius clā subitrat⁹ et cū colore nigerrimo cignū
totū polluit et denigrauit. **C**um autem dies adesset et cign⁹
exercitatus esset a somno et inficiatum se videns lauit donec
albus et purificatus exiit dicens. **Q**ui vult fieri beatus
semp[er] sit imaculatus. **C**orvus est dyabolus qui nō potest in-
tueri mūdiciā et puritatem seruozū dei. **U**nde toto conamī-
ne nititur eos polluere. **S**ed quia vigilando hoc agere nequit
dormiēdo satagit p[ro]petrare vnde vigilandū est. **D**icit augusti⁹
Hostis vigilat ⁊ tu dormis. **E**t p[ro]pterea dicit⁹ p[ri]ma petri p[ri]o
karissimi sobrii estote ⁊ vigilate i oracionib⁹ quia aduersarius
vester dyabol⁹ tanq[ua]m leo rugiēs circuit querēs quē deuoret cui
resistite fortes i fide p[ro]pter quod dicit p[er]idor⁹ quos vigilātes
imundi spiritus vident nec superant. acriter eos dormientes
impugnant. **U**nde in vitalpatrum demones quēdam fratrē
sic deludebant q[uo]d quando fratres cōmunicare debebāt dū dor-
miret apparebant ei similitudines mulierum et polluebant eū
et dum consuleret patres quid sup[er] hoc esset agendum inquire-
tes de statu ei⁹ et iuientes q[uo]d hoc non accidebat ex cibi et po-
t⁹ sup[er]fluitate. dyabolica illusione iudicauerūt hoc fieri. **E**t cō-
sulerunt ei ne p[ro]pter hoc cōmunionem dimitteret. **D**yabolus
autē postea ei non illisit manifestans q[uo]d hoc faciebat vt a tāto
hono[re] eū retraheret. **D**e ornice et gallina dyalogus septua-
gesimus p[ri]mus.

Ornix idest gallina siluestris videns oua pauonis nidū fecit apud quemdā diuitē. Dū autē pulli essēt educati erāt nimīū domino dilecti. ppter q ornix excellēter pascēbat ut pullos melius enutrieret. Sed ornix tunc erat acerbā gallinis ppter audaciā dñi et pullozū q ipsas edere neq picari permittebat pmo ppullabat et verberabat. Galline autem amaricate tacebant expectātes tempus vindicte. Cūq pulli creuissent ornixem reliquerūt. et ad naturam pauoninā reuerfi sūt. Dominus autem ornixē non ita fulciebat sed cū alijs picare pmittebat. Galline vero non imemores persecucionis ornixis se pro posse vindicabant non permittentes eam secum picari. Tunc ornix se cognoscens plozabat dicens. Heu filios enutriui et exaltaui. ipsi vero spreuerunt me. Galline autem a verberibus non cessabant dicētes. Nullus in psp̄ritate uiuat in crudelitate. Hoc intendat quilibet cum est in officio vel in p̄osperitate non calcet inferiores vel subditos quia tēpus per tēpora mutatur. Eccl. iij.º. Omnia enim tēpus habēt et suis spacijs transeunt vniuersa sub celo. Ait eccl. i.º. Tēpus p̄osperitatis et tēpus aduersitatis. Tēpus autē voluitur ad modū rote. alij ascendunt. alij vero descēdunt. Sed ascēdētes nō spernant descēdētes. Quia sicut dicit eccl. viij.º. nō irideas hominem in amaritudine anime sue. est enī qui humiliat et exaltat circūspectoz deus. Sed sicut dicit Idem xi.º. In die bonorum ne immemor sis malozū et hoc ppter mutacionē tempo-

g 2

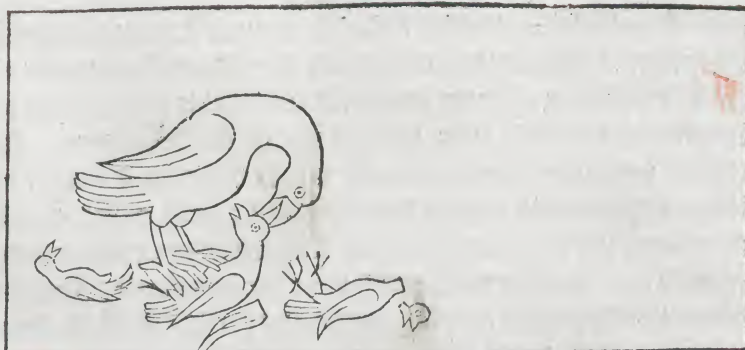
ris et officiorū Quia sicut dicit ps. Caduca et fragilis ē poten-
tia tēporalis Dic ubi sūt reges ubi sūt principes ubi impato-
res ubi locupletes rerū ubi potētes seculi? Ataxerxes rex p̄sa-
rū et medoꝝ sup̄bissim⁹ et potentissim⁹ qui subuertit mōtes et
strauit maria cū de sublimi loco infinitā hominū multitudinē et
innumerabilē vidisset exercitum fleuisse dicitur eo q̄ post centū
annos nullus eorū quos tunc cernebat futurus esset Aliud
cum p̄geret contra grecos cū mille milibus armatorū et cum
mille ducentis nauibus et tribus milibus nauibus oneratis
videns ante se tam imensū exercitum et cogitans de mutacio-
ne et breuitate tēporum et vite ad quid deueniret totus ille ex-
ercitus humiliatus fertur dixisse Regem me vocant hominem
tam fortem et magnū ego autem me fateor puluerē et cinerē
esse Dux lothoringie cum esset in extremis respiciens do-
mos et castra sua dixit O deus quomodo sūt contēpnenda ista
tēporalia quia ego q̄ tot habui castra et palacia et tot hospi-
cia dare potui nescio quo ire vel hospitari debeam **De q̄-
lia et alauda dyalogus septuagesimus secundus**

Qualia intra se cogitare cepit Est accipiter venator pesti-
mus generis mei sed si pacē et amicitiam illius habere
potuissem q̄ plurimū secura permanerem Ideoq̄ ad se
vocauit alaudam rogans et dicens Tu es digna laudari quia
p̄pter probitatē tuā alauda nūcuparis Idcirco a te deosco q̄
ex parte mea vadas ad accipitrem et salutare procura inquit

ens Qualia subiecta tibi et obediens cupit se tecum in amicitia
 colligari pacemque tecum firmare Quoderaula me misit ad
 te ut responsum ei reddam prolatum a curialitate tua Alauda enim
 simpliciter processit et hec verba recapitulauit accipitri Acci-
 piter vero perturbatus alaude respondit dicens Durus est hic
 sermo et grauis ad audiendum attamen volo quod veniat tecum
 ante me ac per seipsam loquatur Alauda quoque ad qualiam
 reuersa cum gaudio verba accipitris promulgauit Hoc au-
 diens qualia gaussa et ipsa cum alaude progressa est ad accipi-
 trem ut pacem et amicitiam confirmarent Accipiter autem ut
 eas videret et concupisceret quam cito apprehendit et manduca-
 uit dicens **N**ullus debet coequare se cum magno sed paula-
 re Sic enim qui habet inimicos capitales potentes et fortiores
 se non debet eos ad amicitiam prouocare ne in laqueis eorum de-
 incidat Unde ecci ix? A viro habente potestate occidendi lon-
 ge esto scito enim quoniam in medio laqueorum eius ingredie-
 ris **P**ut fertur quod asellus quidam causa solacii in nemore ob-
 uiam habens aprium aulus est salutare eum dicens Ave mi
 frater Hoc audiens aper ira commotus cogitabat eum laniare
 dentibus tamen se retinuit dicens Ego te laniarem nisi me-
 us deus nobilis sperneret vilem escam sicut est caro tua Tu
 iuxta tua desideria tutus es In hoc docetur homo qui est stul-
 tus non debet ire ad sapientem vel humilis et pauper ad po-
 tentem et diuitem iocis et derisionibus Humiles enim et pau-
 peres timere debent et precauere utique quia puniuntur **C**iuiles
 enim et potentes non timent sed audaces sunt quia non puniun-
 tur propterea respondet gallus accipitri dicenti sibi Quid est quod
 tantum timetis homines cum quibus educati et nutriti estis et
 nos mansueti sumus et ad eorum manus reuertimur sponte?
Redic nobis si unquam vidisti viginti accipitres in una domo sicut
 de nobis Ideo fugimus ab eis quia nos male puniunt

De pylone **D**ialogus septuagesimultercius

Non dicitur bruto avis ē de genere vulturis alba et minor q̄
vultur sed rapacissima. Hec avis in iuuetute multa mala
petrauit. rapiens pullos alienos homines et volucres p
turbauit. Tandē in senectute cōpuncta penituit volēs ablata
restituere. penitēciam agere et operibus misericordie iūstie et
iusticie insudare. Sed quia in iuuentute nō assueuerat in senec-
tute non poterat perpetrare. Quap̄pter redarguebat seipsum
sed quia nō habuit bonum principium in iuuentute. habere
non potuit bonum exitum in senectute dicens q̄ ui non prius
bona capit nec in senectute sapit. **E**rgo patet q̄ bonum est
in iuuentute bona congregare ut in senectute inueniantur.
Hoc enim est qd̄ dicitur eccli. xxi. In iuuentute tua bona non
congregasti et quomodo inuenies ea in senectute tua? Fili in
iuuentute tua tempta animam tuam et si fuerit nequā nō des
ei potestatem. Dicit quidā verficatoz Qui nō assuescit virtuti-
bus dum iuuenescit. A vicijs nescit desuescere quando senescit.
Et p̄pter consuetudinē quia consuetudo est altera natura ut
dicit phīs. Tanta enī est vis cōsuetudinis ut qd̄ homo cōsue-
uit facere vigilans quandoq̄ facit dormiens. et quod cōsue-
facere videns facit non videns. **U**nde refertur de quodā me-
dico cui debebantur xiiij. libe ad tres ānos soluende. qui cum
laboraret i exterminis et admoneretur ad cōfessionē ut eucaris-
tiam sumeret nichil aliud poterat ab eo extrahere nisi xiiij.
libe ad tres annos et sic loquens expirauit p̄pter cōsuetudinē

enim malā solēt agere malī iudices et aduocati ī suis negocijs
 insipienter. etiā circa mortem dum precipue sapiēcia opus est
¶ Dum quidā cū offerretur ei eucaristia ī extremis ait **I**udice
 tur prius utrū rectū sit an accipiā **C**ui⁹ causa circūstātes dixē
 runt. nos quidē rectum et iustum iudicamus **Q**uib⁹ ille. nō
 est hoc rectū iudicium. non enī satis iusticie potestātē habetis
 me recte iusteq; iudicare **A**lius vero cum in extremis ad mone=
 retur ad suscipiēdā eucaristiā petijt dilacionē. quam cū nollēt
 amici eius dare ppter mortē quā videbāt imminere **I**lle p cōsue=
 tudinē appellacionū q̄b⁹ fuerat p̄l⁹ appellauit a maifesto gra=
 uamine

¶ De mergulo negligente dyalog⁹ septuagesimusquart⁹

Mergulus dicit brito a mergēdo dicitur auis quedā est
 que mergendo cibum querit **H**ic mergulus negligens
 effectus ait intra se **M**iser ego quid facio. **N**ulla iter
 volucres cū tanto labore sibi cibum querit. quia tota die gur=
 gitibus et undis me mergo ut cibum iueniam et forte vnā die
 periclitabor in fluctibus **M**elius est ut ad socias alias aues
 pgam et cibum cum alijs acquiram nec mēducabo panē labo=
 ris et doloris et sic sine magno labore melius epulabor **D**um
 autem ad aruū ascendisset et cū volatilibus cibū sibi acq̄reret
 nō inueniens quod sibi saperet famelicus et macilentus effec=
 tus est nec pro tanto timore reuersus est ad se mergendum.
 sed magna media deficiens ait **N**unquam debet man=

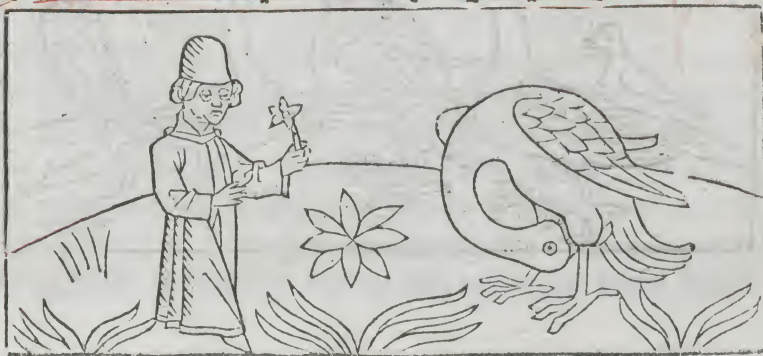
ducare qui non vult se fatigare. **S**ic enim multi negligentes nolunt assumere laborem sed in egestate magna cupiunt commorari propter quod dicitur iob. v. **H**omo ad laborem natus est. Et si labore renuit non facit id ad quod factus est. **G**losa et ideo non perueniet ad id ad quod creatus est scilicet ad summum bonum. **P**rima ad thessa. ii. **q**ui non laborat non manducet put yfidorus. **D**icit Quere tibi opus utile per quod anima impleatur. **M**oderatum laborem habere est iocunditas et sanitas tam anime quam corporis. **Q**uedam vidua recusabat sepeliri in camisia sibi data dicens Sepeliam quidem in laborata manibus propriis et non alienis. **A**bbas arlenius ut legitur in vitaspatorum primo in palacio imperatoris magnifice stetit. postea heremita maximus. a querentibus se in quo confideret. **R**espondit in hoc quod homines fugi et quod tacui. sed in hoc potissime gaudeo quia manibus propriis laboravi. **D**e carduello in cauea dyalogus septuagesimus quintus

Carduellus quidam in cauea cuiusdam diuitis splendide epulabatur propter quod diues ipsum diligenter audiebat dum cantabat et ipse de famelicis quoque parum curabat. **T**empore quodam inedia et necessitatis aues alites multe pauperes et famelice de bruma et frigore ad carduelum procedebant elemosinam petentes. **S**ed carduellus illis non porrigebat nisi de corticibus ac de residuo mense sue. **C**uncta vero que abhorrebat pauperibus largiebatur. **V**olu-

cres autē pacifice omnia que sibi dabantur recipiebant dicentes
Vilia sunt delicata propter famem et optata. Hoc enim agunt
 nonnulli qui vilia et abiecta dant pauperibus. Ideo dominus abhorruit
 munera caym quia de vilioribus obtulit ei et ad munera abel
 respexit quia de optimis obtulit. Quapropter dicebat iacob filiis su-
 is de optimis terre ferte munera viro idest deo. Unde psalmista
 honora dominum de tua substantia et de primiciis frugum tuorum da
 pauperibus. Idcirco nolit offerre munera pua non enim suscipit illa de-
 us. Magna enim rusticitas est et viliores sunt qui viliora dant pro deo.
 Regebat autem magister alanus apud montem pessulanum et audierunt
 milites vicini quod tantus clericus esset et quod ad omnia interrogata respon-
 deret. Accesserunt ergo ad eum de communi consilio et quaesierunt ab eo
 quod esset maxima curialitas. Quibus ille dare curialissimum est. Quo
 audito omnes consenserunt responsioni eius. Ipse vero dixit eis ut ha-
 bito consilio adiuuicem diceret eis quod iter alias rusticitates maior esset.
 Qui habuerunt consilium adiuuicem et non potuerunt concordare. Quo
 audito increpauit eos dicens. Ego posueram vos in via per quam pos-
 setis solutionem questionis vobis propositae recognoscere. Sicut enim
 dare curialissimum est auferre autem contrarium et rusticissimum est vni-
 ros qui incessanter auferitis beneficia pauperibus et qui vilia deo tribui-
 tis rusticissimi estis. Per ut dicitur beatus est dare magis quam accipe-
 re. De libertate enim titi imperatoris scribitur in gestis romanorum
 quod quadam die super cenam recordatus quod tota die nichil dedisset
 gremens dixit. O amici hanc diem perdidi quia nichil tribui

De ibice imunda et apotecario dyalogus septuagesimus sextus

Ihis avis egipciaca est dicit pap. secundū legem immūda
 pre omnibus volatilib⁹ quoniā morticinis cadauerū sem-
 per velsit iuxta litora maris ul fluminū semetipsā pur-
 gat rostro et ouis serpentū velsitur **Q**uidā apothecarius hāc
 auem immundā cepit volensq; eā purificare ut secundū legem
 veleretur eamq; posuit in apothecariam suā ut a speciebus re-
 doleret et a medicinis purgaretur **S**ed hec sibi non sapiebant
 dū de hys ederet pmo cadauera fetida cupiebat **Q**ua, ppter fur-
 gitia recessit non valens mundis uti sed i immundis suis resi-
 duū vite sue consummauit dicens **I**d quod sapit michi volo
 quod non sapit vnq; nolo **I**ta faciūt immūdi et impudici qui
 in fetore luxurie sunt et concupiscencie cōsueti quia aliud no-
 lunt nec sibi sapiunt **E**t si paulisp; abstrahūtur ab hys citius
 q; possunt reuertuntur ad vomitū ut canis **I**deo dicit iero. ve-
 illi qui in luxuria vitam finierit. ve illi qui tunc habuerit ter-
 minum luxurie **F**abulatur enim q; sarcho semel de humo
 exiuit et p flores amigdolarū liliorum et rosarū tota die ad-
 uolauit **A**d vesp̄um autē ad volutabrum reuersus est et iue-
 nit concubinam suam **V**nde cū magno gaudio affectu et desi-
 derio se intus iactauit dicens **N**ichil sunt odores et preciosita-
 tes florum respectu loci istius **S**ic enim in luxuria et putredi-
 ne vitam finiuit **D**e pellicano solitario dyalog⁹ septuages-
 simulprimus

Pellican⁹ dicitur papias est cuius perua que in solitudine delectatur. Quadā autem vice anas et anser fecerūt cenam magnā ad quā inuitauerūt ōnes domesticas alites. verum tamen ut cena nobilior existeret pagrauerūt in solitudinem et pellicanū secum perduxerūt. Cena autē facta ōnes volucres curialiter oblectauerunt pellicanū ut inter gentes secum cōmorari vellet ne in tanta vasta solitudine peregrinari vellet et penuriam tam maximam sustinere pellicanus siquidem victus pzeibus alitum aliquātulum cū alitib⁹ cōmoratus est cum quibus splendide epulabatur. Dū autē orare legere et deum contemplari cuperet nō valebat ppter garrītū et rumores alitum. Nec sobrie ut solebat ppter affluenciā cibi et potus viuere valebat. Idcirco ad cor rediens q̄ comode potuit in solitudinem reuersus est ubi bonū certamē certauit cursum cōsummauit fidem et deuotionem quiete seruauit dicens

Qui vult deum contēplari solus debet cōmorari. Sic et tu serue dei semper cū expedit maneat solitarius ut quieta mente in diuinis lectionibus et meditationibus oracionibus et contēplacionibus tuus spiritus exerceatur et in colloquijs altissimi iugiter delectetur. Audi bernardū dicēte. O sancta anima sola esto ut soli dño ōnium serues teiplā quē ex omnibus elegisti. fuge creaturas si creatorem habere desideras. fuge mundum si vis esse mūdus. Quia dicit aug⁹. Si tu es mūd⁹ iā te non delectet mundus. In vital patrum dicit abbas arleni⁹ orans. Dñe dirige me ad salutem. Et venit ei vox dicens. fuge tace et quiesce et saluus eris. Qui enim sedet in solitudine et quiescit a tribus piculis eripitur idest auditus locucionis et visus. Quidam solitarius exiuit in heremum vestitus lineo sacco tantum. Cumq̄ ambularet tres dies ascendit supra petram et inuenit sub ipsa vizidem herbam et hominem pascentem tanq̄ bestiam. Descendens autem occulte terruit eum. Ille vero cū esset nudus non poterat ferre odorem hominū angustiat⁹ vix euasit e manibus eius fugiens. Ille vero currebat post ipsum clamans expecta me. te propter deum sequar.

Cui ille et ego propter deū refugio Tūc proiecit vestimētū quod
erat indutus et sequebatur eū Qui cum hoc videret expectauit
eum dicens • quādo proiecisti materiā mūdi abs te expectauit
Cui ille Pater dic michi verbū quo saluus efficiar At ille : fu-
ge homines et tace et saluus eris Hec enī sunt p̄ncipalia salu-
tis quia vbi turba ibi turbatio Vnde seneca Quotiens in tur-
ba fui turbatus redij Ideoq̄ t̄nozū iij^o Beatus vir qui sede-
bit solitarius et tacebit quia leuabit se super se **De turture**
casta dialog⁹ septuagesimus octauus

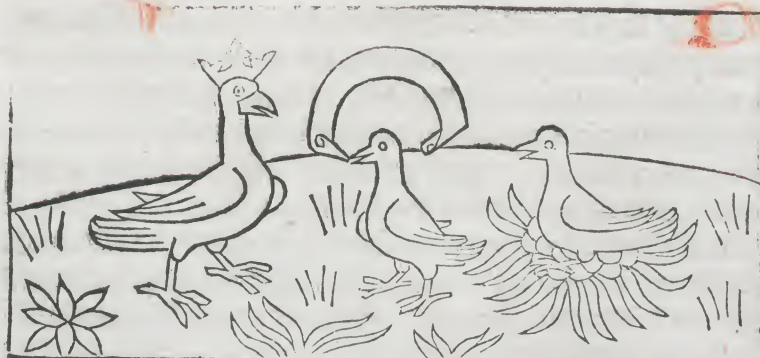

Turtur est castissima inter ceteras aues que donec cū vi-
ro moratur nūquā aliū diligit et si vir eius obierit nec
virū nec locū nequaquā plus recipit Aquā turbidam se-
per bibit • in ramusculo viridi nūquā quiescit Quedam autem
turtur vidua extitit pro quo anxiosa numquā consolari nec spa-
riari cupiens • in merore tamē castissime vitā ducebat Ceteræ
autē aues cōpatiebantur ei ituentes eā in merore deficere Vn-
de ad ipsā conuolauerūt dicētes Soror quare tabescere vis
a dolore ? veni nobiscum et aliquātulū consolaberis quoniam
libentissime te fulcire cupimus et hospitare Turtur autē hoc
audies aliquātulū respirata cū eis caritative processit Vo-
lucres quidem omnes amice vtiliter eā recipiebant et ad nidū suū
repositantes escam suam cum ea diuidebant Turtur vero zelo
castitatis armata cū fornicari sētiebat nō valens fetorē sco-
ri sustinere q̄ cito fugiebat nec in loco plus intrare cupiebat

Cūq; hoc sepe faceret ad extremū cōsōziū lubricorū reliquit
et ad puritatē castitatis rediit dicens **E**sse pudicag; mūda vo-
lo nūquā lubricunda. Hoc enim agere debēt qui tenētur castita-
tē obseruare quia non solū scortū effugere debēt sed loca scor-
torū ppter abhominacionē et fetorem luxurie. Nichil enī feti-
dius et abhominabilius q̄ fetor pollucionis et libidinis. Unde
quidā scolaris scorti in domo sua fetorē faciebat. et quidā ar-
chidiaconus scenciebat. Cui tantum adhefit q̄ et ipse fornicā-
tus fuit. **I**deo dicit berna⁹. Luxurie appetitus plenus est
anxietate. actus abhominabilis et imundicie. exitus penitu-
dinis et verecundie. **N**arrat ambrosius libro de virginitate
tercio de matre et filiabus que amplexantes se et quasi choros
ducentes proiecerunt se in alueum fluij ne apud ciues dede-
cus castitatis paterentur. **H**uic simile narrat aug⁹ de ciuita-
te dei de lucretia que cum esset oppressa a filio tarquini regis
induxit suos ad vindictam. deinde ppter delictum cōmissum
egra atq; impaciens se peremit et quāuis non esset faciendum
dicit aug⁹. Non enī debet quis se interimere ad vitandū alie-
nā libidinem. non enī polluet se si est aliena libido in pposito
castitatis pmanēte eo p quod corpus sanctificari bono meruit.
Ipsi corpi non aufert sanctitatem violencia libidinis aliene
quam seruet pseuerancia continencie sue. tamen detestacio de-
derozis amor honestatis pseuerancia fortitudinis in talibus
sunt cōmendanda. **D**e continencia etiā caste mulieris narratur
li⁹ iij⁹ de nugis philosophorū q̄ cum viro suo danieli nomine
esset exprobratum q̄ oris vicio sedatus esset siue q̄ haberet
malum anhelitum et ipse cōqueretur proxi q̄ non monuerat
eum de hoc querere medicinam. Respondit illa. hoc fecissem
inquit nisi crederem ōnia ora virorum sic olere. Verisimile enī
fuit q̄ os suum ad os alterius viri nūq̄ applicuerat.

De perdice fure dyalog⁹ septuagesimus nonus

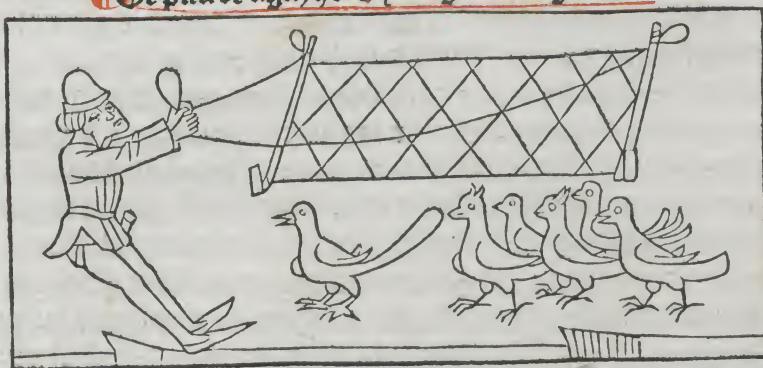
b i

Perdix de voce nomē habet unde dicunt pfi. et ambro. q̄
 auis adeo dolosa et fraudulenta est ut alterius oua dirī
 piens foueat. sed fraus euentum non habet. Nam cū pul
 li pprie genitricis vocē audiunt naturali quodam instinctu
 hanc que fouit relinquunt et ad eam que genuit reuertuntur
 Nidū suū inter cōdensa spinazū loca cōstituit. ouis stragigulū
 puluis ē. Cū quis appropinquerit eorū nidis egressae matres se
 spōte offerūt venientib⁹ et simulata debilitate et pedū et alarū q̄si
 statim capl possit. gress⁹ fingūt tardiores. Hoc mēdacio sollicitā
 tur obuios q̄adulq̄ a nidis lōgi⁹ auocētur. Una autē pdix fu
 rata ē oua cuiusdā auis alteri⁹ ea abste. Sz dū spoliata ad nī
 dū rediret et oua sua nō iueniēs dolu⁹ et q̄plurimū āriata oua
 requirit. Tandē cū magno studio oua et latronē repperit. q̄ cū
 festinatione iudici h̄ idicauit. Iudex autē citauit fuzē et subtilit̄
 de negotio examinau⁹. latro vō nō cōfitebat⁹ sz p̄dicta p virib⁹
 denegabat. Et q̄a testes iudex nō habebat. latronē de iure non
 iudicabat. Accusatrix vō ad iudicē dicebat. debes ipm tozmē
 tare et veritatē extorq̄re. Cui iudex debes et tu ea q̄ dicis pba
 re vt iudiciū meū rcū videat⁹ alioqui te cū ipsa martirizabo.
 Ea aut nō pbate qd̄ accusabat iudex suspicari cepit. ppter qd̄
 ambas in eculo leuauit ac de furto p̄cūctari cepit. latro vero
 cūcta ppala⁹. Et ea q̄dem m̄ta furta q̄ accusabat. occulta q̄ cō
 miserat maifesta. Quapropter iudex eas suspendi fecit dicēs

Qui furatur et accusat se fallaciter excusat. **E**rgo re-
 quire a teipso i aīo tuo qui es q̄ accusare velis. utrū de simli dic-
 to vel facto valeas reprehendi. Quia dicitur ad rō. ij. **I**ncu-
 sabilis es homo ōnis q̄ iudicas i quo enī iudicas alterū teipm
 cōdempnas. eadem enī agis q̄ iudicas. **Q**ui ergo aliū doces nō
 teipm doces. **Q**ui p̄dicas nō furādū i furaris. **Q**ui dicis nō me-
 chādū mecharis. **U**nde catho. **Q**ue culpā soles ea tu ne feceris
 ip̄e. **T**urpe ē doctori cū culpa redarguit ip̄m. **C**um qdā tirān⁹
 iudicaret qdā latronē suspēdi. qdā phūs q̄ aderat h⁹ vidēs ri-
 sit. **Q**ui cū iterrogaret⁹ a tirāno. cur rideret. **R**espōdit. qz mag-
 ni latrones iudicāt minores. **A**ug⁹. de ciuitate dei li. ca. iij. in-
 troducti exēplū de alexādzo et dionide pirata. **Q**ui cū ēēt cōp-
 hēsus īquisit⁹ ab alexādzo cur mare īfessaret. **R**espōdit. libera
 cōtumacia. **Q**uod tibi ut orbe terrarū. **S**ed qz id facio exiguo
 nauigio latro vocor. qz tu facis magna classe ip̄ator diceris. **S**i
 sol⁹ capt⁹ fuisset alexāder latro esset. **S**i ad nutū dionidis po-
 puli famulēt⁹ erit dionides ip̄ator. me fortune īiq̄tas. te fast⁹
 itollerabil⁹ et īexplebilis auaricia furē facit. **S**i fortuna muta-
 ret⁹ fierē forte melior. ac tu quo fortunacior nequior eris. **A**lex-
 and⁹ de pirate cōstācia dixit. **E**xperiar īqt an futur⁹ sis
 melior. **F**ortunā tuā mūbo ut nō ei ē mo⁹ q̄ deliq̄ris s; tuis po-
 ti⁹ morib⁹ ascribat⁹. ⁊ eū cōscribi fec⁹ milicie ut posset ex idē sal-
 uis legib⁹ militare

De pica et agazys Dialo⁹ octuagesimus

Pica est avis callidissima ut dicit plinius alba et nigra
 varietate distincta Hec apud quēdam venatorem ⁊ hu-
 mane ⁊ latine loquebatur ppter quod venator ipsā ple-
 narie fulciebat Pica autem nō immemor beneficij volens re-
 munerare eū volauit ad agazias et cum eis familiariter sede-
 bat et humane sermocionabatur Agazie quoq; in hoc pluri-
 mū letabantur cupientes et ipse garrere humaneq; loqui. Un-
 de vnanimiter clamauerunt picam ad se eiꝝ dixerunt. Volu-
 mus et te obnixe precamur ut doceas nos loqui ut tu loqueris
 et precii tibi ad libitū constituemus Quibus pica Non possū
 vobis respondere plenarie nisi locuta fuero cum doctore meo
 qui me docuit Verūptamen si cōuolare mecum cupitis vos re-
 cipiet ipse curialiter et docebit ut docta sum ego Agazie autē
 credule facte cum pica cōuolauerunt Dum autem ad domum
 pica repatriaret hec ōnia referauit domino suo et ait. vade
 ac prepara rethia tua et cum agazijs in rethibus euolabo ego
 Agazie vero audiebant verba nec intelligebant ea ppter nichil
 titubantes alacriter pgebant Interea venator rethia sua ten-
 dit et pica ad agazias reuerla est dicens Nichil lozores du-
 biteris sed meū secure conuolate quia pacifice locuta sum cū
 doctore meo qui nos gaudenter recipiet Et cū in rethibus om-
 nes se misissent venator rethia super ipsas reuoluit easq; ce-
 pit. vendidit. seq; ditauit dicens Quozū dicta nō captam?
 fidem illis nūq; damus Ita et nos cauere debemus fidē da-
 re verbis illozū qui nobiscū sophistice et ingeniose loquuntur
 Quia dicitur p̄. xxix Homo qui blandis fictisq; sermonibus
 loquitur amico suo. rethe expandit pedibus eius Idemq; ma-
 lus homo qui blande loquitur innocenti laqueus est Vnde
 quidam leccator videns rusticum portantē agnū ad forum ve-
 nalem dixit socijs suis Vultis habere agnū quē portat rusti-
 cus ille? At illi. volumus Et ipse disposuit socios per diuersa
 loca ad que rusticus erat vēturus. dicens q; quilibet illozū que-
 reret a rustico si vellet canem illū vendere Et cū primus quere-
 ret respondit rusticus q; non erat canis sed agnus Sed cū que-

essent alij similiter ad ultimū credidit rusticus de agno q̄ esset
canis. Sic enī nōnulli credunt ōnīa q̄ sibi dicuntur q̄ est maxi-
mum periculum ppter quod dicit̄ eccl̄. xix. **N**ō credas ōnī ver-
bo sed in ōnī facto intueudū est de possibilitate et de fine pro-
ut in fabula quadam refertur q̄ mures fecerunt cōsiliū ut fa-
cerent cāpanam et ponerēt eam ad collum catti ut quādo iret
cattus audirent campanā mures et absconderēt se affuit etiā
inter eos vnus alijs sapiencior qui dixit. **E**sto q̄ campana sit
facta. Quis vestrum ponet eam ad collum eius. **E**t cū nō iue-
niretur q̄s vellet eā ponere ad collū catti desisterūt ab inceptis

De miluo qui decepit pullos cuiusdā ornithis dyalog⁹ octua-
gesimus primus. *.*

Milu⁹ ut dicit p̄lido. est auis ppe magnitudinē aq̄le vi-
gues pedes et rostrū ad modū accipitris habet sed
curuas et non rectas. sicut accipiter alas habet mollē
tamē virib⁹ et volatu rapacissima pullos domesticis insidiat⁹. Cir-
ca macella excubat et cadauera. plinius. Miluus audax ē in p-
uis timidus in magnis. a niso fugatur q̄uis in duplo maior
sit illo. Hic quia rapax est cepit pullos ornithis et comedit. de
quo ornithis plurimum inflāmata nūq̄ ei peperit sed emulata
est eū pro virib⁹. Longius autē post. miluus cōpunctus veniā
petijt rogans p se et nūcios multos sibi indlugeri. Sed ornithis
indurata noluit misereri nec veniam illi dare dicens. **N**unq̄
viva tibi parca neq̄ mortua in archam. Sic enim multi indu-

h 3

rati nūquā veniā petenti tribuūt Contra quos dicit saluator
 mathei vi. Si non dimiseritis hominibus peccata eorū nec pa-
 ter vester dimittet vobis peccata vestra Aug. Unusquisq; ta-
 le indulgenciā accepturus est a deo. qualē et ipse dederit proxi-
 mo suo Vnde eccli. xxviii. Relinque proximo tuo nocenti tibi
 et tūc deprecanti tibi peccata soluetur Ait enī aug. q. nō solū
 obliuiscitur sapiens iniuriarū pmo negat se iniurias suscepisse.
 Put ait seneca li. de constancia sapiētis inquirens. sapiens
 prussus colaphis quid faciet? Respondit Quid fecit catho cū
 illi os percussum esset non exaudiuit non vindicauit iniuriā
 nō remisit tātum sed factum fuisse sibi negauit Hoc enī vi-
 sū fuit sibi honestius inter alia Item sen. li. ii. de ira. de
 socrate q. cū iret p ciuitatem et esset colapho prussus nichil am-
 plius dixisse fertur q. q. molestum esset q. nescirent homines
 quādo cū galea uel sine galea prodire deberent Item eodem
 libro narratur de diogene philosopho q. cū questionaretur de
 causa cum lentulo et lentulus commotus contracta pingui
 salua inspuisset in frontem Absterxitq; mediā quantum po-
 tuit ille faciem dicens Affirmabo inquit omnibus o lentule
 falli eos qui te negant os habere Refert sen. q. socrates ha-
 buit duas prozes nimis zelotipas et contenciosas. adeo q. qua-
 dam die in ipsum impetum facientes ad terram eū deiecerunt
 Alia autem vice cum illarum vna in eū multa intulisset toni-
 trua cōminacionum ille dissimulās abiit et iuxta murum do-
 mus sedere cepit Illa vero vrinam et imundiciā sup caput
 eius fudit Sed socrates nichil ex hoc asperatus cepit ter-
 gere caput dicens. sciebam q. post tonitrua pluuia seque-
 retur Cum autem amici consulerent ei ut eas expelleret
 respondit. disco qualis sim in foro Hoc est. disco in domo pa-
 cienciā ut ipsam in foro exhibeam Cum quidam quere ret
 a theodosio p̄ssimo imperatore quomodo sic pprias iniurias
 sustinebat et se ledentes audiebat nec occidebat. ait Hoc
 facimus ut ad vitam possimus mortuos reuocare Id est im-
 pios ad virtutes quia non est magnum occidere viuētes.

hoc enim agere possunt etiam inmundi et inimica animalia
 ut serpentes araneae et similia. Sed magnum est et soli deo pos-
 sibile mortuos resuscitare. **De bubone qui**
voluit habere dominium alitum dyalogus octuagesimus secundus

Bubo a sono vocis nomen habet ut dicitur psalmi. Est autem
 avis feralis onusta plumis sed graui semper detenta pi-
 gricie debilis est ad volandum. At etiam quidam bubo bibit
 oua columbe. mures venatur in ecclesiis habitans oleum de lam-
 padibus bibit et tamen defecit eam stercoreibus. Quando impug-
 natur ab alijs auibus que in luce habitant resupina pedum
 unguibus se defendit. de nocte euagatur et circūuolat de die
 vero in murozū rimulis se abscondit. Hac aue capiuntur
 ceterae volucres que circūuolantes eum depumant eo quod omnes
 sibi inimicantur. Et propter hoc aucupes cum eo deprehendunt
 alias aues. Plinius dicit quod a cauda de ouo exit quoniam potest
 capitis partem corporum mater fouendam applicat. Est igitur
 avis nocturna et turpissima inter ceteras aues despecta unde
 extat versus. Turpis avis bubo turpissima bestia bufo. Cum
 aues omnes conuentum celebrarent et post cenam omnes pacifice
 cōquiescerent nichil titubantes. ecce bubo se exaltauit dicens
 Sum ego quod plurimum inter volucres suppeditatus nec mag-
 nificatus ut nobilitas mea requirit sed me volo nunc sublimare.
 Volo enim cum amicis cōsanguineis iter aues salire omnesque mag-
 nas trucidare ut post princeps et dux alitum existam. Quapropter

h. 2

ad se clamauit porphyrionē et nocticoracē vespilionē et zue-
tam necnon et omnes nocturnales aues et cum ipsis inter alites
manu armata aggreditur volens magnas perimere et domi-
niū ciuitatis usurpare. Aues autem ex sono excitatē intuen-
tes proditores ad arma cucurrerunt eosque ceperunt et ad aqui-
lā vinctos pduxerunt ut iudiciū de ipsis ppararet. Aquila ve-
ro hoc audiens sententiā contra proditores protulit quod statim p
ciuitatem traherentur et in patibulo post suspenderentur.
necnon et omne genus bubonis sic in perpetuū persecutioni da-
tū et infestū et ab auib⁹ est deuotatū. Hec est enī causa scdm fa-
bulas p qua bubonē aues psequuntur et sibilant vnde in die nō
audet iter volucres apparere sed de nocte volans cibū sibi q̄
rit dicens. **M**ale leuat se qui cadit perit et qui false tradit.
Sic enī nōnullis ciuitatib⁹ p malos et supbos procurat⁹ p
optāt enī magnates extiguere ut dominū ciuitatis possideat.
Cauent ergo tales ne simili pene subiciantur. Dicitur enī eccli-
vii⁹. Noli facere mala et nō te apprehendent ne pecces in mul-
titudine ciuitatis nec imittas te in populum. Et in p̄. xxiij⁹.
Qui cogitat mala facere stultus vocabitur sed qui ambulat
simpliciter ambulat confidenter. Magni enim debent contēti
esse de magnitudine sua non usurpare dominium violenter
quia omnis potentatus brevis vita dicit⁹ eccli. x⁹. Et q̄ nō itelli-
git hanc breuitatē postea itelliget penalitatē. Sapient v⁹. Quid
nobis profuit supbia aut diuiciarū iactancia quid contulit
nobis? Transierunt omnia sicut umbra. **N**arrat valerius li.
viij⁹. quod cum alexander audisset ab anaxarcho comite suo ex au-
toritate democriti sui preceptoris precipui innumerabiles esse
mūdos. Heu me inquit miserū qui nec vno adhuc potitus sum.
Et tamen post modicū sepulchrū eius fuit quique pedum. Egre-
gie enim ait versificator ille. Vir bone quid curas res viles
res perituras. Nil profuturas sed vermibus esca futuras.
Nemo diu mansit in culmine sed cito transit. Est brevis atque
leuis in mundo gloria queuis. **I**deo refert quitus curius quod
Quidam ait alexandro vide ne dum ad cacumen peruenieris

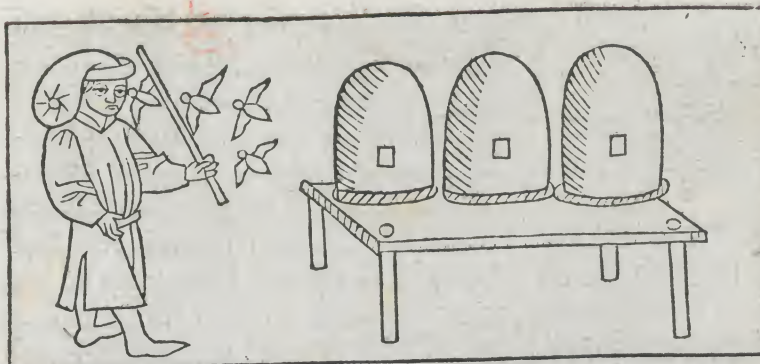
quo tendis in iplis ramis quos apprehēderis decides **H**oldanus quidam inter ōnes nobilissim⁹ rex agarenorū postq̃ resciuit se moriturū accipi fecit pānū sudarij et sup lāceā ponī q̃si vexillū ac p vrbē pconizari q̃ de toto regno suo et de vniuersis diuicijs ⁊ thesauris n pānū istū sudarij secū i mrote asportaret

De auibus terrenis et aquosis dyalogus octuagesimulterci⁹

Aues terrene intuentes volucres que sunt aquose i aq̃s et terris comedere pturbate simul cōuenerūt dicētes **S**upplantate enī sum⁹ et spoliare q̃a alites iste aq̃le saturātur in aquis . et postq̃ ingurgitate sūt ascēdūt ad solū et ptes nostras deuorant et tollunt **E**t citauerūt ante se dicētes . denudate enī q̃ plurimū sumus a vobis vos ad libitū in aquis comeditis nec sufficit vobis **S**ed postq̃ implete estis in terram ascenditis et elcas nostras deglutire popptatis **C**auete vobis deinceps ne talia procurētur . alioquin vos ōnes pfozabim⁹ **Q**uibus ille **V**ale loquimini sorores sed obnixre obsecram⁹ vt dignemini de elcis nostris epulari nobiscū quoniā corda nostra letificabūtur **A**lites autem terrene ppter gulositatem elcas aquarum concupiscentes hoc audientes cū iplis i aquis cōuolarunt **S**ed quia natate ignorabant a fluctibus et vndis periclitabantur . vnde clamabant sibi misereri **A**quose vero pietate commote non reddentes malum pro malo natan- do eas ad solum perduxerunt . quappter licēciāte ab iplis in

aquis et in terris ad libitū pascūtur dicētes. **S**obrii plus du-
 rant q̄ gulosi. p̄i q̄ inuidiosi. **S**ic enī multi gulose intue-
 tes alios comedere contristantur putātes sibi necessaria deficere.
 sed deus fecit hunc mundum et omnia que in eo sunt. Dicitur
 act. xvij. q̄ ipse est qui dat omnibus vitā et inspirationem et om-
 nia et pro tāto dicit crisol. Carnalia beneficia prestat de⁹ dig-
 nis et indignis. ergo contenti esse debem⁹ de quo largitur de⁹.
 Sed sicut dicit **Ger.** avis rapacissima cōtenta est aere. lūp⁹
 terra. lūcius aqua sed homo raptor terrā aquā aerem et celum
 si posset suis nutrimentis spoliaret. Non enī tales erant anti-
 qui principes sed continencia gule vigeat in eis prout ait
 vegetius de re militari li. x. vbi loquitur de continencia prin-
 cipū. **D**e alexandro dicitur q̄ in itinere ābulans cū antiquis
 accepto pane vesci solitus erat. Idem legitur de scipione emilia-
 no. Unde et catho legitur fuisse contentus vino quo remiges
 siue serui nauigantes potabant. Et de hanibale legitur q̄ ate-
 noctē nō requiescebat et de nocte surgere solit⁹ erat et in crepus-
 culo ad cenā vacabat. **I**bidem etiā narrat de cōtinencia admi-
 rabilis exercitus sub marco satiro. q̄ cū esset arbor pomifera
 ipsa de castrorū hoib⁹ postera die tractis fructib⁹ ē relicta.
Legitur in gestis romanorū q̄ augustus cesar minimi cibi erat
 panem et pisciculos minutos et caseū bubulinū manu pressum
 et ficus virides appetebat. vescebat⁹ quocūq; loco et tēpo-
 re quod stomach⁹ desiderasset. Et nō solū continencia gule vi-
 gebat in viris sed etiam in feminis solita fuit ne in aliquod
 dedecus prolabarentur. quia vicina sunt sibi venter et geni-
 talia. Dicit aug⁹. venter mero estuans cito despumat in libidi-
 nem. **D**e rustico et apibus dyalog⁹ octuagesim⁹ quartus

Rusticus quidā multas apes in alueario nutrebat de quibus multa lucrabatur. tamen quāq; de aculeis apum accipiebat. cū fauos mellis exportabat. Quadā autē vice aculeat⁹ doluit ppter quod indignat⁹ apib⁹ minari cepit dicens. pmitto deo et vobis q; si me plus pupugeritis precipitabo vos et ppullabo. Cui apes. Tu bene vis colligere rustice de dulcore sed sitire nō vis de dolore. fer in pace amariora si tu cupis dulciora. alioquin te relinuemus nec de nobis lucratus eris. Rusticus autē veniēs dū fauū mellis colligeret quedam apīs ipsū aculeauit p quo furibundus effectus cūcta aluearia apum deiecit et deuastauit. Apes vero scandalizate ipsū spcito relinquentes ab eo loco recesserunt. Rusticus autem in paupertate collisus qui i deliciis pluerē saiebat utilitatem apū cognoscens statum pristinū lugebat dicens. Debet dura sustinere qui de dulci vult habere. Sed multi sunt homines tales qui pie volunt viuere. gaudere cum seculo et regnare cū xpō. multi enī in delicijs querunt xp̄m. Sed ut dicit Iob xxviij⁹. Nō inuenitur i terra suauiter viuētū. Ea ppter dicit Ieronimus. Qui enī voluerit viuere secūdū euāgeliū tota sua vita erit martiriū. Dñs enī nō eiecit hominem de paradiso ut hic sibi aliū constituat paradisu dicit. ber. Vnde in vitaspatrium quidam frater interrogauit abbate achille dicens. Cur sedens in cella patior accidiam. Cui ille. quia nūquā vidisti requiē quā speramus et tormenta que timem⁹. Si enī inspiceres dili-

genter • etiam si vermibus esset plena cella tua usque ad collum
in ipsis permaneres volutarie sine accidia. ¶ In vitalpatrum fra-
tres rogabant senem sanctum ut quiesceret a graui labore. Quibus
respondit. Credite michi o filij quia abraham penitebit cum vide-
bit magna et preclara dei dona quod amplius non fuerit decerta-
tus. ¶ Item quidam dixerunt ad quendam magnum quomodo con-
tentus es hic et sustines tantum laborem? Qui respondit. totum tempus
mei laboris quem hic sustineo non est ydoneum comparari ad unam
diem tormentorum que peccatoribus in futuro sunt preparata.

De leone qui pugnavit cum aquila dyalogus octuagesimus quatuor

Leo rex ferarum acriter cum aquila rege avium dimicabat
habens secum cuncta animalia super humum castrametatus.
Stabat Aquila vero cum avibus super arboribus cum iaculis et
sagittis cum bestiis preliabatur. Grises inde transiens et videns
hoc sibi displicuit mirabiliter unde collocavit se super collem
nec in eis consolavit. Leo autem timens ait intra se. si hic erit
contra me victus ero. Aquila similiter cogitans ait. hic cau-
dam habet et pedes ut animal. credo quod si cum bestiis stete-
rit contra me. non durabo. Propter nuncios ei direxit uterque

ut quis esset et quare illic sederet dilucidaret Quibus grises
avis sum et animal sed non h̄ neq; k Hic autē sedeo ppter pa
cem et amorem et non prialitatem amo nec ruzorē Cū autem
hoc dixisset est ab omnibus graciose receptus Grises autem spa
ciabatur ad libitum cum bestiis et avibus ppter quod nullus
de eo suspicabatur Inter hoc grises de pace tractare cepit et
quia suspectus non erat partes libere i ipsū cōpromiserunt
Ipse vero sentēciam dictavit q̄ omnes de campo q̄citi⁹ se moue
rent et amplius non in pugna sed in pace manerent dicens
q̄ **Q**ui vult pacē possidere debet partem nō tenere Sic qui
libet ppetrare debet inter discordantes ut sit filius illius qui
dicit Mathei v⁹ Beati pacifici id est pacem patranes iter dis
cordantes quoniam filij dei vocabūtur Et p̄sa. liij⁹ Cū speciosi
pedes annūciantes pacē Sic et pedes portantiū discordiam et
scandalum maledicūtur Dicite eccl. xxvij⁹ Bifulro et bilin
guis maledictus est multos enim turbavit pacem habentes
Vegitur in vitis patrum q̄ cum his esset inter unū gentilem
et unum xpianum et venirent simul armati cū parentibus et
amicis parati ad pugnā Beatus appollonius rogavit eos de
pace Unus tamen qui discordie et dissensionis caput erat vir
truculent⁹ et malignus impediebat pacē dicens q̄ vsq; ad mor
tem suam non fieret pax Tunc dixit vir sanctus fiat ut dicis
Nullus enim ppter te hodie perimetur sed congruum honori
tuo sepulchrum tibi siet in v̄trē bestiarum et volucrū Quod
ita factum est nā statim fuit in pugna necatus qui sabulo cō
cultatus permanens In mane vero parentes venientes ut tol
lerent ac sepelirent inuenerunt eum a vulturibus deuoratum
et bestiis effossum

De leōe q̄ uxora⁹ duos catulos suos dyalog⁹ octuageh⁹ lex⁹

Leo duos procreauit catulos filios suos et pro quolibet dedit filiā magnam in dotem sed anteq̃ diuideret eos a se de tribus ipsos monuit dicens. filioli hec tria cū = todite et bene erit vobis primo pacem cū vestris habeatis. **S**ecūdo filiā quā vobis do custodiat ut animalia multiplicē tur. Tercio cū homine nūquā pungnetis. Hec maior custodiēs in bonis crescebat. minor autē suos perturbare cepit. nec in domo pacē habebat ppter quod in filiā cum furore intrabat cūtaq; animalia perimebat. **U**nde breuiter filiā spoliāuit. Quadam vero die fratrē suū visitauit et intuens eum in bonis succrescere ait. Infelix ego in penuria viuo et perturbatione. tu vero exultas in delicijs et pace. **C**ui maior. Iussa patris nō custodisti idcirco hec mala super te venerunt. sed veni mecū i filiā et vide qualiter bona paterna conseruaui. **C**um autem si mul pgerent ecce quidā venator apparuit qui laqueos tende = bat ut ibi de animalibus caperet. **C**ui minor. Non cernis ho = mīculum illum qui destruere te poptat? **E**t maior. Nescis q̃ pceptum habemus a genitore ut cū homine nō pugnemus? **C**ui minor. Miser vis tu ppter verba fabulosa nobilitatē pde = re leoninā? **E**go ipsū dilacerabo. **C**ū autē ad hominē cucur = risset et laqueos non aduertens cecidit in rethia et illaque = atus est. **M**aior autem redijt dicens. **I**ussa patris qui cōser = uat tutū semp se reseruat. **I**dcirco patet manifeste q̃ tutum est iussa parentum custodire et secūdum q̃ iustum est obedire

Ad collocētes iij^o filioli obedite parētibz vestris in dño • hoc enim iustum est fabulatur enī q̄ quidā leo pze senio iacebat in cubili • sed catul⁹ eius fortissim⁹ venit ad eū **C**ui pater • Gau de fili quia cūcta animalia te timēt • unū tātū tibi dico ne pug nes cū homine quia fortissimus est ōnium **T**emptat⁹ catulus querebat hominē **U**nde repperit boues duos binatos sub iugo eosq; interrogauit dicēs **E**stis homines •? **Q**ui dixerūt nō • s; su m⁹ ab homine subiugati **C**atul⁹ vero magis temptat⁹ iuenit sonipedem ferratum cū ferro et sella • ei⁹ dixit **E**s tu homo q̄ quero •? **Q**ui respōdit **N**on • sed ab ipso sū falerat⁹ **A**dmirās autem leo pcessit et inuenit rusticum scindētē lignū **C**ui dixit ppara te cito quia tecum pzelari volo **C**ui homo **S**cindamus h⁹ lignū pzi⁹ • postea prelaturi erim⁹ **E**t hoc dicēs cū securi scil suram magnā fecit in ligno et docuit leonem ponere grifes in scissura ut celerius scinderetur **Q**ui cū posuisset • extraxit rusticus securim de ligno et grifes leonis inclusit clamantis auxi lium vicinorum **A**d clamorē cui⁹ ōnes de villa exierūt cū gla dijs et fustibus ut leonem interficerent **L**eo autē videns se in arcto positū grifes in scissura ligni reliquens vix euasit ⁊ cru entātibus pedibus cum confusione reuersus est ad patrem cō firmans eius consiliū per experientiam :

De grife tyzanno **D**ialog⁹ octuagesimūseptim⁹

Grifes ut dicit pfi-ethi-xy⁹ est ales pēnatus et quadru pes **H**oc genus ferarū ortū habuit in pperbozeis mō

tibus id est in fichia asithica capite et alis aquile similis et reliquo corpore similis leoni equis et hominibus maxime est infestus in nido suo ponit lapidem smaragdū contra venenosa animalia montis Item viuos homines discepsit Hic accepit quandā provinciam ad regendū sed ppter suā tyrannidē et avariciā tria precepit prīmū qd nullus ad vendendū uel cōpandū reciperetur **S**ecundo qd nullus ab alijs partib⁹ ad suas veniret **T**ercio qd nullus de suis ad alias transiret Hec tria custodiens in delicijs vivebat propter quod multa colligebat et ex hys nulli aliquid mittebat Sed iudicio dei quodā tēpore fulgura et tempestates totā provinciam illā devastauerunt Cives autē ad grifem cucurrerunt vociferantes exeamus ne fame pereamus Ipse vero legatos transmisit ad vicinas nationes ut de bonis suis vendant et precium ad libitū accipiant Quib⁹ responderunt Tu nūq̃ de tuis bonis nobis vēdidisti nec mō tibi nil vendemus Iterū autē alios nuncios direxit ut secure ad vendendū transirent Cui illi Tu nunquā nos recipere voluisti nec modo nos recipies Venuo misit eis ut se cum suis recipere vellent nec eos in calamitate relinquere Et illi Tu nunquā ad nos venisti idcirco te non recipiemus et si veneris te proiciem⁹ Sic enī derelictus ab omnibus miserabiliter cum suis interijt dicens **Q**ui non servit non servitur nec in malis subuenitur **E**rgo bonum est esse curialis et recipere forenses et hospites et cū alijs negociari de suoq̃ alijs tribuere et etiā cōmunicare **A**it enī saluator mathei viij⁹ Omnia ergo quecūq̃ vultis ut faciant vobis homines et vos facite illis Hec lex et pphete Et basilus talis esto alijs quales et peroptas circa te esse alios **L**egitur qd dū alexander per quandā viam pergeret et ipse cū suo exercitu fere siti deficerēt quidā pro magno munere ciphū aque sibi dedit quem ille p̃tinus efundi mandavit **P**oluit enī solus bibere postq̃ suis militibus illud non poterat cōmunicare **C**ontra dicit avarus eccli. xi⁹ Inveni requiem michi et manducabo de bonis meis solus **T**ales enī avari non sunt p̃ficiendi **U**nde antiquitus sectantes

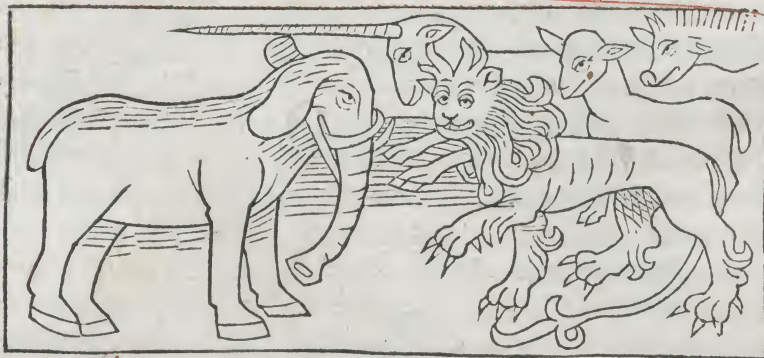
auariciā nō preficiebant² reipublice ¶ put narrat valerius li⁹
 vi⁹ q² duo cōsules dū hispaniā mitti deberēt et de ipsis cōsiliū
 haberet² scipio dixit Neuter michi placet quia alter nil habet
 alteri nichil satis est. etq² malā in malignatib⁹ iudicās iopiam
 ⁊ auariciā ¶ Unde refert quidā valerius q² tiberi⁹ cesar iudices
 puiciarū raro mutabat ex eo q² noui q² ibāt intēti erāt ad reci-
 piēdū ¶ Exēplū de quodā vulnerato q² cū mulcarū multitudo
 operuisset et qdā eas abegisset ¶ ait male fecisti Plene erāt ille
 et famelice veniēt alie et apli⁹ me affligent Iudices enī sēp qū
 sūt paupes vel auari ad rapiēdū sūt auidi legit² i fabulis poe-
 tarū q² quidā rex petijt ab appolline ut qdā tāgeret aurū fie-
 ret et cōcessū est ei ¶ Cū ergo cibū vel potū manib⁹ vel labijs tan-
 geret ut i os mitteret vtebatur i aurū ¶ Sic etiā habūdācia diui-
 ciarū facit auarū famelicū et ipsū trahit ad interitū ¶ Regit² in
 croniciis q² taris regina cū cepisset regē parlarū caput ei⁹ apu-
 tari fecit et in virem plenum sanguine immerisit dicens san-
 guinem sisti sanguinem bibe ¶ Sic auaris tyrannis in futu-
 ro cōtinget qui sāguinē paupū sisterūt id est lucrū eoz ⁊ labo-
 res ¶ Auari i inferno bibēt aurū liqfactū ¶ Unde refert qdā phis
 q² nero impator vis⁹ est i auro liqfacto se apud iferos balnea-
 re et cū vidisset cuneū aduocatozū dixit eis Venite venale ge-
 nus hominū et mecū hic balneamini quia vobis ptem optimā
 reseruaui ¶ De leopardo et vnicozni qui pugna-
 bant cum dracone dyalogus octuagesimus octau⁹

Leopardus ut solinus dicit animal ē generatū ex leone et
 pardo. Horū femine sūt audaciores ⁊ forciores marib⁹.
 Plini⁹ Aliquis volens resistere leopardis furentib⁹ fri-
 ret allia iter man⁹ nec mora leopd⁹ resiliet nec resistet q̃a odo-
 rē allij sustinere nō potest. Leopdus subrufū colorē habet macu-
 las p̃ totum nigras. Multo minores sūt q̃ leones. leopardus
 quādo comedit aliquod venenū. stercus hominis querit quod
 comedit et sanatur. Ambrosius. He bestie sunt crudelissime na-
 turaliter ita q̃ sic domesticari nō possūt ut obliuiscātur crude-
 litatis sue. Domesticātur tamē ad venādū. Igitur dū ad pre-
 dam in venatione ducūtur relaxātur quā si quarto aut quinto
 saltu nō potest capere. subsistit iratus fortiter ⁊ nisi statim venator
 furenti bestie aliquā bestiā offerat cui⁹ sāguine placetur irru-
 it in venatorē ut quoscūq̃ obuios quia impossibile ē placari cū
 nisi in sanguine. Hic pugnabat cū dracone sed non preualebat
 ppter quod ad unicornē p̃xit et humiliter ipsū obsecrauit
 dicens. Eminens es ac virtuosus et doctus bellī peto obnixe q̃
 me defendas a furore draconis. Unicornis autē se sublimare
 cepit. et audiens de se talia dici ait. Verū dicis q̃ doctus sum
 p̃zelij p̃pterea optime defendabo te. noli pauere. Cū enim ape-
 riet draco os suū in gutture ipsū cornu p̃forabo. Cū autem ad
 draconem pariter venissent leopdus bellum iniciāuit sperās
 de auxilio unicornis. Draco vero certauit aduersus eos et
 ignem et fetorem ex ore emittebat. sed cū os apiret unicornis
 p̃citius cucurrit volens ipsum in guttere transuibrare. Draco
 vero agitauit caput. et unicornis cornu in terram fixit dicens
 moriendo. **Q**ui pro alio vult pugnare cupit se trucidare.
 Sic enim stultū est de se confidere ac de quo sibi non pertinet
 agonizare. Vñ ecclī. xi. de ea re que te non molestat ne certa-
 ueris. Ergo require in animo tuo a teipso quis es. quid facere
 vis. utrū factū illud ad te pertineat. Ad minus ad alium te in-
 miscere non debes. Noli pro alio pugnare nec inter discor-
 dantes discordiam augere. Sed fac ut dicat seū. semp̃ dissensio
 ab alio incipiat. a te reconciliatio. **Q**uidā bellantes aggressi

si sunt inimici. sed alius quidā cucurrit volens ipsū delēdere
et armavit se versus inimicos illius. Illi autē dixerūt **A**mice tibi
iniuriā non facim⁹. tolle qđ tuū est et vade qm̄ de inimico nostro
vindictā qrim⁹. Qui nō argēscēs sermonib⁹ eorū ad bellū cōtra
eos se paravit. Illi autē indignati cū inimico ipsū mutūauerunt

De elephāte q̄ genua nō flectit **Dyalog⁹ octuagesim⁹ non⁹**

Elephas ut brito dicit dicit⁹ ab elephio grece qđ mōs
latine dicitur ppter magnitudinē corpis. **H**oc genus
animālis in rebus bellicis aptū est. In hīs animalib⁹
parle et medi ligneis turribus collocatis tāq̄ de muro iaculis
dimicāt. Intellectu et memoria nulla vigēt gregatim incedūt.
motu quo valeant. murem fugiūt. **B**iennio portāt fetus nec
amplius q̄ semel gignūt nec plures sed tātum vnū gignūt. vi-
uūt ad tricētos ānos ut dicit p̄. eth⁹ xij⁹. **N**arrat scrip-
tura que cōtinet veterū hīstorias q̄ elephas hoc modo capitur.
Que puellae virgines vberibus et supiori pte corpis nudate p-
gunt vbi habitant elephantes vna earū vnā altera gladio
ferēs. quibus alta voce cātātibus audit elephas. accurrit ppe
Qui mox naturali instinctu vginē carnis inocenciā recognos-
cens in eis castimoniam veneratur. lambensq̄ earum pectus
et vbera et delectatus mirifice resoluitur in soporem nec mo-
re puellaz puella cū gladio tenet pfodiens vētrem elephātis
sanguinē ruētis fundit. **E**xcipitq̄ in vna puella altera san-
guinē quo regalis purpura tingitur. **H**ic cum sit inter feras

nominatissimus et famosus tamē nō genicularē potest quia ge-
 nua nō habz. Quadā autē vice leo iens p filiā & feras trāibat
 & dñes ei genua flectebāt velut regi ferarū. Elephas non genu
 flexit quia non potuit. Vñ fere quedā inuidiose ad leonē cōue-
 nērūt & elephantē ifamauerūt leo autē ad elephātē accessit dicens.
 Quare es tu ita durus et acerbus q genua ante me non flectis
 ut ceteri? Cui elephas. Dñe pro posse meo te diligo et te ho-
 noro sed flectere me non possum ppter q genua non habeo.
 Et leo. si tu corde nō refutas excellēter me salutas. Satis do-
 minū honorat posse suo qui laborat. Vñ accusatores cōdem-
 nant et elephātē sublimauit dicens. Nullus iudicat⁹ erit atē
 q pbat⁹. Sic enī attēdere debēt iudices. nec iudicare debēt
 secundū diffamaciones sed secundū rei veritatē. quoniā non
 qui accusatur sed qui conuincitur reus est dicit pñ. Vnde ipse
 Ante pba et sic iudica. Vput refert valerius de maudio tor-
 quato cui⁹ cum esset filius suus accusat⁹ et conuictus protu-
 lit sēntenciā de eo dicens. Cū filium meū cōsiliarium pecuniam
 a socijs accepisse pbatū michi sit eū reū puniendum et domo
 mea indignū iudico. Ideoq; sic adiudicatus gladio punitus est.
 Hoc enī debet agere iudex. nō enī debz puertere iusticiā ppter
 amorem vel odium. Quia dicit ber. Amor et odium veritatis
 iudiciū nescit. Vñ ppter narrat valerius libro vi. q cum ca-
 lericus in vrbe ab ipso condita que saluberrimis legibus erat
 munita. inter alias leges ius erat constitutū q deprehensus
 crimine adulterij utroq; oculo priuaretur. At vero cum in tali
 crimine eius deprehensus esset cū tota ciuitas rogaret pro eo
 aliq̃dū repugnauit. ad ultimū est victus precibus populi.
 suo tamē prius idem filij oculo eruto vsū videndi utriq; reli-
 quit. debitū supplicij tenuit. reddidit equitati admirabile tē-
 peramentū. se inter misericordē patrē et legislatozem parti-
 tus est. Vñ narrat de caruudio tirio qui legem dederat ut
 si quis contionem intraret cum ferro continuo interficeretur.
 Et interiecto tēpoze cū ipse idem de longinquo rure repetens
 domū gladio cinctus processit. Et cum esset monitus de legis

solucione a quodā qui ppe eum stabat protin⁹ ferro distracto
quod habebat incubuit. Noluit culpam dissimulare vel erro-
rem defendere. maluit penam sustinere q̄ legē frangē. Itē nar-
rat valerius li.º vi.º. cū quidam iudex male iudicasset rex cam-
bises pellem eius corpore detractā selle iudiciarie appoluit et
in ea suum filium post eum iudicaturū sedere fecit. Noua enim
pena prouidit ne quis iudex postea corrūpi posset. Sic enī p̄ci-
pit lex diuina deutro. xvi.º. Iudices et magistratus cōstitue in
omnibus portis tuis ut iudicēt populū iusto iudicio nec i alte-
ram partem declinent. ** **De satiro q̄ sibi**
pro:em accepit **¶ Dialogus nonagesimus** **

Satirus ut in catholicon habetur dicitur a sat⁹ saturi
penultima correpta. Satiri sūt homūciones dicti ab
vncis naribus habentes cornua i frontibus et capra-
rum pedibus similes qualem in solitudine sanctus anthonius
vidit. qui etiā interrogatus a dei seruo respōdisse fertur dicēs
Mortalis ego sum vn⁹ ex accolis heremi quos vario delusa er-
roze gētilitas faunos satirosq; colit. Et est animal mōstruosū
supra ymaginē hominis insignitā. deorsum vero formā capre
habēs qui secundū erroze gentiliū deus siluarū esse denūciat⁹.
Hic accepit uxorem filiam symporētauri qui est homo equo
mixtus potens et virtuosus. Cū autem cum uxore cubare de-
beret prius de tribus eam monere cepit dicēs. Nunq̄ mentie-
ris et nequaquā impzeteris nec thorum meum violare presu-

mas Hec tria cū seruaueris pacifice mecum pnoctare poteris
parum post satirus eā explorare voluit si obediens extiterit.
et ait **O** coniunx dic michi nomē parentum tuorum **C**ui illa
nūquā genitores habui ego **E**t satirus cito dolēs docta mea
fregisti **A**t illa ppter audaciā parentum satirū blasphemare
cepit ppter quod ipse eam repudiavit et a thoro suo separauit
Non post multū hec imūda scortari se fecit a quodam azino
Satirus autē hoc sciens cum omnibus suis eam mortū iudica-
uit tradendā **I**psa vero moriens ait **O** ptimum est obedire
viris suis ac seruire **I**nobediētes plerūq; sunt mulieres **U**n-
de non eis cōpetit principatus **A**it enim ecclī. xxv. **M**ulier si
pziipatū habeat contraria est viro suo **I**dem xxi. **M**elius est
habitare in terra deserta q̄ cū muliere rixosa et iracūda **Q**ui
dam sic castigauit malā vxorē et inobedientem **D**issimilauit
enim ire ad nūdinas et dixit vxori. nullo modo digitum po-
nas in foramine isto. seq; abscondit in vicina domo **V**xor au-
tē cogitare cepit. quare inhibuit michi hoc? non obediam ei i
hoc. sed magno impetu manum in foramē misit **I**n foramine
vero erāt acutissimi clauī i quib; digiti sui ifixi sūt vnde pre ā-
gustia clamare cepit ita q; maritus accurrīt dicens **Q**uare nō
obedisti preceptis meis. et sic eam correxīt donec obediuit
Cum in quadam naui tēpestāte imminente clamatū esset a
nautis ut grauiora proicerēt in mare quidā habens vxorē
ppter linguam intollerabilem exhibuit eam dicens q; in tota
naui nō erat grauior lingua eius **U**nde seneca **S**icut nichil su-
perius benigna coniuge. ita nichil crudelius infesta muliere
Et phūs. vxor inquit aut est ppetuale refugium aut pphenne
tormentum **S**i est mala. tormentū est. ppetuale refugiu si est
bona quia bone vxores obediētes sūt viris ipsos q; sup omnia
diligunt **T**hero. i libro cōtra iouinianū ad hoc exemplum
de tribus matronis romanis ponit que post amissum virum
alterū accipere noluerunt **S**ed harū prima dicebatur mar-
chia cathonis que interrogata quare secundum non acciperet
virum. respondit se non inuenire virū qui velit eā ppter se sed

propter sua quauis forte turpis esset licet diues **S**ecunda dicebatur valeria que cum interrogaretur ut secundum virum acciperet Respondit se facere hoc non posse quia vir suus non erat mortuus sed vixit quod diu ipsa viueret **T**ercia dicebatur ana que a parentibus urgebatur ut secundum acciperet virum eo quod iuuenis et diues erat Respondit se hoc non posse facere quia bonum habuerat virum et ideo si secundum acciperet aut ille esset bonus aut malus **S**i bonus semper esset in timore ne ipsum perderet **S**i malus semper esset in dolore eo quod post virum bonum malum inuenisset . . .

De dromedario et eius cursu **D**ialogus nonagesimus primus . . .

Dromedarius est animal ut dicit **H**ero . . . quod tantum uno die pergit quantum equus in tribus **H**unc clamitauit leo dicens **I**nter omnes es tu michi laudatus quod scis currere atque salire unde volo quod pergas festinanter in orientem et interrogare debeas de persona . . . qualitate . . . et societate grifis quoniam vult tecum bellare . . . sed ut me preparare possim ad certamen hoc citius denuncia michi ut postea me mercedem recipias et honorem **D**romedarius autem se exaltare cepit cum audiuit se laudari **O**b hoc iter suum inchoauit et ultra vires suas ut magis esset laudatus currere cepit **I**ncirco tantum cucurrit et saluiuit quod se totum demolitus est pro quo cecidit et expirauit dicens **I**d quod scimus sic patremus quod nunquam nos valemus **M**ita et nos ea que facimus et scimus sic agere discrete debemus quod corpora nostra et membra non destruamus **N**on enim augustus . . . in regula qui carnem

suā supra modum affligit ciuē suū occidit Tunc enim homo
occidit ciuē suū id est corpus suū cum ipsū aggravat et fati-
gat ultra q̄ ferre potest **U**nde p̄s. i omī ope modū & tēperamē-
tum oportet habere nā quicquid cum modo et temperamen-
to fit salutare est. quicquid autem nimis aut ultra modū per-
niciōsū est. **F**abula est q̄ quidā phūs cū filio suo positus est
in quadā turri existenti sola in mari **U**nde filius habēs tediū
rogauit patrē ut faceret eū exire de illa captiuitate at ille in-
uenit multas plumas auū et cū pice et bitumine eas copula-
uit et cōpegit sibi et filio alas ut volarent et inde erirent :
Inter hec pater docuit filiū suū dicens **C**ave tibi ne voles nimis
alte ne descendas multū bassum sed tene mediū si vis esse be-
atus quia medium tenere beati **P**ater sic fecit et recto itine-
re exiuit de carcere. filius autē sentiēs se volare letus effec-
tus semp̄ ascendebat. **E**t factū est q̄ calor solis accendit plu-
mas et cōsumpsit. et sic cadens mortuus est **U**nde **B**erna. te-
ne mediū si non vis pdere modū **D**e leone qui edificauit
cenobiū **d**yalog⁹ nonagesimultercundus

Leo pro redemptione anime sue suorūq̄ parentum excel-
lentissimū edificauit cenobium in quo regulauit multa
animalia dans eis formam et regulam viuendi **E**t ele-
git in priorē hinulum qui est ut dicit pap̄ filius ceruorum et
est varij coloris. credens eū esse religiosū cenobitā **H**inulus
autē ut varius erat in colore sic et in fide **C**epit enim fratres

diuidere ac in ptes trahere instituens officiales et post paulu-
lum cassabat et alios instituebat. Cassati vero murmurabant
contra ipsum. instituti autē eū fulciebant. Hoc enī sepe malici-
ose agebat ita ut conspiracionem contra ipsum facerent et con-
corditer contra eum starent. Ad extremum fratres se armaue-
runt volentes se p pre lacerare. Sed quidā palestīdus sapiēs
et antiquus dixit. Cessate fratres non est bonum hoc agere me-
lius est hūc malignum priore cassare et alium pacificum locare.
Placuit sermo inter fratres et unanimiter eum destituerunt
dicentes. **C**oncordia tenenda inter fratres et habenda.
In hoc apparet q concordia est virtus acceptabilis inter fra-
tres. Dicitur enim eccl. xxv. In tribus beneplacitum est spiri-
tui meo que sunt probata coram deo et hominibus. concordia
fratrum. amor primorum. et vir et mulier in bono sibi cōse-
tientes. Et ut dicit augustinus. Nō potest habere cōcordiā cū xpō
vel in seipso qui discordiā vult habere cum xpiano. Sed sunt
aliqui qui dum in pace sunt nesciunt viuere. Vnde piscator
quidā turbans aquam increpatus a quibusdam. respondit se
increpantibus de turbacione aque. si hec aqua nō turbatur
viuere non possem. Concordia nichil vtilius ciuitati ut quidā
ait. Ideo ad amicitiam et concordiam habendā anhelare bonū
est. Vnde de concordia narrat vegetius li. iij. q cum obside-
ret hanibal quādam ciuitatem tantam inopiā ciues perpeffi-
sunt ut inuidentes sibi necessaria non venderent. In qua qui-
dam panes vendidit et mortuus est fame. Alter qui emit cibum
est et supuixit. Hoc enī factum ē ut nō discordarent inuicē.

De onocrotauris q fecit palaciū. Dyalog⁹ nonagesim⁹ terci⁹.

Onocetaurus id est azin⁹ imixtus homini sic dictus quia media hominis specie media azini esse dicit^r ait hugo =
 cio hic pro se palaciū pulcherrimū edificari faciebat s^z
 confidens in suo sensu ōnia terminare ac ordinare volebat nō
 attēdens cōsiliū architectoris. Dū enī architector consulebat
 vtilia ut p^r atrē discernebat hic elat⁹ aiebat Sapiēs ac igenio=
 s⁹ sū ego. nō licet vobis me docere s^z volo ut volūtate mea cūc=
 ta cōpleantur. Et dū esset palaciū expletū quia non erat bene
 fundatū nec bene cōpositū ruina petijt et ad solū decidit. Ideo
 onocetaurus cōfusus et bonis suis spoliatus perhibebat. Il=
 le cito se dissoluit qui per doctos se nō mouit. Sic enī multi
 nolunt credere consilio sapiētū sed suo sensu cuncta terminare
 volunt. Tu autē semp non credas tue proprie sciencie nec con=
 fidas pprio sēlui nec semp volūtati pprie acquiescas. S^z ōnia
 cū cōsilio et prudētiorib⁹ sapiētorib⁹ et discretiorib⁹ facias. E=
 eozū monitis acquiescas ne a via veritatis possis vllaten⁹ de=
 uiare. Est enī scriptū sapiēcie xxxij^o. Sine cōsilio nichil facias
 et post factū non penitebit. Quia ut dicitur p^ro. xij^o. Astutus
 ōnia agit cū consilio. Qui autē ōnia agūt cū cōsilio reguntur
 a sapiencia. Ista enī est differēcia inter sapiētē consiliariū et fa=
 tuū. quia fatuus nisi respicit p^ricipiū facti. sapiens autē respi=
 cit finē et ea que sunt ad finem. Legitur de quodā phō. q^d in
 foro in loco eminētiori residens dixit se velle vēdere sapiēciam
 Et cū aliqui ab eo emerēt scripsit in redula dicens In omnibus

que acturus es sēp cogita quid tibi inde possit accidere Quod
cū multi deriderent et cedula vellent picere ait portate secure
ad dñm vestrū quia bene valet precū Quod cum pñceps acce-
pisset litteris aureis in ostio sui palaciū scribi fecit Post multū
vero tempus quidā eius īmici cum barbario suo ordinauerūt
vt principem iugularet Qui cum per ostiū intraret et scriptu-
ram illam legeret eo q̄ legere sciebat cepit tremere et pallere
Quo viso pñceps eū capi fecit et minis et tormentis veritatē
extorquēs sibi pepcit Sed actores scelerū interfecit p quod pa-
tet q̄ sit vtile finē pensare Vnde quidā phūs Quicquid agas-
prudenter agas et respice finē .*. .
De rinoc-
rone qui despiciebat senē Dyalog⁹ nonagesim⁹ quart⁹ .*. .

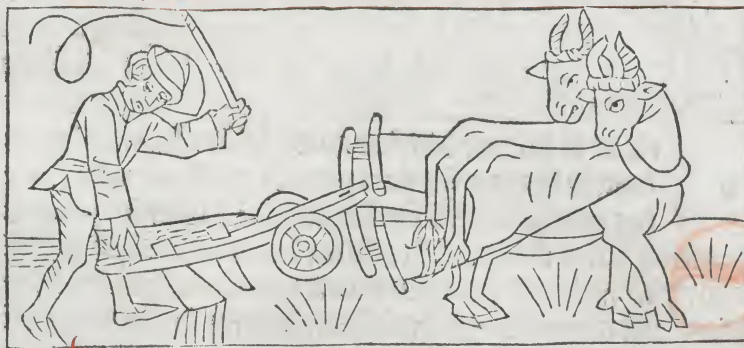
Rinoceron vt in britone habetur latine interpretatur
in nare cornu Idem et rinoceros id est unicomis eo
q̄ vnū cornu i media fronte habeat pedū quatuor ita
acutū et validū q̄ vt quicquid ipetierit aut vñilet aut pfozet
nā et cum elephantis certamen habet et in ventre vulneratos
prostermit Tante autē fortitudinis est vt nulla venaciū vtute
capiatur Sed sicut asserūt qui naturas animalū scripserunt
vgo puella pponitur que veniēti finū aperit i q̄ ille ōni ferita-
te deposita caput ponit sicq̄ soporatus velut iermis capit⁹ vt
dicit pñ. xij.º. ethy. Rinocero etiā vt dic⁹ pap⁹ est animal cornu
i nare habēs Rinocero etiā vt dicit pap⁹ est fera idomite natu-
re ita vt si capta fuerit teneri nullatenus possit Hec propter

fortitudinē aut iuuetutē senem videre nō poterat. Quādoquē
 senem intuebatur post ipsos sibilabat. videns ipsos curua =
 tos alijs digito derisive demonstrabat. Dū autē tēpus ptran =
 faret et ipse senex effectus esset ipsū iuuenes despiciēbant. Ip =
 se vero patienter sustinebat dicens. **Q**ui desiderat senesce =
 re senes non debet despiciere. **I**n hoc apparet q̄ senes a iuue =
 nibus nō sunt despiciendi p̄mo magis sūt venerandi. De hoc
 p̄ceptū habemus in leuitico xix.º. corā cano capite consurge
 et honora p̄sonā senis. **U**nde p̄ma petri v.º. **A**dolēscētes subdi =
 ti estote senioribus. **C**atho quoq̄ ait. **C**ede locū maiori. **P**ut
 narrat valerius li.º v. ca.º ij.º de alexandro qui p̄cipuū hono =
 rem et amorē a militib⁹ suis meruit clemencia. **U**nde ait de eo
 q̄ cū in nauali tēpestāte oppressus senio iā confectū macedo =
 nē militē nimio frigore obstupefactum respexit ipse sedens in
 sede sublimi. statimq̄ de sede descendit et manibus suis ipsū
 militē iuxta ignē in sede sua imposuit. **I**te refert valerius
 q̄ quādo riconie senescūt fili⁹ parētes suos in nido ponunt. et
 iuxta pectus suū eos collocant. fouēt. nutriūt et calefaciunt.
Quod etiā agere debent homines rationē habētes circa senio =
 res et parētes. **U**nde valerius li.º v.º dicit q̄ dū quedā mulier
 nobilis ob quoddā flagiciū fuisset carceri mancipata ut ibi
 fame deficeret filia sua nupta de licēcia iudicis ipsam cotidie
 visitabat. **P**rius tamen diligenter perscrutabatur ne quid si =
 bi comestibile deferret. illa vero extracto ubere singulis die =
 bus de lacte proprio matrem alebat. **T**andem vero iudex pie =
 tate cōmotus matrem filie condonauit. **S**imile p̄ ōnia re =
 fertur de quodā patre sene et grandeuo taliter a filia susten =
 tato. **S**oli vultures parentes suos mori p̄mittūt. **D**e orice k
 orige q̄ nunq̄ infirmatur dyalogus nonagesimusquintus

Orix ut in britone dicitur ut quidam dicunt est animal quoddam in heremo simile capre cuius pili sunt reflexi versus contra naturam omnium animalium Alij dicunt quod est mus aquaticus qui cum captus sit precipitur in vias vel in copitis Alij dicunt quod est animal simile muri quod nos dicimus glire ut dicitur phido. Et est animal mundum quantum ad elum sed imundum quantum ad sacrificium Hic orix sanissime degebat ita quod nunquam infirmabatur Propter infirmos deinde debeat cum egrotabant dicens Isti simulant dolores ut a laboribus vacare possint et quiescere Sic enim dicens nunquam infirmis serviebat Interea febricitare cepit et egrotare unde iohannes gemere ac plorare dicens Heu miser nunc languidis servivi sed pro posse meo ipsos disfavavi Nunc autem promitto deo celi et terre quod si me liberaverit semper serviam egrotis et imbecillibus Cum autem convalesceret correctus libentissime serviebat egrotis dicens .
Deus dat infirmitatem hic propter utilitatem Hic possumus evidenter cognoscere quod infirmitas nobis datur a deo propter utilitatem et fortitudinem anime Unde dicebat apostolus 2a ad corinthios . xij. Cum infirmus scilicet secundum corpus tunc fortior sum et potens scilicet secundum animam nam virtus in infirmitate perficitur Gregorius quoque dicit Custos virtutum infirmitas corporis est Vultus in vitalis patrum quod cum quidam peteret a iohanne heremita ut a terciana sanaretur Respondit tibi necessariam cupis abicere ut enim corpora a medicis

nis curantur ita anime languores purificantur infirmitatibus et castigationibus. ¶ Item cū quidam miles rogaret quēdam virū sanctum ut a morbo liberaret eū precibus suis. Sed audito ab eodem q̄ melior et deuotior esset in egritudine q̄ in sanitate dixit oro deū ut seruet te in statu quo magis humili eris. ¶ De saginario publico dyalogus nonagesimustextus

Saginaris quidā publicus arabat prātū ut seminaret. Sed boues ut solebant nō arabāt p̄mo pro posse recalcitrabant p̄pter quod arator ipsos aculeabat. Boues autē vociferati sūt cōtra eū dicentes. Maledicte q̄ de causa percutis nos quia semp seruiui⁹ tibi? Quib⁹ saginari⁹? Cupio arare pratum hoc ut michi et vobis cibū tribuat. Et boues. pratum hoc nolum⁹ arare quoniā cibū delicatū nobis tribuit. et ideo in quantū possumus resistem⁹. Sed quia stabant sub iugo binati et bubulcus eos verberib⁹ aculeabat non valentes effugere obediētes facti sunt dicentes. Melius est p̄ amorem facere q̄ per timorē. ¶ Sic et nos cū seruire debemus seruimus caritatiue ac voluntarie nō coacte quia coacta seruicia deo non placent. Unde aug⁹. Nemo enim inuitus bene facit etiā si bonū est qd̄ facit. Crisost. Voluntas facit opus remunerabile. non opus. Et p̄s. Tale erit opus tuū qualis fuerit itencio tua. ¶ Unde de quodam ioculatore dicitur uel legitur. qui sciebat tombare qui postea visus est tombare in cella sua ad honorē dei. et visi sunt circa eū quatuor angeli cum fin.

gulis cereis assistentes ei

libros *Dialogus nonagesimusseptimus*

De symia que scribebat

Symia pulcherrime libros scribebat. sed tamen nunq̃
cor dabat ad id quod scribebat p̃mo magis cū alijs
loquebatur vel auscultabat que ab alijs dicebantur
Qua de causa sepiissime libros falsificabat scribēs in eis q̃ loq̃-
batur vel q̃ audiebat ab alijs loqui. Nolens autē se corrigere
nullus ei lucrū porrigebat. q̃ in paupertate collisa dixit. Nichil
scriptor opatur corde si nō meditatur. Sic enim cū psallere
et orare volum⁹. debem⁹ corde meditari quia nichil est sola vo-
ce cātare sine cordis intēcione. Sed sicut ait aplūs ad ephe. v⁹.
Cantate in cordib⁹ vestris dñō. id ē non solum voce sed corde
vt possimus dicere cum eodē. prima cor. xiiij⁹. Psallā spi-
ritu psallā ⁊ mēte. Vñ sen. Vñ ubiq̃ sū. Ita faciebāt p̃bi
qui intenti erant ad inuestigādum et inueniendum prudenciā
Vñ studiū illozū ad illā habendā sup̃vacuum est scribere cū
eorum studia pateant p̃ sapiencie documēta. De quozū studio
narrat valerius li⁹ viij⁹. ubi ait q̃ caruastides laborios⁹ ⁊ diu-
turn⁹ sapiencie miles siqdē nonagita expletis ānis ita se mirifi-
cū doctrine tēporib⁹ addixerat vt cū tibi capiēdi causa recubu-
iss⁹ cogitacōnib⁹ inherens manū ad mensā porrigere obliuiscē-
retur. Eodē modo narrat ibidē de archimede phō q̃ cū cap-
ta sua ciuitate scilicet syracusana et marcellus edictū dedisset
ne ille occideretur. Ipse vero oculis in terra defixis formas vs

figuras seu circulos describebat. superuenienti vero milite et super caput strictum gladium tenenti et inquirenti quisnam esset propter nimiam cupiditatem veri investigandi quod querebat in figuris. non me suum indicare non potuit. Sed protacto puluere manibus non li inquit obsecro istum circulum disturbare. Et sic quasi negligens imperium victoris. militis gladio est obrutatus. **De cameleopardulo dyalogus nonagesimus octauus**

Cameleopardus est animal ethiopum ut dicit psalmus. li. xij. et psalmus. li. viij. ca. xix. caput habens cameli et collum equi et crura et pedes bubali et maculas per di. Est autem bestia maculis albis rutilum colorem distinguuntibus superaspera. Et est bestia magis aspectu quam feritate conspicua in tantum mansueta quod etiam ouis fere nomen accepit ut dicit idem. Hic pictor magnificus effectus semper christum monstruosum effigiebat ut se vindicaret propter quod multi christum deprecabantur dicentes. Quomodo hic iuuare nos debet qui nec formam habet nec decorem? Quadam autem vice hic cameleopardulus alio christum colorabat et pro posse suo ipsum monstruosum et despectum ostendebat. Unde christus perturbatus ei apparuit dicens. Quare me sic deturpas ostendens me esse monstruosum cum sum pulcher pre filiis hominum? In me angeli intueri desiderant et tu honorem et decorem meum vis rapere? Qui cameleopardulus. En non credis me memorari quod me monstruosum plasmasti et non decorasti? Punc de te me vindicabo nec unquam tibi parcam christus autem perturbatus

cum alte pingeret precipitauit eum dicens. **O**alā ppetrauit
 vindictam qui p ipsā perdit vitā. **S**ic enī multi sūt ita acer
 bi et duri q nūq iuriā volūt dimittere sed semper volunt
 vindicare ppter quod dicitur eccl̃. xxviii°. Qui vindicari vult
 a deo iueniet vindictā. **I**deo q seneca. In iuriā obliuisci debem⁹
 quia iuriarum remediū est obliuio. Antiqui p̃ncipes fuerūt
 clementes et benigni in dando idignis et in remittēdo hostib⁹
 suis. **U**nde refert valerius li. vi. de camillo consule qui cum
 faliscos obsideret magister ludi nobilissimos dñes pueros illo
 rū in castra romanozū perduxit p quibus nō erat dubiū quin
 illi essent seip̃s ipsi impatori tradituri. **C**amillus autē nō so
 lū hanc sp̃euit perfidiā sed precepit vt pueri vinctū magistrū
 virgis celū ad parentes suos reducerent. **Q**uo beneficio victi
 animi eozū portas romanis aperuerūt. **R**ecitat ambro⁹ i sūma
 de officio in cronicis romanozū cū venisset quidā asserēs q me
 dicinā toxicatā p̃irro medicus daret et sic rege mortuo victori
 am obtineret iussit eum fabricius ligari et ad dñm suū remitti.
Et subdit ambro. reuera p̃clarū vt qui virtutis certamē susce
 perat nollet fraude vincere. **T**unc p̃irrus dixisse fertur. **I**ste est
 fabric⁹ qui difficilīus a legalitate q sol a suo cursu auerti nō
 posset. et sic cū eo ad libitum pacem composuit. **N**arrat vale
 rius li. v. ca. p. q cum carthaginēsiū legati ad captiuos re
 dimendos in vrbē venisset. p̃tinus hīs nulla pecunia accepta
 reddūt iuuenes numero. **M** d cc xl. Tantū hostiū exercitum
 dimissum. tantam pecuniā cōtēptam. tot iurys veniā datā
 mirādum est vltra modum. **I**tem narrat valer⁹ li. vi. ca. ii.
 q cū p̃riuernatus captus esset a romanis. aliquib⁹ de suo po
 pulo interfectis. aliquibus captis. et cū eis auxiliū nisi i p̃ci
 b⁹ restaret hīs qui capti erāt p̃nceps eozū lterrogat⁹ quam
 mereret⁹ penā ipse et sui. **R**espōdit. illam quā merent⁹ illi qui
 se dignos libertate iudicant. **E**t cum iterū quereretur ab eo q
 lem cū eis pacē romani habituri eēnt impunitate donata.
 cōstāter respōdit. **S**i bonā dederitis. pacē ppetuā habebitis.
 si malā. nō diuturnā. **Q**ua voce factum est vt dictis nō solum

venia sed ius et beneficium: romane ciuitatis daretur. facti eni
erant ciues romani **De lauro nauta dyalog⁹ nonagesimus
nonus**

Laureus est animal tam i terra q̄ in aqua habitas volat
eni ⁊ natat ut dicit glo. deut⁹ xiiij. volat ut aquila.
natat ut piscis. **A**uis ē parua et nigra ⁊ pinguis semp
habitās iuxta aquas nec potest lōge volare. **U**nde ⁊ agiles ho
mines frequēter eā capiūt currendo. **U**nde i auroza laurus flu
minis est habitator et incola terre. **H**ic maxim⁹ nauta extitit
sed classem suā vltra q̄ decebat semp preponderabat de se con
fidens. **A**mici eni de hoc eū redarguebant nec ipse se corrige
bat ppter cupiditatē lucri. **Q**uadā autē vice nauē onerabat ⁊
que de fluctibus mergebatur. non valens se gubernare ppter
onus ⁊ vndas. **I**dcirco ad solū ppulsata naufragiū ptulit di
cens. **H**oc intēdant negotiatores ne ppter cupiditatē lucri
festinēt ditari cū periculo. **S**ed cū securitate paulatim profi
ciant. **A**it eni. **B**ern. **N**olo repente fieri lūmus. sed paulatim
pficere volo. **Q**uidā rusticus habebat gallinā vnā que co
tidie ei faciebat ouū. et multa lucrabatur oua congregando et
vēdēdo. **H**ic cogitans q̄ multa oua possēt iueniri i ea. et volēs
totū lucrū simul habere scidit eā. et non inueniēs oua pdidit
totū vt vulgariter dicitur. oua et gallinā. **C**aveant etiā ne
gociatores ne aliquid iuste acquirāt sibi. quia diuicie iustozū
cito dilabūtur. **U**nde phūs. **D**iuicie cito acquisite diu durare

nō possunt. Itē pū. xx. Hereditas ad quā festinatur ī pīcipio
 in fine benedictione carebit. ¶ Cum quidā mercator vinū me-
 diū aque totidem denarijs ac si purū esset vendidisset. Et cū
 in naui aperuisset sacculū ubi aureos susceptos de precio vi-
 ni reſeruabat ſimia quedam in naui erat hec videns. Que clam
 venit et accepit ſacculum cū aureis. fugitq; ſup anchorā. Inci-
 piensq; apire ſacculum vnum aureū piciebat in mari. aliū au-
 tem in naui vt mercator ex fraude nichil apportaret. ✽ ✽

De leone venatore **Dyalog⁹ centesimus** ✽ ✽ ✽

Leo quidā maxim⁹ venator fuit. Hic ſemp agebat cū
 venabatur et animalia ituebat⁹ et cōſpicabatur vnū
 de melioribus ipſūq; pſequēbatur. Animal autem
 illud cum eſſet in diſtancia bona ab ipſo p̄ctius fugiebat pro
 quo leo cōtristatus nō habens quod optabat. volens etiā de re-
 lictis capere miſme valebat ppter q̄ omnia alia iam ſatita-
 bant. Leo vero amaricatus manebat et nunq̄ venabatur dicēs
 Nunq̄ dimittamus certū nec relaxem⁹ ppter incertū. Hic
 enī nōnulli cum poſſint agere ea que cōpetunt nesciunt capere.
 cupientes meliora. idcirco ſepe decipiuntur. et ea que antea
 habere poterant nō inueniunt. Volunt etiā capere q̄ non poſ-
 ſunt et recuperare p̄dita et irrecupabilia ſed non valent. vn-
 de amariffime dolent. Contra quos dixit dauid y⁹ regum xij⁹.
 Nunc quia mortuus eſt quare ieiuo. nūquid potero reuoca-
 re eū. Ego vadam magis ad eum ille vero non reuertetur ad
 h. 2

me **¶** Unde fabulatur de philomena que docuit iuuenem qui
 eā cepit . de re p̄dita ⁊ irrecuperabili nūq̄ doless ut legitur in
 barlaam **E**st enī demēcia et piculum relinquere rē securam et
 certā pro alia incerta et vana **¶** put refert esopus . quidam
 canis ferebat peciā carnis p̄ pontē et videns umbrā in aquis
 reliquit carnes quas habebat in ore ut acciperet eā que appa-
 rebat i aquis **I**deoq̄ eā perdidit **S**ic enī faciūt multi qui p̄p̄e
 cupiditate acquirendi relinquūt securā que habēt ut acquirāt
 ea que nō habent **¶** Unde esopus nō debent pro vanis certa re-
 linqui **E**t sic demēcia est securā relinquere . sic est fatuitas de
 vanis sperare quia vane sunt cogitationes hominū ut psalmo
 xciiij^o **¶** Unde cū quedam dñā dedisset ancille sue lac ut ven-
 deret et lac portaret ad urbē iuxta fossatū cogitare cepit q̄ de
 p̄cio lactis emeret gallinā q̄ faceret pullos quos auctos i gal-
 linas videret ⁊ porcellos emeret eos q̄ mutaret i oues ⁊ ipsas
 in boues . sicq̄ ditata contraheret cū aliquo nobili et sic glo-
 riabatur **E**t cū sic gloziaretur . et cogitaret cū quanta gloria
 duceretur ad illū virū super equū dicendo gio gio cepit pede
 percutere terrā quasi pūgeret equū calcacibus **S**ed tunc lu-
 bricatus est pes eius et cecidit in fossatū effundendo lac . sic
 enim nō habuit quod se adepturā sperabat **¶** **De tragelapho**
architectoze fallace dyalogus cētesimusprim⁹

Tragelaphus id est hircocerus dicit brito nomē ē cōpo-
 sitū a tragos quod est hircus et laphos quod est ceruus

qui licet sit eiusdem speciei cū ceruo villosos tamē habz armos
 ut hirci et mētum barbatū cornubus ramosis. **H**ic architectoz
 optimus effect⁹ est sed maximus deceptor. **C**ū cōsulebat edifi-
 cium fabricari tale fundamentū construebat q̄ edificii ruina
 cito pariebatur dicēs itra se denuo lucrabor ego cū reedificabo
 illud. **S**ic enī homines spoliabat cū cōsiliabatur. Inter hec qui
 dam tyrān⁹ volēs sibi palaciū mirabile edificari vel fabricari
 misit ppter hunc architectozē ei⁹ pecuniam innumerabilem de-
 dit ppter edificium cōstruendū. **A**rchitectoz autē ut solebat fū-
 damentum debile fundauit. ita q̄ expleto ope palaciū se scin-
 dere cepit et ruina minari. **T**yrān⁹ autem h̄ vidēns amari-
 tus architectozem citauit ei⁹ dixit. **Q**uare me decepisti malig-
 ne? **C**ui ille. **M**e decepi cum palaciū fundauit sed oportet pster-
 nere ipsum ut melius fundetur. **T**yrānus autem ipsū cepit et
 iuxta murum collocari fecit. et ipsū palacio precipitari fecit
 dicens. **P**er consiliū nephandū. sepe portant multi dā-
 num. **E**rgo caueas dare fallum cōsiliū et nequissimū. **S**epe
 enim contingit q̄ illi qui dant cōsilia mala sup eos deuoluūt.
Ecce xxvi⁹. **F**acienti nequissimū cōsiliū super ipsum deuolue-
 tur. et non cognoscat unde veniat illi. put refert orosius q̄
 dum q̄dam tyrannus multos innocentes damnaret. pili⁹ ar-
 gentarius volens sibi placere. taurū ereum fecit cui⁹ in latere
 ianuam composuit per quam damnati possēt includi. deditq̄
 eum tyranno ut quos excois haberet ignibus suppositis int⁹
 includeret. et ut gemitus bouis vel pecudis viderentur rosa-
 nare in penis. **S**ed tyrannus factum abhorruit et dixit ei ut p-
 mus intraret. ut sicut qualiter per os tauri mugitum emitte-
 ret scire posset. et sic eum inclusit et puniuit.

De bubalo caligario dyalogus centesimus secundus

h 3

Bubalus est animal simile bob⁹ ita indomitū q̄ p̄ ferita-
te iugū nō recipit in ceruice. Bubalos affrica procreat
In germania autē sūt boues agreſtes hūtes cornua in
tātū protenſa ut in regis mēſa p̄pter inſignē eozū capacitātē
ex eis pocula fiant ut dicit p̄ſidorus. Eſt autē animal magnē
fortitudinis unde domari non poteſt niſi circulo ferro nari-
bus ei⁹ infiro quo circūducitur; nigri autem coloris vel fului
paucos et raros habens pilos, corneam habet frontem cornu
bus validiſſimis circūſeptā. Caro eius nō ſolū utilis eſt ad eſ-
cam verū etiam ad medicinā ut dicit pli. libro xxviij. ca. x.
hic caligarius nomiātiſſim⁹ extitit; qui per artem ſplendide
cū magna familia degebat. Sed cū diues eſſet factus arti dero-
gare cepit dicens. ars eſt hec vituperata; manus ſemp nigras
geſto. ſedeo in turpitudine lingens corē et pedes. Holo enī
me ſublimare et apothecarius fieri. quia poſtmodū redoſebo.

Cū enī eſſet ſpeciarius effectus omnes ipſum deridebant.
propter q̄ artem nesciebat nec vendere nec comparare cognōſ-
cebat. idcirco breuiter ſua diſſipauit et in egeſtate deſiſſus ait
Melius eſt bene in puis ſtare q̄ ſe male commutare. Caueāt
ergo quilibet et conſideret ſtatum ſuum nec cito ſe mutet. Ait
enī ap̄lus p̄ima corinth. viij. In qua vocacione vocati eſtis
in eadem p̄manete. Quia dicit ſeū. Nō cōualeſcit planta que ſe-
pe tranſfertur. Perſeuerancia enī eſt in racione bene conſtitu-
ta ſtabilis et p̄petua manſio. Ait enī tullius p̄imo rethorū

ce In hac pſeuerancia ſit homo immobilis et non frangatur ad-
 uerſitatibus nec extollatur proſperitatibus. Itē non terreatur
 cōminacionibus nec flectatur pmiſſionibus. **A**it enī ſeneca de
 naturalib⁹ queſtionibus li.º iij.º et ut ait expoſitor ſup boeciū
 de cōſolatione poſuerunt phi duo dolia in limine dom⁹ iouis.
Secundū ipſos eſt dom⁹ mūd⁹ iſte. duo dolia pſpitas et adū-
 ſitas de quibus oportet guſtare mūdū intrantes. **A**lexād enī
 non potuit conſtanciam et pſeueranciā diogenis vincere. **A**d q̄
 i ſole ſedentem cū acceſſiſſet et ipſi diceret ut ſi qua ſibi donari
 vellet indicaret. vir robuſte conſtancie ei reſpondit. **N**ellē p̄ ce-
 teris ut a ſole michi non obſtes. **I**d eſt ut non ſtes inter me et ſo-
 lem. **E**x hoc exiit puerbiū. **A**lexāder diogenē gradu ſuo diuicijs
 pellere temptauit. **S**ed celerius armis dariū potuit pellere
 gradu ſuo regali. **I**deoque ait ſen li.º v.º de beneficijs q̄ diogenes
 multo potencioꝝ et locupletioꝝ fuit alexandro ōnia poſſidente.
Plus enī erat id quod nollet accipere q̄ quod ille poſſet dare.
Et illo die victus fuit alexander quia vidit hominē cui nec da-
 re poſſet quicquā nec auferre. **H**ec enī temporalia vilia reputa-
 bant phi. **U**nde quidam phūs fleuit quia vidit homines circa
 vineas et campos et edificia diligēter laborare tanq̄ i ipſis eſ-
 ſet ppetua beatitudo. **A**lter quaſi homines deludēdo p carnis
 voluptate et cura ſeculi ſemper riſit. **J**eremie li.º. **S**tultus fact⁹
 eſt omnis homo a ſciencia ſua. cōſuſus ē ōnis homo a ſculptili
 ſuo. **S**culptile dicit⁹ q̄cqd homo i hoc mūdo delectabile cōſti-
 tuit. **D**e iuuenco coco. **D**yalog⁹ centefimūſtercius. ***

Iuuenus bos est nouellus cū a vitulo discedit et incipit
 iuuare hominū vlt⁹ terrā colēdo. **H**ic optim⁹ erat cor⁹.
 facere enī sciebat fercula diuersa et delicata. tamē ipsa
 vastabat ppter q⁹ ea nimis lassabat. **U**nde dñs ei⁹ vocauit
 eum ad se dicens. **Q**uare destruis fercula sic delicata propter
 nimīū salem? **Q**ui ei semp⁹ respondebat propter q⁹ melius
 michi sapit. **V**idens dñs q⁹ se non corripiebat ppter gulosita-
 tem suam eum verberauit et spoliatū reiecit. **S**ic enī accidit
 ei cū multis. **S**ed ppter ingluuiē. sapozē. et appetitum mac-
 tatus fuit. qui miserabiliter corruit dicens. **P**lus per gu-
 lam moriuntur q⁹ in bello perimūtur. **H**ic enī multi gu-
 losi nolunt nisi que sibi sapiunt et appetunt. **E**t qui sequuntur
 appetitū sue gule sunt velut animalia imunda. **U**nde seneca
Ventri obedientes animalium immundorum non hominum
 similitudinē habēt. **S**ed sicut dicit glo. **N**on cibis sed appetit⁹
 in crimine est. **I**gnominiosum valde est xpīano ventrem pro
 deo colere et p⁹ concupiscenciam et appetitum gule anime vir-
 tutes expellere. **D**icit enī galien⁹. cibozū concupiscencie ani-
 me sunt detrimenta. **Q**uanto enī magis ventre quis impletur
 tanto anime virtutibus minozātur. **E**t ppocras. **I**mmūda cor-
 pora quanto plus nutries tāto plus ledes. **I**n francia fuit
 quidam abbas qui quotidie epulabatur splēdide et diuicijs ef-
 fluens erat languidus nec medicinis poterat reparari. qui
 desperans de vita ordinē cistarcenciū intrauit in quo ppter
 parcimoniam ieiunij conualuit et factus est robustus. **U**n-
 de galienus. **A**bstinencia sūma est medicina. **E**ccli. xxxvi. **Q**ui
 abstines est adiciet sibi vitam. **R**egitur q⁹ brazmanni scrip-
 serūt ad alexandrū. **I**licita est apud nos ventris extensio pro
 inde sumus absq⁹ egritudine et diu viuimus. sani sumus nec
 nobis aliquā medicinam facimus. **I**sti solā immortalitatē qua
 carebant ab alexandro querebant. **F**uit nostris tempori-
 bus quidā antiquus senex qui vixit multis annis. **C**ūq⁹ inter
 rogatus esset quare tantū et tam diu sanus viuebat. respon-
 dit. **N**unquam surrexi a mensa ita satur q⁹ grauatus esset

veter meus. nec etiam fleu hote mia vltus sum. mulierem deniq;
nunq; cognoui Hys tribus de causis diu et sanus pmanfi ***

De capriolo ioculatoze Dyalog⁹ cent⁹ sim⁹ quartus ***

Capriolus quidam erat excellentissim⁹ ioculatoz q; egre-
gie catabat. et tripudiabat et sermacionabat. tamē de-
uitat⁹ habebat² propter q; nimium ioculabatur. De-
oq; paupzime degebat. Quadam autē vice ad regē pperauit di-
cens. Dñe velut sciris optime ioculari scio vltra ceteros. sed
nō libenter i tuo regno auditus sū. Vultu enī nō ita ioculari sci-
unt et amplifice munerātur. fac michi rationē. Cui rex. sicut
dicis vrbane ioculari scis sed hoc i te viciū ē q; nimis omnia
facis et dicis ita q; audientes fastidiūt². Si vis ergo libēter esse
auditus stude tēperate loq; et ioculari. Capriolus autē hoc fa-
ciens q̄critius se ditauit dicens. **D**ulcia sūt agitata si sunt
semp temperata. Ita et nos agere debem⁹ ea que scim⁹ et agi-
m⁹ ita temperate agam⁹ q; fastidio non appaream⁹. Dicit enī
psi. Omne quod est nimium cōuertitur in fastidiū. Vñ qdā versi-
ficatoz. Non bene ducūtur nimium qui verba loquūtur. Decipi-
untur aues p cantus sepe suauēs. **Q**uidam peruulus iterra
gauit senē quidā dicens. Bonū est loqui an tacere pater? Cui
senex. Si sunt verba iutilia dimitte ea. si autē bona sunt non
diu protrahas sed cito incide quod loqueris. Quia dicitur eccl⁹
xxij⁹. Adolescens loquere in tua causa vix. Si bis interrogat⁹
fueris habeat caput responsū tuum. Vbi sunt senes non mul-

tū loquaris. et in medio senatorū ne addicias loqui. **I**n vitis
patrum quidā interrogauit senē. dicens. **V**squequo seruādū ē
silenciū? **C**ui respondit. vsq; ad interrogacionē. **I**n ōni loco si
taciturnus fueris requiē habebis. vnū serua silenciū vsq; ad tē
pus. **T**emistides phūs rustico tacenti ī cōuiuio dixit. es doc
tus et hī si solū habes q; taces. **E**x ppter pūd? **T**ēpore cōgruo
loquere. **T**empore cōgruo tace nō loquaris nisi iterrogat? fu
eris. **N**ō dicas anteq; audias. **I**nterrogatio os tuū aperiat.

De lepore iurista dyalog? centesim? quintus

Lepus iuit parisiū ad studendū et factus est sūm? iurist
ta. ob hoc venit ad leonē dicens. **D**ñe. res meas expē
di in studijs litterarū. peto q; sim bene salariat? ut ho
nozifice sub umbra alarū tuarū possim viuere. **C**ui leo. **I**nda
gare prius te volo anteq; salariū tribuere. perge mecum ad di
uersa videndū. **Q**ui cū pagrarēt simul per siluam. ecce quidā
venator apparuit habens arcum et pharetrā et post vrsū et
post vulpē sagittabat. **V**ulpis autem ingeniosa cū intuebatur
sagittā deuītabat ictum et saltabat. **V**rsus autē arrogans et
de fortitudine sua confidens impetuose versus hominē tende
re cepit volens ipsū discerpere. **V**enator autē emittens sagit
tam accepit vrsi vitam. **Q**uod videns leo ait lepori. **E**x hoc
fac prouerbiū ut agnoscatue sciencia ex quo vis fieri salaria
tus. **L**epus autē exarauit in libro dicens. **V**aleat contra
ictum mortis esse sapiens q; fortis. **L**eo quoq; pruerbiū lau

dauit . et ipsū secū in urbem duxit ubi inueniens quēdam do-
minū depompantem idest vituperatē seruos suos. **U**n⁹ illoꝝ
patienter auscultabat . alter vero contra dñm verbolari cepit
et non cessabat p quo dñs iratus ipsū grauissime verberauit
et expoliatum ipsū reiecit . patientē autē retinuit et exaltauit
Ex hoc vero lepus leonī scripsit **M**ultū melius tacere est q̃
male respondere. **E**t hoc puerbiū magnificauit leo et leporē
in villā duxit in qua iuenerunt bubulcū quēdā qui coniunge-
bat boues et ad mansū idest terrā xij iugerum arandū man-
dabat dñs ei pro quolibet fasciculum feni. **U**nus autē sine ru-
more fasciculum hāulabat . alter vero ppter audaciā verbo-
lari cepit dicens Quid est fenū secum deferre ? non enim sic sa-
turabit nos. **E**t hoc dicens noluit fenū secum portare. **C**ūq; ad
laborem venissent et usq; ad vespērū ararent . ille qui habebat
fasciculum feni se reparauit . alius fatigatus non habens de
quo se refocillare posset famelicus interit pro quo dictauit le-
pus leonī dicens **M**elius est possidere parū quid q̃ nīl ha-
bere. **H**ec ōnia videns leo inquit Recte fili studuisti nec tem-
pus tuū pdidisti quoniam rationabiliter ad interrogata scis
respondere vnde ei salariū prebuit dicens **Q**ui vult esse sub-
limatus prudens fiat et lenitatus. **H**oc enī attendant studētes
et frequenter addiscant vt sublimati existāt. **M**ens enim homi-
nis alitur et letatur discendo idcirco finem habere non debet.
Dicit enī sen. **D**iscendo ne defeceris. **I**dē debet esse finis discēdi
qui et vīuēdi. **A**lius qdā dicit si pedē i sepulchro habere adhuc
addiscere velle. **P**rudēcia enī p se est desiderabilis et etiā ppter
alios quia utilis ad multa. **A**it cōmētator sup primū ethicōꝝ .
Vere est beat⁹ qui iuenit sapiēciā et qui affluit prudēcia. **p**ubī
i⁹. **I**deo antiqui p̄cipes habebant magistros suos . sicut tra-
ian⁹ habuit plutarcū et nero senecā et alexander aristotilē. **R**a-
to enī alexandro philipp⁹ pater ei⁹ scripsit vnā epistolā aristo-
teli. **P**hilippus aristoteli salutē. **F**iliū michi genitū scito q̃ eodē
dijs habeo grāciam non tam proinde quia natus est q̃ q̃ con-
tingit temporibus vite tue. **S**pero enim fore vt sit educat⁹ eru-

ditusq; a te ut dignus existat et nobis et rebus nostri regni.
 Nota q; princeps nō solū sapiens esse debet in humanis dispē-
 sandis et legibus eorū. sed etiam in diuinis legib⁹: prout ait
 dñs deut⁹. xviij⁹. Postq; sederit rex in solio regni sui describet
 sibi deuteronomiū legis hui⁹ in volumine accipiens exemplar
 a sacerdotibus leuitice tribus et habebit secum. legetq; illum
 omnibus diebus vite sue et discat timere dñm deum suum et cul-
 todire ceremonias ei⁹ que in lege precepta sūt. q; si forte illit-
 teratus est princeps consilijs litteratorū uti regi necesse est. un-
 de a sacerdotibus iubetur accipere exemplar legis et a catholi-
 cis et ecclesiasticis sicut exponit elymādus. Ait enim tullius de
 tusculanis questionib⁹ li. ij. philosophia est cultura animi q̄
 extrahit vicia radicitus et ea mūdāt et pparat animos ut fruc-
 tus ferant. Ut enim ait papias Achademia fuit villa frequen-
 ti terre motu concussa distans miliario ab athenis. Hanc phi-
 losophi elegerunt scilicet plato et sui ut timore a libidine se cō-
 tinerent et ab alijs vicijs cessarent et studio vacarent. Et inde
 dicti sunt achademici.

De cane et lupis dyalogus centesimusextus

Canis quidam magnus latrator ⁊ p̄liator fuit contra
 lupos. ita q; nullo modo p̄mittebat eos in ciuitatē in-
 gredi lupi vero q̄ plurimū canē abhorrebāt cupiētes
 ipsū extinguere. idcirco simul ī cāpestrib⁹ conuenerunt et du-
 os de senioribus ad canem mandauerunt dicentes. Magnus

es et formosus potēs et virtuosus ideoq; dñes in campo cōgre-
gati sum⁹ vt te regem nostrū patrem⁹ Veni ergo nobiscū secu-
re vt te honorifice coronem⁹ Canis demens se sublimare cepit
cum se audiuit laudari ac de curtiis in quo tutius degebat ex-
iliens cum eis ire cepit lupi autē caute ad ceteros eū pduxerūt
qui cum ipsum intuits sunt se fortificauerunt et ipsū totū lace-
rauerunt dicentes **E**ssē qui cupit astutus maneat vbi stat tu-
tus Sic enim homo cum in loco tuto manet nō ideo exire debet
ppter promissiones et laudes adulatorū quia multi repiū-
t⁹ deceptores q̄ incautos seducūt verbis mellitis ppter quod di-
cit albertan⁹ nō acerba verba sed verbera timebis **E**t phūs
Qui bene dissimulat citius inimico nocet **P**ut elopus volens
ostendere q̄ homo debet considerare quare sibi aliquid promit-
titur vel datur **I**deo introducitur hanc fabulam q̄ quidam latro
de nocte venit ad domum cuiusdam et canis domus incepit la-
trare **A**t ille extraxit panem de sinu et cepit ei blandiri dans
ei panē **C**ui canis tua dona laborant vt furem et facias fur-
tum **S**i tollo tuū panem tu auferes omnia de domo mea et ille
cibus priuabit me ab omni cibo **N**olo enim semper egens esse
ppter modicam saturitatem et ideo nisi spōte recedas latro
modo tua furta pandam **D**um enim canis filuit latro stetit
postq̄ latrauit ipse fugit **H**inc dicit autor Cum tibi quid dat⁹
cur detur respice si das cui des ipsa dona ❖ ❖ ❖

De lupo et azino **D**ialog⁹ centesimuseptimus ❖ ❖ ❖

Lupus cū azello simul sarrabat sed azinus simpliciter
 desup laborabat · lupus autē maliciose inferius trahē
 bat cupiens occasionē iuenire ut azinū deuoraret **On-**
 de querimonias fecit versus azinū · quare mittis sarraturam
 in oculis meis ? Azin⁹ respondit **E**go hec tibi nō facio sed pu-
 re sarrā guberno **S**i vis tu desup sarrare gaudeo · quia inte-
 rius operabor fideliter **C**ui lupus **N**escio · si dirigis sarraturā
 in oculis meis tuos eruā **S**arrantibus autē illis lup⁹ fortiter
 insufflare cepit sup sarraturam ut sarraturam in oculis socij
 mandaret sed ppter cōmissurā lingnī saratura cecidit in o-
 culos lupi **L**upus autem pre dolore se retorxit et iurauit ut

vehiculum precipitaret. sed iudicio dei penetrali cecidit et lupum mactauit. **A**zinus autem saluus se incolumem conseruauit dicens. **M**ulti gladio necantur quo necare meditatur. Sic enim faciunt maliciofi qui expadunt retes ante oculos sociorum ut eos fraudulententer capiant. **S**ed sicut eccl. xxvij. Qui parat foueam primo suo incidet in ea. put esopus volens ostendere quod qui vult decipere alios deus eum decipit et damnat. introducit exemplum quod quidam furicus venit ad flumen et non audebat ultra natare. Hunc videns rana volens eum decipere dixit. Bene venias frater et amice. Dicitur enim. frater in angustiis conphatur. Unde veni mecum quia valde bene natare scio. Credens huius furicus promissit se ligari cum filo ad pedem rane. Cumque natassent in fluctibus rana submergebat se et furicum necabat. Interea milu9 desuper volabat et videns furicum rapuit. et simul cum eo traxit ranam et utrumque comedit. Unde esopus. Sic pereant qui se posse fatiunt et obliunt. Ut discat in auctore pena redire suum.

De vulso et lupo **D**ialog9 centesimulooctauus . . .

Vulsus clamitauit lupum ad se et ait. Sum9 nos iter ferarum nominati. sed si simul pnoctem9 erimus magis sublimati. Placuit hic sermo lupo et coniurationes et societate statuerunt. **V**ulsus autem informauit lupum dicens. volo tecum in estate manere. tu vero de quo venatus eris me faciabis. ego autem in cella te refocillabo quia optime preparatus sum in hyeme. **N**olo quod permanes in pruna cum algore sed in cauer

na mecū epulaturus eris **C**redidit lupus et pro viribus vena-
batur ut se et vrsū saturaret vrsus autē vacabat et sine labore
splendide epulabatur **C**ū ad cellam adueniret vrsus ad fo-
ueam lupum duxit sed in fouea lupus nichil inuenit de quo
mirabiliter tristabatur et famelicus efficiebatur **V**rsus autē
lingebat se et p hoc clare viuebat de lupo quoq non procu-
rabat **C**ui lupus **Q**uid hic gustare debeo? **Q**uare me tali-
ter decepisti? **E**t vrsus **S**ede mecū et linge te si vis alioqui
recede **L**upus autē delusus ad siluā reuertitur dicens **T**emp-
sociū probem? anteq nos sociemus **N**ta et nos probamus **A**mi-
cos debemus anteq eis fidem dem? **N**ullus secreta sua amico
cōmittere debet nisi prius eū temptet et probet **E**ccli. xi. non
omne hominem inducas in domū tuam id est in cor tuū multe
eni insidie sūt dolosi **U**nde **I**dem **S**i possides amicū i tempta-
tione posside illū et non facile credas ei **A**nte pbatōnem eni
nō debet de facili homo amico credere sed postq ipsum temp-
tauerit id est probauerit et fidelem inuenerit debet secure fi-
bi cōmittere **U**nde valerius li.º tercio ca. viij scribit de alex-
andro rege macedonū q cū philippus medicus et probatus
amicus medicinam sibi dare deberet supercienerunt littere de
emulis mille continētes q philippus corruptus pecunia a da-
rio in medicinā posuisset venenum **Q**uas cū alexander legif-
set medicinam prius hausit et postea litteras legendas philip-
po dedit ob magnā fiduciam quā de ipso habebat malū de
ipso suspicari non poterat **N**ulli eni amicicie et societati an-
te probacionē constringere nos debemus **D**icit eni marcialis
chorus cuidam amico suo **A**nteq ames crissipe proba **Q**uia
dicit phūs ppter amicos non pbatos prouide tibi **U**nde seū.
Tu ōnia cū amico delibera sed cū teipso prius **N**on eni om-
nis socius est bonus nec fidelis pmo discernendus est socius
a socio **D**icitur enim q duo socij p viā incedebant quibus
occurrēs vrsus impetum fecit in eos **P**re timore autem vnus
ipsozū ascendit in arborē alius vero se finxit esse mortuum
in terra **V**rsus autem venit ad eum qui iacebat quasi mor-

tuus et putans illum mortuū abijt. Tunc socius descendit de arboze et quesivit a socio dicens. Quid consuluit tibi vltus in auricula? Cui ille dixit michi ne curē de tali socio qui dimisit me in tali piculo. **N**ota q̄ iimici qui grauiter inter se offēderunt nunq̄ possūt rectam pacem aduicem habere. **N**ā p̄ similitudinem habem⁹ q̄ quidā rusticus habēs filiū unicū p̄misit ut irēt ad locum et luderet quē serpens inuorudit et occidit. et sepultus est apposto signo sup̄ tumulo. Rusticus autē explorans et considerans si posset occidere serpentē iuenit eū. et dū vellet occidere serpentē fugit et intrās foramen abscidit caudā eius. et facte sunt iimicie inter rusticū et serpentē. Rusticus autem loq̄batur de pace cui serpens inquit. non potest fieri quod dicis q̄ diu videbis tumultum filiū tui. et ego q̄ diu video caudam meam nō potest esse firma pax.

De damula et lupo **D**yalog⁹ centesimus nonus .xv.

Damula ut dicit pap̄ est capra agrestis. Hec cū p̄noctaret cū quodā rustico et de pascuis quadā vice rediret lupo cucurrit ad eā dicens. **M**odo de te vētrē implebo cū euadere non potes. Damula autē corā se geniculauit dicens. **R**ogo te per deū q̄ permittas me prius redire ad ouile. **H**ed⁹ meus hodie non lactauit p̄pter quod fame interire poterit. p̄mitto enim tibi q̄ postmodū ad te remeabo. lupo vero cogitauit habere utrūq̄ et ait. **V**ade ad ouile et capretum tecum ap̄portabis. cupio enim videre eum et eius et tui miserebor. sed

sine te euadere non poterit. Hec omnia damula iurauit. sed
 cū ad domū reuersa fuisset fetum suū enutriuit et ad lupum
 non rediit. et lupus lamentabatur dicens. **Q**ui securus est
 ex auro non amittat pro thesauro. **S**ic enī multi cū habeant
 sufficienciā ppter concupiscentiam et auariciam cuncta vo-
 lunt deglutire tanq̃ lupi qui nunq̃ saturantur propter quod
 sepe vacui existūt. Cupidus et auarus est sicut vas sine fundo
 quod nunq̃ impletur. Iuxta illud ecclesiastes v. Auar⁹ nō im-
 plebitur pecunia. Et ideo antiqui principes cupiditatē et aua-
 riciā respuebant non enī ambiebant dominari propter pecu-
 niam acquirēdā. sed ppter gloriam et rei publice custodiā.
 Vnde narrat valerius libro iij. cū scipio accusaretur apud se-
 natū de pecunia respondit. Cū totam affricā potestati vestre
 subieceri nil ex ea quod meū diceretur preter cognomen re-
 tuli. Fuit enī dictus scipio affricanus quia affricam deuicit.
Narratq̃ valerius de matensi curione qui fuit norma roma-
 ne frugalitatis et spectaculū fortitudinis. Cū enī legati sauiti
 venissent ad eū. ingressi vident eum scampno sedentem iuxta
 focū atq̃ ligneo catino renantem. ei magnū pondus attulisset
 et benignis verbis inuitassent cum auro uti. vultum risu sol-
 uit dicens. In uacū aurū attulistis. sed dicite sauitis matense
 curionē malle locupletibus impare q̃ ipsum fieri locupletem.
 et referte eis nec acie inimici nec pecunia me corrumpi posse.
Ibidem narrat q̃ dum legati missi a sauitis. roma venisset
 iuenerunt fabziciū principē romanorū sedentem et canentem.
 Cui cum pro sua libertate multa auri pondera obtulissent.
 ille non ad ppriam sed ad communem utilitatē respiciens ait.
 Abite et aurum vestrū asportate. quia romani magis volunt
 dominari habentibus aurū q̃ auro. **R**efert augul. de ciui-
 tate dei q̃ lucius valerius qui defunctus est in suo consula-
 tu adeo pauper fuit ut nummis apud eum minime inuentis
 a populo sepultura sibi daretur. Ipsi enī principes cū rē pub-
 licam haberent opulentissimam. in domibus suis erāt pau-
 peres. Vnde ait augul. ibidem ubi narrat q̃ quidam eorum

fuerat bis proconsul ex illo senatu expulsus est eo q̄ decem pō-
 dera argenti in suis domibus habere cōpertus est. **M**tem va-
 leri⁹ . patrie rem vnusquisq̄ augere nō suam procurabat pau-
 perq̄ in diuite imperio q̄ diues in paupere versari volebat
Et ponit exemplum de consulibus qui adeo paupes erant dū
 moriebātur q̄ nō habebant vnde filias suas traderēt nupcijs .
 illustriū tamen virorū iopie a senatu succurrebatur et ex p̄ fili-
 as consuevit senatus honorabiliter nupcijs tradere . ut ait au-
 gust . eplā . v . q̄ prudencius attendunt plus dolendū esse dicūt
 paupertatē q̄ opulenciā perisse romanā **I**n paupertate enī morū
 integritas seruabat⁹ . opulencia autem mentes hominum omni
 peior hoste corrūpit **U**nde legitur q̄ exercitus alexādrī deuic-
 to dario spolijs vltra modum ditatus est . paulo post cū hosti-
 bus iterum cōgressus deuictus est **Q**uod videns alexādī spolia
 ōnia que serui acquisierāt iussit comburi dicens . q̄ diu sine pe-
 cunia fuerunt non erat qui eis resisteret . sed auro et argento
 onusti desides et pigri effecti sunt **Q**uibus amissis fortiter
 pugnauerunt sicut antea **I**ta legitur de romanis q̄ olim pug-
 nabatur pro gloria acquirenda pro libertate sequēda et pro re
 publica conseruanda et tunc semper vincebant **S**ed postq̄ se
 ad auariciam conuerterunt semper vīti fuerunt

De vario et squillato **D**ialog⁹ centesimuldecim⁹

Vari⁹ est bestia pua paulo amplior q̄ mustela **A**re no-
 men habet **I**n ventre enī candidus in dorso habz colo-
 12

rem cinerū ita eleganter ut mireris bestia sua creatione specta-
 bilem: de genere pirolī est. in arboribus habitat et fetus facit
Harū bestiarū pellibus in ornatu vestiū et maxime in palliis
 gloriari solent homines, ipsa tamē bestia in pelle ppria mini-
 u e gloriatur. **V**arius licet sit pius propter nobilitatē pellis
 sue animal excellentissimū est. similiter et squillatus. **H**ī duo
 societatem statuerūt dicentes. **S**umus nos sublimati et apud
 omnes appreciati ppter valorem pelliū nostrarū. ex quo sum⁹
 ita nobiles psequamur viles et despectos. **U**nde simi iuenerūt
 bufonē et molestare eū ceperūt. **Q**uibus bufo. **D**eus fecit nos
 et nō ipsi nos. si estis vos venustiores: creatorem vestrū lauda-
 te. **I**psi vero pturbati oculos eius eruerūt dicētes. **A**udes loqui
 cōtra nos deturpate? **N**ost inuenerūt bubonē nidū in arboze
 facientē: qui post ipsū sibilantes effugerūt et oua ei⁹ et nidum
 dissipauerūt. **B**ubo autē tristis auolauit dicens. **M**ale fecistis
 fratres quia sum dei creatura sicut vos: sed alius de vobis me
 vindicabit. **D**emū iuenerūt simia sup arbozē iocari. q̄ dixerūt
Quare nō verecūdaris omnib⁹ deterior q̄a sine cauda es et poste-
 riora nobis ostendis? **S**imia autem de arboze descendit et ip-
 sos euiscerauit dicens. **S**unt curiales nobiles et derisores ig-
 nobiles. **E**rgo nobiles et potētes ppter suā magnificēciā mo-
 lestare nequaquā debēt humiles et paupes quia nobilitas nō ē i
 dignitate parentum sed in morum cōpositione. **H**ū dicit phūs.
Nobilitas est in morib⁹. **E**t alius. **N**obilitas est que sola animū
 ornat morib⁹. **M**agister dicitur. **V**illanus est ille qui facit vil-
 laniam non qui in villa nascitur. **L**egitur q̄ quidam leo in
 iuuentute multa mala fecerat: implagauerat enim ungulis
 suis apzū thaurū et azellū. **A**ccidit enim q̄ ipē deuenit ad senec-
 tutem et tēpoze h̄pemis infrigidatus cecidit in niuem nō va-
 lens p se exire. hoc videns aper recordatus est suozū vlnērū
 percussit eū grauitur dentibus: similiter thaurus perforauit vē-
 trem ei⁹ cornibus. azellus vero grauitur calcibus percussit eū
 in fronte. **L**eo autē satisfaciens suo dolore inquit. **O**mnia que
 vici me vincunt. nunc meus dormit honor. et opus hono-

ris recessit Ecce cui nocui. nocet. que alijs feci sup me descēdūt

De equo et apro **D**ialog⁹ cētesim⁹ undecim⁹ . . . :

Equus cū apro diu questionabatur sed ppter longitu-
dinē questionis equus bona sua dissipauit. vnde ad
mulū accessit rogans eū vt sibi marchas decem auri
mutuaret Equus vero cum hīs marchis se recupauit et vices
questionē multa lucratus est. Mulus autē postmodū marchas
suas petebat velut pollicitus fuerat. sed equus p rusticitatem
suā mulū deturpabat dicens **O** mule non verecundaris talia
petere a me? p quo mulus pturbatus ipsū ante iudicē citauit
Equ⁹ vero inflāmat⁹ clamitauit ad se camelū et azinū q mu-
lū fortiter pcellerūt et cū hīs ad iudiciū pperauit Iudex qdē
hoc sciens sentēciam talem pronunciauit q pecunia illa p cito
restituenda esset. et hī ppter violenciam et pcellionem cētum
marchas soluerent Camelus autē non habens vnde redderet
exiuit de ciuitate et bānitus est. azinus quoq; in cippo et car-
cere positus vitam miserabiliter finiuit Equus autem damnu
et debita soluit et spoliatus remansit dicens **S**i quis debet
et non reddit. iustum est si malū prendit Sic enim multi gra-
ti reperiūtur qui non cognoscunt beneficia nec grates referūt
benefactoribus Contra quos ait catho Beneficij accepti me-
mor esto Exiguū munus cum dat tibi paup amicus Accipito
placide pleneq; laudare memēto Sed multi hodie nō laudant
tātū pmo cōtra benefactores falsificātur **V**nde legitur q cū

quidam rex quēdā amicum suū super omnes sublimaret. ipse cogitare cepit intra se. **R**ex hic me tantū honorauit q̄ nunq̄ ero liber. quā p̄pter de morte regis cepit esse sollicitus. Rex autē h̄ sciens citauit eū veritate compta iudicauit eū trahi per ciuitatem. Qui dum traheretur omnes proiciebant imūda sup̄ eū. Ipse vero pacienter omnia sustinuit p̄ eo q̄ in sua prosperitate nunq̄ fuerat alicui placidus p̄mo om̄ibus superbus et infestus. Sed cum quidam ei⁹ amicus quē tanq̄ se dilexerat iactaret sup̄ eū lapidem et parum ipsū tangeret sup̄ digitū pedis vociferat⁹ est et q̄ plurimū contristatus. Dū vero sic tractus ante regem presentat⁹ esset ait rex ministris. Qualiter habuit miser ille se in passione? Qui responderunt. satis pacienter sed de tali icu nimīū lamētatus est. Rex autē interrogauit ipsū qualiter sic doluit. Cui ille. Quoniā ipsū ultra ceteros amauerā et ab eo auxilium sperabā non tormentū. Cui rex. De ore tuo te iudico serue neq̄. Sic fecisti contra me. Vnde ait ministris. Ite et in patibulo ipsum suspendite sicut dignus est. Mirum est enim q̄ homines rationē habentes sunt ita ingrati cum irrationabilia animalia agnoscant beneficia sibi collata. **L**egitur q̄ cum quidam leo captus esset in rethibus venatorū et quidā pastor compaciēs eū a vinculis absoluit. Iterū dictus leo captus a venatoribus in cauea impatoris cum alijs bestijs inclusus est. et in eadem cauea p̄pter scelus pastoz proiectus est a beluis deuorandus. Et recognoscens eum leo nō solū ei non nocuit sed ipsū ab alijs bestijs illesum seruauit. **I**tem legitur q̄ dux saxonū inuenit leonem pugnātem cū maximo serpente qui sibi collum eius circūligauerat et cum veneno nitebatur occidere. Miles autem cogitans nobilitatem leoninā et maliciā serpētina amputauit caput serpentiniū. Quem leo sequens quasi domesticum animal nunq̄ reliquit. Et pro eo ut dicitur multa prelia gessit contra hostes eius. Et ipso mortuo et sepulto etiā leo supra sepulchrum manens ibidem mortuus est. ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

De azino et boue. ✠. **D**ialog⁹ centesim⁹ duodecim⁹. ✠.

Bos et azin⁹ cū qdā rustico morabant² simul q̄ eos splē-
 dide saturabat. sed qūq; eos laboribus fatigabat ⁊ a-
 culeabat. Quadā autē vice rusticus verberauit a; inū-
 qui pturbatus iuit ad bouē dicens Quid faciemus? Iste bubul-
 cus cedit nos et fatigat. Fugiamus ab ipso et sine iugo manea-
 mus. Iuuenes enī sum⁹ adhuc et q̄ plurimū cōgaudere possu-
 mus. Qū autē de domo recederent et p̄ pascua saltarent nīmī-
 um letabantur. Interea nox caliginosa aduenit et illi cōquere-
 bātur simul dicētes Qualiter dormiemus? Bouile nō habem⁹
 ut soliti eramus. Melius certe erat sustinere q̄ recedere. Cum
 autem sup̄ humū iacerent cupiētes obdormire. ecce lup⁹ cepit
 rugire et hos infestare. Ita q̄ p̄ totam noctē non dormierunt
 dicentes. Non est bonū sic permanere sed cum pecudibus nos
 sociemus quoniam protecti erimus a pastorib⁹ et canib⁹. Cūq;
 ad gregē appropinq̄rent cupientes cū eis edere ac pernoctare
 pastores ipsos expulerunt ac fustigauerūt. Ipsi vero plorātes
 cū quodā rustico concordauerūt. qui eos q̄ plurimum aggra-
 uabat et male pascebat. Vnde compuncti reuerſi sunt ad prio-
 rem statum dicentes. Melius est domi manere q̄ p̄ mundum
 sic vagare. In hoc possumus notare q̄ piculum est peregrina-
 ri ac de loco suo recedere et in alieno hospitari. Dicitur enī eccl̄
 xxix^o. Vita nequā hospitādi de domo in domū. Est etiā meli-
 us et vtilius pati aliquod grauamen pūū q̄ sustinere maius.
 Et cū homo aliquid facit semp̄ debet cōsiderare quid sibi inde

potest euenire **U**nde sapiens Quicquid agas prudenter agas
 et respice finē ferre minora volo ne grauiora ferā **U**nde di-
 citur q̄ quidā rālu⁹ grauius molestabat colūbas rapiēs suos
 pullos **C**olūbe vero aliquādo se defēdebant ⁊ pcutiētes eū alīs
 suis recedebat quando rapiebat **T**andē fecerunt cōsiliū ⁊ acce-
 perunt sibi in regē accipitrem pullurū bella milui **R**ex autē ce-
 pit magis nocere q̄ hostis accipiebat enī quotidie vnā de pin-
 guiorib⁹ ⁊ comedebat **C**olumbe vero ceperūt conqueri de rege
 ac dicere q̄ sanius esset bella milui pati q̄ mori crudeliter ac
 sine defensione **V**ideri etiā in hoc potest q̄ melius est amarum
 cōsiliū cum quiete et securitate q̄ delectabile cum piculo ac
 solitudine **P**rouit refert elopus q̄ mus urban⁹ venit ad vil-
 lam ⁊ hū recept⁹ est a mure rustico **U**rbā⁹ vero laudauit ex-
 pensas ciuitatis et secū deduxit eū ad cellariū episcopatus et
 delicatiores cibos cū eo participauit **I**nterea clauēs murmu-
 rant et clauarius intrauit **M**us vñ a mus fugit ad solitū fora-
 mē rusticus vero impēgit in muro et vir viū⁹ euasit **T**andem
 conuenerunt in vnum dixitq̄ mus de villa **E**go malo rodere
 fabam q̄ rodi repētina cura habe hec bona solus que sūt gau-
 dia tibi soli par opulenta **E**t paupiem michi vita quēta dat
 ⁊ p̄ciū meis dapib⁹ **D**e hircō ⁊ veruece **D**yalog⁹ cētes⁹ x⁹⁹⁹

Magnus grex simul accumulatus edebat in pascuis oues
autem idest aries vel muto clamitavit hircum de capris
dicens Extra gregem predamus. quare cum ouibus tam turpi-
ter manemus? Cumque extra gregem exiret et societatem suam sperne-
rent. lupo rapax qui in filiis latitabat in illos exiliens ipsos
mordit et se paut dicens. Melius est esse socium quam manere seculi
tratus. In hoc apparet quod qui spernit societatem spiritus securitatem
Quia dicitur ecclesiastes iij. De soli quia si ceciderit non habebit
subleuantem. Quedam ornix habebat pullos multos quos auide
fulciebat. Adueniens autem milano ornix pullos ad se congrega-
uit ut ipsos protegeret a rapace. Omnes vero qui ad eam confuge-
runt protecti sunt et defensi. unus tamen illorum pro se solam picare voluit
nec de societate curauit. unde rapax ipsum rapuit et asportauit.

De panthera et porco **Opalogus centesimus decimus quartus** .:.

Panthera est animal varij coloris pulchrum et odoriferum
Dicit autem solinus quod est animal colore varium speciosum
nimis minutis orbiculis superductum ita ut occultis ex-
fuluis circulis reluceat et i ceruleum vel album colorem varietas dis-
tinguat. Est autem hoc animal admodum mansuetum. Inimicum autem so-
lum habet draconem. Cum comederit siciaturque fuerit diuersis cibis
ut dicit philosophus recordit se et dormit in spelunca sua. Inde post
triduum exurgens a somno rugitum emittit. Ceteri vero bestie
cum vocem eius audiunt congregantur et sequuntur odoris eius suauitatem
que egreditur de ore eius. Solus autem draco cum vocem eius audi-

erit contrahitur timore et fulcit se in cauernis terre Sed semel
 pãthera tẽptat? ē edere de porco Et quia delicatũ cupiebat et
 abhorrebat imũdũ. vnũ pro se nutrebat. stratũ mũdissimũ fa-
 ciens ipsi. et sepissime porcũ extricabat nec pmittebat in luto
 ipsũ agitari Sus autẽ in hoc molestabat? sed magis cupiebat
 in luto cũ alijs s? voluere ac fedare Quadam autẽ vice sus de
 domo exiliens cũ alijs se totũ fedauit. ppter quod panthera
 porcũ immundũ abhorruit et repudiãuit dicens **R**emutare
 aliquẽ de natura est pena dura **S**ic enĩ faciunt peccatores et
 imũdi. quia ppter malã consuetudinẽ nõ valent exire de luto
 cõcupiscencie et luxurie Quia dicit phũs Consuetudo ē altera
 natura Et ideo principijs obsta Temptatio enĩ in ortu suo ē
 quasi virgula que cito potest euelli anteq̃ p atiquitatẽ crescat
 in arborẽ Sed ut dicit glo. peccatũ consuetudinis ē velut lan-
 guoz iueterat? qui difficile curatur. **Vñ** Jeremie xij? Sicut
 mutare potest ethiops pellẽ suam et pardus varietatem suã.
 sic et vos poteritis bene facere cũ malũ didiceritis **V**egitur
 de vespasiano iperatore q̃ cum esset auarus in hac cõsuetudi-
 ne iã senex. et quidã vitupando diceret sibi vulpem pellẽ posse
 mutare nõ animũ Respondit. huiusmodi hominibz debem?
 risũ. nobis criminosis correptionẽ plenã **D**e onagro et
 apro **D**ialogus cẽtesimũ decimũ quintus.

Onager dicit papias est azinus filuaticus et aper est por-
 cus filuester Hĩ duo inuenerunt dominum in filua et =

rantē **Q**ui dixerūt • adiua nos dñe et rectū iudiciū iudica de
nobis **Q**uibus dñs **Q**uid vultis vt faciā vobis: **C**ui azin? **D**o
minus meus me decepit • habet enī canē puulū qui de cibo dñi
velcitur et in cubili suo dormit **I**psi enī dñs blanditur cū ipso
q̄ iocatur • me nūquā tetigit nec michi blanditur qui quotidie
sarcinā gesto et in negocijs suis me affligo **C**ui dñs **O**nager si
vis esse libenter tactus et vilus esto imaculat⁹ et nō stercorat⁹
Canis enī ppter q̄ stat mundus manet apud dñm suū leta
būdus **A**per quoq̄ dixit **D**omin⁹ meus tenet philomenā pe
nes se in cauea deaurata et cū ipsa pāgit q̄ plurimū et letatur
me autē nō graciōse audit cū balatū traho • similiter nec cū so
cius meus cantat **U**nde petimus pone modū in hīs **A**d h̄ do
min⁹ respōdit **N**escitis qd petatis **S**i auide cupitis esse auditi
et intellecti debetis habere verba delicata nō feda • non vocem
turbidam **P**hilomena ppter q̄ placide loquitur et cātat gra
tanter auditur • vos autem nō sic **I**psi vero obmutuerūt dicē
tes **Q**uod nō licet nō petamus • quod nescim⁹ nō dicam⁹ **E**t
go et nos si cupimus libenter visi esse et tacti studeam⁹ esse im
maculati • nō polluti nō sedari post si volumus esse auditi et i
tellecti loquamur verba placida nō turpia nō vilia **S**unt enī
quidā quorū guttur est quasi sepulchrū quod fetet cū apitur •
De quib⁹ psal⁹ v⁹ **S**epulchrū patēs est guttur eoz scilicet ma
lorū hominū quia semp dicūt fetida **D**e quibus dicit idē psal⁹
Disperdat dñs vniuersa labia dolosa et linguā magniloquā
scilicet aduersus deū et pximū **T**alibus enī verbis iuriōsis ⁊
contumeliōsis loquentes nō sūt audiri **I**uxta illud sen **C**lau
dende sunt aures malis vocibus **D**iogenes phūs cuidā referē
ti quoddā malū ab amico de ipso prolatū ait **D**ubium est an
amicus hoc dixerit • certū est autē michi q̄ male dixit **A**ntis
tenes cuidā dicenti ille de te malum hoc dixit **N**it • nō de me hoc
dixit sed de illo qui hoc in se habere recognoscit **S**enocrates
respondit cuidā maledicenti sibi vt tu lingue tue dominus es
sic et ego aurīū mearū **S**ic ego possū ponere aurib⁹ meis clau
surā **R**espōdit cuidā dicēti sibi maledixit tibi ille **Q**uidā male

5
de te dixit nō curo quia auditus esse debet robustior lingua . cū
singulis hominibus sine singule lingue aures vero bīne Et sic de
bet homo plus sustinere duabus auribus q̃ possit aliquis loq̃
vna lingua ¶ Narratur in libro de nugis phiozū cuidā male
dicenti sibi respōdit q̃dā facile in me maledicere tecū . nec sū rel
ponitur In eodem libro narratur q̃ seno phō cuidā maledi
centi sibi dixit . si meis aurib⁹ te audieres taceres Nota q̃ susti
nēcia contumeliarū in verbis in pperiozū fuit in antiquis le
gitur de alexādzo put dicitur in li.º . iij.º de nugis phiozū q̃ cū
ātigon⁹ ei dixisset . etati tue iā regere cōuenit . q̃si dicat nō pu
det i corpore regis volūtate dominari luxurie q̃si dicat Indig
n⁹ es regno ratione etatis et voluptatis . et tamē paciētissime
tulit Eodē li.º narratur de paciēcia iulij cesaris . cū enī caluiciū
grauiter ferret ⁊ capiliū defluentē a ceruice ad frōtē cōuocaret
militē ei dicente . facilius est tibi o cesar caluū nō esse q̃ me in
romano exercitu timendum quicquam egisse facturū esse q̃d
tamen paciēter sustinuit . vnde cum de eo essent famosi libelli
et iocularia carmina publice diuulgata et hec ad impperium
suū paciētissime sustulit Cū quedā matrona eius originē del
piciens panificum vocaret ludendo ptulit ¶ Ibidem narrat⁹
de augusto cesare Item cū quidam diceret ei o tyrāne . respon
dit si essem inquit non diceres Ibidē narratur de scipione affri
cano q̃ cum quidam eū p vim pugnantem vocaret ⁊ ex hoc ar
gueretur . respondit . impatorem peperit me mater mea nō bella
tozem ¶ Legitur etiā de augusto cesare libro iij.º de nugis phio
rum q̃ cum tiberius ei cōquereretur q̃ multi de eo male loque
rentur : respondit ¶ Satis est si hoc habemus ne quis nobis
male facere possit : idcirco nolī indignari si aliquis de nobis
male loquitur ¶ De paciēcia antigoni regis narrat seneca .
li.º . iij.º de ira . cū audisset aliquos de se male extimare et loqui
que dñia cum audiret eo q̃ inter dicentes esset solam manum
leuiter cōmouit dicens quasi in psona alterius . hinc discedi
te ne rex vos audiat Item refert sen. li.º . iij.º de ira de dicto re
ge antigono q̃ cum quadam vice audisset quosdā ex militib⁹

omnia mala imprecantes sibi accessit ad eos maxime qui laborabant. et cum eos audiuisset et ignorarent a quo audirentur admonuit eos dicens. Nunc maledixistis antigono. sed nunc bene optate ei quod vos diligit. Mira enim humilitas regis qui non indignatus est condescendere laborantibus et mira patientia quam non est indignatus sibi maledicentibus. ✠ ✠ ✠

De salamandra et pyro Dialoꝝ ceterum decimus sextus ✠ ✠ ✠

Salamandra est genus lacertuli siue stellionis animal pestiferum et summe venenosum nam ut dicit plinius libro xxix. c. liij. fructus arborum inficit. aquas corrumpit ex quibus si quis comederit vel biberit mori necatur. sed si saliva eius pedem hominis tetigerit totum hominem inficit et corrumpit. et quavis tanta sit in salamandra vis veneni a quicquid tamen animalibus manditur loco sibi. inter medios ignes vivit sola animalium ut dicit idem primo incendio et ignem extinguit. Et est genus salamandre cuius pellis est villosa et pilosa sicut pellis vituli marini ex qua fiunt aliquando cinguli ad usus regum qui post longam vetustatem in ignem proiecti non exuruntur sed post diuturnam inflammationem illesi et purgati quasi renouati ab ignibus extrahuntur. Et ab illa pelle fiunt lignina in lampadibus et lucernis que nullo incendio corrumpuntur perdrus autem serpens est toxicus qui vivit in aquis habens qui quod capita. Hic duo preliabantur simul sed cum salamandra vincebatur ab pyro proiciebat se in ignem ut evaderet. Cum au-

5
tem pdrus vincebatur a salamadrā iactabat se i aquā Sic enī
se cōseruabant nec corzuebant dicētes **A**d domū qui reuer-
titur nō fugit nec conteritur Ita ⁊ nos protegere debem⁹ Cū
enī impugnamur ab inimicis infernalib⁹ de igne concupiscēcie
et luxurie debem⁹ nos proicere in aquis castitatis et mūdicie
Cū autē impugnamur de aqua cupiditatis ⁊ avaricie debem⁹
nos iactare in ignem caritatis et largitatis: exemplo colūbe
Agitur de pprietatibus auū q̄ sūt quidā accipitres qui aues
non rapiūt nisi in aere. et quidā sūt qui nō accipiunt nisi i ter-
ra Colūba vero naturaliter hoc cognoscit. et ideo si fugatur
ab accipitre capiente in aere statim ad terram se deicit: si vero
ab accipitre capiente in terra in aere se tenet et sic euadit Ita ⁊
nos ingeniū habere debemus contra accipitrē infernalem qui
habet mille artes nocendi Vñ paulin⁹. hostis noster cui sunt
mille artes nocendi tam varijs expugnandus est telis q̄ im-
pugnat infidjs. et ideo hostis meus qui persequitur me mille
habet artes nocendi **D**icitur q̄ quidam demoniacus ad virū
sanctum adductus est qui precepit demoni vt exiret et nomē
suum diceret Et ille Nos sumus tres qui in isto homine habi-
tam⁹ Ego vocor claudens cor. alius frater meus vocatur
claudens os et tercius vocatur claudens marlubium Officiū
enim meum est peccatoris cor indurare ne possit contricionem
habere Et si forte conuertitur laborat frater meus vt a confes-
sione impediatur Et si forte confitetur tercius prohibet satis-
facere: et iste tercius vocatur claudens marlubium. et p̄ hūc
modum fere omnes lucramur

De simia et taxo dyalogus centesim⁹ decim⁹
septim⁹

Taxus est animal ad quantitatem vulpis cuius pellis est valde hispida et villosa. De hoc dicit plinius libro viii. c. xxxix. quando eos canes insequuntur anhelitu et flatu retinet retinendo cutem extendunt et sic morsus canum et ictus hominum arceat. Hec bestia vulpem odit et cum eo dimicare consuevit sed videns vulpes quod propter duriciam et eius villosam pellem ledere non poterat se victum simulans fugam petit. Et dum taxus predam querit vulpis latibulum eius subintrans urina et alijs imudicijs taxicubiculum inficere consuevit cuius fetorem abhorrens melius id est taxus defecatum domicilium dereliquit et aliam mansuetulam sibi necessario querit. Et si quando in hyeme eis defecerit cibis pro cibarijs erit somnus. Est ergo animal multum dormiens. Ad hunc accessit simia dicens. Frater accommoda michi centum marchas quia cupio in partibus ultramontanjs negociari et lucrum fideliter tecum diuidere. Cui taxus hoc libenter annuam quoniam quiescere peropto si michi fideiussores dabis et instrumentum per manum notarij michi facias. Simia autem bubulum et taurum fideiussores instituit et cyrographum per manum senipedis relinquens ad partes suas peragrauit et nunquam re-

5
dñt **T**arus autē videns q̄ illulus esset a hñis a fideiussorib⁹
petñt accōmodata **I**psi vero sibilabant post ipsū et q̄ plurimū
spernebant **T**arus autē hoc iudici indicauit ostendēs ei cpro
graphū **J**udex itaq̄ fideiussores citari fecit et sententiā p̄pala=
uit q̄ restituerent que p̄ cartam obligata fuerant ipsi vero in
dignati tarum semper persecuti sunt ⁊ ad extremū grauiter p̄
cusserunt **T**arus autem vulneratus ait **Q**ui non cupit mu
tuare numq̄ cupit litigare **H**ic enim multociens accidit q̄
homo perdit amicos cū repetit fenerata **T**amen dicit p̄pheta
psal. c. xi. **F**ocūdus homo qui miseretur et cōmodat **S**ed scri
bit catho **C**ui des videto ut sit discretio accōmodatoris **Fa**
bulatur enī q̄ quzda capriola pregnās venit ad aliā habētē
domūculā et verbis dulcibus ac precibus lamentās de partu
petiuit domū p̄mittens se post partum redditurā sibi domū
culam **H**ec abñt illa manet sed post partum per plures dies re
dñt petens sua iura **A**t illa oblerauit aures et edem ⁊ et no
lens reddere quod p̄miserat ait **N**on timeo tuos dentes quia
dentes filiorum meorum te laniabunt put docetur homo q̄
non semp credere debet verbis mellitis quia multi decipiun=
tur causa pietatis vnde versus **N**on satis est tutum mellitis
credere verbis **E**x hoc melle solet pestis amara sequi
Prouit refert elopus volens ostendere q̄ nil potest prodesse
malis quando mens praua malorū non vereturundatur esse im=
memor beneficij accepti vnde ait q̄ lup⁹ masticādo in gutture
iplius os transuersatū est **Q**ua de causa misit ad grūe ut suo
rostro ipsum extraheret **G**rus osse reuoluto et ewlso de fau=
cibus ⁊ petñt p̄missa que multa p̄miserat lupus **C**ui lu=
pus **A**n non infelix **H**uius munere meo **N**onne potui p̄cide=
re collum tuū morsu meo **E**rgo tua vita sit tibi munus meū
Que mure et murilego **D**yalog⁹ centesimulocau⁹decim⁹

Mus iuit ad murilegū ⁊ se ꝑplurimū exinanīuit dicēs.
 O excellentissime semp intendo seruire tibi et nūq̃ a
 te recedere: tātūmō protege me a furore mustele. Mu-
 rilegus autē in protectionē eū recepit et ubiq̃ ipsū secū porta-
 bat nō pmittens eū a mustela decipi. Mustela ideo fuit amari-
 cata de eo quod faciebat cattus et eū ꝑplurimū emulabatur.
 Quadā autem vice mus fefellit et murilegus ipsū correxīt ꝑ
 quo iratus mus ad mustelam accessit. eāq̃ humiliter salutauit
 dicens. Magna sunt peccata mea. vere dignus sū puniri qm̃
 tibi sub protectione cattī aduersatus fui. Sic enī inter murile-
 gum et mustelam discordiā seminabat cum ab ipīs corrigeba-
 tur. Ad postremū sic eas simul ropulauit q̃ omnino cupiebant
 se dilaniare. Dū autem ad certamen prompte gradiebant⁹ ait
 mustela. O soror quid agimus quare per hunc fallum murem
 volumus nos dilaniare. **M**elius est ut ipsum mactemus q̃
 de seculo nos delere. Placuit sermo cattulo. et ita fecerunt
 dicentes. **Q**ui discordiā vtūtur iustū est si puniuntur. Ita
 faciunt multi adulatores et maliciofi inter p̃cipes pacē habē-
 tes ꝑpter quod odibiles sūt deo. Dicitur puer. vi. Sex sūt q̃
 odit deus et septimū detestatur anima eius. oculos sublimes
 linguā mendacē. manus effundētes in xpiū sanguinē. cor ꝑ-
 imaginās cogitationes pessimas. pedes veloces ad currendum
 in malum. et ꝑferentem mēdacia. testem fallacē. et q̃ seminat
 inter fratres discordiā. Vnde eccl̃ xxviii. Sulfuro et biling-
 m i

vis maledictus est. multos enī turbauit pacē habentes. **Anti-**
qui enim tales susurriones et adulatores nō diligebant. **Et** erat
in eis magnificencia et fortitudo ad pfitendū verum in sermo
nibus. **Ut** enī narrat valerius li. vi. q. om̄ibus siracusanis ex
pectantibus exitū dionisi tyzāni ppter nimīā morū acerbita
tē quedā mulier vltime senectutis orabat deos vt icolumis et
supltes esset. **Quod** vt agnouit ille indebitā admirans beniuo
lenciam vocauit eam inquirens quo merito suo id faceret. **Res-**
pondit. illa certa est mei pposita ratio. **Cum** essem puella et
haberem grauē tyzānum eo carere cupiebā. **Quo** interfecto de
terior arrem occupauit. cuius dominationem finiri magis ex
pectabam. **Te** autem non perniciosiorē habere cupimus recto
rem. **Ti**meo itaq; ne si fueris assumptus deterior in locū tuum
succedat. ergo orauī pro te. **Valuerunt** etiā antiqui phi
veritatem dicendo mori q̄ tacita veritate viuere. **Vnde** de
diogene dicitur q̄ erat vsquequaq; profitens verū. de quo ait
valerius li. iij. ca. iij. q̄ cum eide lauāti olera arillipus dix
isset. si dionisio tyzāno adulari velles illa non ederes. **Ymo** i
quit ille si illa esse idest edere velles dionisio adulari necesse nō
haberes. maluit enim olerib; viuere et verū dicere q̄ epulis re
gys saginari et eidem adulari.

De quinq; agnis et lupo **Dyalog** centesim; decim; non;

Huius quique relictis a parentibus velut pupilli et orphanis
 a consanguineis et a tutoribus regebantur. Quadam autem
 vice lupus unus ex hijs clam ad se vocauit dicens Cupio
 de te condolere ut de pupillo. unde volo tibi litteras insinuare
 ut perficere possis. veritatem perge puer ad fratres tuos et dic ut
 tecum veniant ad me mecum acta confirmandum. Agnus innocens
 gaudius est gaudio magno valde et prexit ad fratres suos et
 hec omnia intimauit. Cui dixerunt. hoc plurimum nobis placet
 sed eamus ad tutores nostros ut consulant nobis. Quibus dixe-
 runt tutores. Caueatis vos a tali magistro quia si ad ipsum re-
 uersi fueritis iugulabit vos. Illi autem non attendentes ad con-
 siliu seniorum ad lupo accesserunt. Lupus autem videns letabu-
 dus effectus est et in ipsos saliens iugulauit. et se cum filiis suis
 pauit dicens. **M**ale pergit et offendit qui maioribus non
 credit. **E**rgo credere debemus ad seniorum consiliu. Quia dici-
 tur Job xv. In antiquis est sapientia et in longo tempore pru-
 dencia. Debemus etiam custodire consiliu nobis datum maxime
 ab amicis. dicitur enim prover. iij. Custodi legem atque consiliu et
 erit vita anime tue et gratia faucibus tuis. **D**icitur quoque qui
 dam agricola agricolauit terram seminans in ea semen lini. Hoc
 videns prudo docta et antiqua congregauit omnes aues simul dicens
 hic ager et hoc semine nobis mala vincula minatur unde disper-
 damus ea antequam crescant. Noluerunt autem adhuc primo reprehen-
 debant eam imperantes vanos timores. Interea herba exiuit de
 humo et prundo iterum monet inflare pericula. Aues vero rur-
 sum deridebant dicentes prundo placat homines sibi et blandi-
 tur cantu suo. Interim linum metitur et fiunt rethia que aues
 capiebant. Tunc omnes aues cognouerunt errorem suum et penitu-
 erunt tarde. Unde ille qui spernit utile consiliu sumit inutile. et
 ille qui nimis est tutus iure subit rethia. Et nota quod quandoque
 consiliu vilis persone utilissimum est et quod ingenium plus valet
 virtute unde versus Ingenium superat vires et summa prudentia est
 prudenti. put scribitur quod aquila volans per aerem et videns
 mouere testudinem id est galandram deponit se super ipsam acci-

pitq; in pedibus At illa retraxit pedes et collū in concham ita
q; nulla modo poterat de ipsa comedere nisi quod volebat sed
quedam cornix hoc videns ait . licet sis potens et rex avium
nescis tamen omnia . Audi secure consilium meum . quo d ge-
rit in concham valde bonus tibus est pro te . frange concham
deferendo in altū Sic fecit et comedit cū dulcedine

De reptilibus multis dyalogus centesimus vicesimus .

Reptilia multa se sup humū simul solaciabantur ad so-
lem sed basiliscus id est serpens venenosus ut supra
dictum est in dyalogo quadragessimoprimo in mediū
exiliuit clamans . quis in duello mecum salire popat veniat
et pugnabo cū eo Testudo autem in medio processit cum ipsa
pugnatura Dum autem simul pugnarent basiliscus cupie-
bat eam mordere et toxicare . sed testudo trahebat et caput
et pedes in concham q; non poterat eam tangere Postea ve-
ro extrahebat et basiliscum cum dentibus et ungulis aculea-
bat . sic enim victus anguis erubuit Paululum post denuo se
fortificauit . et volens se excusare q; erat turpiter victus ait .
volo me vindicare . si est inter vos aliquis preliator ve-

niat ad me et ipsū curabo. **E**ricius autem spinosus hoc audiēs
 armatus ad bellū processit. **C**ū autem serpens eū videret cum
 furore maxime aggreditur sup eū. **E**ricius vero se corrobora-
 acuit pennas suas et in ipso fixit et vsq ad sanguinem vul-
 neravit. **B**asiliscus quidē confusus merore quasi deficiebat. **I**n-
 terea rana hoc videns cupiens se vindicare de serpēte sup ipsū
 ascendit volens ipsū extinguere. **A**nguis itaq; intuens ranam
 dum fatigatus et famelicus existeret se q plurimum corrobo-
 ravit et eā cepit et deglutiuit dicens. **M**ale pugnat qui pa-
 ratus non est nec bene armatus. **I**n hoc notatur q cum cer-
 nimus inimicos nostros fortiores aliquātulū supeditatos
 nō debem⁹ aggredi sup eos sed supsedere ac videre finē rei. **A**it
 enī sen. **I**nimicū quāuis humilem docti est metuere. **E**rgo enī
 letari nō debem⁹ de inimici interitu ne forte sup nos veniant
 similia. **U**nde puer. xxiii. **C**ū ceciderit inimicus tuus noli
 gratulari nec leteris super inimici interitū ne superueniant i te
 similia. **Q**ui enī gaudet de inimici casu cadit in illum. **L**egitur
 q quidā impator habebat duos artifices vnum sartorē et aliū
 barbitonsorē. **I**ncisor pānorū odiebat barbitōsorē quia impa-
 tor plus eū honorabat. **U**nde accusauit eū apud impatorem q
 diffamabat ipsū dicens q non poterat fetorem ferre flatus ip-
 hus radendo ei barbā. **E**x hoc indignatus impator precepit
 eū proici in mare cū sacro ad collum. **H**oc autē inuēs nautis
 impator amisit anulū suū q cadebat in mari. **B**arbitōsor autē
 corrupit nautas pecunia et cū eis tranſiuit ad alias naciones
 longinquas in quibus prosperatus est. **E**t emens piscē quidā
 iuenit in visceribus eius anulū impatoris. cum quo venit ad
 eum et donauit ipsum impatori excusans se de crimine sibi im-
 posito. **T**andem pro munere petijt vt incisor pānorum qui de
 eius gaudebat interitu mitteretur modo vbi ipse missus fue-
 rat. et sic euasit. **E**t inimicus qui putabat se victoriosum inte-
 rijt. **U**nde seneca. **N**o alio expecta alteri quod feceris.

De homine et muliere. **D**ialog⁹ centesim⁹ vicesim⁹ prim⁹

m 3

Homo est secundū phm mens incarnata fatalma tēpo-
 ris. speculator vite. mācipiū mortis. trāliēs viator.
 loci hospes. anima laboriosa. pui tēporis habitaculū
 Mulier est secundū phm hominis confusio. ilaciabilis bestia. cō-
 tinua sollicitudo. indeficiens pugna. humanū mācipiū. et vi-
 ro continenti naufragium. put qdā vir castus et immaculatus
 quandoq; habere voluit colloquiū mulieris et familiaritatem ī
 qua illectus et illaqueatus sigillum castitatis īp̄rito amisit. At-
 tendis autē ad dulcedinē verbi illius et intus pulchritudinē
 faciei ei⁹ dissipatus est dicens. **P**ropter mulieres fracti mul-
 ti sūt et vulnerati. Unde ait quidam. peccati forma femina est
 et mortis condicio. Jeronim⁹. Janua diaboli. via liquitatis.
 scorpionis percussio nociuūq; genus est femina. **I**dē. gladi⁹ īg-
 neus est species mulieris. Memento q; thamar a fratre suo sit
 corrupta. Memento semp q; paradisi colonū de possessione sua
 eiecit mulier. Quid fortius sāplone? Quid sapientius salomo-
 ne? Quid sanctius dauid? Omnes hī per feminas subuer-
 si sunt. Eccl̄ xxi. **A** muliere iūrium factū est peccati. Et p̄ illā ho-
 mines moriuntur. Unde antiqui ab ip̄s se cōtinuerunt. put
 narrat vegecius li. ij. de continēcia alexandri q; cū esset ei vir-
 go eximie pulchritudinis tradita cuidā p̄ncipī desponsata.
 sūma abstinencia pepcit ut nec eam aspiceret sed ad sponsū
 remisit. Qua remissa mulieris ac p̄ncipis mentes sibi recōfili-
 auit. Cui simile narrat valerius. libro. iij. capitulo ij. de

scripione dicens q̄ cum intellexisset q̄ virgo eximie forme cui-
 dā nobili desponsata esset inter obli des qui erant apud carta-
 ginē . post q̄ cartago fuit ab ipso capta vocatis parētib⁹ a spō-
 so iniolatam virginē eis tradidit et aurum quod p̄ redemptio-
 ne puelle oblatū erat virginī in dotem sine marito in munus
 nuptiale dedit per quā continenciā ⁊ munificēciā animos illo-
 rū sibi applicuit. **D**e mira etiā continēcia xenocratis phi nar-
 rat valerius eodem ca⁹ dicens q̄ apud athenas quidā iuvenes
 p̄miserūt cuidam mulieri impudice pecuniam sibi dare si ani-
 mū phi posset ad luxuriā inflectere. **Q**ue nocte veniens iuxta
 eum accubuit nec in aliquo eius cōtinenciā labefecit. **E**t deridē-
 tibus adolescētibus q̄ animū illius flectere non potuisset . res-
 pondit q̄ non ad hominem sed ad statuā prexissz . vocauit enī
 phī statuā p̄pter immobilem eius continenciam . ❖❖❖❖

De vita et morte **D**ialog⁹ cētesimus viceſimustercius . ❖❖❖❖

Mors est secundū phī eternus sōnus . diuitū pauor .
 pauperū desiderū . incurabilis euētus . latro hominis
 fuga vite . resolutio hominis. **V**ita vero est bonozū leti-
 cia miserorū mellicia. **E**t homo quidā iuuenis formosus diues
 fortis et sanus ad mortē progreditur et ait. **O** mors imutabilis
 miserere mei et exaudi me . suppliciū qd a te expecto noli emit-
 tere ad me aurum et argentum lapides preciosos municipia
 equos fundos predia palacia possessiones et quicquid vis tibi
 dabo . tātūmodo noli me tangere. **C**ui mors. **I**mpossibilia pe-

tis o frater nō sūt petenda a deo nisi honesta et possibilia ideo
q̄ nō sapiēter locut⁹ es Quia dicitur hominī **M**ors ubiq; te ex
pectat et tu si sapiens fueris ubiq; expectabis eā Dicitur enī
psal⁹ lxxxviij⁹ Quis est homo qui viuit et non videbit mortē?
quasi dicat null⁹ **U**nde per l⁹ **P**er nullā sortē poteris eua
dere mortem **M**ors lecat • mors necat quod carne creat⁹ Ergo
patienter recipe me quia tibi nichil noui veni facere **A**it enim
seneca Nemo tā imperitus est ut nesciat se aliquando nō mori
turū tū mors cū ppere accesserit tremit plozat Quid fles qd
ploras quia morieris ad hanc legem natus? Quid tibi noui ē?
Ad hanc legem natus es • hoc patri tuo accidit hoc et matri et
maioribus tuis • hoc omnibus ante te hoc omnibus post te vita enī
cū exceptione mortis data nō est **L**ex vniuersalis est que iubet
nasci et mori hoc autē intelligas vitā gerendo **A**it idem • de
bemus nos portare quod nō possum⁹ vitare **E**xplū de dauid
de filio mortuo • quia mortuus est quare ieiuno? **N**ūq; potero
reuocare eū? **E**go vadā magis ad eū ipse nō reuertetur ad me
Unde nūciata cuidā phō morte filij ait • quādo eū genui iquit
moriturū sciui **N**arrat valerius li. v. ca. x. dicens q̄ a
naxagozas audita morte filij respondit • nichil quidē inexpect
tatū aut nouū nuncias **E**go eū natum ex me sciebā esse mor
talem a lege nature accipiendi spiritus et reddendi legem dici
atq; neminē mori qui non vixerit ita nec quidem viuere aliquē
qui non sit moriturus naturaliter **I**bide q̄ xenophon audita
morte filij maioris natu qui i bello reciderat coronā tātū depo
nere contētus fuit **A**gebat enī solemne sacrificiū • deinde p̄cū
ratus quomodo occubillet **E**t ut audiuit fortissime pugnātē
interisse • capiti reposuit coronam et p̄ munia quibus sacrificā
bat testatus est maiore se ex virtute filij voluptatē q̄ ex morte
filij amaritudinē sentire **N**arrat Jero. q̄ cū sancta quedam
nobilissima mulier corpūculū mariti adhuc nō esset humatū
duos simul pdidit filios **H**ec sum dicturus incredibile sed xpō
teste non fallam **Q**uis illā nō putaret sp̄s crinib⁹ velle cō
scissa lacere pectus incedere? **L**acrime quidē gutta non fluxit

Stetit immobilis et aduoluta ad pedes xpi quasi ipsū teneret ait.
expedita inquit seruitura sū dñe tibi quia me a tanto onere li-
berasti. **N**egitur in cronicis impatorū quedā vxor octauiani
tumulauit quedā filium suū nomine drusiū et licet esset paga-
na tamē p magnū sensum naturalē existentē in ea deposuit o-
nia signa meroris dicens Quid pficit flere quod nō potest eui-
tari et dum venerit non potest euitari aut reuocari? **U**nde se-
neca **N**ō affligitur sapiens liberozū amissione nec amicozū. ea-
dē modo ferre illozū mortē quo suā expectat. **E**t nō quidē me-
moriam mortis est quoddā frenū refrenās hominē ne nimis ef-
fluat et discurrat p latitudines cupiditatū et libidinū. mortis
meditatio sūma est phia vt dicit plato. **U**nde dicitur in vita
iohānis elemosinarij ātiquitus postq̄ impator coronat⁹ erat
statim ingrediebantur ad eū edificatores monumētōzū dicen-
tes eidem de quo vel de quali metallo iubet impiū fieri monu-
mentū tuū. **I**nsinuātes ei vt sciret q̄ tanq̄ homo corruptibi-
lis et transitorio esset vt curam haberet sui ipsius et anime &
regnū pie disponeret et gubernaret. **I**uxta illud eccl̄ viij^o. Me-
morare nouissima tua et in eternum non peccabis. **R**ecitat al-
fūm⁹ in tractatu suo de prudencia q̄ mortuo alexandro cū fie-
ret sepulchrum aureum cōuenerunt ad eum plurimi phi. **E**x
quibus vnus dixit Alexander ex auro fecit thesaurū nūc ecō-
trario aurū de eo fecit thesaurū. **A**lius quoq̄ dixit Alexan-
der heri populis imperabat. hodie populi impant illi. **A**lius
vero dixit Heri alexander multos potuisset a morte libera-
re. hodie ipsius mortis iacula non potuit euitare. **A**lius dixit
Alexander heri ducebat exercitum. hodie ab illis ducitur se-
pulture. **A**lius deniq̄ dixit Alexander heri terrā premebat
et hodie ab eadē pmitur ipse. **A**lius dixit Heri alexandrū gen-
tes timebant. hodie eum vilē reputant. **A**lius siquidem dixit
Alexander amicos heri habuit hodie equales omnes habet.
Alius dixit Ei heri non sufficiebat totus mund⁹. hodie sepul-
tura quiq̄ pedum est cōtentus. **S**i quis ista cōsideraret dictis
modis se refrenaret. **D**icitur de viuente homine q̄ quasi ser-

quilinum in fine p̄detur Job xx^o. Ideo precipitur eccli. xxvi.
Memento finis Melius ē ad domū luctus ire q̄ ad domū con-
uiuij Ibi enim finis cunctozū amonetur hominū et viuens co-
gitat quid futurū sit ei q̄ simili fine claudendus sit Eccli. viij.
Idcirco attendite et considerate q̄ i morte cuiuscūq̄ natus fū-
gescit. dentes nigrescūt. facies palleſcit. vene et nerui corpis
rūpuntur. cor ut dicitur p̄ nimio dolore diuiditur. omnia
mēbra tanq̄ lingua et lapides arescūt Nichil in mūdo tā abho-
minabile et tediosum sicut cadauer mortui In aquis nō picit̄
ne aque inficiātur In aere nō suspenditur ne aer corrumpatur
sed sicut venenū pessimū in foueā proicitur. et ne āplius vi-
deatur terra sup̄ ipsum velociter tumulatur Ecce gloria mūdi
qualiter clauditur Clauditur in fouea fetidissima vbi eius cor
rito marcessit. emarcescūt oculi in sua fortitudine. aures ca-
dunt de capite. natus extirpatur de facie. lingua putrescit in
ore. cor eius crepat in corpe Sed heu heu michi dñe Quid ocu-
li delectabuntur videre pulchra. aures audire vana. nas⁹ odo-
rare suauia. lingua loqui turpia et iutilia. os degustare dul-
cia. cor cogitare vana et vilia. Vnde Ber. Quid sup̄bis puluis
et cinis. cuius conceptus culpa. nasci miseria. viuere pena. et
mori āgustia. Precipue enim cū miser homo ad mortē uel ad
senectutē declinat cor ei⁹ concutitur. caput affligitur. languet
spiritus. fetet anhelitus. facies rugatur. statura curuatur. ca-
ligant oculi. vacillant articuli. nares defluūt. crines deficiūt.
dentes putrescunt. vires amittit. modo letus. modo tristis mō
infirmus efficitur O condicio misera. quare nō aduertis q̄ mi-
serabilis sit hec vita. Considera ergo genitores et paternos et ā-
tercellores cū non eos inuenies Et ut Ber Dic michi vbi sunt
amatores mundi qui ante pauca tēpora nobiscū erant. nichil
ex eis remāsit nisi cineres Et ideo dic michi queso vbi sūt baro-
nes vbi principes vbi primates. certe quasi umbra pertransi-
erunt et in nichilū redacti sunt Idem aug⁹ Vade ad sepulturā
accipe ossa et discerne si potes quis dñs. quis seruus. quis
pulcher quis deformis. quis ignobilis quis nobilis. quis sa.

piens quis y deota et de hoc non poteris recognoscere • vñ cogi
ta vnde veneris et erubescere • vbi es et ingemisce • quo vadis ⁊
ptimesce vt superius venire valeas vnde expulsus es. Quod
nobis prestare dignetur ille qui sine fine viuit et regnat p om-
nia secula seculorum **A M E N**

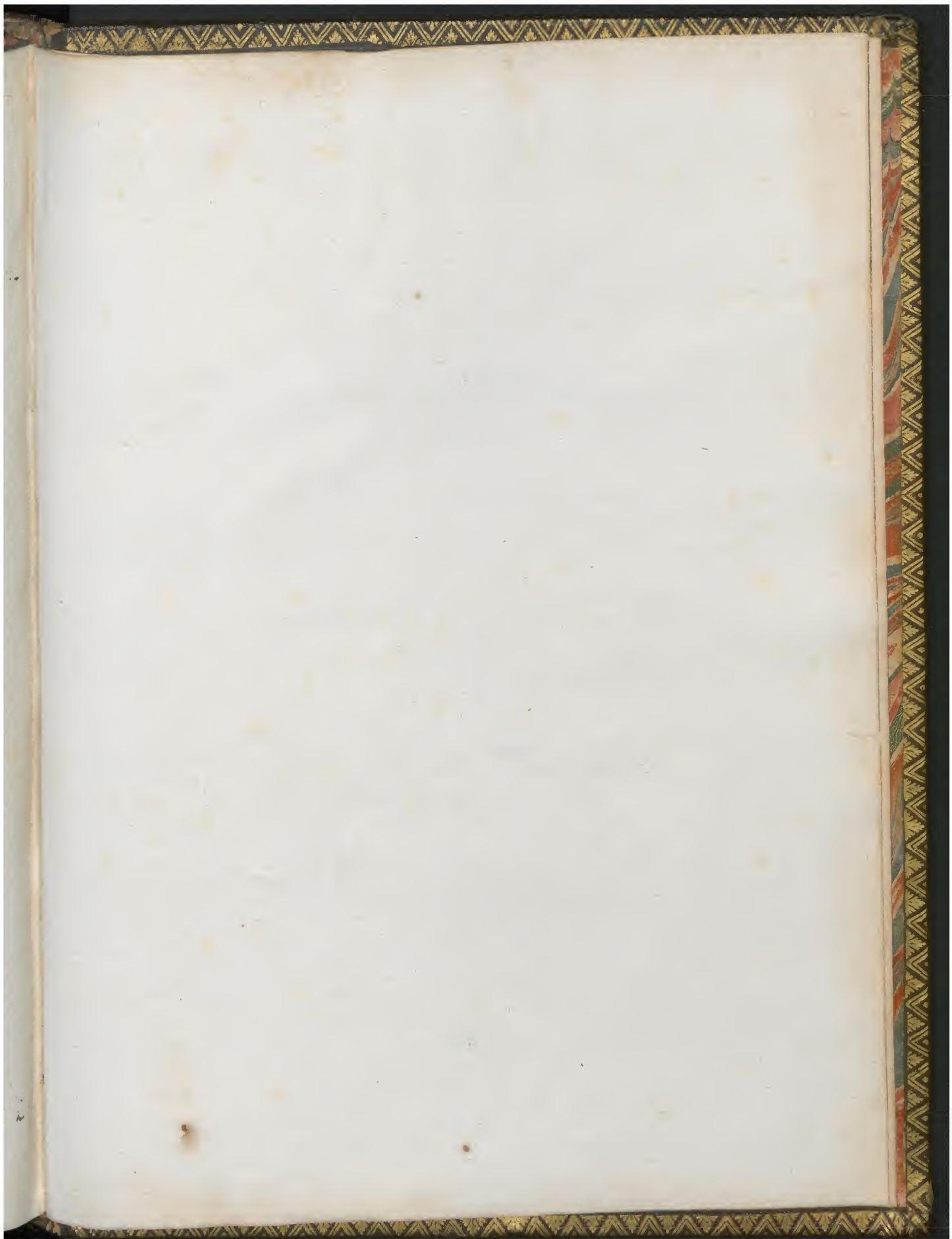

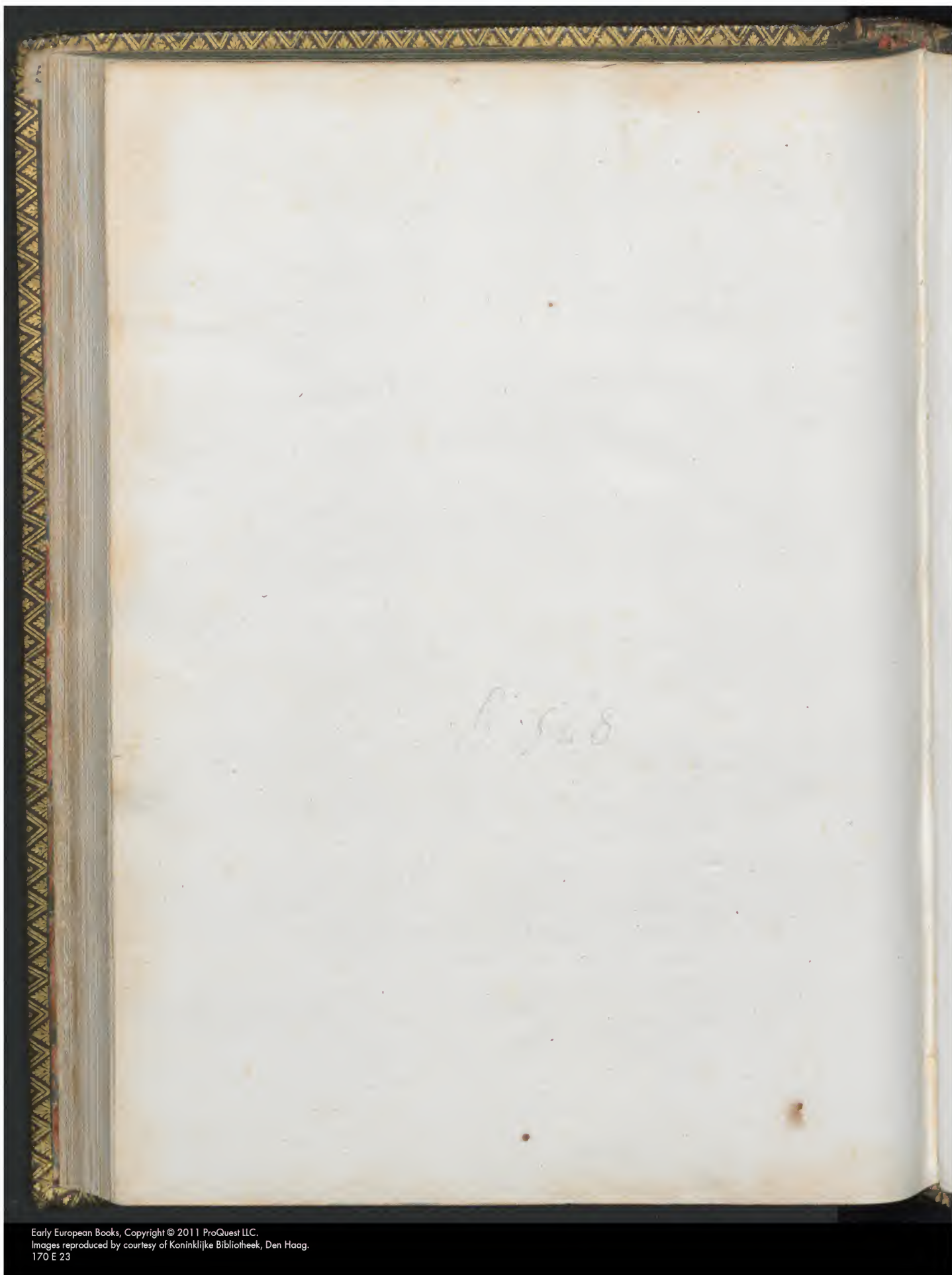
Presens liber **D**ialogus creaturarum appellatus iocundis
fabulis plenus **P**er gerardum leeu in opido goudensi incept⁹
numere dei finitus est Anno domini millesimo quadzingente-
simo octuagesimo mensis iunij die tertia
G 1660

170
The first of these is the fact that the
the first of these is the fact that the
the first of these is the fact that the
the first of these is the fact that the
the first of these is the fact that the

The second of these is the fact that the
the second of these is the fact that the
the second of these is the fact that the
the second of these is the fact that the
the second of these is the fact that the

/10-10

110 55-

